

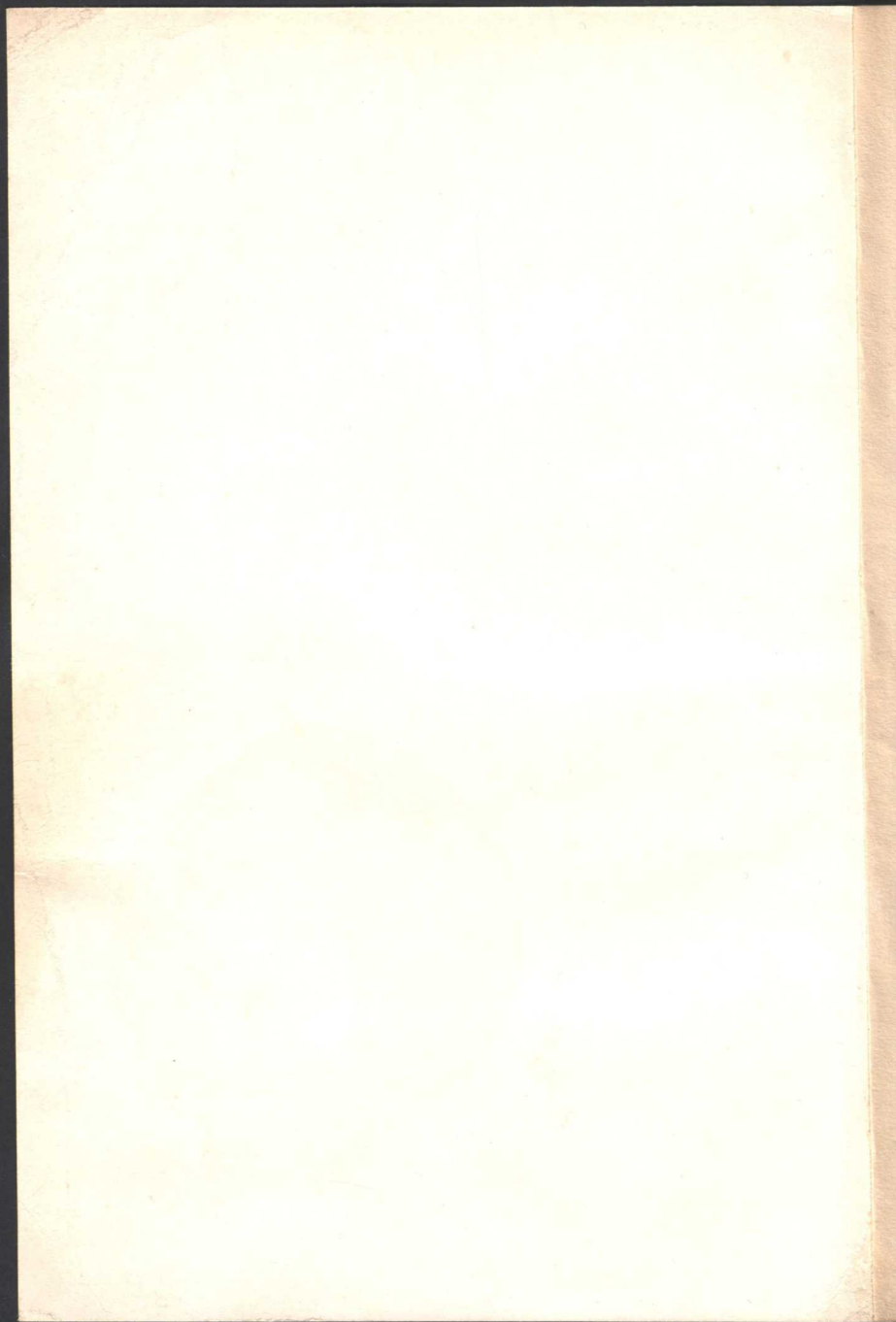
811340

Cecilie Tormay
Det gamle Hus

69

KOBENHAVN. NORT NORDISK FORLAG. KRISTIANIA.

DET GAMLE HUS

*Af det ungarske Videnskabernes Akademi
belønnet med Péczely-Præmien.*

CECILIE TORMAY

DET GAMLE HUS

ROMAN

AUTORISERET OVERSÆTTELSE FRA UNGARSK

VED

ALEX. SCHUMACHER

ANDET OPLAG

NYT NORDISK FORLAG
KØBENHAVN · KRISTIANIA

811340

Országos Széchényi Könyvtár

Leltári szám:

B3446

62

Krohns Bogtrykkeri

DET var Aften. Vinteren faldt hvid over Jorden. Gennem den faldende Sne kom høje Popler Vognen i Møde. Spøgelseagtigt, bladløse ragede de op af den ubevægelige Slette. Bag ved dem hævede Bjerge sig i Sneen. Smaa Kirketaarne, Hustage hobede sig op over hverandre. Hist og her tændtes smaa Firkanter.

Det var blevet Nat, da Vognen naaede Acciseboden. Inden for Bommen stod to Skilderhuse, nedsunkne i Sneen, lige over for hinanden. Kusken formede en Raaber af sin Haand. En søvnig Stemme svarede, og inde i Accisebodens mørke Dyb rørte der sig hvide Sjakoduske. Ud fra Bomvagtens Hus faldt Lygteskær. Bag Lygten traskede en Mand med en Karabin hen imod Vognen.

Det var en højhjulet Rejsevogn i to Farver, Overdelen var mørkegrøn, den underste Del og Hjulene citrongule. Ved Siden af den smalle Buk brændte smaa Olielygter, hvis Skær faldt ud over Hestenes Ryg. Dyrenes Krop dampede i Kulden.

Bomvagten holdt Haandlygten i Vejret. Vognvinduet ligesom rystede ved Skæret og gled ned. I den tomme Ramme kom et kraftigt, snehvidt Hoved til Syne. Et Par ubevægelige, rolige Øjne stirrede Bom-

vagten i Møde. Manden foer tilbage. Hans Ryg rundede sig ærbødigt.

— Ulwings Vogn! Han trak Bommen op. I de to Skilderhuse præsenterede Toldsoldaterne Gevær.

— Passér

Vognlygternes Lys flakkede nu hen over skæve Plankeværker, ubebyggede Pladser. Et forladt stort Torv. En Kirkemur. I de bugtede Gader krøb uoplyste Huse sammen langs Fortovene; de laa der med lukkede Øjne og tav i Mørket. Længere fremme blev Husene højere. Men der saas ingen Mennesker. Kun ved Fyrst Grassalkovics' Palæ vadede en Natvægter i Sneen. I Haanden holdt han en Stang, hvorpaa der dinglede en Jernlygte. Skyggen af hans Hellebard bevægede sig paa Muren som et stejlede sort Dyr over hans Hoved.

Fra Raadhustaarnet raabte en skrøbelig Stemme ud i den store, stille Nat:

— Lovet være den Herre Jesus! Deroppe i Højden meldte Taarnvægteren, at han var vaagen.

Byen laa atter tavs. Sneen faldt roligt mellem de gamle Gavltage, og under fremspringende Bislæg kom Gaderne frem fra alle Sider, paa skraa og mistænksomme, ligesom Sammensvorne. Hvor de stødte sammen, dannede de et kroget Torv. Midt paa Torvet flød Vandet forfrossent fra ServiterBrøndens Kumme, det lød som om en langsom, hakkende Stemme bad i Mørket foran Kirken.

Fra Jernkrogen paa Hjørnehuset skinnede en enlig Lygte ud i Gaden. Dens Kæde raslede svagt, hver Gang Vinden satte den i Bevægelse, og dens Skær skrumpede saaledes ind paa Muren, at det kunde faa

Plads i en Barnehaand. Midt paa Nytorv brændte ogsaa en enlig Lampe. Dens osende Lys blev hængende i den tæt faldende Sne; det kunde ikke naa ned til Jorden.

Kristoffer Ulwing stak Hagen ned i Kraven paa sin Kappe med de seks Slag. I Dag var det Fuldmåne, efter Almanakken. Saa sparer Magistraten paa Lampe-
olien, men hvem kan gøre for, at Himlen ikke retter sig efter Almanakken og lader Byen ligge i Mørke. Desuden holder fredelige Borgere sig hjemme paa den Tid.

To Lygter Og selv det er overflødigt.

Pest, den gamle, lille Borgerby sov allerede, og Kristoffer Ulwing nærrede det Haab, at den ogsaa vilde gøre det om Dagen, saa at han var den eneste i Byen, der var vaagen.

Han løftede Hovedet. De var allerede i Leopold-
Forstaden. Den toppede Brolægning var hørt op, Hjulene sank ned i den opkørte Vej. Vinden fra Donau tog fat i Hestenes Manker.

Pludselig fyldtes Stilheden af en skøn, frejdig Brusen. Mellem de slumrende Bredder, i det dybe Mørke flød den store Flod uforanderligt som selve det usynlige Liv.

Paa den anden Side af Vandet sluttede Ofens Bjerge sig sammen. Paa Pest-Siden strakte en flad Strand sig mellem Vandet og Byen. Kristoffer Ulwings Hus stod alene paa den hvide Flade. Allerede i en tredive Aar gik det i Byen under Navnet det nye Hus. Det var en Begivenhed, da det blev bygget. Om Søndagen valfartede Borgerne fra den indre By dertil. De saa paa det, talte om det og rystede paa Hovedet. De kunde ikke begribe, hvorfor Bygmester Ulwing rejste sit Hus der i Flyve-

sandet, naar der endnu var saa mange Byggegrunde i den indre Bys smukke, snævre Gader. Men han gik sin egen Vej og kom blot til at holde endnu mere af sit Hus. Det var blevet til af hans Tanker, ved hans Arbejde, af hans Mursten, det var hans helt og holdent. Men engang i Tiden

Medens Kristoffer Ulwing uvilkaarligt lyttede til Donaus Brusen, rørte det, som laa fjernt og var forstummet, sig i hans Sjæl og begyndte at fortælle. Han tænkte paa de gamle Ulwing'er, som havde levet i de store, mørke tyske Skove. De var Skovhuggere, og Donau kaldte paa dem, og de drog ned langs med den. De fik Borgerskab i en lille tysk By. De blev Tømrere og Smede. De arbejdede i Egetræ og Jern, jævnt simpelt Raastof, og kom til at ligne det. De blev jævne, stærke Mennesker. Saa var der en af dem, som udvandrede til Ungarn; han bosatte sig i Pressburg og lod sig optage i Guldsmedenes Lav. Han arbejdede i emaillet Guld og Elfenben. Hans Haand blev mere let, hans Øje mere udviklet end Forfædrenes. Han var allerede Kunstner. Kristoffer Ulwing tænkte paa ham, paa sin Fader. Han efterlod to Sønner, Kristoffer og hans Broder, Sebastian. Og da Fædrenehuset stod tomt, begyndte ogsaa noget at kalde paa dem, ligesom Tilfældet havde været med deres Forfædre. De forlod Pressburg og fulgte med Donau, fattige, forældreløse.

Der var gaaet mange Aar siden. Der var sket mange Forandringer.

Kristoffer Ulwing tog sin Snustobaksdaase frem. Det var hans Faders Arbejde og hans eneste Arvelod. Med to Fingre slog han let paa den. Medens han igen

lod den glide ned i Lommen, saa han ud ad Vognvinduet.

Han kunde allerede tydeligt se Huset: det stejle Dobbelttag, den kompakte Front med Stue og første Sal, Vinduerne, som var delte i smaa Ruder i hvidmalet Ramme, den lave Egetræsport, hvis Halvbue var dækket af en hvælvet Gesims ligesom et graat Stenøjebryn. Paa hver Ende af Gesimsen stod en Vase og forneden var to Stenfigurer anbragt ved Siden af Porten. Enhver Fordybning, ethvert Murfremspring paa Huset var afrundet og snelagt.

Indenfor hørte man Vognen. Vinduerne paa første Sal blev oplyste og formørkede igen, hurtigt efter hverandre. Man gik med et Lys gennem Stuerne. Den store Egeport aabnede sig. Det gav et Ryk i Hjulene. Rejsekufferten stødte imod Vogntaget, og de to Søjlebærere kiggede pludselig ind i Vognen. Hovslagene og Hjulenes Ramlen gjaldede under Porthvælvingen.

Tjeneren slog Vogntrinet ned.

Ved Opgangen til Trappen stod en ung Mand. Han holdt et Lys højt i Vejret. Skæret faldt umiddelbart paa hans tætte, blonde Haar. Hans Ansigt laa i Skygge.

— God Aften, Johan Hubert, — sagde Kristoffer Ulwing til sin Søn. Hans dybe Stemme havde en kort, energisk Klang, ligesom Hammerslag paa Staal. — Hvor dan har Børnene det? — Han vendte sig hurtigt om. Ved Bevægelsen slog de mange Slag paa hans tobaksbrune Kappe op over hans Skulder.

— Florian! Kald paa Fuger. Skynd dig!

Tjenerens brede, godmodige Ansigt dukkede frem af Mørket.

— Hr. Bogholderen har ventet længe

Ulwing rynkede Panden.

— Sover da alle her i Byen?

— Jeg sover ikke, jeg sover ikke — og August Fuger kom allerede hurtigt op ad Trappen. Han havde altid Hastværk, var stakaandet, holdt sit skaldede lille Hoved paa skraa, som om han lyttede.

Kristoffer Ulwing slog ham paa Skulderen.

— Det gør mig ondt, Fuger. For mig varer Dagen saa længe, jeg har noget at udrette.

Johan Hubert kom hen til dem. Han bar en flaskegrøn Frakke. Hans Vest og Nankins Benklæder var straaugule. Halstørklædet var sirligt bundet to Gange om hans overmaade høje Flip. Han bukkede ærbødigt og kyssede Faderen paa Haanden. Han lignede ham, kun var han ikke saa høj, hans Øjne mer lyse, hans Træk mere bløde.

Bagved dem fejede en Kjole hen over de firkantede Stenfliser i den mørke Gang.

Kristoffer Ulwing vendte sig ikke om. — God Aften, Mamsel. Jeg er ikke sulten. — Han kastede Kappen paa en Stol og gik ind i sit Værelse.

Mamsel Tines stramme, langagtige Ansigt med de glatte, sorte Haarbukler ved Ørerne saa skuffet efter Bygmesteren. Til ingen Nytte havde hun ventet med Aftensmaden. Hun flyttede sin Nøglekurv fra den ene Arm til den anden og sejlede ærgerlig tilbage i Gangens Mørke.

Kristoffer Ulwings Værelse var et hvælvet lavt Rum. Hvide Mollsgardiner hang foran to dybe Vinduesnicher. Paa det runde Bord stod et tændt Lys, kun et Talglys, men det var anbragt i en Sølvlysestage.

Dets Skær malede tynde Striber paa de svære Lænestoles Sirtsesbetræk.

— Sid ned, Fuger. Du ogsaa, — sagde Ulwing til Sønnen, men selv blev han staaende.

— Hr. Palatinen har overdraget mig Istandsættelsen af Slottet. Jeg har ogsaa afsluttet Kontrakt om Skoven. — Han tog et Brev frem af en Skuffe i sit Chatol. Uden Tøven greb hans Haand hensynsløst alt, hvad han havde Brug for. Imens gav han korte, bestemte Ordre til Bogholderen.

Fuger gjorde hastige Optegnelser i sin gule Lommebog. Den havde han altid hos sig, selv naar han var i Kirke, stak den op af hans Frakkelomme.

Johan Hubert sad ilde tilmode i den haardt polstrede Lænestol. Han saa sig ligegyldigt om i Stuen. Over Sofaen hang Portrætter af Arkitekterne Fischer von Erlach og Mansard. Smaa fine gamle Kobberstik. Han kendte de to Ansigter, men de interesserede ham ikke. Han gav sig til at betragte Mønstret i det grønne Tapetpapier. Smalle Striber. Grønne Kranse. Han saa paa hver enkelt. Derved blev han helt søvnig. Gentagne Gange trak han den store Knappenaal, som holdt det hækledede Stykke fast til Lænestolen, ud og satte den nøje paa Plads igen. Saa hostede han, men vilde have gabet.

Fuger gjorde stadigt Optegnelser. Først da Bygmesteren tav, sagde han:

— Hr. Münster har været her. Hans Kreditorer nøder ham til at gaa fallit

Kristoffer Ulwings Blik blev stift.

— Hvorfor har De ikke sagt det før?

Bygmesteren stod ubevægelig midt i Stuen. Han kneb Øjnene sammen, som om han saa langt bort.

Martin Georg Münster, den store Entreprenør, den diplomerede Arkitekt, er ødelagt. Hans sidste Konkurrent, den store Modstander, som saa mange Gange har staaet ham i Vejen, tæller ikke mere med. Kristoffer Ulwing tænkte paa Ydmygelser, paa svære, oprivende Kampe og paa de mange Mennesker, der maatte gaa til Grunde, for at han kunde komme frem. Han havde sejret over dem. Først nu var han virkelig forrest.

Med sin store Haand strøg han en af de smukke, hvide Lokker, som havde forvildet sig ned i hans Pande, tilbage.

Fuger saa opmærksomt paa ham. Skæret fra Lyset faldt i dette Øjeblik paa det knoglede, glatragede Ansigt, som Vinterblæsten havde farvet rødt. Hans Haar og Øjenbryn synes mere hvide, hans Øjne mere blaa end ellers. Hans lidt skraa Hage sluttede sig tæt til den høje, hvide Flip og gav ham et ejendommeligt stædigt Udtryk.

»Den Mand ældes ikke,« tænkte den lille Bogholder og ventede, indtil han blev spurgt.

— Hr. Münster har tabt tre Hundrede Tusinde rhinske Gylden. Det kunde han ikke taale.

Kristoffer Ulwing nikkede. Imens regnede han koldt, uden Medlidenhed.

— Jeg maa se Firmaet Münsters Bøger og Balance.

— Medens han talte, tænkte han paa, at nu havde han ogsaa Raad til at have Hjerte. Hjertet er til stort Besvær, det hindrer Folk i deres Bevægelser. Saa længe

han klatrede op, maatte han lægge det til Side. Men nu var det forbi. Han var naaet til Toppen.

— Jeg vil støtte Martin Georg Münster, — sagde han roligt, — jeg hjælper ham paa Benene, men for at han fra nu af staar ved min Side.

Fuger blinkede hastigt og rørt gennem Brillerne, som for at yde Principalen sit Bifald.

For Kristoffer Ulwing var Sagen afgjort. Han pudsede Lyset. Saa sagde han, henvendt til Sønnen:

— Var du saa paa Raadhuset?

Faderens Stemme virkede paa Johan Hubert som om en Haand tog ham i Skulderen.

— Er De ikke træt, Fader? — Dette Spørgsmaal faldt ham ind som en sidste Tilflugt. Maaske kunde han slippe fri og faa det hele opsat til i Morgen. Men Faderen værdigede ham ikke Svar.

— Fik du talt?

— Ja Johan Huberts Stemme var blød og tøvende. Han havde en Maade at udtale Ordene paa, saa det faldt ham let senere at tage dem tilbage. — Jeg sagde, hvad De havde paalagt mig, men jeg tror ikke, det nyttede noget

— Naa, saa det tror du? — Der viste sig et snu Udtryk i Kristoffer Ulwings Øjne; saa smilede han overlegent: — Du har Ret. Vi maa selv handle Man har Lov til at tænke, men kun, naar man lægger sine Tanker i Munden paa store Herrer. Men jeg vil alligevel have, at du skal tale. Jeg skal nok gøre dig til en Herre, for at de skal høre paa dig.

— Da jeg foreslog at plante Alleer i Byen, spurgte en af Magistrats herrerne, om jeg var blevet Gartner. Og da Talen faldt paa Gadernes Belysning, sagde de,

at fulde Folk kan gaa langs med Husene. Lygterne er dog ikke til Nytte for andre.

— Det skal ogsaa nok blive anderledes — en stærk Overbevisning gav Bygmesterens Stemme Varme.

Den unge Ulwing fortsatte i en farveløs Tone:

— Jeg gav ogsaa Meddelelse om vort nye Teglværk, og at vi herefter vilde sælge Mursten i Smaapartier direkte til Folkene i Forstaden. Det syntes de heller ikke om. Magistrats herrerne stak Hovederne sammen.

— Hvad sagde de saa? spurgte Kristoffer Ulwing koldt.

Johan Hubert saa ned for sig.

— De sagde, at den store Tømrer altid beriger sig paa andres Bekostning. Den store Tømrer! Det kalder Herrerne Dem indbyrdes. Men forrige Aar valgte de Dem dog til Æresborger

Ulwing slog ringeagtende ud med Haanden.

— De Æresbevisninger, de giver mig paa Raadhuset, betyder ikke noget. De gør det kun, for at jeg skal holde Mund og lade dem sove i Fred.

— Og stjæle i Fred, — sagde Fuger, idet han gjorde en pudsig Bevægelse med Haanden, som for at stryge noget til sig.

— Man maa ikke gøre dem Uret, — brummede Bygmesteren, — der er mange hæderlige Folk iblandt dem.

Bogholderen stak Hovedet frem som i spændt Lysten, saa bukkede han højtideligt og gik ud af Stuen.

Da Kristoffer Ulwing var alene med Sønnen, vendte han sig pludselig om imod ham:

— Hvad sagde du ellers paa Raadhuset?

Johan Hubert saa med sine milde Øjne forbavset paa Faderen:

— De havde jo ikke paalagt mig andet

— Men du maatte da sige noget? Noget, som du havde af dig selv

Der blev en Pause.

Den unge Ulwing havde en Følelse, som om der blev gjort ham højlig Uret. Hans Fader var jo ansvarlig for alt! Han havde opdraget ham. Og nu var han utilfreds med mit Værk I et Nu, som ved et Lyn-glimt, stod alt for ham. Hans Barndom, Læreaarene i den tekniske Skole; de mange mistrøstige Kampe, tavs Bitterhed, fejg Eftergivenhed. Og den Tid, da han endnu selv vilde noget. Hans Fader forbød det. Da han vilde elske og træffe et Valg, havde Faderen valgt en anden. En fattig Sypige var ikke god nok for Bygmester Ulwing. Det skulde være Ulrich Jørgs Datter. Hun passede ham. Hun havde Penge. Det varede kun kort. Kristine Jørg døde. Men selv da maatte han ikke tænke paa en anden Kone, et nyt Liv. »Børnene,« sagde hans Fader, og han fandt sig i det, fordi Kristoffer Ulwing var den stærkeste og mere eftertrykkeligt kunde hævde, at han havde Ret.

Der rejste sig en usædvanlig Trods hos ham. For et Øjeblik rettede han sig. Den gamle Mand genkendte sig selv i Sønnen. Spændt saa han paa ham, som om han med sit Blik vilde fastholde den trodsige Kraft i Sønnens Øjne, som han ikke vidste, hvorfor den ikke altid var der og hvorfor den var der nu.

Men efterhaanden udsluktes igen alt i Johan Huberts Øjne. Kristoffer Ulwing sænkede Hovedet.

— Gaa nul sagde han haardt, — nu er jeg virkelig træt. — Og i dette Øjeblik lignede han en træt gammel Skovhugger. Hans Øjenlaag faldt halvt i, den store, knoklede Haand hang tungt ud af Frakkeærmet.

Ude paa Gangen blev en Dør lukket, sagte, varsomt. Bygmester Ulwing havde foretrukket, at den var bleven smækket i. Men hans Søn lukkede alle Døre saa forsigtigt. Hans Søn, der var saa anderledes, end han havde ønsket ham. Hvorfor, det kunde han ikke svare paa. »Hvordan skal det gaa, naar han ikke mere har mig ved sin Side?« Han foer sammen. Saa ufortæret var Livet i ham, at Begrebet Død altid virkede fremmed og fjendtligt paa ham. »Hvordan skal det gaa?« Spørgsmaalet svandt allerede hen, han tænkte ikke mere paa det. Han saa hen imod det tilstødende Værelse Hans Børnebørn! De vil fortsætte, hvad den store Tømrer har begyndt. De vil blive stærke Mennesker. Han lukkede Døren op og gik igennem Spisestuen. Der lugtede af Brød og Æbler. Saa gennem en Stue til, saa kom Børneværelset.

Der var lunt derinde. Paa Kommoden brændte en Natlampe. Mamsel Tine var faldet i Søvn, medens hun sad ved den, med en slidt Bønnebog paa Skødet. Skyggen af hendes Natkappe hævede og sænkede sig paa Væggen som en mørk Kalkekost. I Fajanceovnens dybe Niche varmedes Vand i en blaa Kande. Fra de smaa Tremmesenge hørtes fine, barnlige Aandedræt. Ulwing bøjede sig varsomt over den ene Seng. Deri laa Drenge. Hans lille Krop krøb sammen under Tæppet, som om han i Drømme gemte sig for et eller andet, der var kommet med Natten og nu stod ved hans Seng.

Den gamle Mand bukkede sig ned og kyssede ham

paa Panden. Drengen foer stønnende op, stirrede et Øjeblik ud i Luften og gemte sig saa igen ængstelig i Pusderne.

Mamsel Tine vaagnede, men turde ikke røre sig. Bygmesteren stod saa ærbødigt foran Barnet, at det ikke passede sig for hende som en tjenende Person at se det. Hun vendte Øjnene bort, men hun hørte sin Herres Stemme:

— Det var jo ikke min Mening! Du skal ikke være bange, lille Kristoffer. Det er jo mig.

Barnet sov allerede.

Bygmester Ulwing gik hen til den anden Seng. Han kyssede ogsaa Anna. Den lille Pige blev ikke bange. Hendes blonde udslagne Haar bevægede sig omkring hendes Hoved. Hun slog sine smaa Arme om Bedstefaderens Hals og besvarede hans Kys.

Da Kristoffer Ulwing paa Taaspidserne gik ud af Stuen, saa Mamsel Tine efter ham. Hun tænkte paa, at disse Ulwings alligevel var gode Mennesker.

* *

*

Gennem Vinduet faldt et blændende hvidt Lys ind i Værelset. Udenfor var det i Løbet af en Nat bleven Vinter, og de to Børn stak Hovederne sammen. Siden forrige Aar havde de glemt, hvordan Vinteren er.

Dernede gled det store Vand koldt og grønt hen mellem de hvide Bredder. Fæstningsbjerget lige overfor var ogsaa hvidt. Bastionernes Kanter, Tagryggene, alt, som ellers var skarpt og spidst, blev rundet af i Sneen.

Det gamle Hus.

Taarnet paa Maria Himmelfartskirke tilhørte Anna. Garnisonskirken lille Kristoffer. Fra Vinduet i Børneværelset havde de forlængst delt dem imellem sig, og da Kristoffer stampede i Gulvet, gav Anna ham desuden det spaantækte Taarn paa Raadhuset i Ofen og Observatoriet paa Bloksbjerg. Kun Jesuiter-Trappen forbeholdt hun sig.

— Men det er ogsaa min, — sagde Drengen begærlig, — ellers siger jeg til Tine, at du klippede Frynserne af hendes Shawl, da vi legede Frisør.

— Saa siger jeg, at du spyttede i Skriverens Glas. Nej, nej, du faar ikke Trappen! — Anna rystede saa stærkt paa Hovedet, at det blonde Haar faldt ned over Øjnene. Ikke for alt i Verden vilde hun give Afkald paa Jesuiter-Trappen. Ad den gik Vejen op til Fæstningen, til Onkel Sebastian. Og fra Vinduet i Børneværelset saa hun tidt op til ham. Om Morgen, naar hun vaagnede, vinkede hun med begge Hænder over mod Ofen. Hver Aften stillede hun et Talglys i Vindueskarmen. Onkel Sebastian skulde se, at hun tænkte paa ham.

Saa svarede Sebastian Ulwing fra den anden Side. Han tændte et Par Halmstraa paa Fæstningsbastionen, og gennem det tætte Mørke sagde de to smaa Flammer Godnat til hinanden over Donau.

— Jesuiter-Trappen er min, — sagde Anna bestemt og gik ind i den anden Stue.

Den lille Dreng vrissede lidt, saa gik han paa Taaspidserne bag efter hende. I Døren saa han sig urolig om. Han var bange for dette Værelse, skønt det var mere hyggeligt end de andre, og Anna kaldte det Solværelset. Det gulstribede Tapetpapir lignede Straaler,

og de Kirsebærtræes Møbler saa selv i graat Vejr ud, som om Solen skinnede paa dem. Stolenes Ben stod spidse paa det hvidskurede Gulv, og deres Ryg var formet som en Lyre. Det var Moders Stue. Hun boede der ikke, da hun var gaaet til Himlen og ikke kommen hjem endnu, men alligevel var alt uforandret. Hendes Portræt hang over den blomstrede Sofa, hendes Sybord stod henne i Vinduesfordybningen. Klaveret var ogsaa hendes, og det var forbudt Børnene at røre ved det. Men alligevel vidste Kristoffer bestemt, at i det boede Klavermusene, og om Natten, naar alle sover, løber de om paa Sølvsko, og det klinger i Luften.

— Lad os nu gaa, — sagde han ængstelig, — men gaa du i Forvejen.

Der var ingen inde i Bedstefaders Stue. Fra Kakkelloven hørtes en svag Knitren, og Uhret med Alabast-Søjlerne tikkede paa Skrivebordet.

Lille Kristoffer blev pludselig dristig. Han løb hen til Ovn. Det var en sølvgraa, svær Fajance-Søjle. Paa Toppen stod en Urne, hvorfra hvide Fajance-Flammer slog op, ubevægelige, hvide Flammer. Det var smukt og ubegribeligt, og Kristoffer holdt af at se paa Ovn. Han pegede paa Messingdøren. Gennem Aabningerne kunde man se, hvad der foregik inde i Ovn.

— Nu danser Ild-Feerne derinde

Forgæves saa Anna ind gennem Aabningerne; hun kunde ikke se Feerne. Inde i Ovn svævede ganske almindelige Flammer hen over Gløderne. Røgen hvirvlede ganske langsomt op i Røret.

— Er de ikke smukke? De har røde Kjoler paa, og de synger, — sagde Drengen.

Den lille Pige vendte sig fortrædelig bort.

Jeg kan ikke høre andet end Uhrets Tik-tak. — Pludselig stillede hun sig paa Taaspidserne. Hun smilede. Hendes Mundvige og Øjenkroge trak sig lidt op. Hun vilde ogsaa finde paa noget morsomt:

— Tik-tak En lille Dværg gaar hinkende om i Stuen. Kan du høre? Tik-tak

Kristoffer gjorde store Øjne af Glæde.

— Jeg kan høre ham Og Dværgen staar aldrig stille, vel?

— Nej, — sagde Anna bestemt, skønt hun ikke var saa sikker i sin Sag, — han staar aldrig stille, men du maa ikke tale om det til de voksne.

Kristoffer gentog andægtigt:

— De voksne maa ikke vide noget Og det er virkelig sandt? Har Bedstefader ogsaa sagt det?

Anna kom i Tanker om, at Bedstefaderen aldrig fortalte om Dværge og Feer

— Jo, Bedstefader har sagt det, — bekræftede Drogen nu selv.

Det hele løb nu rundt for Anna. Og fra dette Øjeblik af var de begge urokkeligt overbeviste om, at Bedstefaderen havde sagt det, og at der virkelig var en Dværg, som gik gennem Stuen, hinkende, med smaa Skridt, uafbrudt. Tik-tak

— Kan du høre?

Uhrets Tik-tak genlød i den lukkede Korridors Stillehed. Man kunde høre det helt ned i Trapperummet, der strakte sig fra Korridoren til Porthvælvingen.

Pludselig forsvandt Dværgen fra Børnenes Tanker.

Gaarden var hvid, og Husets Tag lignede en sne-dækket Bakketræ. Ved de vandspyende Blikdrager bøjede Muren om, den indre en Etages Fløj skød sig

frem i den dybe Gaard. Her boede August Fuger med Kone og Sønnen Otto.

Madam Henriette Fuger sad altid ved Vinduet og syede. Ogsaa nu saa man hendes store Kappe, som om der sad en hvid Kat i Vindueskarmen. Heldigvis saa hun ikke ud. Gaardhaven var udelukkende Børnenes. Trækbrønden og den runde Bænk omkring det gamle Æbletræ ligesaa. Det var deres Kongerige. Om Vinteren tog Haven sig kun lille ud, men om Sommeren, naar Træerne havde Løv og Syrenerne dækkede for de lønlige Kroge, blev den vældig stor. I dens høje Mur førte en Tremmedør ud til Verdens Ende. Men den Dør maatte kun de voksne lukke op.

I Timevis kunde Anna og Kristoffer længselsfuldt stirre ud gennem Tremmerne. Man kunde se Materialskuret, Begovnene og de mange Stabler af Bjælker, Brædder og Pæle. De kunde bruges som Rutschebane, hvis man fik Lov til at komme derind.

Dette herlige, uordentlige Sted, hvor store, kraftige Mænd i Skødskind tumlede med Tømmeret, kaldte de voksne for Tømmerpladsen. Men det Navn syntes Børnene ikke om. De holdt mest af Verdens Ende paa Søndageftermiddage, om Sommeren, naar der overalt var stille, og Lugten af det solbagte Tømmer trængte ind i Gaarden og helt ind i Huset. Saa kunde man godt tro paa det, Kristoffer fortalte. Det var ingen Tømmerplads. Den kom ikke de voksne ved. Det var jo tydeligt, at der havde Kæmpebørnene tømt deres Byggekasser.

— Og naar jeg sover, leger de med den, — hviskede Drengen til Anna.

— Det kan man ikke tro nu, — svarede Anna i en

alvorlig Tone, — nu, da man saa tydeligt kan se alt der-
ovre.

Kristoffer slentrede nedslaaet bag efter hende. Først i Porten blev de staaende uden for en Dør, hvorpaa der hang en Tavle med Ordet »Kanzelei Det lød som en Nysen. Det kildede Børnenes Mund. De maatte le ad det.

Anna og Kristoffer puffede til hinanden.

— Kanzelei Kanzelei

Døren gik op. I den stod Skriveren. Det var en lille, vindtør Mand med et Bededagsansigt, i en lang Lustres Frakke; han stødtø Knæene sammen, naar han gik. Anna vidste noget om ham. Naar Bedstefader var vred, plejede han at sige, at Hr. Feuerlein var dum! Den eneste af alle de voksne, om hvem man kunde vide det saa bestemt. Børnene saa paa hinanden; deres smaa Kinder bulnede ud af undertrykt Latter, saa smuttede de rappe som Firben gennem den aabne Dør ind i Skrivestuen.

— Han er dum, trods han er voksen, — hviskede Anna til Drengen.

— Og jeg har spyttet i hans Glas! — Nu brast de i en løssluppen, triumferende Latter.

Pludselig hørte Latteren op.

Hr. Gemming, Tegneren, kastede ærgerlig den trekantede Lineal hen ad Bordet og brummede noget. August Fuger trak den Lærreds Ærmebeskytter, han bar i Kontortiden, højere op paa Armen.

— De skal ikke brumme, Gemming. Han bliver ogsaa engang Principal Ikke sandt, lille Kristoffer? Saa skal du ogsaa sidde hele Dagen derinde ved Skrivebordet?

Kristoffer saa forskrækket hen til Døren ind til Bedstefaderens Værelse. — Derinde? Hele Dagen? Stille og fornuftig? Selv naar man havde Lyst til at lege med Tinsoldater? Han gøs ved Tanken og løb tværs gennem Stuen. Nej; saa hellere blive helt borte fra det ækle Sted, hvor der lugter af Blæk.

Den Dør, han var flygtet for, gik op. Bygmester Ulwing fulgte en fremmed Herre ud.

Den lille Bogholder gav sig ivrigt til at skrive. Gemming dyppede Blyanten ned i Blækhuset. Inde i det tilstødende Værelse kradsede Pennene, og de to Børn trykkede sig op til Væggen. Den fremmede Herre stod stille. Anna saa tydeligt hans Ansigt. Det var fedt og blegt. Enderne af hans Flip lagde sig tæt om hans svære Dobbeltthage.

— Tak, — sagde den fremmede Herre uden at se op, som om han skammede sig. Han rakte Bygmesteren sin behaarede, blegfede Haand. Den rystede, ligesom ogsaa hans Mund.

— Ikke noget at takke for, Hr. Münster. Det er kun en Forretning

Det sagde Bygmesteren allerede ude i Portgangen, men man kunde alligevel høre det ind i Skrivestuen.

Gemming stak Spidsen af den blækkede Blyant i Munden. Fuger blinkede hastigt. Begge havde Følelsen af, at Martin Georg Münster fra nu af ikke var mere end dem. Han er ogsaa en af de underordnede i Firmaet Ulwing

Da Bygmesteren kom tilbage, stak han tilfreds Haagen ned i Flippen. Saa fik han Øje paa de to Børn.

— Hvad bestiller I her, Børn? — Han havde havt Lyst til at sætte sig paa de opstablede Handelsbøger

ved Siden af dem. Kun et Øjeblik, blot for at lade sig klappe af deres smaa Hænder. Han tog sit Repeteruhr op af Lommen.

— Det er der ikke Tid til.

Han maatte endnu tale med mange Mennesker, Entreprenører, Tømmerhandlere, Konduktører, Fragtmænd alle ventede de foran Skranken i det store Værelse ud til Gaarden. Og Johan Hubert havde allerede to Gange stukket Hovedet ind ad Døren, som for at kalde paa ham. Han gik. Men alligevel vendte han sig om i Døren.

— I Eftermiddag gaar vi ud til Onkel Sebastian. For at sige ham Farvel for Vinteren, inden de tager Pontonbroen ind.

De to Børns Ansigter straaledede af Glæde.

— Vi skal vel køre? — spurgte Drengen.

— Vi skal gaa, — svarede Ulwing tørt, — Hestene skal køre Tømmer — og dermed slog han hurtigt Døren i efter sig.

— Skal vi gaa gentog Kristoffer skuffet — aa, det er ikke rart. Jeg gaar heller ikke med. Min Fod gør ogsaa ondt.

Han gav sig til at halte. Han gned sig op ad Muren og klagede hen i Vejret. Men Anna vidste, at det ikke var sandt.

* *
*

Den gamle Mand og den lille Pige gik langsomt ned til Floden. Husets firkantede Ruder og de to Søjlebærere ved Porten saa længe efter dem.

En frisk, vinterlig Blæst kom strygende ovre fra Bjergene. Paa Donau flød Vandmøller. Ved Foden af

Fæstningsbjerget trak to Heste, den ene spændt foran den anden, et Skib paa Slæbetov, og overalt paa Vandet bevægede sig smaa, mørke Robaade, som om Pest og Ofen var brudt op, for at sige hinanden Farvel over Floden, inden det blev Vinter.

Paa Stranden arbejdede Skibsbyggere. Da de saa Kristoffer Ulwing, afbrød de deres Arbejde og hilste ærbødigt. En Herre kom hen imod dem; han hilste ogsaa. Foran Theater-Pladsen spadserede Herrer og Damer. De hilste alle paa Bygmester Ulwing.

Anna var stolt. Hun blev helt rød i Hovedet.

— Hilser ikke alle Mennesker paa os? Er her ikke mange Mennesker?

— Jo, — sagde Bedstefaderen og tænkte paa andre Ting.

— Hvor mange?

— Det kan man ikke vide; de adelige vil ikke lade sig tælle.

— Er her ogsaa mange Børn?

Bygmesteren svarede ikke.

— Men Bedstefader, du har vel aldrig været Barn?

— Jo, men ikke her.

— Har Bedstefader da ikke altid boet i vores Hus?

— spurgte Anna utrættet.

Ulwing smilede.

— Vi kom hertil langt borte fra, jeg og Onkel Sebastian. Med Diligencen, saa længe vore Penge slog til, saa til Fods. Paa den Tid var det varmere om Sommeren end nu. Vi gik om Natten, i Maaneskin.

Han sagde ikke mere. Hans indre Blik saa andet Steds hen end hans Øjne. Han skuede langt tilbage: Fæstningen Pest Dengang stod Bastionerne og

Fæstningsmurene endnu. Og han var kommen ind i Byen gennem en gammel Port.

— Det var om Morgenens, og Klokkerne ringede, — sagde han, hensunken i Tanker.

Og pludselig forekom det ham, at han ikke i Virkeligheden havde set den daværende By, men kun paa et meget gammelt, udvisket Billede. I Gaderne færdedes Borgere med trekantede Hatte og Parykker. Svære, kæderaslende Køretøjer, Soldater med høje Sjakker. Og Donau var dengang yngre og mere fri. Vandet glitrede langt stærkere, ved Stranden vrimlede det af Skibsfolk.

Broder Sebastian gik ned til Vandet. Selv blev han staaende og saa paa et smukt Skib, hvori der blev indladet svære Sække. To Planker tjente Lastdragerne som Bro; de gik ud ad den ene og kom tilbage ad den anden. Disponenten stod paa Stranden, og for hver Sæk skar han et Mærke i et Stykke Træ. De halvnøgne Dragere drev af Sved. De bar deres Last paa Nakken, ganske som deres Forfædre havde gjort det i mange Hundrede Aar, her nede ved Donaus Strand. Plankerne krummede sig og svajede under Vægten af dem. Disponenten skældte ud: »For faa Folk«, og saa derved hen paa Kristoffer Ulwing. Men han vilde ikke tage fat. Noget i Sandet stak ham i Øjnene, ligesom et Naalestik. En Økse blinkede i Solen. Han huskede tydeligt hvert Ord, han dengang sagde: »Lad os slaa de to Planker sammen til en Sliske, saa er alt Godset bragt om Bord i Løbet af en Timestid.«

Nede ved Stranden var Sebastian sprunget i en Baad. Han pegede med sin Kæp over mod Ofen og vinkede ad Broderen.

»Jeg bliver her!« raabte Kristoffer Ulwing og tog Øksen op fra Sandet.

Disponenten saa opmærksomt til og nikkede samstemmende. Det varede ikke længe, før Sækkene hurtigt gled ned ad Slisken. Som et forslugent Vanddyr lod Skibet dem forsvinde i sin Bug.

Baaden med Broder Sebastian gled bort fra Stranden. Den var allerede midt ude i Donau. Strømmen og Roret: Tilfældet og Villien bar hans Liv til Byen paa den modsatte Side. Kristoffer Ulwing blev i Pest. Allerede den næste Dag arbejdede han paa Skibsfragterens Kontor. Derfra kom han paa en Tømmerplads. Saa videre. Fremad. Opad. Og sammen med ham voksede Byen, som om en fælles Skæbne knyttede dem til hinanden.

Forgæves gjorde Anna de tusinde smaa Spørgsmaal; Bedstefaderen svarede ikke. Han var gaaet for langt tilbage i Fortiden.

De kom. til Pontonbroen. Ogsaa her hilste Folk. Toldbetjenten forlangte ikke Penge. Ved Brohovedet præsenterede Vagtposten Gevær.

— Hvorfor det? — Det Spørgsmaal gjorde lille Anna, hver Gang de gik over Broen.

— De kender mig, — svarede Bygmesteren kun. Hvorfor skulde Børnene have Forklaring paa, at Broen tilhørte ham, at han havde forpagtet Vejretten over Floden, at de mange Tømmerflaader, som flød paa Vandet, og hele Stranden, et langt Stykke op, ogsaa var hans.

Broen svajede jævnt. Vandet fik Baadene til at gynges. Det skummede og plaskede, som om store, tørstige Dyr slikkede Siderne af de mange smaa, fortøjede

Pontoner. Langs Rækværket stod Lygter. I Midten var en broget Plet over Floden: en Statue af Broens Skytshelgen, St. Johan Nepomuk. De forbigaaende tog Hatten af for ham.

Anna pegede paa Helgenen.

— Folk hilser ogsaa paa ham, langt flere end paa Bedstefader, — og hun blev lidt misundelig.

Da de var kommen op i Fæstningen, klagede Anna over, at hun var sulten

Rundt om dem laa forfaldne Huse. Gule, graa og grønne. Fra de smaa Butikker dinglede forgyldte Kringler, vældige Nøgler, Støvler og Hestesko paa snirklede Smedejerns Arme ud over den snævre Gade.

Over Onkel Sebastians Butik hang et stort Uhr. Langt borte kunde Anna se de ubevægelige Visere paa Skiven. Skyggen fra Himmelfart-Kirkens Taarn faldt just derhen. Som et stort Spyd pegede den ind i Gaden. Selve Huset var maaske ældre end de øvrige. Første Sal ragede frem over Stuen og hvilede paa ormstukne Træpillen. Paa den nøgne Mur, ved Siden af det store Uhr, stod malet med mange Kruseduller:

SEBASTIAN ULWING

Borgerlig Uhrmager

Der var mange Folk i Butikken. Naboer, Borgere fra Fæstningen, som plejede at komme om Eftermiddagen og slaa en Passiar af. Onkel Sebastian sad foran det lille Uhrmagerbord. Han var tavs. Hans snehvide Haar, der var redt glat fra Panden, faldt ned over den brede Krave paa hans violette Frakke. Han var mager og bøjet. Efter gammel Mode bar han Knæbukser.

Spænderne paa hans svære Sko var lidt rustne, hans tykke, hvide Strømper laa i Rynker om hans Ben. Da han saa Anna, lo han. Han greb hende med begge Arme og løftede hende højt i Vejret.

— Hvor er lille Kristoffer?

— Han har en daarlig Fod, — svarede Bygmesteren, medens han hilste paa de Tilstedeværende.

Anna rynkede betydningsfuldt paa Næsen. Børnene henregnede ikke Onkel Sebastian helt til de voksne. Han forstod mange Ting, som Bedstefader ikke forstod. De nikkede til hinanden, i lønlig Forstaaelse. Anna sprællede med sine smaa Ben i Luften og bad om en Honningkage. Saa gik hun rundt i Butikken.

Bag i den var et Karnapvindue, som vendte ud til Gaarden; foran det stod en læderbetrukken Bedstefaderstol og et langt Bord paa Bukkeben. Paa Bordet laa der en Mængde gamle Sager. Hylterne var ogsaa fulde af Skrammel. Paa de tilrøgede Vægge hang Uhre.

Ved Bordet med Bukkebenene stod en Borgerkone, som vilde sælge et drevet Sølvbæger.

Da hun saa Kristoffer Ulwing, nejede hun dybt.

— Undskyld, mit Navn er Amalie Csik, fra Fiskerbastionen. — Hun havde en Hat paa, der lignede en omvendt Kurv. Alt, hvad hun havde paa, var falmet og slidt. Anna lagde Mærke til, at naar Konen rørte sig, stod der en gammel Lugt ud fra hendes Klæder.

Men i Butikken var der ingen, som ænsede det. Alle de andre var ogsaa anderledes klædt end Anna og hendes Bedstefader.

— Det lille Barn er saamænd ogsaa paa Moden, — sagde Konen misbilligende. — Naturligvis, i Pest er alt anderledes end i Ofen. Uro, Ødselhed Vi her i

Fæstningen holder Gud ske Lov fast ved det gamle. Ikke sandt, Deres Velærværdighed?

Slotskapellanden nikkede gentagende med sit gule Fuglehoved.

— Jeg hører, — sagde Konen, — at de nu allerede trykker et Modeblad ovre i Pest.

— Og oven i Købet med den samme Skrift som Bønnebøgerne, — brummede Slotskapellanden.

Konen sukkede dybt.

— Men det er Fanden, der redigerer Modebladene.

— Alle Blade, — sagde den edsvorne Censor henne fra Kakkelovnen.

Kristoffer Ulwing trak ironisk det ene Øjenbryn i Vejret.

— Og det siger Hr. Censoren?

— Ja! — svarede den anden i en Tone, som om han med det Ord vilde udslynge en betydelig Vægt.

— I Pest er Forfatterne af en anden Mening, — brummede Bygmesteren.

— Jeg be'er, tal ikke om dem. Som Censor hører jeg ogsaa til Litteraturen

Bygmesteren blev med hvert Øjeblik mere utaalmodig. Censoren bøjede sig hen imod Slotskapellanden.

— Det skrevne Ord skal ikke tjene Enkeltmands Ideal, men Statens og Kirkens Formaål.

Kristoffer Ulwing gik hen til Døren. Han vilde trække lidt frisk Luft. Pludselig vendte han oprørt tilbage.

— De Herrer foretrækker altsaa det middelmaadige?

— Meget rigtigt bemærket, Hr. Bygmester. Staten kan efter hele sin Indretning kun være tjent med det

middelmaadige. Hvad der er over og under det volder en ubehagelig Uorden.

Kristoffer Ulwing vidste ikke selv hvorfor, men han kom pludselig til at tænke paa Ulrich Jørgs Boglade ovre i Pest. Han tænkte paa de unge Forfattere, som kom der; paa deres Planer og deres Manuskripter, som alle blev hængende i Censors Filter. Mange stærke Forhaabninger, nye Drømme og gryende Tanker, som var yngre end han, som han ikke helt forstod, men dog var ham kære, ligesom hans Børnebørn.

Harmfuld vendte han Censor Ryggen og gik hen i Baggrunden af Værelset, da han følte, at han vilde blive grov, hvis han sagde mere.

Slotskapellanen sagde modfalden:

— Disse Pestere er allesammen saa rebelske

Sebastian Ulwing smilede godmodigt, Anna gjorde Tegn til ham, at han nu skulde sende alle de kedelige Mennesker bort.

Paa engang udbrød Madam Csik:

— Der kommer Statholderens Frue! Hun har Hatten fra sit Sølvbryllup paa. Alle strømmede hen til Døren. Et Øjeblik blev der helt mørkt i Butikken, da den korpulente Frue gik forbi den. Kapellanen og de øvrige tog deres Hatte og gik bag efter hende. Folkene ved Vinduerne skulde tro, at de spadserede sammen med hende.

Der blev Opløb i Ofen; mindst seks Mennesker gik ned ad Skatmester-Gaden. Madammen med den store Hat fik ogsaa Hastværk. I en Fart afsluttede hun Handelen om Sølvbægeret, nejede og skyndte sig bag efter de andre.

Nu kom Kristoffer Ulwing frem.

— Hvilken Embedsmandsluft der er her i Ofen. Saa synes jeg bedre om dine andre bekendte, som kommer, naar du har lukket: den halte Billedskærer og den gamle Optiker. Selv om de ikke bidrager til Verdens Fremskridt, vil de i alt Fald ikke hæmme dens Gang.

— Sebastian Ulwing lo.

— Disse her er ogsaa rare Mennesker, blot anderledes end I derovre. Vi har Tid, I skynder jer. I bryr der jer kun om det nymodens. En, der læser Avisen, fortalte til Kapellanen, at din Søn havde talt paa Raadhuset. I vil have Alleer, Gadelygter, Teglværker. Hvad skal det føre til

Bygmesteren saa dybt og roligt paa sin Broder.

— Broder Sebastian, man maa udvikle sig, ellers faar Tiden Magt over os.

Uhrmageren blev forlegen.

— Men naar det gamle, det tilvante er saa godt

Kristoffer Ulwing pegede paa Bægeret.

— Det er ogsaa gammelt, men det har Lov dertil, for det er smukt. Kan du huske, at Fader ogsaa lavede saadanne Bægre? Det kan du engang faa mange Penge for. Jeg vil gerne købe det.

Sebastian saa næsten forskrækket paa sin Broder.

— Du vil maaske ikke sælge det? — Bygmesteren blev igen utaalmodig. — Du køber for at gøre en Forretning, og naar det kommer til Stykket

Uhrmageren tog Bægeret i Haanden. Han holdt det forsigtigt, kærligt, som en levende Fugl. Saa rystede han paa Hovedet.

— Nej. Endnu ikke. Maaske senere.

— Hvorfor først senere?

— For jeg vil gerne se lidt paa det endnu, — sagde Sebastian dæmpet, som om han skammede sig.

— Paa den Maade bliver man ved med at være fattig. Beholde alt, som er gammelt, og gaa af Vejen for alt, som er ungt. Ved du hvad, Sebastian, du er som Ofen

— Og du er som Pest, — svarede Sebastian Ulwing stilfærdigt.

De smilede til hinanden.

Imens syslede Anna henne ved det lille Uhrmagerbord og lod de smaa Hjul og Spiraler falde ned i Olieflasken.

Onkel Sebastian vilde ikke forstyrre hende i Mor skaben, men fulgte alligevel urolig enhver af hendes Bevægelser. Da Barnet opdagede, at der blev lagt Mærke til hende, tog hun Haanden til sig og stirrede uskyldig hen i Vejret.

— Jeg keder mig, — sagde hun sørgmodig, — uh, hvor jeg keder mig. Fortæl noget.

— I Dag kan jeg ikke, — svarede Onkel Sebastian.

— Det kan du altid, du læser jo saa meget Og varsomt tog hun en medtaget lille grøn Bog op af Onkel Sebastians Frakkelomme.

»Demokritos eller en leende Filosof's efterladte Skrifter.« Det var Sebastian Ulwings Yndlingslektüre.

— Her er den! — udbrød Anna og svingede triumferende sit Bytte. — Fortæl saa.

Uhrmageren rystede paa Hovedet. Han tænkte endnu stadigt paa, at han og Bygmesteren ikke kunde forstaa hinanden. Han var stolt af sin ældre Broder. Han havde Følelsen af hans Villie og Styrke, men ellers kendte han ikke noget til ham. Havde han nogen Sinde

været glad, havde han havt Sorg i sine Dage? Havde han elsket eller havde han aldrig elsket nogen? Sebastian Ulwing tænkte paa Fru Barbara, hans Broders afdøde Kone, som Broder Kristoffer havde ført til Alteret, fordi han ikke havde forstaaet, at Sebastian allerede længe elskede hende i stille Kærlighed. De mange Rynker paa hans Pande trak sig sammen Vi Mennesker træder paa hinanden, fordi vi ikke kender hinanden.

Anna greb hans Haand og svingede den langsomt frem og tilbage.

— Fortæl, fortæl

Henne ved Karnavinduet bladede Bygmester Ulwing i en gammel Bog.

Onkel Sebastian satte sig og tog Anna paa Skødet. Imens saa han skarpt paa sin Broder, og som om han havde læst noget i hans Ansigt, begyndte han føjelig at fortælle.

— Det er foregaaet for længe siden, længe før min Tid; endda før de tyrkiske Pashaers. Dengang var Ofen en lystig By. I hver Gade var der en Maskeradegarde-robe, og de havde god Søgning. Ved Fastelavn drog Folk syngende gennem Fæstningens Gader; gamle og unge, med brogede Masker paa, med smaa Jernlygter, som et Narreoptog.

Først Askeonsdag Morgen fik Morskaben Ende. Alle Maskeradegarderoberne lukkede Alt var lukket, kun i Fortunagaden blev der ogsaa holdt aaben efter Askeonsdag. Hele Aaret rundt

Enkeltvis, i Smug gik Folk derhen, om Natten, naar Fæstningsportene var lukkede og Baalene paa Gadehjørnerne slukkede.

Blandt Kunderne var der Folk med hovmodige Ansigter. De købte saa en ydmyg Maske. De ubarmhjertige købte en godmodig, de vantro en from, de dumme en klog, de kloge en enfoldig. Men talrigst var de, der bar paa en Sorg og alligevel købte en leende Maske Saadan var det. Ja, det er sikkert, — mumlede Onkel Sebastian — og det er ogsaa sikkert, at de, som bar Maskerne, aldrig mere tog dem af. Kun en enkelt Gang faldt de af dem, ved Nattetid, naar de var alene med sig selv, eller naar de blev grebne af Kærlighed eller naar de saa Penge

Han saa igen hen paa sin Broder og fortsatte ganske sagte:

— Forretningen blomstrede. Fyrster, Prinser, skønne Prinsesser, Soldater, Borgere, selv Byens Raadsherrer kom i Butikken. Helt til fjerne Byer gik der Ry af den. Der kom ogsaa mange fra den anden Side af Donau. Til sidst gik Alverden med Maske paa. Ingen talte om det, enhver bar den, og Folk glemte, hvordan den anden i Virkeligheden saa ud. Og nu ved ingen det mere, slet ingen

Onkel Sebastian havde endt sin Fortælling, og i den dybe Stilhed hørte man tydeligt Uhrenes Tik-tak.

— Det var ingen køn Historie, — sagde Anna, — fortæl noget om uartige Børn og Feer. Det er morsomt

Uhrmageren hørte maaske ikke den lille Piges Stemme. Han sad der paa sin lave Stol, som om han lyttede efter Skridtene af en, der fjernede sig. Han lyttede efter sit Eventyr og tænkte paa sin Broder, paa Fru Barbara og paa sig selv

Bygmesteren lukkede Bogen i. Han rejste sig.

— Vi maa gaa. Klokken er mange.

Og de to Brødre sagde Farvel til hinanden for Vinteren.

Paa Donaubroen var de seksten Lygter allerede tændt. Deres Skær dryppede i ligelig Afstand i Floøden. Vandet spillede en Stund med Lysstriberne, saa slap det dem. Sort flød det videre hen imod Bloksbjergs Klippe. I Mørket mærkede man kun det kolde Pust fra den store Vandmasse.

Det begyndte igen at sne. I Husene langs Bredden blev der tændt Lys hist og her. Et Horn lød fra Donau.

Paa Broen saa Anna pludselig sin Fader. Ulwing jun. kom gaaende med en ung Pige under Lygterne. De trykkede sig op til hinanden. Da de opdagede Bygmesteren og Barnet, skiltes de hurtigt, og den unge Pige skyndte sig over til den anden Ende af Broen.

Kristoffer raabte Sønnen an.

Johan Hubert ventede paa dem, lænet til Rækværket; han maatte altid have noget at støtte sig til. Da de kom hen til ham, greb han den lille Piges frie Haand, som om han vilde stille hende imellem sig og sin Fader.

Anna begyndte at blive bange. Det var, som om der i Stilheden foregik noget over hendes Hoved. Hun trak Skuldrene sammen. De to Mænd talte længe ikke til hinanden. De gik med ujævne, næsten fjendtlige Skridt og førte det skælvende Barn imellem sig.

Kristoffer Ulwing brød Tavsheden.

Ophidset udbrød han:

— Du lovede, at du ikke vilde komme sammen med hende, saa længe jeg lever! Man kan altsaa ikke stole paa dit Ord.

— Men, Fader, Barnet er her.

— Det forstaar hun jo ikke, — sagde Bygmesteren barsk.

Anna forstod godt Ordene, men det, hun hørte, interesserede hende ikke. Hun var optaget af noget andet. Hun havde Følelsen af, at to modstridende Hænder fra to Sider trykkede hendes Haand, og at der nu var et Fællesskab mellem hende og hendes Fader. Begge var bange for en, der var stærkere end de.

— Jeg gik jer i Møde, — brummede Johan Hubert, — jeg traf hende tilfældigt her paa Broen.

Kristoffer standsede pludseligt.

— Er det sandt?

— Jeg har aldrig løjet. — Den unge Ulwings Stemme var ærlig og sørgmodig. Den lød, som om han lagde megen Vægt paa det, han sagde, fordi det var dyrekøbt.

Bygmesteren rev hidsigt sin Snustobaksdaase op af Lommen. Han slog stærkt paa den og lukkede den op.

I Daasen levede fra gammel Tid en pudsig, gammel Melodi. Den vaagnede ved Slaget: Daasen begyndte at spille.

— Saa for Pokker! — udbrød Kristoffer Ulwing og gav den et nyt Slag, for at den skulde tie stille, men Daasen spillede videre.

De to Mænd forstummede pludselig, som om nogen var faldet dem i Talen med et latterligt, rørende Argument. Bygmesteren lod atter Daasen forsvinde i sin Lomme. Men Anna holdt Hovedet hen til Bedstefaderens Frakke. Der inde i Lommen lød det, som om det var Orkestret fra lille Kristoffers Tinsoldater, der spillede, kønt, fint, langt, langt borte.

Hun lukkede Øjnene halvt i.

Florian ventede med en Haandlygte ved Brohovedet i Pest. I de mørke Gader bevægede mange Smaalyster sig gennem den stille faldende Sne.

Nu trykkede Anna sit trætte lille Hoved tæt op til Bedstefaderens Lomme.

— Endnu — sagde hun dæmpet og indsugede Musikken, der strømmede ud fra Daasen, ligesom Lavendelduften fra Mamsel Tines Bønnebog.

* *

*

Der var gaaet mange Vintre, mange Somre. Børnene holdt ikke Regnskab med dem. Imidlertid var der bleven lagt en Kædebro over Donauen. Selv ved Isgang blev den ikke brudt af, men laa hele Aaret rundt paa sin Plads. Magistraten lod Landevejen beplante med Træer. Om Aftenen var der tændt Olielygter i Gaderne, og det Ulwingske Hus laa ikke længer alene ved Stranden. Den store Tømrers Byggegrunde steg mægtigt i Pris. Mure steg op af Sandet. Gader begyndte paa den øde Flade, hørte op og fortsattes længere henne. Arbejde, Liv, Huse: teglhængte Huse overalt.

Alt forandrede sig, kun ikke Bygmester Ulwing. Hans kloge Øje holdt sig skarpt og klart. Med løftet Hoved færdedes han paa Stilladserne, paa sit Kontor og paa Tømmerpladsen. Han var et Hoved højere end alle andre. Paa Raadhuset frygtede man ham, Entreprenørerne hadede ham. Men han købte og byggede uafsladelig, og efterhaanden blev det til en Overtro, at alt, hvad den store Tømrer rørte ved, forvandlede til Guld.

Inde i Husets rolige, trygge Velstand fortsatte Uhret med Alabastsøjlerne sit ensformige Tik-tak, men Børnene troede ikke mere paa Dværgen, der gik hinkende om i Stuen. Kristoffer vidste for længe siden, at der ikke var Feer til. Det havde Bedstefaderen sagt. Han skreg det til ham og ruskede i ham.

— Hører du, der gives ingen Feer, og de hjælper os ikke. Kun de svage venter paa Mirakler. De stærke Mennesker gør selv Mirakler.

Lille Kristoffer tænkte tidt paa det Øjeblik, da Bedstefaderen havde gjort det af med hans Feer. Han saa i ham et frygtindgydende højere Væsen. Han kunde have grædt og grublede over Spørgsmaalet, hvad der da fandtes i Mørket, i Brøndens Vand, i Ilden, naar der ingen Feer var til? Hvad er der saa? Og da han ængstelig saa sig om, havde hans Blik noget af de fortvivlede Haandbevægelser hos den, der er ved at drukne.

Saa fandt han sig ogsaa i det og kaldte Verdens Ende en Tømmerplads, ligesom de voksne. Hans klare Øjne stirrede da ligegyldigt hen i Vejret. Kun i hans Øjne var der en vis træt Skuffelse, naar han efterlig-nede de voksne og i deres Sprog talte om Ting, der havde staaet hans Hjerte nær.

Aarene gik, og Tryllegrotten ved Gaardmuren blev til en almindelig Hule; den uhyggelige Jernport blev til en Loftsdør, Kakkellovnsfeerne til almindelige Flammer. Det var ogsaa forbi med Klavermusene. Naar der engang om Natten sprang en Streng i Klaveret, spilede Kristoffer Øjnene op og stirrede længe ud i Mørket, som nu var blevet tomt og øde for ham.

— Anna, sover du?

— Ja, for længe siden.

— Jeg havde saadan en underlig Drøm om en Pige. Hun løftede Armen og bøjede sig tilbage.

— Sov nu....

Mørket, som var forladt af Dværgene og Feerne, siden han ikke længer troede paa dem, befolkede sig ufatteligt for Kristoffers Øjne. Han saa Pigen, han havde drømt om, baade hendes Ansigt og hele Skikkelse. Hun var høj og slank, hendes Bryst var spændt, hun holdt Armene i Vejret og slyngede Haaret som en sort Manke om sit Hoved. Aldeles som Gabriel Hosszus Søster foran Spejlet, da han sidste Søndag havde kigget gennem Nøglehullet ind i hendes Værelse.

— Anna

Drengen lyttede med aaben Mund. Alt var stille i Huset. Hurtigt trak han Tæppet op over Hovedet og gav sig til at snakke med sig selv. Han sagde, at han var Konge, bar en Guldkrone og boede i et stort, hvidt Slot, oppe paa Bjerget. I det Slot var der aldrig mørkt, der brændte Lys hele Natten. Slaver holder Vagt ved hans Seng, de lærer ogsaa hans Lektier for ham, og de bringer ham en mørkøjet Prinsesse. Prinsessen bærer Lænker. »Tag dem af hende,« befaler han, »du er fri!« Prinsessen kaster sig paa Knæ for ham og spørger, hvordan hun skal takke ham for hans Naade. »Løs dit Haar og slyng det igen om dit Hoved.« Det siger han, siger det ganske ligefrem og smiler. Og Prinsessen løser sit Haar og hæfter det op igen, flere Gange Han var igen faldet i Søvn. Men han smilede endnu.

Fra nu af fortalte Drengen sig selv lignende Historier. Naar man saa talte til ham, gav det et Sæt i ham og han rødmede, som om man havde truffet ham paa

forbudne Veje. Hastigt tog han sine Skolebøger frem og gav sig til at læse. Det var tilstrækkeligt, naar han een Gang læste over paa sin Lektie, men han kunde ikke fastholde Opmærksomheden. I Marginen af sin Skrivebog tegnede han Slotte, Piger og Katte med lange Øren. Imens tyngede Donaus Bifloder og Kong Béla III. paa hans Samvittighed. Sved perlede paa hans Pande. Han var bange, men læste alligevel ikke, skønt han næste Dag skulde høres i Skolen. Bogstavet U stod for Tur.

Han blev raabt op, men kunde ikke svare. En Flue summede i Luften. Det var, som om den summede i Hovedet paa ham. Klassen lo; Gabriel Hosszu hviskede højt; Adam Walter holdt Bogen for ham; Læreren skældte ud. Men i Slutningen af Aaret vovede ingen alligevel at lade Bygmester Ulwings Sønnesøn dumpe.

Kristoffer mærkede, at han stod under en usynlig Beskyttelse. Læreren opgav ham Spørgsmaalene til Eksamen. Gabriel Hosszu hviskede Latinen til ham for Marmorkugler. For to Kreuzer skrev den lille, pukkelryggede Gal hans Regneopgave.

»Det gaar nok,« tænkte Kristoffer, naar han var bange for Skolen og i Stedet for at læse tegnede Katte og Piger og i Stedet for at løse sine geometriske Opgaver sad nede i Haven og formede smaa Figurer af Ler.

— Den Dreng kan dog alting, — sagde Bygmester Ulwing fornøjet og gemte lille Kristoffers Tegninger i sin Chatolskuffe.

Kristoffer blev forskrækket. Hvad forlangte de voksne af ham? Han tabte Lysten til at tegne og formede heller ikke mere Lerfigurer nede i Haven. Han

begyndte at misunde Anna. Hun havde ikke meget at lære, og ingen ventede noget af hende.

Paa den Tid følte Anna sig alene. Hendes Blik blev uroligt, som om der altid var noget, hun vilde spørge om. Hendes lille Krop skød i Vejret, hendes lyse Haar blev mørkere, som om der var faldet en Skygge over det. Madam Fuger tog sine Briller paa og betragtede hende opmærksomt fra sit Vindue.

— Nu holdt du Hovedet ganske som din Møder. Stakkels gode Madame Christine!

Anna stod midt i Gaarden og lagde sit Hoved endnu mere paa Siden, men forstod alligevel ikke, hvordan et Barn kunde ligne en, der var saa gammel, at hun var gaaet til Himlen.

Madam Fuger smilede paa en egen Maade. Og medens den Moder, hun aldrig havde kendt og derfor ikke bevarede noget Minde om, forekom den lille Pige saa umaadelig gammel, stod hun for den gamle Kone i evig Ungdom, som en, der er død og vedbleven at være ung.

— Madame Christine var seksten Aar gammel, da unge Hr. Ulwing friede til hende hos Ulrich Jørg. Kun seksten Aar og hun havde sin Voksdukke med sig. Hun vilde spille Fjerbold med sin Mand nede i Gaarden. Og om Aftenen smuttede hun altid ind til mig, og jeg skulde fortælle hende Historier.

Som om der var kaldt paa hende, løb Anna ind til Madam Henriette. Inde i Stuen lugtede der af nyskurrede Gulve. Paa det store Skab stod Sylteglas. I Stilheden hørtes undertiden et let Knald fra deres indtørrede Overbindinger. Anna satte sig paa Skamlen og saa sig om. Stuen var fuld af Haandarbejder. Paa Nogle-

brættet var med gotiske Bogstaver broderet: »Nøgler«, paa Sofapuden: »Sov vel«, paa en Pose: »Børster«.

»Fugers maa være glemsomme Mennesker,« tænkte den lille Pige, »man kan godt se, hvad Tingene skal bruges til, og alligevel skriver de det paa dem.«

Madam Henriette sukkede. Hun kunde sukke saa bedrøvet. Derved spilede hun Næseborene op og lukkede Øjnene.

— Hvor tidt og mange Gange har ikke Madame Christine siddet her, og jeg maatte fortælle hende Spørgelsehistorier. Hun holdt af at blive bange ligesom Børn. Hun var bange for alting: for Fodtrin i Natten, for Knirken af Møbler, for Hr. Bygmesterens Stemme, for Gengangere. Og om Aftenen turde hun ikke gaa alene over Gaarden. Leopoldine maatte følge hende og holde hende ved Haanden.

— Leopoldine? Hvem var det?

— Min Datter, — Madam Fuger saa op paa et Billede, som hang i Vinduesforydningen. Det forestillede en Grav med en Taarepil, forfærdiget af Haar, og med Ordene »Ewige Liebe« i Perlebroderi.

— Er hun ogsaa gaaet til Himlen?

— Nej. Hende maa der ikke tales om. Fuger har forbudt det.

— Hvorfor det?

— Det er ikke for Børn.

— Det samme siger Mamsel, og hun siger, at Vorherre nok skal hviske til mig, hvad jeg bør vide. Men Vorherre hvisker ikke noget.

— Det sagde Madame Christine ogsaa. Hun vilde gerne have Besked om alting. Naar Pigerne støbte Lys, lyttede hun altid til, hvad de sagde. Saa rødmede hun,

sang og spillede Klaver dertil. Og nede paa Tømmerspladsen holdt Svendene op med deres Arbejde og hørte efter.

Anna trak Knæerne op til Hagen.

— Kunde hun ogsaa synge?

Madam Fuger nikkede henrykt.

— Det var hendes Liv. Hun kom hertil som en Sang, og saadan gik hun ogsaa herfra. Det klang gennem Huset, og vi havde knap mærket, at hun var her, saa var det allerede forbi.

Den lille Pige hørte ikke mere, hvad den gamle Kone sagde. Hun gik ud ad Døren. Pludselig stod hun i sin Moders Stue. Hun lagde sig paa Knæ i den blomstrede Sofa. Over den hang paa Væggen det Portræt, hun altid havde for Øje og dog nu betragtede for første Gang. Det var en fin lille Akvarel, og den, Billedet forestillede, lignede næsten et Barn. Blikket var barnligt og ængsteligt. Hendes kastaniebrune Haar glinsede ved Skilningen og var som et Silkebaand lagt i høje Sløjfer om en stor Kam og sluttede sig paa Siderne i lette Lokker til de fine Kinder. Hendes spæde Skuldre tabte sig i det udskaarne Kjoleliv. I Haanden holdt hun en Rose paa en kunstlet-gratiøs Maade, som maatte være trættende.

Anna havde den Følelse, at naar hun kom tilbage, kunde man tale med hende om mange Ting, som hverken Mamsel eller de andre vidste Besked om. Hun kom til at tænke paa Apoteker Müllers Døtre, Familiernes Jørg og Hosszu, den lille pukkelryggede Gal, Lærredsgrosserer Walters Søn, Münsters Børn. De havde allesammen en Moder. Allesammen kun hun havde ingen.

Og ligesom et Nødraab kom et Ord hende paa Tungen, men saa svagt, at hun ikke hørte det, men retere kun følte det forme sig paa sine Læber. Saa bøjede hun sig tæt hen til Portrættet, og nu høre hun i Stilheden sin egen lille tilslørede Stemme udtale Ordet: — Mo'er

Hurtigt vendte hun sig om. Hun skammede sig næsten over at tale saa højt, naar der ikke var et Menneske i Stuen, kun Solskinnet henne paa Klaveret.

Anna gled ned fra Sofaen og lukkede Instrumentet op. Det var støvet. Med sin lille Finger berørte hun en Tangent. Fra Klaveret lød en uventet Tone. En varm, klar Tone. Som om et Lys var blusset op. Pludselig var det slukket igen. Hun trykkede paa en anden Tangent: igen et Lys. Hun lod Haanden glide hen over mange Tangenter: mange Lys. En hel Række.

Hun bøjede Hovedet tilbage og stirrede ud i Luften, som om hun saa Tonernes opblussende og slukkede smaa Flammer.

En Haand klappede hende. Det var hendes Faders.
— Vilde du gerne lære at spille?

Hun svarede ikke. Uden at lære det havde hun nok havt Lyst til at spille Klaver og synge dertil, saa smukt, at Svendene nede paa Tømmerpladsen ogsaa afbrød deres Arbejde.

Johan Hubert faldt hen i Tanker.

— Alle i Familien Jørg holder af Musik. Det var ogsaa din Moders største Glæde i Livet.

Annas grønligt spillende, blaa Øjne blev store og alvorlige.

— Ja, — sagde hun bestemt, — jeg vil lære det.

Dagen efter kom en Herre, der saa meget højtidelig

ud. Han hed Kasimir Staviarsky. Han var dengang den mest søgte Danse- og Musiklærer i Byen. Han bar kulsort Paryk, gik paa Taaspidserne, vuggede sig i Hofterne og fik tredive Kreuzer Kurant for Timen. Han talte tidt om, at han nedstammede fra polske Konger. Naar han blev vred, talte han Polsk.

Da Timen var forbi, havde Anna faaet meget at vide af ham. Staviarsky fortalte hende om Chopin og den borgerlige Sangforening i Pest, om Mozart og Bedstefader Jørg, der spillede saa smukt paa Violoncel og hver Søndag spillede paa Orgelet i Franciskaner-Kirken.

Den lille Pige begyndte efterhaanden at interessere sig for Bedstefader Jørg, som hun før ikke havde brudt sig videre om. Han var anderledes end Ulwings. Børnene fandt ham løjerlig og hviskede bag hans Ryg, naar han i Bogladen betjente de faa Kunder, medens han gned sig i Hænderne og gjorde smaa Buk.

Ved saadanne Lejligheder rødmede Anna. Det holdt hun ikke af at se og sendte Bedstefader Ulwing et Blik. Han bukkede ikke for nogen.

Ulrich Jørgs Boghandel laa paa Hjørnet af Slangegade. Ved Siden af Indgangen stod en Træbænk op til Muren, og midt i Gaden et gammelt Æbletræ, som de faa Vogne larmende kørte udenom.

Anna stak Hovedet ind ad Døren. Bygmester Ulwing tog sin bredskyggede, graa høje Hat af.

I Bogladen lugtede der af Æbleblomster, og Bedstefader Jørg kom med afmaalte Bevægelser smilende frem bag Bogreolen, som naaede helt op til Loftet og i Bredden delte Bogladen i to Dele. Kunderne gjorde deres Indkøb foran Reolen. I Rummet bagved Reolen, som ikke var synligt fra Gaden, var tændt et Lys, og der

sad i Sofaen nogle Herrer, sædvanlig i ungarsk Dragt, og talte dæmpet og hurtigt.

Den Dag var der flere end ellers. I Midten, ved Chatollet, sad en mager ung Mand i Dolman. En tiltalte ham ved Navn. Han hed Alexander. Alexander Petøfi. Hans slanke Hals ragede op af den ombøjede, bløde Skjortekrave. Haaret var pjusket, hans Øjne mærkeligt store og ildfulde.

For første Gang i sit Liv gik det op for Anna, hvor smukt et Menneskeøje kan være. Men saa lagde hun Mærke til, at medens den unge Mand talte, sparkede han med sine skæve Hæle til Messingbeslagene paa Bedstefader Jørgs Chatol, og med sine voldsomme Bevægelser væltede alting. Hun fandt ham hensynsløs, gik derfor tilbage foran Reolen og læste videre i en Bog, Bedstefaderen havde givet hende. Den handlede om en skotsk Dreng, som hed Robinson Crusoe.

Der kom andre ind i Bogladen. Ingen købte en Bog. Og de gamle saa ud, som om de var bleven unge.

Men bag Reolen talte den febrilske, kejtede unge Mand uafbrudt, og af og til hørte man hans Støvle-hæle slaa imod Messingbeslagene. Anna hørte ikke efter, hvad han sagde. Bogen interesserede hende. Der var imidlertid et Ord, som derinde fra flere Gange naaede hendes Øren. Men Ordet trængte ikke ind i hendes Bevidsthed. Det var og blev en Lyd, som gentog sig.

En Herre stillede sig op midt i Bogladen. Han havde et knoklet Ansigt og bar kun Skæg under Hagen. En sammensnøret Tobakspung stak op af Lommen paa hans snævre Benklæder.

Hans Sidemand puffede til ham.

— De kan tale frit. Vi er mellem os selv.

Manden med det knoklede Ansigt tog et Papir frem.

— Jeg har gaaet forgæves siden i Morges. Folkene er bange for deres Skind. Der er ikke et Bogtrykkeri i Pest, som vil sætte denne Proklamation.

Da Ulrich Jørg bøjede sig over Papiret, faldt Lyset over hans skaldede Isse, og den gullig-graa tynde Haarkrans bevægede sig pudsigt om hans Øre.

— Det er ingen Proklamation, — hviskede en, — det er Revolution.

Ulrich Jørg stak Haanden frem.

— Mit Bogtrykkeri paatager sig det. — Han sagde det saa roligt, at Anna ikke forstod, hvorfor alle Herterne pludselig flokkedes omkring ham. Men da hun saa paa ham, fandt hun ham ikke mere saa besynderlig. Hans smaa Øjne straaledede under de graa Øjenbryn, og han lignede St. Peder i den lille Billedbibel.

To Drengene løb forbi Bogladen.

— Frihed! raabte de skingrende.

Det var det Ord, Anna før havde hørt gentage bag ved Reolen. De vilde ogsaa det samme. Hvor simpelt, de vil alle et og det samme. Frihed! Det lød aldeles, som om de raabte Ungdom. Og det forekom hende, som om dette Ord lignede noget andet Pludselig kom hun i Tanker om den kejtede unge Mands tindrende Øjne.

Fra Raadhuset kom Folk rendende gennem Gaden. Haandværkssvende, Koner, Studenter, Tjenestepiger. Skuespillerne fra det tyske Theater var ogsaa iblandt dem. Anna genkendte Røverridderen og Dronningen. Dronningens Kjole var laset.

— Leve Friheden! Ned med Censuren!

Bygmester Ulwing, som hidtil syntes næsten lige

gyldig, nikkede. Han tænkte paa Censoren i Ofen; saa maatte han le ad sig selv: hvor lille er dog ikke den Krog, hvorfra vi ser Verden, som dog er saa stor.

Atter lød mange Fodtrin ude paa Gadens Stenbro. Der kom andre. De havde ogsaa Fart paa, puffede til hverandre. Pludselig lød udefra en Stemme, der bredte sig almægtigt gennem Luften, som om den strømmede ud fra det store Foraar.

— Der var en, der talte

Der blev tyst inde i Bogladen. Menneskene rejste sig. Ludvig Kossuths Stemme kaldte paa dem. Lige overfor lukkede man Vinduerne op. Det ungarske Sprog trængte ind i de tyske Borgerhuse. Det opfyldte de indelukede Stuer, de gammeldags Bütikker, Gaderne; og hvor det naaede hen, der fængede det. Denne Stemme var Flammens Musik.

Kristoffer Ulwing gik hen til Døren. Men der blev han staaende. Hele Bogladen kom i Bevægelse. Menneskene trængte sig forbi ham. Ulrich Jørg løb med smaa, hurtige Skridt ved Siden af sin klodsede Lærling. Alle løb. Bygmesteren gav sig ogsaa uvilkaarligt til at løbe.

Fra Gaden raabte han til Anna:

— Du bliver her!

Bogladen blev helt tom, og den lille Pige saa sig ængstelig om, saa lagde hun Hovedet op til Dørkarmen, som om hun hørte Musik. Hun kunde ikke se den, der talte, han var for langt borte. Kun Sjælen i Stemmen naaede hendes Øre, men alligevel følte hun, at hun oplevede noget forunderlig nyt. En behagelig Gysen gennemfoer hende. Stemmen berusede hende og vuggede hende, drog hende til sig og bar hende bort.

Det gamle Hus.

Hun kunde ikke modstaa den, hun gav sig hen, og lille Anna Ulwing smeltede sammen med det ungarske Foraar, som nu for første Gang talte til hende.

Da Stemmen var forstummet i det usynlige, jublede Mængden.

Udenfor Bogladen gav en Student sig til at synge af fuld Hals. Pludselig bruste den Sang, Anna siden saa ofte hørte, gennem Gaden. Studenten klatrede i en Fart op i Æbletræet og svingede vildt med Hatten. Hans Ansigt blussede; Grenene bevægede sig under ham: hvide Blomster bedækkede Stenbroen.

Anna havde ogsaa havt Lyst til at vifte med sit Lommetørklæde og til at synge, ligesom Studenten. En alt omfattende, uendelig Glæde svømmede i Luften. Folk omfavnede hverandre og løb.

— Frihed!

En mærkelig Skikkelse kom gaaende fra Enden af Gaden. Manden gik langs med Husene, med forsigtige, vaklende Skridt. Hvert Øjeblik blev han staaende og saa sig mistroisk om. Hans violette Frakke flagrede saa pudsigt, og hans hvide Strømper laa i Rynker over hans Spændesko.

Anna følte en ængstelig Forlegenhed. Hun havde aldrig før set Onkel Sebastian paa Gaden i Pest. Næsten imod sin Villie gemte hun sig bag Døren. »Maaske ser han mig ikke. Maaske gaar han videre« Og hun maatte tænke paa de tindrende Øjne og paa Ordet, der lød, som om man sagde: Ungdom. Og Stemmen og Sangen Onkel Sebastian var gammel og stod fjernt.

Anna slog Øjnene ned, medens de klodsede Sko med de rustne Spænder langsomt nærmede sig hende.

Studenten oppe i Træet lo højt:

— Hvad er det for et Fugleskræmsel? Spadserer de gamle Dage her?

Anna blev bedrøvet og fik Taarer i Øjnene. Nu vidste hun, hvor meget hun holdt af Onkel Sebastian.

— Han hører mig til! — udbrød hun fortvivlet og bredte Armene ud imod den gamle Mand.

Onkel Sebastian lagde ikke Mærke til noget. Han satte sig paa Bænken udenfor Bogladen, stillede sin Hat paa Jorden og aftørrede sin Pande med et vældigt, broget Lommetørklæde.

— Jeg er nok kommen her i det rette Øjeblik. Hvilken Omvæltning. Hvordan skal det dog gaa! Hvordan skal det dog gaa! Anna følte sig igen fjernt fra ham, skønt hun trykkede sig tæt op til ham. De Folk, som lo ad Onkel Sebastian, skulde se, at de to hørte sammen.

* *

*

Vinden førte Foraaret bort fra Æbletræet i Slangegade. Ogsaa Sommeren gik.

Anna trykkede Panden imod Ruden. Udenfor lød det, som om der blev trommet nede under Jorden. Paa Fortovet hørtes de tunge Skridt af den nye Nationalgarde. Huset hørte det ogsaa og lod dem genlyde under Porhvelvingen.

Dengang kunde man tidt fra Vinduet se Soldater, og naar Mamsel Tine fulgte Anna til de engelske Frøkernes Klosterskole, var Husenes Mure overklistrede med trykte Plakater. Folk paa Gaden samlede sig i Grup-

per. De stak Hovederne frem. Anna var ogsaa gerne bleven staaende, men det tillod Mamsel Tine aldeles ikke.

— Anstændige Folk driver ikke om paa Gadehjørnerne. Paa Fortovet stod en Dreng med trykte Blade.

— Hvad har du der? — spurgte Anna i Forbigaaende.

— Nyt fra Krigen, — og Drengen gav sig til at fløjte. En gammel Kone drejede om Hjørnet, hun tørrede Øjnene med Snippen af sit Forklæde.

»Nyt fra Krigen« Anna saa paa den gamle Kone, og pludselig fik disse Ord en sørgelig Klang i hendes Tanker.

Ved Middagsbordet saa hun opmærksomt paa sin Bedstefader og sin Fader. De talte om Forretningssager, men var ganske rolige og spiste med god Appetit.

»De er som de plejer,« tænkte Anna. »Efterretningerne fra Krigen er maaske heller ikke sandfærdige.« Saa forsvandt det hele fra hendes Tanker. Faderen talte om, at Børnene skulde have Danseundervisning hver Søndag Eftermiddag i Baronesse Gerambs Institut.

— Det er et fornemt Sted, — sagde Johan Hubert, — der gaar Baronesserne Szepesy og Højesteretsassessor Bajmoczys Døtre. Navnet Bajmoczy udtalte han langsomt og ærbødigt og saa sig om som for at se Virkningen deraf.

Om Søndagen tænkte Anna ogsaa under Messen paa Danseundervisningen. Hun rejste sig op, knælede, men tænkte ikke noget ved det. Tankeløst fulgte hun med Fingeren Omridsene af de Bogstaver, som var skaaret i Rygstødet paa Bænken: »Familien Ulwing« Paa den Bænk maatte ingen andre sidde, og den var nærmest ved Alteret.

Vinhandler Gal og hans Hustru stod henne under Prædikestolen. Hr. Walter, Lærredsgrossererens fra Bálvány-Gade, havde heller ingen egen Bænk. Selv Familien Hossszu sad længere tilbage, skønt de ejede Vandmøller, og Møllerne ved Donau hilste paa dem. Anna inddelte Kvarterets Beboere efter Bænkene. Under Transsubstantiationen, medens hun slog sig med den lille knyttede Haand for Brystet, afgjorde hun, at hendes Bedstefader var fornemmere end alle andre Folk.

Imidlertid bøjede Bygmester Ulwing Hovedet og bad andægtigt.

Da Anna saa op, lagde hun Mærke til noget forunderligt. Skønt lille Kristoffer sad vendt imod Alteret, saa han alligevel til Siden. Hun fulgte hans Blik: det var rettet mod Sofie Hossszu. Sofie støttede Panden til sine foldede Hænder. Man saa kun hendes smukke Profil. Lange, mørke Øjenbryn overskyggede hendes halvt lukkede Øjne. Men nu sad Kristoffer allerede stift paa Bænken, med nedslagne Øjne. Anna fik Lyst til at le.

Saa sneglede Timerne sig hen; det varede længe, før det blev Eftermiddag. Børnene blev urolige. Bebrejdende sagde Anna til Pigen, som tog Læderstøvlerne frem fra Skabet:

— Men Nette dog! Ved du da ikke, at jeg i Dag maa faa de ny Brunels Støvletter paa?

Hendes æblegrønne Kashmirs-Kjole hang paa Vindueshaspen. Den sorte Fløjlsmantille laa bredt ud paa Klaveret. Siden sidste Sommer beboede Anna det Værelse, som havde været Madam Kristines. Det gamle Børneværelse var nu helt overladt til Drengen. Kristoffer stod ogsaa foran Spejlet. Han trak en Skilning gennem det askeblonde Haar, der delte sig saa let, som

om det blev blæst til Side. Han var fornøjet med sig selv og fløjtede, medens han lagde den bløde Skjorte krave ud over Skuldrene. Han kunde huske enhver Melodi, blot ved at høre den een Gang. Han fløjtede lige saa kønt som en Fugl.

Hjulenes Rumlen genlød i Porten. De to Søjlemænd saa ind i den bortkørende Karet.

Udenfor Baronesse Gerambs Institut paa Hjørnet af Sebastian-Pladsen holdt allerede tre Vogne. Paa Bunken af den ene sad en Tjener i Livré hos Kusken. Det virkede opløftende paa Kristoffer. Han tænkte paa, at man næste Søndag ogsaa maatte tage Florian med.

— Glem nu ikke at kysse Damerne paa Haanden, — sagde Johan Hubert, medens de gik gennem en mørk Forstue. Den høje, hvidmalede Glasdør førte ind til et uhyggeligt, tomt Værelse, kun med Skabe langs Væggene, og paa dem brændte tarvelige Talglys. I denne uvenlige Belysning bevægede Staviarsky sig paa Taaspidserne foran smaa Piger i stivede Skørter og Dreng med hvide Kraver. I den aabne Fløjdør, som førte ind til det næste Værelse, sad Herrer og Damer paa højryggede Stole. De saa paa Børnene gennem Lorgnetter.

Kristoffer fik pludselig Øje paa Sofie Hosszu blandt de voksne. Fra hendes Broder Gabriel vidste han, at hun vilde komme, men alligevel gav det et Sæt i ham.

— Kys paa Haanden, — hviskede Johan Hubert. Drengen bukkede saa ivrigt, at han slog Næsen mod Baronesse Gerambs elfenbensagtige Haand. Han kysede ogsaa de andre Damer paa Haanden. Da han kom hen til Sofie, saa han hjælpeløst paa den unge Pige. Sofie trak rask Haanden til sig og lo højt.

— *Mais*, Sofie sagde Baronesse Geramb med sin hendøende Stemme, og de lange Hængekrøller daskede om hendes gustne Kinder. Hun var misfornøjet med sin forhenhværende Elev. Kristoffer snublede over en Kjole. Han var lige ved at græde.

I det andet Værelse holdt Staviarsky med begge Hænder op i Skøderne paa sin Lustres Frakke. Han viste en Frøken Bajmoczy, hvordan man skulde neje.

— Demoiselle Bertha, jeg be'er Dem passe paa, — og han mumlede noget paa Polsk.

Der opstod en Bevægelse henne i Døren. Fru Bajmoczy gik hen til sin Datter. Hendes Silkekjole raslede over Gulvet. Hun var stor og tyk, knejsede og saa altid nedladende ud.

Det gjorde Staviarsky endnu mere vred. Han bed sig i Læben og saa sig søgende om.

— Demoiselle Ulwing Vil De vise, hvordan man nejer.

— Men jeg kan det jo ikke endnu Anna sagde det meget sagte, og det var, som om hendes Saaler klæbede sig fast ved Gulvet. Hun kunde kun langsomt bevæge sig fremad paa Taaspidserne. Hun lagde Hovedet paa Siden, Hængekrøllerne strejfede hendes Skulder, Haanden klamrede sig fast til den lille KashmirsKjole. I Stilheden skrattede Staviarskys Stemme:

— En to Kompliment.

Imens sad Johan Hubert højtideligt paa den højryggede, umagelige Stol og lænede sig imod Sædvane ikke en eneste Gang tilbage. Det forekom Anna, at han nikkede bifaldende. Alle nikkede. Hvor de alle var venlige imod hende. Hun vilde allerede gaa hen til Bertha Bajmoczy. Men Polakken vinkede. Undervisningen fortsattes.

Om Hverdagene gik det daarligt i Skolen, og Kristoffer fik to Gange Ekstraarbejde.

Søndagene gik I Baronesse Gerambs kolde, strenge Salon lærte Børnene allerede Gavotte.

Det var en graa Efteraarsaften mod Slutningen af Undervisningen. Talglysene paa Skabene var næsten brændt ned. Staviarsky brummede paa Polsk. Bertha Bajmoczy snublede over sine egne Ben. Paa engang gav hun sig til at græde. Baronesserne Szepesy løb hen til hende; en lille Pige, Martha Illey, stod midt paa Gulvet og lo overgivent. Anna maatte ogsaa le. Drenge lo med.

— *Mes enfants Silence!* — Baronesse Gerambs Stemme var hendøende, hendes Udtryk strengt.

Der blev stille. Bertha gned ivrigt sine Øjne. Hendes Blik faldt paa Anna.

— Siden hun er her, saa gaar alting forkert.

Clemence Szepesy nikkede og trak Rynker paa sin spidse Næse. Men Anna saa det ikke. Hendes Blik var forbavset rettet paa Faderen. Han stod ved Siden af Sofie Hosszu, lænet op til Dørkarmen. Den ene Haand havde han stukket ind paa Brystet, med den anden Haand strøg han under Samtalen gentagende sit tykke, blonde Haar tilbage fra Panden. Han smilede. Anna havde aldrig før lagt Mærke til, at hendes Fader var ung endnu.

Timen var forbi. Da Anna gik ned ad den sparsomt oplyste Trappe, hørte hun nogen tale bag ved sig. Hun stod lige ved Omdrejningen af Vindeltrappen. De, der kom oppe fra, kunde ikke se hende.

— Hendes Bedstefader har været en almindelig Tømmersvend, — sagde Clemence Szepesy.

— *Par exemple*, hvad er det, en Tømmersvend.

— Naa, lød det igen oven fra, — det er saadan en som dem, der forrige Aar arbejdede oppe paa Loftet hos os.

— Saadanne Folk passer virkelig ikke til adelige Familier Det var Berthas Stemme.

Det gik ikke straks op for Anna, hvem de talte om først bagefter. De vovede at omtale hendes Bedstefader paa den Maade? Bygmester Ulwing? Som sidder paa første Bænk i Kirken, overfor hvem selv Magistratens Herrer staar med Hatten i Haanden

Hurtigt vendte hun sig om. De, der kom oppe fra, stod lige overfor hende, og paa engang trykkede alle sig ind til Gelænderet. Anna saa stift paa dem, saa blev hendes Udtryk forskrækket og bedrøvet. Hun havde set noget, som var stygt og farligt, og som hun maatte dølge for sine kære. For første Gang i sit korte Liv stødte hun paa menneskelig Ondskab, hidtil havde hun troet, at alle Mennesker var gode Og noget drog sig tilbage i hende, som hidtil uden Forskel havde mødt alle med aabne Arme.

Paa Hjemvejen sad hun tavs i Kareten. Hendes Fader talte om Familien Bajmoczy. Ogsaa nu betonedes han Navnet og udtalte det med Ærbødighed. Anna saa næsten oprørt paa ham. Men kun et Øjeblik gjorde det hende ondt, at hendes Fader og Kristoffer var saa fornøjede. Hun bed Tænderne sammen og havde alligevel ikke kunne fortælle dem, hvad hun havde hørt paa Trappen. Hun havde mere Medlidenhed med dem, end med sig selv, og med denne ubeviste Barmhjertighed i sin lille Kvindesjæl tog hun for første Gang Tavshedens

levende Byrde, hvoraf Menneskers Fred og Lykke afhænger, paa sine Barneskuldre.

* *
*

Det var igen Søndag. Kristoffer gik alene med Faderen til Baronesse Gerambs Institut.

— Jeg vil helst blive hjemme, — sagde Anna med sin tilslørrede lille Stemme. Hendes Blik var saa bønfoldende, at man lod hende i Fred.

Om Eftermiddagen til sædvanlig Tid blev der ringet paa Portklokken. Onkel Sebastian stod imellem Søjlemændene.

Anna løb ham i Møde.

Bygmesteren nikkede til ham fra Chatollet.

— Sid ned, — sagde han, medens han skrev tætte Talrækker ind i en Protokol. Først da Nette kom med Kaffen paa den med Papegøjer bemalede Bakke, lagde han Pennen fra sig. Dampen fra Mælkekanden krusede sig gulladent i Skæret fra Lysene, Kaffelugten udbredte sig i Stuen. De to gamle Mænd gav til at tale om gamle Dage.

— Dengang var det bedre, — brummede Onkel Sebastian efter hver Sætning, uden saa meget som en eneste Gang at begrunde denne Paastand. Imens brakkede han Brødet itu i sin Kaffe. Krummerne samlede han omhyggeligt i Haanden og stak dem i Vestelommen til Fuglene.

Det var Anna paafaldende, at hendes Bedstefader ikke talte med Onkel Sebastian som med de voksne, men snarere som med hende og Kristoffer. I Begyn-

delsen saa han gennem Fingre med ham, saa blev han utaalmelig.

— Naa, saa det var bedre dengang? — og han fortalte om en Herremand, som lod sin Livegen prygle halvt ihjel, fordi han havde vovet at plukke en Blomst i Slotshaven til sin Kæreste. Pigen var køn. Herremanden tog hende i Øjesyn, saa lod han sin Livegen hverve imod Bonaparte og gøre til Soldat for Livstid.

— Nu gaar de adelige selv i Krig, og hos os deler de oven i Købet deres Jord med deres forrige Livegne. Forstaar du det, Sebastian? Uden Tvang, af fri Villie.

— Er vi ogsaa adelige? — spurgte Anna fra Hjørnet af den stribede Sofa.

De to gamle saa paa hinanden og gav sig til at le. Bygmesteren rejste sig og tog en medtaget, lille Bog frem fra en Skuffe i Chatollet. Paa Bindet var trykt en Dobbeltørn, som holdt det ungarske Vaaben mellem sine Klør.

— Det er mit Adelsdiplom. Jeg har hverken solgt mig selv eller nogen anden for det.

Anna lukkede Bogen op og stavede sig langsomt gennem den snirklede, gammeldags Skrift:

.... Pressburg. Anno Domini 1797 Kristoffer Ulwing. Alder: Seksten Aar. Vækst: høj. Ansigt: langagtigt. Haar: blond. Øjne: blaa. Beskæftigelse: borgerlig Tømmersvend.

Anna rødmede.

— Det var mig, — og Bygmesteren lagde Haanden paa Vandrebogen. Saa saa han sig om med en egen Selvfølelse, som om han med Blikket vilde pege paa det, han havde erhvervet. Anna forstod først nu det Blik hos Bedstefaderen, hun saa tidt havde set.

— Jeg er en fri Borger! — sagde Kristoffer Ulwing. Den korte Klang i hans Stemme gav Ordene Skønhed og Styrke. Og uvilkaarligt efterlignede Anna med sit lille Hoved Bedstefaderens stolte Holdning.

Sebastian Ulwings Tanker var mere sendrægtige. De blev hængende ved Vandrebogen.

— Kan du huske? Og disse Ord førte atter de gamle langt tilbage i Tiden. De talte om Diligencen, der væltede ved Hatvan-Porten. Og om den ridende Stafet fra Wien, som de drak fuld i Tre Roser-Kroen.

— Vaabensmeden, Kirurgen og de andre stærke Haandværkere tog fat i Stafetten, Klokkestøberen skar Pisken af ham, skønt der var Staaltraad i den, for at den skulde danne en Krølle.

Bygmesteren blev ked af det Emne. Han blev alvorlig.

— Dengang gik alle med Pisk, og Folk havde den ogsaa i deres Hjerne. Saa er det dog bedre nu.

Sebastian Ulwing rystede stadig paa Hovedet. Saa opklaredes hans Ansigt, som om han havde fundet en Forklaring for alle sine Paastande.

— Dengang var vi unge, — sagde han sagtmodigt og smilede. — Det svimler for mig, naar jeg tænker paa, dengang du lagde Tag paa Præstegaarden. Du sad paa Bjælken, og dine Ben dinglede over Donau. Du vilde nok blive svimmel, hvis man nu sendte dig derop. Anna saa ufravendt paa Bestefaderens Haand, der laa paa Bordet ved Siden af hende. Selv naar den hvilede, var den knyttet. Og som for at raade Bod paa det, de fremmede Pigebørn havde begaaet, bøjede hun sig ned over Haanden og kyssede den.

— Hvad skal det til? — Kristoffer Ulwing tog ad-

spredt Haanden til sig. Anna slog Øjnene ned, fordi hun havde en Følelse af at have udtalt noget, som de andre ikke forstod. Saa smuttede hun ubemærket ud af Døren. Inde i Solstuen, paa Nodehylden, laa et Hefte. Paa det grønne Silkemoirés Bind var trykt en Krans med Ordet »Børnesange«. Paa den første Side stod med gulnet Skrift: »Christine Jørg. Anno 1822.« Anna satte sig hen til Klaveret og lod først sine smaa Fingre glide hen over Tangenterne. Saa sang hun med dæmpet Stemme:

*Zwei Wanderbursche zogen
Hinaus in's ferne Land*

Sangen lød tøvende, uøvet. Men Stemmen, som ellers altid var tilsløret, strømmede under Sangen ren og klar fra hendes Bryst. Hun lagde selv Mærke dertil, og saa forekom det hende, som om hun hidtil havde været stum i hele sit Liv. Først nu, da hun sang, fik hun Mæle. Og det var en ny og herlig Følelse, at man paa den Maade kunde faa alting sagt, og de andre ikke kunde le ad hende og Bedstefader tage sin Haand til sig.

*.... Zwei Wanderbursche zogen
Hinaus in's ferne Land.*

Onkel Sebastian rejste sig fra Sofaen og lukkede varsomt Døren op ind til Spisestuen. De to gamle tav længe.

Kristoffer kom hjem fra Danseskolen. Han kom stormende ind til Anna. Hans Øjne lyste barnligt. Han havde en vissen Blomst i Knaphullet. Hans Haand tog uafbrudt til Blomsten. Han talte og talte og lænede sig til Klaveret. Anna saa forbavset paa ham; hun fandt

ham køn. Det pigeagtigt krusede Haar faldt ned over hans ene Kind. Hans Opstoppernæse drog Overlæben lidt til sig. Og det gav hans Ansigt et saa nydeligt forbavset Udtryk, som ikke fandtes hos en eneste af den nulevende Slægt. Anna saa uvilkaarligt hen paa Modrens Portræt

Om Aftenen, da han skulde i Seng, ledte Kristoffer utaalmodigt i Skabets Roderi efter sin Bønebog. Han kunde ikke finde den. Blomsten gemte han under Hovedpuden.

Længe laa han med aabne Øjne i Mørket. »Paa Gensyn lille Kristoffer,« sagde han pludselig til sig selv og gjorde sig Umage for at efterligne Sofies Stemme. Saa lod han Haanden glide hen over sit Haar, langsomt, adspredt, ligesom Sofie havde gjort, da hun talte med hans Fader.

Han følte en stille Glæde. Endnu engang strøg han sig hen over Haaret og sagde: »Lille Kristoffer« Han gentog det saa mange Gange, at det blev kedeligt. Nu hørte han kun sin egen Stemme, mærkede sin egen Haand. Trolddommen var borte, og træt faldt han i Søvn over Sofies Blomst.

Det var næsten mørkt endnu, da Bygmester Ulwing næste Morgen kom ind i Spisestuen. Han stod altid tidligt op; han holdt af at spise Frokost alene. Midt paa Bordet stod et tændt Lys, dets Skygge dansede ustadigt i »Servantens« Spejl, mellem Porcellænet. Skyggen af Stoleryggene strakte sig op ad Væggen.

Kristoffer Ulwing løb hurtigt Avisen igennem. »Dumhed,« tænkte han, »der sender de os fra Wien en befuldmægtiget kejserlig Kommissær. Hvad skal han?« Den tæt trykte Avis indeholdt ellers ingen Nyheder.

Som om Censorerne havde genoptaget deres Arbejde. Han tog Lyset og gik ind paa Kontoret. Paa Bordet laa en Mængde Papirer, som alle var bedækkede med Johan Huberts pertentlige Skrift. Bygmesteren tog fat paa Arbejdet, hans Pen skrattede, med Afbrydelser, ligesom stødvist.

Imidlertid traadte det kulørte Kort over Pest-Ofen i den forgyldte Ramme efterhaanden mere og mere frem i det tiltagende Dagslys. Omkring det hang Grundtegninger og Udkast. Sofaen ved Siden af Kakkelovnen laa ogsaa fuld af Papirer.

Udenfor hørttes Fodtrin i Morgenstilheden. De Forbigaaendes Hoveder kastede af og til Skygger gennem det lave Vindue, og da gled smaa runde Skyer hen over Papiret under Kristoffer Ulwings Pen. Andre Folk kom og forsvandt igen. Tiden gik. Saa hørte man paa engang et vildt Travløb ned imod Donau. Højt løftede Leer blinkede i Solen.

Pigerne løb udenfor Porten.

— Hvad er der paa Færde?

En Stemme raabte tilbage:

— De har hængt Kommissæren fra Wien paa en Lygtepæl.

— Nej de har revet ham i Stykker

— De har stukket ham ned paa Broen!

— Er han død? — spurgte en, som kom bagefter.

Bygmesteren lagde Pennen fra sig. Han saa hen til Vinduet, med et Udtryk, som om han der mødte et uvirkeligt, grinende Skræmmebillede. Man havde ventet det i flere Maaneder. Nu var det altsaa sket Uden nogen Grund samlede han Papirerne sammen og lagde dem igen fra sig Det maa man ogsaa vænne sig

til. Han stak Hagen ned i Fadermorderen og talte endnu en Gang de lange Talrækker sammen paa Papiret.

Et Steds udenfor sang man den Sang, Anna første Gang havde hørt i Bedstefader Jørgs Boglade. Ude i Køkkenet piskede Nette Fløde i Takt med den. Og om Aftenen tændtes Lygterne paa Pontonbroen som enhver anden Dag; ogsaa den, paa hvilken der i Dag var død et Menneske. Den skinnede lige saa roligt som alle de øvrige. Gaderne tav allerede om det, der var foregaaet. Og Donau aftvættede Byens blodige Haand.

Lørdag Aften kom der Brev fra Baronesse Geramb. Danseskolen var lukket.

Kristoffer saa op og stirrede saa stift hen i Vejret.

— Men hvorfor det? — og han hang bedrøvet med Hovedet.

— Det passer sig ikke at danse, naar der er Krig.

»Det er altsaa sandt? Der er altsaa Krig,« tænkte Anna og følte alligevel endnu Krigen som noget uvirkeligt og fjernt. Som om man kun læste om den i en Bog. En Bog, hvis Blade hver Morgen regelmæssigt blev slaaet op paa Husene.

Det var efter Jul. Man kunde ikke se Donau. Der laa en tæt, klæbende Taage for Ruderne. Kristoffer løb frysende ud i den dæmrende Morgen. Som sædvanlig var han ogsaa denne Gang for sent paa Færde, kunde ikke faa Frokost, spiste sit Smørrebød paa Gaden og kunde ikke sine Lektier. Florian gik bag efter ham med en Haandlygte. Om Vinteren fulgte han ham al-

tid om Morgenhen til det Sted, hvor de brolagte Gader begyndte.

I den indre By mødte Kristoffer paa Fortovet en hjulbenet lille gammel Mand. Over den ene Arm bar han en Bunke fugtigt Papir, og paa den anden dinglede en Klisterbøtte. I tavse Grupper stod Folk ventende paa Gadehjørnerne, og saa snart de havde læst de opslaaede Meddelelser, gik de langsomt og trætte videre.

— Hvad foregaar der? Hvad har man i Sindet med os? — De vidste allerede hverken ud eller ind.

Krigen nærmede sig Menneskenes Hjerne. Folk stimlede sammen uden for Veksellererne. Soldaternes Sabler klirrede mod Stenbroen. Enhver skyndte sig, som om han havde noget meget vigtigt at udrette inden Aften.

Anna havde netop Klavertime, da der paa Bastionen i Ofen blev hejst et stort sort-gult Flag. Paa den Tid skiftede Flagene ofte.

— Det er ude med Friheden, — sagde Staviarsky og bandede paa Polsk.

— Friheden? — Anna tænkte paa et Par tindrende Øjne. — Krigen gælder altsaa Friheden? — Fra nu af saa hun fjendtligt paa de kroatiske Janitscharer, som Østerrigerne havde indkvarteret hos dem. Hun blev staaende ved det runde Trappevindue.

Den rød-blissede Sergent sad midt i Gaarden og spiste raa Løg. Janitscharerne sloges med Snebolde, som store, klodsede Børn. De ødelagde Buskene, trampede alting ned. Foran Brønden havde de rejst en Sneemand, givet ham en rød Hue paa, som den, de ungarske Soldater bar, og skød med Kugler efter ham.

Saa var Snemanden smeltet, og i Gaardhaven skød

Det gamle Hus.

Syreneerne Knopper. Janitscharerne vadskede deres Skjorter ved Trækbrønden. Halvnøgne stod de foran Truget, Vinden blæste det graa Sæbeskum mod deres haarrige Bryst.

Pludselig lød et usædvanligt Hornsignal, ligesom et Nødraab. Anna løb hen til Vinduet. Soldater løb forbi Huset. Janitscharerne i Gaarden trak i deres vaade Skjorter. De løb bag efter de andre og kom ikke mere tilbage.

Et Par Dage efter drømte Anna om Natten, at det tordnede. Henad Morgenstunden lød det, som om der blev kastet Ærter mod Ruderne, hele Haandfulde mange Ærter. Saa var det, som om usynlige Legemer foer gennem Luften, alle Ruder i Huset klirrede.

— Vi maa lukke Skodderne! — raabte Bygmesteren nede i Porten.

Kristoffer kom forpustet løbende op ad Trappen.

— Skolen er lukket! — Han havde Lommen fuld af Brystsukker og puttete to Stykker i Munden paa een Gang.

Johan Hubert, som var gaaet hen for at hente Kristoffer fra Skolen, kom lige bag efter ham. Hans smukke, velplejede Haar hang ham ned i Panden, og hans sirlige Halstørklæde sad skævt. Aandeløs kaldte han paa Florian og stængede den store Port efter sig.

I Bygmesterens Værelse, hvor Skodderne var lukkede, havde man tændt Lys. Johan Hubert ventede ikke, som han plejede, paa en Opfordring til at tage Plads; han lod sig dumpe ned i Lænestolen.

— Godt, at I er her allesammen. — Med Haanden gjorde han en svag Bevægelse i Luften, som om han vilde klappe nogen. — Jeg gik nede ved Donau, — for-

talte han hæst, — der var mange Mennesker, og de sagde, at Bomberne ikke kunde naa over Vandet. Folk sad paa Stenene ved Bredden. En af dem spiste Spæk. Han spiste ganske roligt; pludselig havde han intet Hoved. Han blev endnu siddende en Stund, medens Blodet flød ned ad ham Gysende pressede han Haanden mod Øjnene.

— Det var altsaa en Bombe, der fløj ned i Konditoriet i Lille Brogade? — sagde Kristoffer, medens han proppede Brystsukker i Munden. — Hele Fortovet blev overstrøet med Brystsukker, som om de havde væltet hele Butikken. Alle Drengene i min Klasse fyldte deres Lommer.

Bygmesteren lo. Livet gik sin Gang bag den stængede Port. Johan Hubert rettede paa sit Halstørklæde, og i Dagens Løb glemte han oftere, hvad han havde set. Kun naar han skulde spise, blev han bleg og skød Tallerkenen fra sig.

Af og til klirrede Ruderne, og en skingrende, fjern Fløjten fløj over Tagene. Derefter Forventningens nervpirrende Stilhed. Menneskene beregnede. Stilheden blev som Glas og fik Luften til at dirre.

— Kanonkuglen havde ikke ramt Igen beregnede de i hjælpeløs, dyrisk Angst. Hvis Tur er det nu? Nede ved Donau gav et ramt Hus et Brøl fra sig. Støvskyer foer i Vejret. Himlen blev rød som raat Kød.

Faretruende hede Luftbølger strøg i skarpe Stød ind i Bygmester Ulwings Gaard. Bag den stængede Port vidste ingen, hvilket Nabohus der udaandede sit Liv i dette sidste Ildpust.

Familien Fuger holdt sig skjult i Kælderen. Johan Hubert var med Børnene søgt hen til Kontorerne ud til

Gaarden. Stueetagen stod tom, kun Kristoffer Ulwing blev i sit Soveværelse, hvis eneste Vindue vendte ud til den øde Tømmerplads.

— Huset er solidt, — raabte Bygmesteren ind ad Kældervinduet til Madam Fuger, — jeg har givet det stærke Mure.

Fra Porten lød et voldsomt, klaskende Slag, som af en kæmpestor vaad Klud. Ruderne sprængtes klirrende. Huset rystede i sin Grundvold.

Med ængstelige Klageraab krøb Folk op fra Kælderens. Lille Kristoffers kridhvide Læber fortrak sig. Bygmesteren rynkede Panden, som om et uvidende Menneske sagde ham imod. Med lange Skridt gik han hen til Porten.

— Nej, nej! — skreg Kristoffer og brast i en krampagtig Hulken. Men gamle Ulwing brød sig ikke om nogen. Han stødte Portlaagen op.

Den ene Søjlebærer havde mistet Armen. Murbrokker og Stuk laa i en Støvsky ved Foden af den, og i Muren gabede et Hul. Kuglen var bleven siddende mellem Murstenene.

Bygmesteren knappede Frakken til, for at afgive et mindre Maal, og gik uden for Huset. Han lagde Hovedet tilbage og saa op mod de sørgelige Vinduesrester.

De fremmede Fjender gjorde hans Hus Fortræd, i Kejserens Navn? Pludselig saa han ned imod Donau. Pontonbroen brændte: hans Bro. Han saa over mod det stakkels lille Ofen, fra hvis Hjerte de rettede dræbende Skud mod Søsterbyen, det forsvarsløse Pest. Byen og Kristoffer Ulwing havde samtidig været smaa og fattige og var i Forening gaaet frem og bleven rige, og nu blev de saarede paa een Gang.

Han gav sig til at bande som i sine Svendedage.

Rundt om ham intet Liv. Ingen færdedes i Gaderne. Stængede Butikker. Lukkede Porte. Byen var et stort Rettersted. Som dømte til Døden stak Husene med lukkede Øjne Brystet frem og var i Ulykken lige saa forladte som Menneskene. Nu stod hvert Hus alene i den Stund, der afgjorde over Liv og Død. Skæret fra de brændende Tage afspejlede sig i udeltagende Ruder. En klæbrig Røg krøb langs med Murene. I en Kirke nede ved Floden ringede Klokkerne.

Kristoffer Ulwings kolde Øjne fyldtes med Taarer af Harme og Sorg ved Synet af de røgsværtede, revnede Mure. Hvor mange af dem havde han ikke bygget. Han beklagede dem, beklagede sig selv

Det varede kun et Øjeblik. Saa knyttede han Haanden, som for at holde paa den Styrke, der steg op i ham. Han havde den nødig! Det trak krampagtigt i hans Armmuskler, i sin Hjerne følte han deres Trækninger. Naar det endelig skulde være, kunde man begynde forfra. Endnu var der Tid. Endnu var Livet langt.

Dagene gik. Skydningen hørte op. Forskrækkede Skikkelser krøb frem fra Kælderne. Trykket op til Murene saa de paa Branden og stak i en Fart over Gaden.

Byen ventede med tilbageholdt Aandedræt. I Ulwings Hus laa Angsten som en Mare.

Kristoffer blev hele Ugen liggende i Sengen. Den sygelige Skræk prægede sig i hans Ansigt. Om Dagen krøb han sammen i en Krog af Kontoret. Om Natten

kunde han ikke falde i Søvn af Skræk og stjal sig hen til Vinduet.

Ude i Gaardhaven stod triste de sorte Kastanie-træer. Af og til farvedes deres Kroner røde af et flak-kende, fjernt Ildskær. Som flade, blodige Fingre bevægede deres Blade sig mod Himlen. Der rørte sig ogsaa noget mellem Buskene. Trækbrønden peb. Pludselig stod en Staldlygte paa Jorden. Mænd traadte hen over Lysstriben, den kastede, og slæbte Spande med Vand op paa Loftet. Bygmesteren var der ogsaa; i Skjorte-ærmer trak han Vand op af Brønden; Johan Hubert afløste ham af og til; men han var i stramt siddende Frakke, og hans Fadermordere skinnede i Mørket. Saa gik de alle til Ro. Gaarden laa øde hen.

Kristoffer blev igen bange. Han tog sig til Halsen. Det var, som om tynde Traade dirrede derinde, og saadan havde det været, siden det store Knald rystede Huset. Uafbrudt tegnede Billedet fra dengang sig bag hans Hjerne. Han vilde skyde det fra sig, men noget greb ind i hans Hjerne og satte det paa Plads igen.

Han vilde sige det til Anna. Men hvis hun nu ikke forstod ham? Nu kunde han ikke taale, at man lo ad ham. Han smed sig paa Sengen og gemte Hovedet i sine Hænder. Hvorfor var han ikke som de andre? Hvorfor maatte han altid tænke paa noget, som andre ikke forstod.

Inde i det tilstødende Kontor kunde Anna heller ikke falde i Søvn. Siden hun fra Portlaagen under Skydningen havde set et Glimt af Himmelfartskirkens Taarn, maatte hun bestandig tænke paa Onkel Sebastian deroppe i Fæstningen. De havde længe ikke hørt

fra hinanden, og hun vilde dog saa gerne lade ham vide, at hun tænkte paa ham.

Pludselig tog hun en Beslutning. Hun lod sig glide ud af Sengen, tog Lysestumpen fra Stagen, forsynede sig med Tændstikker og listede sig gennem Gangen. Trappe- og vinduet var kolde under hendes bare Fødder, Dørhaandtagene knirkede i Stilheden. I Spisestuen stødte hun imod en Stol. Med isnende Frygt tænkte hun paa sin Bedstefader. Om han havde hørt det? Han vilde aldrig have tilladt det, og dog maatte hun gøre det, hvor bange hun end var.

Nu var hun ved Klaveret. Hun lyttede endnu en gang, saa tændte hun Lyset, men turde ikke se sig om. Hendes Tænder klaprede med en ynkelig lille Lyd, da hun lukkede Vinduesskoddet op. Vinduet var itu. Hvis Vinden nu slukkede Lyset? Men Majnatten var dyb og stille.

Anna følte i begge Arme Erindringen om den gamle Bevægelse, hvormed hun som lille Barn vinkede til Onkel Sebastian over Donau. Hun løftede Haanden højt i Vejret og lukkede Skoddet bag det oplyste Vindue.

Skæret fra Lyset gled gulligt ud i Natten, som om det vilde begive sig over Floden til det Sted, hvor man sendte det hen

I Nattens bløde, ulegemlige Mørke stod Fæstningen som en fortættet mørk Masse. I dens stejle Gader brændte Lygterne. Husene tav og var bange.

Sebastian Ulwing havde i flere Dage holdt sig inde i sin Butik, talte ikke med nogen, vidste af intet. Han levede af Brød og læste i sin »Demokritos«. Af og til faldt Fakkelskær ind gennem Dørsprækken. Lysstriben

bevægede sig rundt i Butikken og smuttede ud igen. Paa Gaden lød tunge Soldaterskridt. Samtidig hørte man Kanonskud, og Huset rystede.

Den Dags Aften herskede forventningsfuld Stilhed overalt. Klokken var henad ti, da det pludselig forekom Sebastian Ulwing, at der blev banket paa Døren.

Hvad er det? Hans Hjerter bankede uroligt, og han tænkte straks paa Ulwing-Huset. Han kunde ikke længer udholde Uvisheden og tog sin Hat, men i Døren vendte han igen om, og som hver Aften gik han ogsaa nu en Runde gennem Butikken. Han trak alle Uhrene op med et Blik, som om han gav dem Foder. Saa smuttede han med usikre, vaklende Skridt ud paa Gaden.

Den mennesketomme Fæstning var opfyldt med Majduft. Hurtigt gik Uhrmageren gennem Gaderne, tog Hatten af for Himmelfartskirken og begav sig ned til Fiskerbastionen.

Øvre paa den modsatte Side, nede i Dybet, laa Pest i Mørke.

Sebastian Ulwing anstrengte sine Øjne for at finde den Retning, hvori Ulwing-Huset laa. Han udstødte et svagt Udraab. Ved Breddens langstrakte Linie var et oplyst Vindue. Han vidste, at det gjaldt ham. Hans gamle Hjerter blev varmt af Taknemmelighed.

Uden at betænke sig, bukkede han sig ned og skrabede det omliggende Fejeskarn sammen. Han lagde det op paa Kanten af Bastionen og rev derefter forsigtigt Titelbladet ud af »Demokritos«. Saa tog han en Tændstik frem. Han vilde sige Anna Tak for Signalet. Papiret fængede, Fejeskarnet kom i Brand og blussede op.

I samme Øjeblik mærkede Uhrmageren et Puf i Ryggen. Han hørte et Skud og faldt paa Knæ ved Siden

af Bastionen. I Faldet skrabede han Hagen mod Muren. Ærgerlig tog han sig op til Hagen. Han rettede sig lidt op. Først nu faldt det ham ind at se sig om Der var ingen i Nærheden. I et Hus blev et Vindue smækket i. Henne bag Kirken forsvandt en lys østerrigsk Uniform i Mørket.

Da han ikke mere hørte noget, klamrede Sebastian Ulwing sig til Stenene og kom paa Benene. Uden for Kirken tog han igen Hatten af. Mærkeligt nok kunde han ikke sætte den paa Hovedet igen: den faldt ham ud af Haanden. Sørgmodig saa han efter den, men bukkede sig ikke ned for at tage den op. Et Øjeblik lænede han sig til Treenigheds-Statuen. Som om Statuen havde været et Søm, der holdt Pladsen fast i Midten, var kun dette Stykke Jord ubevægeligt, alt det øvrige drejede sig langsomt rundt, saa han blev søsyg.

»Det svimler for mig,« tænkte han og spyttede, grebet af en Kvalmefornemmelse. Han vilde skynde sig, da han allerede var gaaet mange Skridt og endnu befandt sig paa Pladsen. Han følte sig til Mode som en, der i Drømme vil bevæge sig fremad og trods al Umage ikke kan komme nogen Vej.

I Skatmestergades Mørke saa han lyse Uniformer. Dette Syn drev ham videre, som et ondt Minde. Han stødte Skulderen mod Husenes Mure; endelig stolprede han ind i sin Butik. I hans Haand dansede Tændstikken dirrende omkring Lysets Tane.

Sebastian Ulwing sank ned i Lænestolen og lukkede Øjnene.

Da han igen saa op, laa alt som i Taage.

»Nu til Dags er Lysene daarligere end før,« tænkte han, saa blev han greben af en pludselig Angst. Han

var tørstig. Han vilde lukke Vinduet op. Kalde paa nogen. Men han kunde kun rejse sig halvt op. Han faldt tilbage i Lænestolen. Sveden perlede paa hans Pande, saa afkræftet var han.

Det var, som om der igen blev skudt med Kanoner. Men det brød han sig ikke mere om. Alt, som angik andre, var ham fremmed og fjernt.

Bede En Barnebøn faldt ham ind. Han vilde opfriske den, men det trættede ham ogsaa, det var som om hans Hjerne skulde sprænges. Hans Liv havde jo været saa roligt og ensformigt At Barbara blev hans Broder Kristoffers Kone, var jo ogsaa i sin Orden

Et pinligt Virvar tumlede i hans Hjerne. Uden nogen Overgang huskede han paa, at han skyldte for to Brød hos Bageren. Han begyndte at ængstes: hos Skomageren havde han nylig bestilt et Par nye Sko. »Med blanke Spænder«. Det havde han forlangt. Hvem skulde nu købe dem? For første Gang faldt det ham ind, at ingen mere gik med saadanne Sko. Han fik Taarer i Øjnene. Uvilkaarligt maatte han se ned paa sine Sko. Hvor Spænderne var rustne og paa den venstre Sko blev de hvert Øjeblik mere rustne. Rusten drev formelig af den, rød og tyk. Den sivede gennem hans hvide Strømpe bredte sig over Gulvet.

Lyset var brændt ned. Flammen blussede endnu en Gang op, saa sig om og gik ud. En stærk Lugt af smeltet Talg udbredte sig i Butikken, og Onkel Sebastians Hoved sank længere og længere ned mellem Lænestolens Sidestykker

Udenfor i Morgendæmringen tiltog Kanonaden

hvert Øjeblik. Men deres Drøn gjaldt ikke Pest. Fra Højderne ved Ofen beskød de rødhuede ungarske Soldater Fæstningen. Fortvivlede svarede de kejserlige.

Morgenen var askegraa og skælvede.

Ingen Efterretning naaede ind gennem Ulwing-Husets stængede Port.

Nede i Kælderen pillede Madam Fuger Charpi og sukkede dybt. Den lille Bogholder sad paa en Tønde, med Hovedet paa skraa, som om han lyttede. Ved hvert Drøn slog hans Ben imod Tønden.

Hans Søn stirrede saa stift paa ham, at hans nærsynede Øjne trak sig sammen ved Anstrengelsen. Han gabede træt. Med større og større Mellemrum slog hans Faders Ben imod Tønden. Det tydede paa, at Kanonaden tog af; efterhaanden hørte den op. Saa rystede Huset endnu engang. Et sidste Drøn brød den ængstelige Stilhed, og splintrede Ruder fløj ned paa Gaden.

— Det var tæt herved!

Bygmesteren holdt det ikke ud længer. Han vilde vide, hvad der var sket, og løb op ad Trappen. I den grønne Stue rev han Vinduesskoddet op.

Paa den anden Side af Donau steg Røgskyer op fra det brændende kongelige Slot, og paa Bastionen vajede den ungarske Trikolore ved Siden af de kejserliges lille hvide Flag.

— De har sejret! — udbrød Kristoffer Ulwing. Den korte Klang i hans Stemme lød som et Hammerslag gennem Huset.

Anna gav sig til at le:

— Hører du, Kristoffer, vi har sejret!

Og oppe paa Bastionen udfoldede Flagdugen sig i

Majsolen som en gavmild Haand over Slottet, og Jubel strømmede ud fra den. Flagets Farver afspejlede sig i Pest og Ofen. Trefarvede Flag svarede fra Vinduer, Loftsluger og Tage.

Folk strømmede syngende ned til Kædebroen, og Føddernes uregelmæssige Trampen løb i et. Strømmen rev ogsaa Bygmester Ulwing med sig. Han vilde til sin Broder. Hvad kunde han ikke fortælle? Hvad vilde han ikke spørge om?

Ovre fra Ofen kom Folk rendende, og paa Donau-broen løb de to Byer i Armene paa hinanden.

Neden for Bjerget opstod Trængsel. En tung Vogn drejede ind i Gaden. Paa Bukken sad en mager Mand med et gulligt Ansigt. Hans sorte, nedhængende Overskæg laa som en Ring om hans Mund. Et Lærred var bredt over Vognen. Paa Lærredet saas skidne, røde Pletter. Menneskelige Arme og Ben stak frem fra Fadingen og dinglede hjælpeløse frem og tilbage efter Vognens Bevægelse. Mængden sang ikke mere. Mændene tog Hattene af. De forrest staaende raabte forskrækkede til Kusken.

Ved Vognens Skrumplen var et Lig gledet frem under Lærredet. Kusken med det gule Ansigt smækkede ligegyldigt med Pysken paa Hestene, og Vognen fik større Fart. Den døde Hoved strejfede allerede Jorden. Det stødte mod de fremstaaende Brosten, hoppede til Vejrs og faldt igen tilbage med opspilede Øjne.

Tavs fortsatte Mængden sin Vej.

Man kom med saarede paa Baarer. I Gaardene ved de brændte Huse laa røde Huer, Bajonetter. Paa Stenbroen laa en død Hest, omsværmet af blaaglinsende Fluor. Et Par Støvlesaaler stak op af Vandgrøften. Og

overalt Vogne, tildækkede med Lærred. Deres livløse Ladning gyngede i Solskinnet.

Kristoffer Ulwing drejede om Hjørnet af Treenighedspladsen. Udenfor Uhrmagerbutikken stod Folk. Husets fremspringende Stokværk kastede en dyb Skygge ind i det skarpe, hvide Lys.

Bygmesteren genkendte Broder Sebastians Venner. Den halte Billedskærer lændede sig op til Muren og tørrede sine Øjne. Censoren var der ogsaa. Han trykkede Haanden mod Ansigtet, som om han havde Tandpine. De bagved staaende stillede sig paa Tærne og stak Hovederne frem. Da de saa Bygmesteren, hilste de alle.

Slotskapellanens spidse Fugleansigt borede sig ud fra Døraabningen. Med værdige Skridt gik han hen imod Bygmesteren. Han talte længe med ham, pegede gentagne Gange salvelsesfuldt mod Himlen og nikkede med Hovedet til Siden.

Kristoffer Ulwings store, knoklede Hænder forenede sig som to krumme Spænder over Brystet.

— Men hvordan er det gaaet til?

Nu stod de allerede omkring dem og talte i Munden paa hverandre. En komisk gammeldags Kone nejede pludselig midt paa Gaden.

— Undskyld, mit Navn er Amalie Csik. Jeg er den eneste, som ved Besked. De maa nemlig vide, at jeg bor ved Fiskerbastionen. I Nat blev min Mand svimmel, da vi havde skjult os i Kælderen. Luften var daarlig dernede. Jeg gik op i Lejligheden efter Draaber.

Bygmesteren vilde forpint gaa hen imod Butiksdøren. Folkene spærrede Vejen for ham.

— Fat Dem i Korthed, — hviskede Slotskapellanen. Konen fortalte hurtigere.

— Vil De tænke Dem, jeg saa det fra mit Vindue. Der var en, som tændte Ild oppe paa Bastionen. Jeg kendte ham straks: det var Hr. Uhrmageren. Jeg saa hans Ansigt. Flammen belyste det. Saa hørte jeg et Skud. Og Hr. Uhrmageren faldt om ved Muren.

Kristoffer Ulwings Hjerte pressede sig sammen. Hans Øjne blev røde, som om han havde faaet Røg i dem. »Stakkels Broder Sebastian« og pludselig maatte han tænke paa Anna.

Madam Csik sukkede dybt:

— De maa nemlig vide, jeg blev meget forskrækket. Jeg løb tilbage til Kælderen. Saa forklarede min Mand mig det hele. Den højærværdige Kapellan ved det ogsaa, og de andre med: de brød Butiksdøren op efter Besæjringen.

Bygmesteren vilde igen gaa ind i Butikken.

Slotskapellanen vinkede ad ham, at han skulde blive. Atter pegede han mod Himlen. Han talte om Fædrelandet. Om Heltene Forklaret vendte han sit spidse Fugleansigt mod Himlen.

— Og han var den mest selvopofrende af dem alle

— Hvorfor siger De det? — Bygmesteren fandt Præstens Stemme utaalelig.

Slotskapellanen talte mere og mere begejstret:

— Sebastian Ulwings Navn vil altid leve i vor Erindring. Det taknemmelige Ofen vil bevare Mindet om sine heltmodige Martyrer.

Bygmesteren foer sammen. Han vilde sige noget, men med en apostolisk Bevægelse udstrakte Præsten sine Arme mod det forsamlede Folk.

— Og I, som er kommen herhen af from Ærefrygt for Helten, I skal fortælle eders Børn og Børnebørn, at det var en fordringsløs, gudfrygtig Uhrmager, som med luende Tegn kaldte de befriende ungarske Hærskarer til Fæstningen og derfor maatte lade sit Liv, ramt af Fjendens dræbende Kugle i sit modige Hjerte.

Han var rørt af sin egen Tale. Bygmesteren saa sig forbløffet om. Folkene tog store, brogede Lommetørklæder frem og snød larmende deres Næser. Amalie Csik stod midt i Kredsen. Hun følte sig som en yderst vigtig Person. Enhver, som kom til, fortalte hun Historien forfra:

— De maa nemlig vide

— Han er den virkelige Helt, vor Gades Helt, — bekræftede Honningkagebageren fra Nabohuset. Brødbageren nikkede ogsaa og tænkte paa de to Brød, Sebastian Ulwing skyldte ham Penge for.

Bygmesteren stirrede et Øjeblik maalløs paa Præstens Fugleansigt. Han blev forskrækket over det, han hørte. Han blev ogsaa forskrækket for sig selv, som om han ved sin Tavshed paa uhæderlig Maade havde ført en falsk Post ind i sine Bøger. Han strøg sig med Haanden over Panden.

— Højærværdige Hr. Slotskapellan, tillad mig Min stakkels Broder var en fredelig Borger. Han har aldrig givet sig af med Frihedskrigens Ideer. Alle revolutionære Bevægelser laa ham fjernt.

Præsten slog afvisende ud med Haanden.

— Bygmester Ulwing, selv *humilitas christiana* tillader Dem med løftet Hoved at modtage den ærbødige Lovtale over Deres berømmelige Broder.

— Men saa hør dog, — udbrød Kristoffer Ulwing, næsten fortvivlet. — Det var et Ulykkestilfælde. Tro mig. De tager fejl

Folkene faldt ham fjendtligt i Talen. De bageste brummede. Amalie Csik begyndte at blive bange for sin vigtige Rolle. Harmfuldt opdannede hun de omstaaende, som om den Fremmede fra Pest vilde angribe deres Ære.

— Han er saa rig og har alligevel ladet sin Broder leve i Fattigdom. Han har aldrig givet ham noget. Nu vil han oven i Købet tage Hæderen fra ham.

— Det tillader vi ikke! — raabte Skomageren fra Herregade og besluttede ikke at ville sende Bygmesteren Regningen paa Sebastian Ulwings Spændesko.

Slotskapellanen sagde strengt bebrejdende til Ulwing:

— Ingen maa misunde vor Helt hans Hæder.

Kristoffer Ulwings ærlige Ansigt fik et resigneret Udtryk. Med Haanden gjorde han en bred, forsagende Bevægelse. I dette Øjeblik indsaa han, at andre her havde indført en Post, som ikke kom ham ved, som han ikke havde Raadighed over. Forøvrigt det er jo saa ligegyldigt, hvorfor en Mand bliver til en Helt. Om han giver et Signal til Soldater eller til en lille Pige? Alt er saa ligegyldigt over for Døden.

— Tak, — sagde han næppe hørligt, tog sin Hat af og gik lidt bøjet ind i Butikken. Udenfor paa Uhrmagerskiltet sad Broder Sebastians Spurve og ventede paa deres Krummer. Inde i Butikken brændte to Lys. I den dybe Stilhed lød Uhrenes Tik-tak som mange smaa Hjerters Banken. De var endnu trukket op af en, hvis Hjerte ikke slog mere.

Det mørknedes i Butikken, da Bygmesteren forlod Fæstningen.

— Jeg kommer igen i Nat, — sagde han til Optikeren og den halte Billedskærer, som vilde vaage hos deres gamle Ven. Saa gik han med hurtige Skridt og knejsede tvungent, men hans Øjne saa tomt paa Menneskene. Han gik, som om der ikke fandtes andre end ham, som om han var alene. Pludselig maatte han tænke paa, at han hele sit Liv havde været alene. Det brød han sig ikke om, deraf voksede hans Styrke. Han havde intet at vente af nogen, ingen at støtte sig til. Men det, han nu følte, var noget andet. Det var ikke Styrkens, men Alderdommens Ensomhed. Huset i Pressburg med dets mørke Kroge; hans Moders Sange; hans Faders Værksted; hans Ungdom nu er han den eneste, for hvem alt dette var Virkelighed. At være ene med Fortiden er mere smerteligt end at bære Nutidens Ensomhed. Først nu forstod han, hvad det betyder, naar enhver er gaaet bort, til hvem man kunde sige: Husker du?

Omkring ham begyndte der at komme Soldater. Krudtsværtede, sveddryppende Menneskerækker. Trommer hvirvlede. Mængden slog Følge paa begge Sider. Hele Gaden sang.

I Husenes Vinduer viftede Lommetørklæderne som hvide Flammer.

Anna og Kristoffer løb ogsaa hen til Vinduet. Histo-
ovre bag Slottet gik Solen allerede ned. Omridset af Ofen med dens Taarne og Gavle stod mørk mod den røde Himmel. En sort By paa Toppen af Bjerget. Over Donaubroen strømmede en tornet, mørk Jernflod imod Pest Soldater med opplantede Bajonetter. De fik

ogsaa Solen i Ryggen: i Skyggen flød deres Ansigter ud.

Anna bøjede sig ud ad Vinduet. I Spidsen hævede en Skikkelse sig over den bølgende, bevæbnede Mængde. Manden i den røde Dolman, Anføreren: Görgei. Hans Hest var ikke synlig. Det var, som om det var selve den levende Strøm, der bar ham.

Ved Brohovedet i Pest vendte Manden i den røde Dolman Hovedet om imod Fæstningen. Hans Profil aftegnede sig skarpt og tydeligt mod Baggrunden. Glasset i hans Briller flimrede i Solrefleksen: en herskende Flamme i Aftenskumringen.

— Kan du se dem! — udbrød Anna, og medens hun betragtede Generalen, forekom det hende, at hun i hans Ansigt pludselig saa Ansigterne af dem, der drog i Skyggen bag ved ham — hele den sejrige Hærs Aasyn.

Nedenunder lukkede Bygmester Ulwing sagte Portlaagen op.

Da Kristoffer hørte, at Onkel Sebastian var død, gav han sig til at græde. Hans Hulken hørtes helt ud i Korridoren. Anna stirrede taareløs, stift hen for sig.

— Saa skal jeg aldrig se ham mere?

— Nej

Hendes lille Ansigt fortrak sig. Et Øjeblik slog hun Øjnene ned. Hun vilde helst have været alene.

Medlidende klappede Kristoffer Ulwing Drengen paa Hovedet.

— Bed for ham. Han holdt saa meget af jer. — Det undrede ham lidt, at Anna ikke græd. »Hun har ikke meget Hjerte,« tænkte han, »men det er maaske bedst for hende.« Og han gik ud af Stuen. Anna saa bedrøvet efter ham. Hun forstod ikke, hvorfor alle kun trøstede

Kristoffer; men ingen brød sig om hende, skønt hun var saa uendelig ulykkelig.

Ude i Korridoren ventede Familien Fuger med Ansigter, der var afpassede efter Lejligheden. Bygmesteren nikkede tavs til dem og gik ned ad Trappen. Han vilde være alene.

Nede i Porten blev han pludselig staaende. Udenfor hørttes en mærkelig Støj, der med en saa uimodstaaelig Kraft udbredte sig i Luften, som om den brød frem fra selve Tingenes og Livets Dybder, fra Byens Rødder. Han forstod det: Det var Glædens og Sorgens Udtryk, Byens Aandedrag. Og medens Kristoffer Ulwing lyttede dertil, følte han, at han og denne By var uadskillelige. I Glæde og Sorg Og paa en Gang rettede hans Had sig mod dem, der havde forgrebet sig paa det, som stod hans Hjerte nær: Broderen, Huset, Pontonbroen og saa mangt et Arbejde

Han løftede Hovedet udfordrende, som om han stod overfor en Fjende. Hans Øjne faldt paa den lille Tavle, der hang paa Døren:

CANZELEI

Hans Hage krummede sig. Hans Haand, som aldrig tøvede, greb Tavlen og rev den ned fra Krogen. Han tog sin Tømrerblyant op af Vestelommen, tænkte sig et Øjeblik om: var det med t eller d? Saa skrev han paa Døren med store, kraftige Bogstaver det ungarske Ord:

I R O D A

* *
•

Naar Portklokken paa Ulwing-Huset lød en stille Sommereftermiddag, blev der pludselig almindelig Tavshed i den grønne Stue. Ingen udtalte det, men enhver vidste, hvad den anden tænkte paa. Det var den Tid, da Onkel Sebastian plejede at komme.

Saa gik Sommeren. En Morgen dukkede den hjulbenede lille gamle Mand igen frem af Morgendæmningen og klistrede lydløst og ligegyldigt det sidste Blad af den store Bog op paa Hjørnet af Husene i Pest.

Mamsel Tine satte sig forgæves imod, at Anna blev staaende og læste Opslaget:

»Den ungarske Armé har kapituleret ved Világos
....«

— Det var altsaa forbi

Tavs gik hun videre, og hendes af Byens Mure indsnævrede Fantasi, som ikke kendte de ubegrænsede aabne Marker, viste hende et ejendommeligt Billede. I Tankerne saa hun en stor Plads, omtrent som Raadhuspladsen, kun langt større. Rundtom stod Træer. Overalt voksede Græs. I Græsset laa ubevægelige Soldater med røde Huer. Og to tindrende Øjne lukkede sig langsomt.

Det var altsaa forbi

Saa en Aften blev Bedstefader Jørg arresteret i sin Boglade. Mellem opplantede Bajonetter førte de kejserlige ham gennem Byen. Dette skete dengang med mange Mennesker. Og de, som gik fri, talte dæmpet om disse Sager. Anna hørte noget om, at Bedstefader Jørg skulde have trykt en Proklamation; derfor var han kommen i Fængsel. Men ingen vidste noget bestemt. Soldaterne lukkede ogsaa Trykkeriet, Æbletræet paa Hjørnet af Slangegade blev fældet, og i Bogladen maatte den unge

Jørg stille den store Reol saaledes, at man fra Døren kunde overse hele Bogladen.

Det varede flere Maaneder, før Ulrich Jørg blev løsladt. Imidlertid var han bleven saa gammel og lille.

Ogsaa Byen syntes at være bleven gammel. Ogsaa det vænnede Folk sig til. Folk vænnede sig til alt. I Gaderne færdedes kejserlige Officerer og sortklædte, stille Kvinder Sporene af Beskydningen forsvandt efterhaanden. Kun paa Ulwing-Huset stod Søjlemanden endnu lemlæstet.

Johan Hubert syntes ikke om denne Uregelmæssighed.

— Men det bliver ikke anderledes, — brummede Bygmesteren. Men hvorfor, det sagde han ikke.

En Dag gik to Drengene forbi det aabne Kontorvindue. »Paa det gamle Hus staar der ogsaa en Soldat,« sagde den ene af dem, »og han har været med i Krigen.«

Kristoffer Ulwings Pen standsede paa Papiret. Altsaa kaldte man allerede hans Hus for det gamle Hus?

Hvor er de henne, som rystede paa Hovedet, da han begyndte at bygge her ved den øde Strand, i Flyvesandet? Siden var her opstaaet en hel By. Hvor længe var det siden? Hvor gammel var han selv? Han standsede i at tælle Aarene, skød Tanken fra sig, som man lægger det fra sig, man i Distraktion har faaet fat i og i Virkeligheden ikke holder af at se paa.

Tilintetgørelsen var ham modbydelig. Han oprørte sig imod den. Undgik alt, som mindede ham om den. Bygge! Bygge! Dermed kan man overvinde Døden. Bygge Huse er det samme som at bygge Liv. At tegne Planer; Hjemsteder for Livet. At skabe Fremtiden. Det forynger Mennesket.

Men Byen stod stille.

Bygmester Ulwing kaldte sine Børnebørn til sig. Og hvad han aldrig før havde gjort: han hørte opmærksomt paa dem.

Og det var ham for første Gang paafaldende, at Børnene talte helt anderledes indbyrdes, end med ham. Er Afstanden mellem Generationerne da saa stor, at selv Ordene har en anden Betydning for dem? Og søgte de forgæves at nærme sig til hinanden?

Han tænkte paa dem, der havde levet før han. De havde kendt det samme. Hvor mange usigelige Hemmeligheder har ikke Generationerne for hverandre. Og hver Generation tager sin med i Graven, for at de kommende skal leve.

Det var Kristoffer Ulwings tungeste Dage. Han genopbyggede ødelagte gamle Huse. Han byggede sig selv op igen, og han syntes stærkere end nogen Sinde før. Forretningsfolkene omkring ham blev ødelagte og klagede.

— Man maa sælge Byggegrundene, i saadanne Tider kan man ikke holde paa noget, — sagde Entreprenørerne og saa spørgende paa Kristoffer Ulwing. »Hvad mener den store Tømrer?« Men hans Blik var ubevægeligt og koldt. Kristoffer Ulwing tog kun Ordet som Førstemand, naar han gav Ordre, ellers ventede han og saa til.

Om Aftenen var Vinduerne i den grønne Stue længe oplyste. Johan Hubert og August Fuger sad der i de haardtpolstrede Lænestole. og i en Krog sad ogsaa unge Otto Fuger beskedent og hørte efter.

— Det er daarlige Tider, — sagde den lille Bogholder, — man hører ikke om andet end Fallitter.

— Den ene ned, og den anden op, — brummede Bygmesteren, — kun ikke tabe Modet.

— Under Revolutionen kunde man endnu vente noget godt, — sagde Johan Hubert, — men under de nuværende Forhold

Hans Fader faldt ham i Talen:

— De faar ogsaa Ende.

— Spørgsmaalet er kun, om de ikke først gør en Ende paa os?

— Ikke paa mig og Byen! — sagde Bygmesteren. — Hør, Fuger, de Byggegrunde, som kommer til Auktion, maa købes. Ogsaa de Huse, som er til fals. Jeg har baade Kapital og Kredit. Vi maa opkøbe alt. Om fem Aar har jeg det Hele i Orden.

»Fem Aar« Johan Hubert saa paa sin Fader: »Aarene ses ikke paa ham.«

Dagen efter forærede Kristoffer Ulwing sin Sønnesøn en Bog om Bygningskunst. Teksten var ledsaget af Kirker og Slotte i Kobberstik.

— Det bygger vi to i Forening, naar du er bleven Arkitekt.

— Skriv dit Navn i den, sagde Johan Hubert til sin Søn. — Hvor bliver Datoen af? En ordentlig Forretningsmand skriver aldrig sit Navn uden at sætte Dato ved.

— Forretningsmand? — Dette Ord havde en daarlig Klang i Kristoffers Øren. Han saa træt hen for sig og satte et grædefærdigt Ansigt op. Den Vane havde han beholdt, siden Kanonkuglen ramte Huset.

Da ingen mere tog Hensyn til ham, lagde han Bogen fra sig. Han gik hen til Gals. Den lille Pukkelryggede

skrev endnu hans matematiske Opgaver for ham. Saa tog han Vejen til Hosszus: han tænkte paa den latinske Oversættelse.

Kristoffer gik dengang i en Privatskole, hvor Undervisningen var ungarsk. Bedstefaderen havde truffet dette Valg. Hans Fader bifaldt det, da Skolen kun optog Børn med fornemme Navne. Kristoffers nye Legekammerater var adelige. De Flasker og Krukker, hvormed Apoteker Müllers Søn vakte Klassens Misundelse, vilde ingen her have ænset. De brogede Lister af det schlesiske Lærred, som Adam Walter i Timen tog op af Lommen, vilde ikke have interesseret disse Dreng. De talte om Heste, Sadler og Jagthunde. De fleste af dem kom fra Provinsen.

Men om Søndagen plejede Kristoffer ligesom tidligere at besøge Familien Hosszu. Sofie saa han sjældent, men naar hun tilfældigt gik gennem Gabriels Værelse, blev han rød og saa andet Steds hen. Og dog, hvor tidt gjorde han ikke en Omvej for at gaa gennem Grenadergade og under sin Hat at kaste et stjaalent Blik op til Hosszus Vinduer. En Eftermiddag, da han drejede ind i Gaden, saa han sin Fader gaa der. Han havde sin blomstrede Vest paa og gjorde et højtideligt Indtryk. Kristoffer blev staaende, gloede efter ham og stak saa af.

Siden Danseundervisningen aflagde Johan Hubert hyppige Besøg hos Hosszus. Ved et Tilfælde opdagede han, hvad der drog ham derhen.

— En Dag, da han gik derfra, havde han glemt sine nye, gule Handsker. Da han vendte om paa Trappen, kom Sofie allerede løbende efter ham. Da hun gav ham Handskerne, var de endnu varme af hendes Haand.

Johan Hubert opdagede pludseligt, at Sofie havde smukke Øjne og en smuk Figur.

Fra nu af kom han der endnu oftere. Madam Hosszu sad ved Vinduet og hæklede med to alenlange Pinde og saa aldrig op fra sit Arbejde, men naar Sofie talte sagte med Johan Hubert, skyndte hun sig ud af Stuen. Tidt varede det længe, før hun kom tilbage. Saa lukkede hun lydløst og hurtigt Døren op og saa spørgende paa Datteren.

»Hvorfor ser hun saadan?« tænkte Johan Hubert og følte sig ubehageligt tilmode.

Den Dag traadte ikke Konen, men Sofies Fader ind i Stuen.

Simon Hosszu havde et rødt Ansigt og var tandløs. Hans ene Øje løb altid i Vand, hvorfor han bar en lille Ring i det venstre Øre. Han talte overbevist og hurtigt om alt og gav ikke andre Tid til at tænke sig om.

Medens Johan Hubert hørte efter, glemte han helt, at gamle Hosszus Navn i den sidste Tid ikke havde nogen god Klang i Forretningsverdenen. Hosszu ejede Vandmøller. Den store Dampmølle gjorde ham megen Skade. Men alligevel talte han, som om Vandmøllerne havde Fremtiden for sig. Han talte sig varm, berørte fortrolige Tømmerforretninger, Planer til store Kalkbrænderier. Et Ølbryggeri. En Papirmølle

— Hvis jeg havde Kapital nu, kunde jeg blive en rig Mand.

Disse dristige Ideer fik det til at svimle for Johan Hubert. Han holdt af Penge, og den Tanke, at han om Aftenen kunde møde op for sin Fader med Planer, behagede ham. Han rynkede Panden, vilde indprente

alt i sin Hukommelse. Ved Afskeden trykkede han varmt Simon Hosszus Haand.

I Forstuen lugtede der af Mad. En skiden Tørafklud laa paa Bordet. Sofie snappede den og gemte den bag Ryggen. Johan Hubert sagde Farvel til hende hurtigere end ellers.

Paa Gaden vilde han tænke paa Sofies smukke Ansigt, men Madosen og den skidne Klud forstyrrede ham. Saa opfriskede han Simon Hosszus herlige Planer i sin Erindring. Og han forstod det ikke. Nu, da han fremstillede disse Planer efter sin egen Forstand, var de ikke længer saa overbevisende. De blev taagede og farlige. Han maatte opgive den ene efter den anden. Den forvrængede Virkelighed stod atter ædruelig og ligefrem for ham.

Efter Aftensbordet var han alene med sin Fader i den grønne Stue og begyndte at tale om Firmaer og Foretagender, men undgik længe at tale om sit egentlige Formaål.

Kristoffer Ulwing saa hele Tiden med sammentrukne Øjenbryn opmærksomt paa Sønnen. Først da Johan Hubert nævnede Simon Hosszus Navn, forsvandt det forventningsfulde Udtryk fra Bygmesterens Ansigt. Han lænede sig tilbage i Stolen.

— Det staar daarligt til med Simon Hosszu, han har udtømt sin Kredit overalt, — og ligesom tilfældig føjede han til i en ligegyldig Tone: — Mærkeligt nok har han aldrig henvendt sig til os. Jeg ved ikke hvorfor?

Johan Hubert kom til at tænke paa Madam Hosszu, som hækler og ikke har Øjnene fra sit Arbejde, som gaar ud af Stuen og pludselig vender tilbage. Hans

Faders Stemme lød for hans Øren: »Jeg ved ikke hvorfor?« Og Sofie? Nej, hun spiller ikke under Dække med de andre. Han forsvarede hende overfor sig selv. Han følte tydeligt, at hun var ham meget kær.

Johan Hubert hørte ikke, at Alabastuhret slog ti. Han foer op ved Faderens Stemme:

— Klokken er mange. God Nat, min Søn.

— God Nat, Fader! Han kyssede Bygmesteren paa Haanden og lukkede varsomt Døren i efter sig.

Hans Sovekammer laa bagved Børnenes. Der stod alt paa Plads, lige saa nøje som hans Halstørklæde var bundet om Kraven. Paa Toiletbordet var Børster og Kamme, Flakoner og Krukker ordnede efter Størrelsen.

Johan Hubert talte Pengene i sin Tegnebog og lagde den saa i en Alabastes Skaal. Ogsaa det perlebroderede Cigaretui lagde han ved Siden af. Medens han forsigtigt trak sit Uhr op, faldt han i Tanker. Hans Haand standse, som om det var ham imod at hjælpe Tiden frem, og den lille Nøgle blev siddende i Uhret. Mindet om hans forløbne Ungdom dukkede op for ham. Han tænkte paa, at han ikke havde kunnet opnaa noget af det, han selv vilde. Han følte et brændende Ønske: den modne Mands fortvivlede Ønske, hvori der bland sig Frygten for Livets Ophør, hvortil Timerne allerede er talte. Han længtes efter en Kvinde, saaledes som Ungdommen aldrig kan længes. Efter den Kvinde, der følger sig, som er svagere end han. Han kom til at tænke paa en lille Sypige. Han havde holdt saa meget af hende, fordi han kunde herske over hende Billedet af Sofie smeltede pludseligt sammen med det falmede Billede af den fattige, jævne Pige.

Uden enhver Overgang tænkte Johan Hubert paa

sine Børn. »Vilde Sofie være en god Moder for dem?« Forgæves gjorde han sig dette Spørgsmaal. Han kunde ikke besvare det. Madam Hosszu, Tørafkluden, Simon Hosszus daarlige Navn i Forretningsverdenen, hans højtflyvende Planer, hans farlige Overtalelsesevne Han blev bange for denne Indflydelse og indsaa tydeligt, at hans Attraa fra nu af vilde have to Modstandere: Bygmesterens Villie og hans egen sunde Fornuft.

Sofies slørede smukke Øjne saa paa ham gennem Erindringen. De saa sørgmodigt og bebrejdende paa ham, ligesom en anden ung Piges Øjne, da han havde sagt Farvel til hende. En pinlig Smerte gennemrystede Johan Hubert. Han kendte den igen: det var Smerten ved den Længsel, han allerede engang i sin Ungdom maatte betvinge.

Fortiden og Nutiden blev til eet. Han kunde ikke skille dem ad, og ligesom i gamle Dage forekom ogsaa nu alt ham umuligt. Det Lys, der i de sidste Maaneder havde skinnet for ham, var slukket.

Han drejede Nøglen om i Uhret. Fortsatte der, hvor han havde sluppet. Og Tiden, som dikkede sagte, betød igen for ham Arbejde og Forsagelse. I Spejlet lige over for ham saa hans Ansigt paa ham, gammelt og træt.

* * *

I den indre By traf man Forberedelser til at fejre Treenigheds-Apothekets Hundredeaars-Jubilæum. Det fornemme Borgerskab i de øvrige Bydele var ogsaa indbudt.

Paa Serviter-Pladsen uden for Apotheker Müllers Hus stod Folk og saa ind i de ankommende Vogne.

Overalt i Huset sporedes en svag Medicinlugt. Der var lagt Tæppe over Trappen. Det gjorde et festligt Indtryk paa Gæsterne. Vinhandler Gal og hans Kone, som levede meget daarligt sammen, gik under Virkningen af Tæppet Arm i Arm op ad Trappen. I det samme holdt Ulwings Vogn uden for Porten.

Apothekeren modtog bukkende sine Gæster i Døren.

Paa Spejlkonsollerne i Salonen stod moderne Modelatørlamper. De mange Krinoliner gjorde Stuen lille. Menneskenes Ansigter var noget røde. Deres Samtale var dæmpet, højtidelig.

Fru Borgmesterinden udbredte en stærk Lavendelduft omkring Sofaen. Staviarskys slidte Paryk syntes grøn i Lampeskæret.

Familien Hosszu kom. Sofie var bleven mager og havde en Kjole paa, der var tre Aar gammel. Kristoffer kunde kende den igen. Han blev bedrøvet, men vidste ikke selv hvorfor. Han vendte med Magt Hovedet til Siden og saa ikke paa Sofie, følte kun, at hun var der, og selv det var ham en Behagelighed.

De tre Jomfruer Münster kom nu ind ad Døren, efter Størrelsen. De var korpulente og blege. Paa Madam Georg Martin Münsters Kappe flagrede brede, lilafarvede Baand. Til sidst indtraf Lærredsgrosserer Walter med sin Familie. Der blev et Øjebliks Stilhed. Den smukke Madam Walter plejede man kun at indbyde i snævrere Kredse, da Lærredsgrosserereren havde hjemført hende fra Scenen til sit ærbare Borgerhjem. Hun havde i sin Tid været Sangerinde i det tyske Theater, og det kunde man endnu ikke glemme.

Ved Aftensbordet havde Anna den unge Adam Walter til Sidemand. Den tætpakkede Spisestue fyldtes med

Madlugt og Hede. Paa Bordet stod den traditionelle *Croque-en-bouche*-Kage.

Annas Blik faldt paa Kristoffer. Han var paafaldende bleg mellem de ophedede, tunge Ansigter. Ved Enden af Bordet sad Sofie tavs og sammenfalden. Hun havde allerede to Gange ført Glasset til Munden uden at lægge Mærke til, at det var tomt. Ignaz Hold, første Laborant i Apotheket, bøjede sig paatrængende over imod hende.

Imidlertid betragtede Adam Walter Anna tavs og nysgerrigt. Han fandt hende fremmedartet i disse Omgivelser. Der hvilede en ængstende Foraarsro over hendes smalle Ansigt. Det forekom den unge Mand, at hendes Haar udstraalede sit varme, dybe Guld under hendes Hud og gled ned ad den betagende jomfruelige Hals. Hendes Hage havde et egensindigt Udtryk: det var Ulwingernes Hage i forfinet Form. Næsen var lige og kort. Hendes Smil drog Mundvigen nydeligt opad.

Han saa paa hendes Pande. De smukke Øjenbryn syntes næsten haarde.

— Hvad tænker De paa? — spurgte han uvilkaarligt.

Anna saa overrasket paa ham. Adam Walter havde sin smukke Moders brune, urolige Øjne, han Pande var lav og bred, hans Tindinger fremstaaende. Hun havde kendt ham fra sin Barndom, men endnu aldrig talt med ham og vidste kun, at han og Kristoffer gik i samme Klasse, at han var en daarlig Elev og spillede godt paa Violin.

— Tror De, at man til fremmede Mennesker siger, hvad man tænker paa?

— Ja, naar man er modig, — sagde den unge Walter.
— Jeg vilde sige alt, hvad der falder mig ind. Ogsaa,

at alle Mennesker her er dræbende kedsommelige. Har De ikke opdaget det? Ikke en af dem tør sige noget, som en anden ikke allerede har sagt. Ingen gør noget, som hans Fader eller Moder ikke vilde have gjort.

Adam Walter følte, at han havde vakt den unge Piges Opmærksomhed, og blev mere dristig.

— De er allesammen uden Betydning. Den iblandt dem, som er af højere Vækst, maa bukke sig, for at det ikke skal mærkes før Tiden, ellers hugger man Hovedet eller Fødderne af ham, for Ordenens Skyld. De vil have, at man skal efterplapre deres fortærskede Sandheder. Sandheder, fastslaaede engang for alle. De skal ikke le. Det er Tilfældet. Før sagde gamle Münster til Staviarsky, at »Vampyren« og »Robert af Normandie« var den skønneste Musik i Verden. Og Marschner og Meyerbeer. Og Rossini er den største. Og stakkels Schubert. Det er saa bekvemt. Dem kan man med Sikkerhed beundre. De har faaet deres Stempel. Desværre er det altsammen kun Markedsmusik. Og Schubert, han er Foraarsregn. Mange smaa Draaber. Lunkne, bløde Draaber. Er det ikke sandt? Hvorfor ryster De paa Hovedet? Holder De af Schubert? Saa gør det mig ondt, meget ondt. Jeg sagde det jo kun for at bevise

Han brød af og stirrede ud i Luften.

»Han overdriver,« tænkte Anna og undertrykkede det hos hende, som higede mod Frihed. Hun maatte tænke paa sin Bedstefader, der havde bygget saa meget. Og denne unge Mand? Hans Ord rev det ned, de rørte ved.

— De overdriver, — sagde hun højt, — mig har man lært at ære Alderdommen og de, som har været til.

Det er ikke sandt! — Adam Walter svarede uden Overlæg. — Jeg hader enhver Fortid, fordi den staar i Vejen for min Tid. Det, der har været, er en Byrde. Det, der kommer, har Vinger. Jeg vil flyve.

Anna fulgte ængstelig hans Ord. Det, hun hørte, tiltrak hende, men frastødte hende tillige. Fra sin Barnsdom af var hun vant til at afvise enhver Tanke, der stred imod den Agtelse, man skyldte Mennesker og Forhold, som en Ulydighed. Og denne Fremmede udtalte nu saa meget, som ogsaa hun dunkelt og ængstende havde følt i sin Ensomhed.

Adam Walter talte om sine Planer. Han vilde til Udlandet, til Weimar. Give Koncerter, høste Bifald. Og han vilde skrive Sonater og en stor Opera.

— Hvad der hidtil har været, duer ikke. Hvad de frembringer er slet, fordi det er deres Værk. Man maa skabe. Ligesom Vorherre. Paa selvsamme Maade. Selv Leret maa skabes paany! . . . Er det ikke rigtigt? Kunstneren maa blive en Gud, ellers . . . maa vi hellere sælge Lærred.

Hans urolige Øjne havde en ejendommelig Glans. Anna kom til at tænke paa to fjerne, tindrende Øjne og et Ord, der lød, som om man sagde: Ungdom. Med et følte hun sig mere fri. Hun vendte sig om imod Adam Walter. Men den unge Mand tænkte allerede paa andre Ting, da han vredt rynkede sin lave Pande.

— Ved De, at Fader skammer sig over Moders Kunst? Og saa herligt hun synger, naar vi to er alene, hun og jeg. Naar ingen hører det. Fader skjuler denne skønne, forgængelige Stemme bag sit Lærred. Og det er jeres borgerlige Samfund. Kun det skal have Værdi, som kan maales med Alenen. Det gør ondt.

Han saa urolig op:

— Sagde De noget? Ikke? Jeg beder Dem, forestil Dem: han skjuler simpelthen hendes Stemme. Eller De ved det maaske ikke? Min Moder har været Sangerinde.

Anna blev forlegen. Ogsaa hun havde hidtil betragtet det som en Skam.

Walter spurgte hastigt:

— Synger De ikke ogsaa? Staviarsky har sagt det. Jo, nu husker jeg det. De var den mest begavede af alle hans Elever. Vil De være Sangerinde?

Noget i den unge Piges Indre afviste næsten harmfuldt dette Spørgsmaal.

— Men hvorfor dog ikke? — Adam Walters Spørgsmaal lød nedslaaet.

Anna vidste ikke af, at hun havde svaret, da hendes Blik faldt paa Madam Walter, der altid levede som en Exkommuniceret blandt de øvrige.

— Jeg forstaar det, — sagde den unge Mand haanligt, — Deres Overbærenhed gælder kun andre, den har sin Grænse, naar det gælder Dem selv.

Anna vidste, at han sagde sandt. Kun hendes Tanker havde frigjort sig i Dag. Der var endnu noget, som holdt hendes personlige Bevægelsesfrihed fangen. Det var maaske de gamle Forholds og de gamle Menneskers usynlige Magt.

Der blev pludselig stille i Værelset. En rejste sig ved det lange Bord. Det var Doktor Gardos, Overlægen med det rynkede Ansigt, han, som ikke ordinerede andet end Arnikaomslag og *Nux vomica* til sine Patienter. Han vilde tale. Ferdinand Müller lukkede Øjnene halvt, som om han ventede paa at blive klappet.

Anna hørte ikke efter, hvorledes Overlægen fortalte Treenigheds-Apothekets og Familien Müllers hundredaarige Historie. Hun legede med sine egne Tanker, som et Barn, der faar et Legetøj fra et aflaaet Glasskab.

Efter Doktor Gardos talte andre. Toppen af *Croque-en-bouche*-Kagen hældede. Aftensmaaltidet var til Ende.

I det tilstødende Værelse anbragte to Apothekermedhjælpere et tildækket Bord. Staviarsky begyndte at spille en March paa Klaveret. Gæsterne stillede sig op i en Halvkreds. Ferdinand Müller afslørede det mystiske Bord. Der lød et Udbrud af Henrykkelse.

— Hvilken charmant Opmærksomhed

Apothekeren fik Taarer i Øjnene. Familiens Venner og Apothekets Personale havde overrasket ham med et nyt Skilt. Paa det straaledede to forgyldte Aarstal. Mellem dem hundrede Aar. Derunder et stort, hvidt Æskulaphoved, som bar Ferdinand Müllers Træk. Man havde heller ikke glemt Bakkenbarterne og Vorten paa den venstre Kind. Kun Brillerne manglede.

Anna og Walter saa paa hinanden. Begge følte en uimodstaaelig Lyst til at le og havde sluttet Venskab over Hovederne paa de andre. Staviarsky spillede Marchen hurtigere og hurtigere. Krinolinerne begyndte at dreje sig. Svævende, brusende Hjul af Tarlatan. Bleg-røde, gule, blaa. Man dansede allerede omkring Klaveret.

Sofie kom et Øjeblik i Nærheden af Johan Hubert, som stod lænet op til Væggen. Hun saa paa ham med sine store, slørede Øjne, ligesom spørgende. Men i Johan Huberts Blik laa der noget koldt, afgjort. Hun vendte sig bort. Hendes Blik faldt paa Kristoffer.

Den kønne, granvoksne unge Mand havde en Fø-

lelse, som om Sofie klappede ham. Han saa nøjere paa hende. Men hun syntes igen hjerteløst ligegyldig. Kristoffer gik træt ud af Døren. Ved et grønt Bord sad gamle Herrer og Damer med Kapper paa og spillede L'hombre. Han gik igennem Apotheker Müllers Arbejdsværelse og kom saa ind i en stille lille Stue. Der var ingen. Moderatorlampens mælkehvide Kuppel gentog sig i Spejlet.

Han kastede sig i en Lænestol og skjulte Ansigtet i begge Hænder. Tonerne fra Klaveret slog i skarpe Splinter mod hans Pande. Først voldte det ham Smerte. Saa faldt det ham ind, at denne Vals havde berørt Sofie, hendes Haar, hendes Læber, hendes Bryst. Den var strøget hen over hende og kom nu fra hende, i sin svævende tre Fjerdedelstakt, som hemmelighedsfuldt bar Kærlighedens Takt i sig. Den kom fra hende og bragte noget af hende med sig.

Kristoffer bøjede Hovedet frem, som om han vilde trykke sine Læber mod disse Toner, for at kysse dem. Ja, det var den samme Valsemusik, han følte i sin uendelige Attraa. Den samme Rytme slog mægtigt i hans Indre, naar han forestillede sig, at Sofie i Natten kom til ham og vilde elske ham. Han hører hendes Skridt. Hendes Aande er varm. Hendes Bryst sænker og hæver sig, og naar det hæver sig, berører det altid hans Ansigt.

Han turde ikke røre sig. Var bange for, at alt skulde opløse sig, hvis han aabnede Øjnene.

»Lille Kristoffer« siger hun ganske som i gamle Dage. »Nu drømmer jeg. Jeg maa ikke trække Vejret, for saa er det forbi.« I Fantasien følte han hendes Kærtegn.

— Lille Kristoffer

Det gav et Sæt i ham. Det var Virkelighed. Sofies Stemme. Hendes Aande Og hendes Bryst levede og berørte hans Ansigt.

— Holder De endnu af mig? — spurgte den unge Pige.

Fortvivlelse afspejlede sig i Kristoffers matte Øjne. Altsaa vidste hun det? Altsaa havde hun altid vidst det, han skjulte med saa megen Møje? Men hvorfor var hun da ikke anderledes overfor ham? Hvorfor lod hun ham lide saa meget?

— Elsker De mig?

— Jeg har altid elsket Dem, — svarede han sagte, og hans Stemme havde en foruroligende Lighed med Hulken. Sofie klappede ham, som et Barn, man vil trøste.

— Stakkels lille Kristoffer og vi er nogle Stakler allesammen.

Paa engang standsede hendes Haand paa Drengens Pande, paa det Sted, hvor hans Haar, ligesom Faderens, med en smuk Krumning voksede ned i Panden. Hun lagde hans Hoved tilbage, og med næsten jomfruelig Hengivelse lod han Sofie gøre, hvad hun vilde. Hun bøjede sig over ham og saa længe bedrøvet paa ham, som for at tage Afsked, saa kyssede hun ham paa Munden.

Et længe tilbageholdt Kys, bestemt for en anden. Og dog var det en hel Barndoms Syndsforladelse.

Drengen stønnede, som om han blev saaret, og med den første mandlige Bevægelse af begge sine Arme drog han den unge Pige ind til sig. Sofie værgede for sig og rev sig løs, men i Døren vendte hun sig endnu engang om og saa paa ham med sine store, slørede Øjne.

Saa var hun borte. Kristoffer havde en Følelse, som om hun havde taget hans Liv med sig.

Han gik efter hende. Ved L'hombre-Bordet rettede han sig pludseligt i Vejret, for at synes højere og mere mandig. Han maatte smile: de spillende vidste jo ikke noget. Ingen vidste noget. Kun han og Sofie, og ganske som om de holdt hinanden omfavnede blandt Menneſker, som ikke saa det.

Man dansede endnu inde i Salonen. Sofie dansede med Ignaz Hold. Kristoffer kunde ikke rigtigt forstaa, at hun kunde gøre det. Og samtidig saa hun ud, som om hun havde glemt det Hele. Og hendes Træk røbede intet. Kvinderne er gode Skuespillere

Han saa paa Laborant Hold. Han svingede Sofie i de sædvanlige smaa Kredse. Hans lille tykke Næse glinsede. Han trak Vejret gennem Munden. Tærne paa hans Sko krummede sig opad. Fra hans Vest dinglede et stort Hestehoved af Karneol, lige paa det Sted, hvor en Knap var stærkt spændt. »Den knapper han nok op under Servietten.« Kristoffer fik Lyst til at le. Saa hørte han nogen tale bag sin Ryg. Han lyttede.

— Jeg vilde ogsaa gerne give ham min Datter, — sagde Ferdinand Müller, — han har Formue og er et gudfrygtigt Menneske. Hosszus har Held med sig. Simon Hosszu er jo fuldstændigt til Rotterne. Og Jomfru Sofie er ikke ung længer.

Kristoffer smilede med stolt Foragt. De ved ikke noget. Han søgte Sofies Blik: en Tilstaaelse af den Forbindelse, der var imellem dem, og som lukkede alle andre ude.

Men den unge Pige var ikke mere blandt de dansende, og derved mistede alt sin Betydning. Han maatte

tænke paa den stille lille Stue. »Vor Stue« og han vilde gaa derhen. Men i Døren standsede han.

Sofie stod, hvor hun før havde staaet, ganske paa samme Sted. Og foran hende stod Laboranten. Kristoffer saa ham tydeligt. Han saa ogsaa den stramme Knap og Hestehovedet paa hans Mave. Og dog virkede alt dette paa ham som en frygtelig Løgn. Hestehovedet dinglede og berørte Sofie. Ignaz bøjede sig paa Taaspidserne hen imod hende. Han kyssede den unge Pige paa Munden.

I Kristoffers Hjerne var der noget, som slog Klik. Han vilde skrige, men det blev kun til et latterligt Kvælningsanfald. Gulvet sænkede sig lidt og svippede saa pludseligt i Vejret. Han fik ondt, som om en havde givet ham et Puf i Maven. Med stive, stødvise Skridt gik han gennem Værelset, og i hans Blik var der noget som de raadvilde Haandbevægelser hos en, der er ved at drukne Inde i Salonen smilede han med fortrukne Læber. Saa var han træt.

— Jeg har Hovedpine, — sagde han til Apotheker Müller ude i Forstuen.

Da han kom ned paa Gaden, gav han sig til at løbe. Han vilde ned til Donau. Han kom igennem et smalt Stræde. Under Lygten paa Hjørnet stødte han sammen med noget: han var løbet imod et blødt, varmt Legeme. Hatten faldt af ham.

— Er det dig? — skreg en Kvindestemme og gav sig til at skælde ud.

— Hvem antager De mig for? — Dette bløde Legemes Nærhed var ham pinlig. Han traadte tilbage og tog sin Hat op.

Pigen udstødte en fræk Latter. En Stund mønstrede

hun Kristoffer nysgerrigt. Den unge Mands Dragt var af fint Klæde, hans Skjortekrave ren, hans Halsbind hvidt. Pludselig vilde hun ogsaa lade fin.

— Jeg ventede paa min Broder, — sagde hun dæmpet. — Jeg bor her ved Fisketorvet. Maaske følger den unge Herre mig hjem?

— Men Deres Broder?

Pigen trak paa Skulderen. De gik allerede sammen gennem det smalle Stræde. Skæret fra de sparsomme Lygter drog deres Skikkelser frem af Mørket, som om de var steget op paa lysere Højder. Men saa sank de igen tilbage i Mørket. Mellem Tagene hvævede sig et blaat Dyb: en smal Strimmel af Himlen med sine Stjerner. Hist og her i Vinduerne skinnede et lille Lys, fremmed, ligegyldigt. Ganske som Folk bag gode, sikre Mure ser paa dem, der er udstødte af Samfundet.

Kristoffer følte sig uendelig alene. Selv Lyden af Pigens Skridt kom ikke ham ved, Mørket var fuldstændig tomt. Alt bag Vinduerne og Dørene var Løgn. Renheden, Høfligheden, Kyssene Taarer løb ham ned ad Kinderne.

Pigen standsede udenfor Porten paa et lavt Hus. Hendes sløve Dyreøjne saa stift paa Kristoffer. Hun saa, at han græd. Hun kendte det. »I Begyndelsen græder de og er ydmyge som Hunde. Siden faar Piben en anden Lyd.«

Langsomt vuggede hun sig i Hofterne og trykkede sig op til ham.

— Kom med Hendes Stemme var hæs, og som et Rovdyr pressede hun pludselig sine fugtige Læber mod den unge Mands Mund.

Greben af Væmmelse stødte Kristoffer hende fra

sig. Pigen tumlede imod Porten og slog Hovedet. Men det brød han sig ikke om. Fortvivlet tog han sig til Munden. Der paa det samme Sted, hvor han før havde følt Sofies Kys. Nu var der ikke mere noget tilbage af det. Det var ogsaa borte fra hans Læber. Der var kommen noget andet i Stedet Kristoffer gav sig til at løbe ned imod Donau. Under Løbet gned han sin Haand af paa Husenes Mure, som om han vilde rense den for den bløde Varme, der klæbede ved den.

Han blev staaende ved Lygten paa Hjørnet. Igen strømmede alt til hans Erindring. Han udstødte et Skrig og løb tilbage. Endnu engang vilde han slaa Pigen, stærkere, med Afskyens Harme. Utrolige Raaheder faldt ham ind; han havde hidtil ikke vidst, at han kendte dem; sjofle Ord, som simple Mænd raaber ud paa Gaden. Ord! De var ogsaa Næveslag: Næveslag for alle Kvinder.

Pigen stod endnu uden for Porten. Hun havde bøjet Overkroppen tilbage og holdt begge Hænder højt løftede og ordnede med lade Bevægelser sit Haar, der var faldet ned ved Stødet.

Med vidt opspilede, vanvittige Øjne stirrede Kristoffer paa hende. Han saa paa hendes Bevægelser som paa en Død, der var staaet op igen og vendt tilbage Hvor hendes Bryst spændte sig under de opløftede Arme Det begyndte at svimle for ham, og klagende udstrakte han Haanden.

Pigen greb den udstrakte Haand og trak ham med ind ad Porten. Han følte kun, at noget greb ind i hans frie Villie. Noget, som det var umuligt at flygte for.

Paa begge Sider af den snavsede lange Gaard saas

mange lave Døre. Bag en af dem hørtes en raa, fæl Latter. Ud fra en Dørsprække faldt et rødt Lysskær.

Kristoffers Skridt var usikre paa den ujævne Broslægning. Han traadte i den stinkende Rendesten, og det gøs i ham. I hans Indre var alt frygtindgydende Forventning, spændt Angst, Taarer og usigelig Sorg.

Pigen slap ikke mere hans Haand. Hun slæbte ham med sig som et Bytte. Helt bag i Gaarden knirkede en Dør, og et kvalmt Værelses Mørke sugede dem begge ind i sig.

I Byen sover Natten aldrig helt ind. Den er altid vaagen. Af og til aabner den sit Øje i et Vindue og blinker. En Port lukker sig som en gabende Mund. Der høres Skridt. Deres Ekko slaar imod Husenes Mure og smutter ind i Nabogyden, skønt ingen gaar der.

Den store Flod aandede friskt og dybt. Stjernerne slukkedes paa Himlen. Kristoffer gik fra Fisketorvet langs med Donau-Rækken. Af og til sagtnede han sin Gang, og hans Skridt lød da trætte og uregelmæssige mellem de sovende Huse. Han tænkte tilbage med bitter Foragt. »Det er altsaa det Hele? Deri bestaar altsaa de Voksnes Hemmelighed?« Saa skød han Hatten ned i Panden. Han havde ikke holdt af, at nogen nu havde set ham ind i Øjnene.

Florian lukkede netop Porten op. Hans Kost fejede i buede Strøg Fortovet. Da han var færdig med sit Arbejde og gik ind i Huset, smuttede Kristoffer ubemærket ind ad Portlaagen.

Frygtsomt saa han hen til Trappen. Oppe fra faldt et Lysskær fra det ene Trin til det andet. Han forstod ikke straks, hvad der foregik. Han følte kun Faren og skjulte sig hurtigt i Fordybningen ved Kældernedgangen.

Tunge, faste Skridt kom ned ad Trappen. De kom uafbrudt, og det var for Kristoffer, som om deres Lyd slog imod ham. Rystende krøb han sammen. Han saa sin Bedstefader, der gik til sit Dagværk. I Haanden holdt han et Lys, og hans Skygge paa den hvidtede Væg forekom den sammenkrøbne Dreng overmenneskelig stor. I Portgangen videde Skyggen sig ud, strakte sig ud i Gaarden, bøjede sig over Muren. Den maatte strække sig over Husene, over hele Byen. Kristoffer saa efter den, saa ikke Enden af den, og i den mørke Fordybning følte han sig uendelig lille og sølle ved Siden af den mægtige Skygge.

Vaklende af Træthed listede han sig op ad Trappen og paa Taaspidserne gennem Korridoren. Den ene store Flise var løs. Det havde han længe vidst og undgik den, som en Forræder.

Uden for Annas Dør blev han et Øjeblik staaende. I den rene Stilhed havde han en Følelse, som om der klæbede Smuds ved hans Ansigt, hans Hænder, hele hans Krop: uudsletteligt, nedværdigende Smuds.

Derefter laa han, som i sin Barndom, længe med aabne Øjne i Mørket. Mørket var lige saa tomt som hans Hjerte. Det, som han havde hilet efter, var borte. Han havde kun Væmmelse og Træthed i Blodet.

Han vaagnede ved Lyden af tunge Arbejdsvogne, som buldrede gennem Porten. Arbejderskridt travede hen til Tømmerpladsen.

Bygmester Ulwing havde ikke blot købt Grunde og Huse. Nu var alting billigt. Han havde ogsaa købt Byggemateriale efter de fallerede Entreprenører. En Kæmpemasse Bygningstømmer, for at Firmaet kunde være rede, naar Arbejdets Tid kom.

Det interesserede ikke Kristoffer. I den Tid var alt ham ligegyldigt. Det berørte ham heller ikke, at Sofie Hosszu blev forlovet med Ignaz Hold. Han kom i Tanker om Hestehovedet af Karneol, som dinglede og rørte ved Sofie.

Der gik en Uge. Kristoffer talte næsten ikke et Ord til nogen i Huset, men hver Gang Anna begyndte at tale, satte han en haanlig Mine op, som om han paa hende vilde udøse sin Foragt for Kvindekønnet. Han havde endnu aldrig følt sig saa stærk og fri som nu.

Saa en Nat foer en Erindring skarpt og skærende som et Knivstik igennem ham. En Erindring uden Sjæl, kun med en Krop. En Kvindekrop.

Nattens Dunkelhed befolkedes. Der kom Skikkelser, flere og flere. Mørket blev efterhaanden til en stor Kedel, hvori det vrimlede af nøgne Arme, bløde Linier, simple Kvindeansigter.

Dagen efter gik Kristoffer hen til Fisketorvet. Han kendte Huset igen og bankede paa. Og da han kom ud fra Pigen, vidste han, at han herefter vilde trænge til Penge.

Han tænkte paa sin Bedstefader, paa sin Fader. Han saa dem altid arbejde og aldrig give Penge ud. Hvad gjorde de med dem? Det maatte være mange. Det havde fremmede Folk sagt ham. Pigen med Dyrøjnene vidste det, og alle de andre med de sminkede Ansigter, der nikkede til ham, for at han skulde se det. Hvad

kendte de ham paa? Og hvad vilde de ham? Hvorfor krøb de frem fra deres snavsede Huse, naar han gik forbi? Hvorfor stod de paa Gadehjørnerne og ventede paa ham? Ventede og bød sig til og fulgte haardnakket efter ham. De kom. Om Natten, naar han vilde sove, kom deres Billede. De fyldte Stuen. De satte sig paa hans Seng. Greb ham i Struben, for at han skulde give dem Penge. Men hvor skulde han tage Pengene fra?

Pludselig saa han igen sin Bedstefader for sig, saaledes som han havde set ham fra Fordybningen ved Kældernedgangen. Den store Skygge i den tidlige Morgen. Han krøb sammen. Skammede sig over sine lave Tanker. Det Hele var Smuds. Han vil ogsaa arbejde, stærkt og ærligt som de gamle. Være god imod alle. Ogsaa mod Anna. Og han vil aldrig mere gaa hen til Pigen med Dyreøjnene.

Men da Tiden kom, blev han igen urolig. For at beherske sig fremmanede han Billedet af Bedstefaderen, som gik til sit Arbejde. Billedet falmede, blev virkningsløst. Igen begyndte den plagende, hæslige Trang at drage ham, og paa Trappen vidste han allerede, at han forgæves kæmpede imod sig selv: han maatte til Fiske-torvet.

I Portgangen kom Anna og hendes Fader helt uventet hen imod ham. Anna havde en Buket Fuchsiaer i Haanden.

— Tag med ud paa Kirkegaarden, til Onkel Sebastian — sagde Anna, da hun steg ind i Vognen.

Først ude paa Gaden kom Kristoffer i Tanker om, at han ikke havde svaret. Han saa efter dem.

Vognen fjernede sig allerede i Retning af Donau.

Paa Kædebroens Træbrolægning blev Hjulenæs Ras-

len pludselig blødere. Broen gyngede i blødt, ensartet Tempo med Floden, som om Vandets Elementer var forstenede over den og mindedes deres Oprindelse. For Anna var det, som om Broen og Floden var eet, og at Vognen svømmede. Paa de i Kæden indfattede Jernstænger spillede Solen som paa en Kæmpeharpe. Himlen var høj og blaa over Fæstningsbjerget. Paa den modsatte Side, paa Eksercerpladsen, voksede højt Græs op af den blodvædede Jord. Bag Akacietræerne laa smalle Borgerhuse med grønmalede Porte og stejle Gavltage.

— Hvor alt her er smaat

Johan Hubert saa op:

— Her kan ogsaa endnu blive en By. Pest var ikke engang saa stor, da din Bedstefader bosatte sig der.

En Flok Gæs fløj snadrende til Side for Vognen. Hunde gæde. Ved Djævlegrøften sad en Hyrde og blæste paa Fløjte.

Anna saa sig forundret om og kom til at tænke paa et gammelt Stykke Legetøj. Det var en Bondegaard. Bondekonen var større end Stalden og stod paa en rund Plade. Træerne, Gæssene og Hyrden stod paa lignende Plader. Uvilkaarligt saa hun hen paa Fløjtespillerens Fodder og gav sig til at le. Hun fandt alle Omgivelserne uvirkelige.

Længere henne laa Kristina-Forstadens Huse spredte. Ensomme laa de mellem Køkkenhaver, brede og brogede som Bønderkoner i Søndagspuds.

Vognen holdt ved Byens Avlsgaard, og til Fods gik de videre hen til Garnisons Kirkegaard. Der havde Ofens Borgere begravet Onkel Sebastian.

— Hvorfor det? — spurgte Anna, — han var jo ikke Soldat

— Men han var en Helt, — svarede Johan Hubert, skønt han aldrig havde været rigtig klar over Sebastian Ulwings Død. Hans Fader tav om de nærmere Omstændigheder derved, og Borgerne i Fæstningen fortalte smukke, forvirrede Ting om Tildragelsen. Det var ham behageligt at tro, hvad Folkene fortalte; det smigrede ham. Og hver Gang Talen faldt paa Uhrmageren, undlod han aldrig, beskedent, men med Selvfølelse at bemærke, at Helten var hans nære Slægtning. Han levede sig ind i den Værdighed, der saaledes var tilfaldet ham. Han bar den med oprejst Pande, som de høje Fadermordere.

Anna kom i Tanker om noget. Hendes Bedstefader havde en Gang — det var vel en tre Aar siden — sagt det til hende og set skarpt paa hende. »Borgerne i Fæstningen betragter Onkel Sebastian som en Helt. De tager maaske fejl. Du er den eneste, som ikke tager fejl, hvis han ogsaa er det i dine Øjne« Andet sagde han ikke. Anna havde skrevet sig Ordene bag Øret. Og siden den Tid ansaa hun ham ogsaa for en Helt, ham, som hun forud kun havde holdt af.

Paa Kirkegaarden stod Træerne som en Skov omkring Gravene, en Skov, hvori man jorder de Døde. Her rettede Træerne sig ikke efter Gravene, men Gravene rettede sig efter Skovens Villie. Og Livet sugede frodig Kraft af den rige Død. Paa mange Steder var Stenkorsene nedsunkne og halvt begravede af det frodige Ukrudt. Over et Gravmæle hældede en Taarepil som en Dryade, hvis nedhængende grønne Haar dækkede for det Ansigt, som sikkert græd i Skyggen.

Anna bad længe ved Onkel Sebastians Gravkors. Tavs gik de videre. Fra Gravene blinkede de forgyldte Spidser paa de lave Jerngitre frem af Græsset. Adskillende Grænser ogsaa her blandt de Døde, for at holde dem ude fra hverandre. Alligevel faldt det Anna ind, at de Døde nede i Jorden gav hinanden Haanden under Gitrene.

Ved Bjergskrænten blev Gravene flade. Her gjorde Døden Holdt og blev tilbage mellem Træerne, kun Livet kom med dem, kun Skoven fulgte deres Skridt gennem den sommerlige Stilhed.

Ved Randen af en lille Lysning laa en Straahat i Græsset. Overrasket saa de op. Paa Lysningen stod en ung Mand med bart Hoved og havde Ansigtet vendt mod Solen. Han blev opmærksom paa de Skridt, der nærmede sig. Han havde brune Øjne og hans Blik syntes mørkere end hans Øjne, som om han var vred. Saa lagde han Mærke til Anna. Det lille Pigeansigt vilde holde sig alvorligt, men Øjnene lo allerede skelmsk, og Læberne var lige ved det. Den Fremmede blev forlegen.

Johan Hubert tog sin Cylinderhat af. Han forhørte sig om Vejen til Byens Avlsgaard.

Den unge Mand viste Retningen. Hans mandigt smukke Haand var fornem smal. Den bar en gammel Signetring med en grøn Sten. Han fulgte et Par Skridt med Ulwings. Da de kom til Gangstien, bukkede han tavs.

Anna nikkede. Hendes bløde Florentinerhat vippede op og ned og kastede en flygtig Skygge over hendes Øjne. Hun beklagede næsten, at Gangstien var saa nær. Bagved hende fjernede hans Skridt sig allerede. Hun

bukkede sig ned og plukkede en Blomst. Nu saa hun, hvor mange Blomster der var i Skoven.

Hun hængte sin Hat over Armen. En Blomst til og en til og en Buket voksede i hendes Haand. En Klokkeblomst kom op med Rode. Rødderne klamrede sig som fine smaa Fugleklør om en Klump fugtig Jord. For første Gang mærkede Anna Jordens Lugt. Da Vognen kørte ind mellem de to Søjlemænd ved Porten, tænkte hun paa, at det i Dag var første Gang, Markblomster kom ind i det gamle Hus

Paa Trappen mødte hun Kristoffer. Hendes Broder holdt Hovedet stift; han lod til at lytte. Nu hørte hun ogsaa sin Bedstefaders Stemme. Stemmen kom langt borte fra, henne fra Tømmerpladsen.

En Tømrer havde tændt sin Pibe mellem det opstabilede Tømmer. Bygmesteren gik netop sin Runde. Pludselig saa han den lille blaa Røgsky i Luften. Bløddet steg ham til Hovedet. Med knyttede Hænder truede han ad Manden. Hastigt bankede Tømreren sin Pibe ud og traadte paa den glødende Tobak. En Svend ved Siden af ham huggede den smukke, store Egebjælke skævt.

Gamle Ulwings Ansigt blev mørkerødt af Vrede. Han puffede Svenden til Side og rev ham Øksen ud af Haanden.

— Se her, du! — raabte han med en Stemme, der fik alle omkring ham til at stoppe op i deres Arbejde. Og han svang Øksen i sin Haand, som var den en Fugl af Staal. Spaanerne fløj. Egeplanken kendte sin Herre og spaltede sig efter hans faste Villie.

Kristoffer Ulwing glemte alt omkring sig. I dybe Aandedrag indsugede han Duften af Egetræet. De fra

Forfædrene nedarvede Drifter og Bevægelser, hans Ungdoms rige Kraft, som saa længe var bleven holdt nede af det anspændte Hjernearbejde og som Velstanden havde gjort overflødig, vaagnede med elementær Styrke i ham. Kun Egetræet og han var nu til i Verden. Og for et Øjeblik kunde Folkene igen se den store Tømrer, om hvis vældige Styrke de gamle Mestre fortalte de unge Sagn, der tiltog i Vælde.

Et Øjeblik saa de ham saaledes, saa indtraf der noget. Den løftede Økse løsnede sig fra den mægtige Haand og tumlede uden Støtte gennem Luften og faldt til Jorden. Bygmesteren tog sig til Panden, som om Øksen havde ramt ham, han begyndte at vakle, forfærdeligt, som naar et gammelt Taarn vakler i sin Grundvold.

Ingen vovede at komme ham nær. De tililende Tømrere stirrede lamslaaede paa ham.

Fuger var den første, som fattede sig. Han holdt sin Skulder hen til Principalen.

Johan Hubert kom ligbleg løbende over Gaarden.

Støttet til to kraftige Tømrersvende kom Bygmesteren med usikre, vaklende Skridt. Hans Arme klamrede sig om Svendenes Hals. Albuerne stod højere end Skuldrene. Ved Siden af de unge Mænds Ansigter, der blussede af Anstrengelsen, var den gamles Ansigt gustent og som en Maske.

— Ikke derhen, — sagde han, næppe hørligt, da de i Sovekammeret vilde føre ham til Sengen. Han rettede Hagen hen imod Vinduet. De skød en Lænestol hen til ham.

Saa viste Dr. Gardos' rynkede, brune Ansigt sig i Døren. Da han gik, gjorde han en alt opgivende, ydmyg

Haandbevægelse, som er ejendommelig for Præster og Læger. For Præsten, naar han staar for Alteret, for Lægen, naar Døden træder ham i Møde.

— Børnene Med Besvær vendte Bygmesteren Hovedet om. Hans usikre Blik flakkede langsomt om i Stuen.

Kristoffer klamrede sig rystende til Kanten af Bordet. Han følte, at hvis det store, søgende Blik fandt ham, vilde det berøre hans Øjenlaag og trykke hans Øjne ind. Opfyldt af Angst trak hans Indre sig sammen. Hans Legeme vilde skjule sig i Rummet.

Det var altsaa Døden! Han havde aldrig set den før. Men nu anede han allerede, at den stod bag alt og hviskede Menneskene Angst i Ørene. Den havde ogsaa hvisket den til ham, da han var Barn og maatte krybe ned under Tæppet. Og han maatte løbe ud af Stuen, dersom Lyset slukkedes. Dengang forstod han ikke denne Hvirken, og hans Angst forvildede sig og vendte sig imod Skræmmebillederne, mod den dybe Stilhed, mod Mørket. Og dog var det Hele kun Døden.

Som gennem Taage saa han de andre omkring sig. Hans Fader, Fuger, Gemming og Feuerlein. Tines stramme, langagtige Ansigt var der ogsaa. Med en afmaalt Sikkerhed, der syntes unaturlig, færdedes hun mellem Vandfadet og Lænestolen, gik og kom med det vaade Klæde i Haanden. Ude paa Gangen stod Tømrerne. Tunge, dæmpede Skridt. Skiftende, ængstelige Ansigter i den aabne Dør. Det ene fortrængte det andet, og deres Øjne havde et Udtryk, som om de saa ind i en Grav. Først da saa han Anna. Hvor hun var bleg. Men alligevel var der intet usædvanligt i hendes Bevægelser. Nu laa hun paa Knæ ved Siden af Lænestolen, og hen-

des Ansigt var indrammet af to voksgule Hænder. Et snehvidt Hoved bøjede sig ned over hende og saa længe paa hende, utaaleligt længe. Hvis han nu ikke slap hende mere? Tog hende med sig?

Kristoffer hulkede. Der var en, som puffede til ham og skubbede ham frem. Han faldt ogsaa paa Knæ foran Lænestolen. Nu, nu Blikket fra det sluknende Øje havde fundet ham. To Vokshænder famlede i Luften, krummede sig, vilde gribe fast i noget.

Det unge Menneske sank lydløst sammen paa Gulvet. Saa vidste han ikke, at de bar ham ud.

Efterhaanden blev det mørkt inde i Stuen. I Korridorens højtidelige Stilhed hørtes Præstens Skridt. De kom og gik igen. I Portgangen lugtede det af Røgelse. Ministranten ringede ude paa Gaden. Det lød, som om han spillede Bold med Tonerne, og imidlertid lød det fra Hus til Hus:

»Bygmester Ulwing ligger for Døden«

Nede paa Trappen stimlede Folk sammen. Bygmesterens tunge Aandedræt hørtes ud i Korridoren. Oppe i Gaardværelset bøjede beklemt, forgrædte Ansigter sig over Lænestolen.

Efter at Præsten var gaaet, havde Kristoffer Ulwing ikke aabnet Øjnene, og i Stilheden kæmpede hans Hjerte fortvivlet mod Tilintetgørelsen. Det var kommet for tidligt. Endnu var han ikke rede. Han oprørte sig imod den. Saa mange Planer Han vilde sige noget, men fandt ikke et eneste Ord: Vejene til Menneskene var spærrede.

Mellem hans Øjne og de tillukkede Øjenlaag viste der sig pludselig Farver, skarpe Farvesplinter, som faldt ind og trykkede paa Øjeæblet. Gule Pletter, sorte Ringe.

Røde Lynglimt Saa følte han en behagelig, rolig Slaphed i sine Lemmer, som i den længst forsvundne Tid, da han var Barn, og hans Moder paa sine Arme bar ham hen til Sengen. Og Broder Sebastian. De vandrede sammen, uden Træthed, støt. De saa en By, Kirketaarne, Huse, Byggepladser, som ventede paa ham. Det var, som om hans Mund bevægede sig.

— Det er Morgen! — Bygmesteren sagde dette saa højt, at alle saa hen til Vinduet.

Over det modsatte Hjørne af Tømmerpladsen viste der sig et forunderligt Dagskær. Fuger saa paa sit Uhr: det var endnu ikke Midnat.

Skæret bredte sig mere og mere. Rødt Støv og Lynglimt; først to, tre, derefter stadigt flere.

Den lille Bogholder begynde at svede. Pludselig saa han i Tankerne en Mand med Skødskind. Manden bankede sin Pibe ud og traadte paa den glødende Tobak. Nu huskede han tydeligt de svære Arbejderstøvler mellem Savspaanerne. I fortvivlet Selvanklage huskede han ogsaa, at han ikke siden havde set derhen

En Mand kom løbende over Gaarden.

— Brand!

Raabet forplantede sig; det lød fra enhver Krog af Huset. Murene under det stejle Tag blev orangegule. Et unaturligt rødt Skær lagde sig over Ruderne. En pludselig Lysning flagrede gennem Stuerne.

— Brand!

Nu raabte de det allerede paa Gaderne, vedholdende og skarpt. Folk travede. Vandvogne rumlede ned til Donau.

Johan Hubert løb hen til Døren. Der saa det ud, som han skulde falde, han vaklede og vendte om. I svedende

Skræk gav han sig til at regne. Hans Hjerne regnede krampagtigt, forvirret. Tabet var vældigt. Den uhyre Mængde Tømmer og Bygningsmateriale. Det kunde blive skæbnsvangert for Firmaet. Hjælpeløs stirrede han paa sin Fader. Men i Lænestolen sad kun en spørgelseagtig Olding, der smilede som en Maske ind i Ildskæret. Af ham var der intet at vente. Knæene begyndte at ryste under Johan Hubert.

Anna saa stift hen imod Vinduet. Hun turde ikke bevæge Hovedet. Der var noget bag hendes Pande, som vilde styrte sammen.

Ved Gaardmuren dukkede sorte Skikkelser op. Med Spande smed de Vand paa Ilden. Paa Tagene paa Husene lige overfor stod Folk. Sodede Spøgelser løb omkring Tjæreovnene. Kvælende Brandlugt trængte ind ad Vinduerne. Ilden bredte sig med forfærdelig Magt, red hen imod Gaardmuren.

Huset Det gav et Sæt i Annas Hjerter. Hun begyndte at frygte for Huset, med en krampagtig, smertende Frygt, som for et levende Væsen, hun var nær knyttet til.

Ude paa Tømmerpladsen styrtede en brændende Stabel sammen.

I de uhyggeligt oplyste Stuer rodede Tine og Pigerne tankeløse i de aabne Skabe.

Anna faldt over mod Væggen: »De forlader Huset. De vilde flygte.«

— Red det! Red det! — raabte hun, kridhvid i Ansigtet.

August Fuger snublede forpustet ind ad Døren. Han bragte Nyt. Saa gik han, saa var han der igen.

Nu var der allerede Ild i Taget paa Materialsåret.

Luften flimrede af Hede. Hæs Bragen, knitrende Hvislen, blandede Raab af mange Menneskestemmer

Bygmesterens halvt tillukkede Øjenlaag bevægede sig sjældent. Han hørte intet, saa intet, var gaadefuldt fjernt fra det Hele.

Nedenfor Vinduet skrumpede de svedne Blade ind med en tør Knitren. Med regelmæssige Mellemrum pøb Trækbrønden i Gaarden. En Sprøjte begyndte at sende Vand over de ophedede Mure.

I dette Øjeblik faldt en tung, kort Klang ned gennem Luften: som en rund Metaldraabe. Efter den fulgte flere, hult lydende, ulykkespaaende.

Der gled noget over Kristoffer Ulwings Træk.

— De ringer Det er Morgen, og de ringer.

Med spændt Skræk saa de alle paa ham. Hans Haand klamrede sig til Lænestolen. Han rejste sig op. Johan Hubert og Florian støttede ham.

— Slip mig! — Det var Skyggen af hans gamle Røst. Han vidste ikke, at ingen mere adlød ham.

— Bygge bygge Hans Hage blev helt skæv, og han rettede Kroppen i Vejret med en gruopvækkende Anstrengelse. Den døende Kristoffer Ulwing ragede et helt Hoved op over de Levende.

Saa, ligesom drevet af en fremmed Kraft i sit Indre, drejede han sig halvt om. Johan Hubert og Tjeneren krummede sig under Vægten. Bygmesteren hang død i deres Arme. Han var død staaende, og i hans brystne Øjne var et Genskær af det brændende Egetømmer blev tilbage.

Dernede kom nye Vandvogne. Horn skingrede gennem Gaderne. Stiger strakte sig op i den røde Luft.

Lange, gispende Slinger begyndte at arbejde. De

spyede flyvende Vand ind i Flammerne. Men Ilden vilde staa imod, kæmpende trak den sig tilbage og faldt langsomt sammen i sig selv.

Stormklokken i Leopoldstadens Kirke jamrede uafbrudt, den bad om Hjælp, kaldte, klagede. De øvrige Kvarterer svarede. Hele Pest blev opskræmmet. I sorte Slakker strøg Soden gennem den svingende Klokkeklang, som opfyldte Luften. Røgen klæbede sig til de gule Mure. Vandet fra Sprøjterne flød ned over Ruderne.

Den Nat var det gamle Hus blevet gammelt.

* *

*

Bygmester Ulwing blev baaret ud fra det gamle Hus, og Søjlemændene saa ind i Ligvognen. Bagefter den gik Abbeden med Biskopshue. Vokskerter flagrede. Præstesketet sang. Borgmesteren, Magistraten, Lavenes Fæner, Korporationerne: langsomt bevægede den store, mørke Skare sig under Sommerhimlen.

Med blottet Hoved fulgte hele Byen Kristoffer Ulwing, og hvor han kom forbi paa sin sidste Gang, ringede alle Kirkeklokkerne. Saa lukkede Husets Port sig. Den store Tomhed, den store Stilhed blev derinde.

Morgenen efter Begravelsen indtog Firmaet Ulwings nye Chef for første Gang sin Faders Plads ved Chatollet foran Vinduet med Jernstængerne i Stueetagen. Den afsvalede Røglugt fra Branden, Lugten af Røgelsen og af de visne Blomster fyldte endnu Huset.

Ingen rørte sig i den tidlige Morgenstund. Johan Hubert var helt alene. Med sin vante overflødige Bevægelse tog han sig gentagne Gange op til Halsbindet,

bøjede sig saa, som om nogen havde puffet til ham, over Chatollet og græd længe og stille. Han rettede sig først op, da han hørte Skridt inde i det tilstødende Kontor.

Medens han tørrede sine Øjne, opdagede han, at Porcellæns-Blækhuset ikke stod paa sin Plads. Skaalen med Strøsand var ogsaa bleven stillet hen paa den anden Side. Han anstrengte sin Hukommelse og stillede alt nøjagtigt paa Plads, saaledes som han var vant til det fra sin Faders Tid.

Der blev banket paa Døren. Straks huskede han paa, at den lille Dør, som Folkene i Aartiere, ærbødige, bukkende, blege og bedende var kommen ind ad til den mægtige Kristoffer Ulwing, nu førte til ham. Selvfølelse løftede han Hovedet. Saa blev han forskrækket for de Krav, Livet vilde stille til ham, og knækkede igen sammen.

August Fuger stod for ham. Han havde en Bunke Skrivelser under Armen.

Johan Hubert Ulwing tøvede. Nu skulde han træffe Afgørelser, uden Hjælp, ganske alene.

— Disse Sager har jeg endnu ordnet efter salig Hr. Bygmesterens Ordre, — sagde den lille Bogholder, og i hans rynkede Ansigt trak Mundvigerne sig ned som hos et Barn, der skal til at græde.

— Uden Betænkning skrev Johan Hubert sit Navn under. Han tørrede Pennen af og stak den i Glasset med Haglene, ligesom hans Fader havde gjort.

Og saaledes gik alt i den gamle Gænge, og inden for de gamle Grænser, skønt den omgivende Verden efterhaanden havde forandret sig. Der var kommen nye Folk, opstaaet nye Firmaer.

Chefen for Huset Ulwing foretog ingen Forandring.

og selv i det Ydre stemmede hans Liv overens med Faderens Sædvaner. Han selv syntes at blive ældre for hver Dag. Naar han hvilede, lukkede han Øjnene.

Brandskaden, de daarlige Forretningsaar laa tungt paa hans Skuldre. Faderens store Indkøb, Gæld, gamle Foretagender, Afdrag og mange andre Ting, hvis Afvikling havde staaet i klare Linier for hans Fader, alt dette var lige saa mange Gaader for ham. Løsningen var gaaet tabt med Bygmesterens koldt og sikkert regnende Forstand. Med hans knoklede, hensynsløse Haand var ogsaa Huset Ulwings Kraft slappet.

Johan Hubert vilde afhjælpe alle Onder ved Sparsommelighed. Det var alt, hvad han af sin Personlighed satte ind i Forretningen. Forældet Værktøj. Gammeldags Hjælpemidler. Han indskrænkede ogsaa Husholdningen, og hver Søndag Eftermiddag gennemgik han selv Mamsel Tines Husholdningsbog. Saa kaldte han sin Søn ind i den grønne Stue og formanede ham til Sparsommelighed.

Kristoffer sad, med sløve Øjne, ugidelig i Lænestolen og tænkte paa andre Ting. Adspredt trak han Knappenaalen med det store Hoved op af det hækledede Stykke, glemte, at han holdt den i Haanden, og kastede den ind under Sofaen.

Nette kom ind med Kaffen paa Papegøjebakken og tændte Moderatørlampen. Kristoffer var pludselig forsvunden.

Nu brød han sig ikke mere om Gabriel Hosszu eller lille Gal. Han gik i Teknisk Skole. Han stod i Forhold til en Skuespillerinde og var Ven med de unge Adelsmænd fra Provinsen, som han havde gjort Bekendtskab med i Privatskolen. Kynisk talte han med dem om Kvin-

derne. I et Bagværelse i Gæstgivergaarden »Jægerhornet« sad han i Timevis og saa paa, at de spillede Kort.

En Gang gjorde han ogsaa et Forsøg og tabte Han vilde vinde Pengene tilbage. Han greb ned i Lommen; den indeholdt ikke andet end hans Tobaksdaase. Hurtigt tog han Haanden til sig. Daasen havde han arvet efter sin Bedstefader. Han fyldte endnu Snustobak i den. Han skammede sig over det, han et Øjeblik havde tænkt paa.

Et Menneske med en tvær Mine raabte til ham fra den anden Side af Bordet:

— Naa, hvad bliver det saa til?

Kristoffer greb igen ned i Lommen. »Jeg vinder det Hele tilbage, og saa spiller jeg ikke mere.« Han tog Daasen frem og slængte den hen ad Bordet. Ved Stødet vaagnede Daasen. Gammelagtigt klimprende spillede Daasen den lille Sang, som den for over hundrede Aar siden havde lært af Guldsmed Ulwing. Det lød, som om den tryglede, men ingen skænkede det Opmærksomhed. Da Musikken hørte op, havde Kristoffer tabt.

Han trak Vejret tungt i den stærke Cigarrøg. Stemmer. Kvalmende Varme og Vinlugt. En lang, graa Haand tog Daasen fra Bordet.

Kristoffer rejste sig. Han hørte endnu, at der bag hans Ryg blev sagt: »Han spiller som en Kavalere«. Følelsesløs gik han forbi Bordene. Først ude paa Gaden gik det op for ham, hvad der var sket, og hans Hjerte pressede sig sammen af Sorg. Sørgede han over sig selv eller over Tabet af den lille Tobaksdaase? Han vidste det ikke. Den havde været hans Bedstefaders og tilhørte nu en Fremmed. Og hvor mange Gange havde han ikke set Daasen i den knoklede, gamle Haand, som maaske

vilde velsigne ham, da den i Dødsstunden strakte sig ud imod ham.

En Gysen gennemfoer ham, Kval og Angst. »Jeg er en Usling,« gentog han mange Gange, for at fornede sig. Saa lovede han sig selv, at han aldrig mere vilde røre et Kort. Aldrig, aldrig Det beroligede ham nogenlunde.

Da han den næste Dag tog en ny Brevtaske op af Lommen, lagde han Mærke til, at Annas Blik fulgte ham. Han lagde flere Gange Mærke til det. En utaalmodig Vrede steg op i ham.

Da Faderen gik ud af Stuen, spurgte Anna:

— Har du tabt den?

— Naturligvis har jeg tabt den! — Kristoffer var allerede glad over at kunne tale. Han følte sig lettet og næsten fri for Ansvar.

Anna hang med Hovedet.

— Ved du, hvor du har tabt den? — Du ved det! — Hendes Øjne lysnede. — Hvis du lovede Finderen en Dusør?

— Det skal der Penge til, — sagde Kristoffer nedslaaet. Anna løb hen til Skabet. Hun tog en lille Æske frem under sit Linned.

— Det er ikke meget, kun hvad jeg har faaet. Det er samlet lidt efter lidt, i lange Tider, — og hun heldte Pengene ud i Broderens Haand. — Skynd dig, lille Kristoffer. Du faar den igen. Udlov hele Summen.

Kristoffer blev baade glad og skamfuld. Han greb efter Annas Haand, men hun tog den til sig. Hun strakte sig op til den store Broder og holdt sin Kind hen til ham. Kristoffer kyssede den og skyndte sig af Sted.

Anna saa efter ham. Hvor hun holdt af sin Broder!

Og nu forstod Kristoffer maaske det, hun ikke kunde udtale. Hun havde altid levet blandt Mænd, og Mænd skammer sig over at vise deres Følelser. De fløjter, for at dølge dem, og ser ud ad Vinduet. Saaledes var hun ogsaa opdraget. Man havde indprentet hende, at Følelser kun er dybe og store, saa længe de er tavse, og bliver ynkeligt smaa og latterlige, saa snart de giver sig til at tale; saa usle smaa, at man rødmer og løber sin Vej. Man maa ikke røbe dem. De andre røbede dem heller ikke, ingen der i Huset, kun Onkel Sebastian, for længe, længe siden. Men hvor mange Gange havde hun ikke længtes efter en, som kærtegnede hende.

Hendes Øjne faldt paa Moderens Portræt. Hvis hun lod den malede Rose falde! Hvis den Haand klappede hende! Blot een Gang, en eneste Gang, naar hun var alene i Stuen saa alene altid alene. Siden Adam Walter ogsaa var rejst, havde hun ingen, hun kunde tale med. En ny Sang, en ny Bog: det kom fra ham i det fjerne Weimar. Saa igen Stilhed, i flere Uger.

Uden Maal gik Anna ned ad Trappen, gennem Gaardhaven til den høje Mur. Siden Branden var Tømmerpladsen bleven flyttet til Udkanten af Byen. Nu laa kun en øde Byggeplads inden for Plankeværket, hvor i fordums Tid store, svære Mænd med Skødskind havde bakset med Tømmeret.

Langsomt, taaget, saa flyvende, levende kom Mindeerne fra hendes Barndom.

Søndageftermiddage. Historier og Onkel Sebastian. Duften af frisk tilhugget Egetømmer, og Bedstefaderen. Og Musik og Drømme og Moderens Portræt. Det var det Hele. Aar Barndommens Aar.

Hun satte sig paa den runde Bænk om Æbletræet og lænede Hovedet imod Stammen.

Himlen var blaa mellem Løvet. Æbletræet stod i Blomst. Paa engang kom hun i Tanker om Bedstefader Jørgs Boglade. Og en Stemme og en Sang. Det Hele var saa forvirret. Pludselig tænkte hun paa et Par tindrende Øjne, men hun havde set noget lignende hos Adam Walter. Dernæst Madam Walter Bertha Bajmoczys Stemme og skillende Hegn mellem Menneskene. Smaa Jerngitre ogsaa paa Kirkegaarden. Paa Bjergskrænten hørte de op. En Lysning laa mellem Træerne. Over den Lysning vilde hun gerne gaa hjem. Paa den kunde man vende Ansigtet mod Solen. Og paa Skovstien kunde man vende sig om, ganske simpelt vende sig om; der stod jo ikke længer nogen paa Lysningen.

Hun saa op. Hun følte, at nogen rettede Blikket mod hende: mellem Buskene stod Otto Fuger. Fra sin Barn-dom kendte hun dette lurende, stædige Blik. Det var alle Vegne; ved Siden af Faderens Chatol, i Portgangen, tidt om Aftenen neden for Vinduet.

Udtrykket i de nærsynede Øjne blev pludselig vedhængende og ydmygt. Anna vilde frigøre sig for dette Blik. Hun nikkede og gik hurtigt ind i Huset.

Om Aftenen ventede hun længe paa Kristoffer. Han kom ikke hjem. Den Nat var længere end de andre og hviskede trykkende, bange Anelser.

Den næste Dag tilstod Kristoffer over for Søsteren, at han havde spillet Kort og tabt. Og nu vidste Anna ogsaa, at hun aldrig mere vilde faa Bedstefaderens Daase at se.

* *

•

Det var endnu Foraar, men Sommeren nærmede sig allerede over Donau, og midt i Floden stod Palatin-Oen i sin Pragt, som en svømmende Skov.

Anna anede ikke, at hun gik Sommeren i Møde, da hun en Eftermiddag gik langs med Donau, hen imod Øen. Kristoffer fulgte hende og kom ogsaa denne Gang for sent, som sædvanligt. Det Selskab, de skulde slutte sig til, var ikke til at øjne. De stod alene paa Bredden og raadslog lidt; saa vinkede de ad Færgemanden paa Øen. Derovre, under Grenene, som naaede helt ned til Vandet, kom en Baad frem og roede langsomt over Floden.

Henad Kajen kom Folk fra Byen. Anna hørte Stemmer, som nærmede sig. Hendes Navn blev nævnet; en anden Stemme gentog overrasket:

— Anna Ulwing

Uvilkaarligt vendte hun sig om. Kristoffer hilste.

Paa den graa Kajmur kom en slank ung Pige med et leende Drengensigt hen imod dem.

— Kender du mig ikke? — spurgte hun Anna. — Det er rigtignok længe siden, vi har set hinanden. Kan du huske?

Nu huskede hun det. Det var Martha Illey.

— Danseundervisningen

Ved dette Ord trak Annas Øjenbryn sig sammen. Martha Illey saa pludselig til Siden.

— Thomas! — og hun forestillede sin Broder.

Anna saa en fornem mandlig Haand, beskinnet af Solen. Den bar en gammel Signetring med en grøn Sten. Hun saa op, men den unge Mands Ansigt forekom hende helt fremmed. Saa grebes hun af en næsten ængstelig Følelse ved Erindringen om sine ensomme Tanker. Hun mærkede, at hun rødmede. Hendes Forvirring

fløj som en Sky over hendes Øjne. Det var allerede forbi Hendes smukke Smil trak hendes Mundviger ironisk op

Thomas Illey gav sig ogsaa til at le, men hans Blik var ikke ganske sikkert. Solen, som genspejledes af Vandet, sitrede uroligt i hans Øjne. Han henvendte sig til Kristoffer.

— Din Søster og jeg er ikke fremmede for hinanden. Hun overraskede mig engang, da jeg var gaaet udenfor Byen, for at opsøge Solen, Solen, Træer og Jord. Ogsaa dengang lo hun ad mig.

Færgemanden lagde til ved Bolværket. Saa roede Baaden med dem ud til Øen. Anna havde en Følelse af, at alt det forgangne blev tilbage ved Bredden, og at hun var let og fri. Den lille Baad gled gennem flydende Guld; Guld flød ogsaa fra Aaren. Og Vandet bar hende og hendes gennem det store Lysskær.

Martha Illey tog Ordet:

— Jeg holder af at lytte til Donau. Kan du huske, Thomas? Hjemme lyttede vi ogsaa. Den suser aldeles som Skovene ved Ille.

— Jeg holder ogsaa af Donau, — sagde Anna med sin slørede Stemme. — Mine Forfædre kom et Steds fra dens Udspring. Fra store Skove

Kristoffer tænkte paa de ubehagelige Skovhuggere og puffede ængstelig til Søsteren, for at hun ikke skulde sige mere.

Anna smilede.

De kom derfra, ned langs med Floden, som om Donau kaldte paa dem Et Øjeblik faldt hun i Tanker, saa sagde hun sagte: — Jeg har endnu aldrig hørt Skovens Susen. Det forekommer mig, som om Vandet

sang. Altid det samme, og naar den ender, husker ingen mere, hvordan den begyndte.

Kristoffer studerede Snittet paa Illeys Dragt. Hvem mon hans Skrædder var? Han betragtede ogsaa hans smalle Sko og stak selv sine Fødder ind under Bænken. Forsigtigt gav han sig til at efterligne Thomas Illeys Manerer. Man maatte ogsaa efterligne hans Tonefald. Det var sikkert og fornemt.

Illey saa ud over Vandet, medens han talte:

— Hvorfor kalder man denne Flod for den blaa Døsnau? Ikke Himlen, men Jorden er i den. Floden fører den med sig og farves grøngul af den Han bøjede sig over Randen af den lille Baad. Vandet slog plaskende mod Boven. — De tænker paa Skovens Susen og paa Musik, — sagde han smilende, — ser De, for mig lyder det, som naar Hjorden vandes.

— Hvordan? Anna maatte le.

De kom til Øen. Færgemanden greb fat i en Pilegren, og med en knasende Lyd gled Baaden op paa den stejle Bred.

De nedhængende Grene strøg hen over Annas Ansigt. Hun greb med Munden efter dem og fik et Blad mellem sine hvide Tænder.

Fra Vandets pludrende, urolige Glitren traadte de ind i fugtig, grøn Stilhed. Græsset var højt og blødt. Træerne bøjede sig dybt ned, og under dem flimrede Sølvpletter i den tætte Skygge. Som en lille, summende Guld klokke fløj en vild Bi op i Luften.

— Vi maa lede efter de andre, — sagde Anna til sin Broder. Hun blev pludselig forstemt.

Kristoffer satte en tvær Mine op. Martha vilde holde dem tilbage.

— Lad os blive sammen, — sagde Thomas Illey. Han sagde det ganske ligefrem, og dog virkede hans Stemme paa Anna, som om den greb fat i hende og holdt hende tilbage. Nu tænkte ingen paa at skilles. Deres Fødder sank ned i det bløde Mos. Grenene delte sig som Bølger og slog igen sammen over dem.

— Som om vi gik paa Bunden af en grøn Sø.

— Skyggen er lige saa kølig som Vandet.

— I Aar kommer Sommeren sent. Man har maattet vente længe paa den.

— Ja! Men nu er den kommen.

— Den er kommen Anna tav og kastede et hastigt Sideblik paa Illey. Hun blev greben af Uro. Igen forekom han hende helt fremmed. Ham, hun havde set paa Lysningen bag Kirkegaarden, var smukkere og mere tiltrækkende. Thomas' skarpt skaarne, magre Ansigt var i Strid med hendes Erindring.

Træerne blev nu mere spredte. De kom til en Plæne. Illey tog Hatten af. Solen skinnede ham ind i Ansigtet.

Anna stod stille, hendes Øjne blev store og blaa, som om de var helt fyldte af Himlen, og hendes Erindring smeltede i et Nu sammen med Virkeligheden. Hun begreb ikke mere, hvorfor hun før tænkte, at hendes Forestilling havde forandret Thomas Illey. Det var jo ham fuldstændigt ham, som hun ikke havde glemt. Hans mørke Haar glinsede. Hans ædelt formede Hoved bøjede sig i en fin Linie ned til Halsen, som paa en Fuldblods Hest. Annas Blik gled ned over den. Det var ikke Ulwingernes brede, muskuløse Hals. Paa den Hals havde Herrerne til Ille aldrig baaret nogen Byrde.

Hun havde genfundet det, hun troede at have mistet. Og da hun gik videre ved Siden af Thomas Illey,

var det, som om et sitrende, lyksaligt Smil bredte sig under hendes Hud, op til hendes Læber, ind i hendes Øjne.

Den indre Sky var borte. De var jo gamle Bekendte. De har jo saa meget at betro hinanden

Ogsaa Thomas Illey begyndte at tale.

Anna fik at vide, at hans Forældre var døde, at han var født nede i det sydlige, ved Bredden af Donau, paa Illes Grund. Langt herfra, paa et stort, svalt Herresæde, hvor Skridtene genlød under de gamle Familieportrætter. Haven saa ind ad Vinduerne. Man kunde ogsaa høre Donau og Jagthornene i Efteraarsdisen. Paa Pløjelandet langhornede, sølvhvide Okser, og bag dem de forrige Livegne under Ille: som om det altsammen var vokset op af Plovfuren

For Anna var alt dette fjernt og fremmed, men hun glædede sig over at høre Illeys Stemme. Først lidt efter lidt fik hun Følelsen af, at det, han talte om, drog ham bort, fjernede ham fra hendes Side, fra den skyggefulde Skovsti. Hvis det virkelig var Tilfældet! Hvis han virkelig fik i Sinde at gaa? Uvilkaarligt spurgte hun:

— Men, ikke sandt, De kommer tilbage derfra?

— Tilbage? Han standsede. Glansen i hans Øjne blev mat. — Jeg kan ikke tage derhen. Ille tilhører ikke mere os.

Anna hørte næppe, hvad han sagde. Hun havde kun Tanke for een Ting, at han ikke tog bort, at han blev her Ogsaa han smilede igen. Et ejendommeligt, sørgmodigt Smil. Den unge Pige lagde Mærke dertil.

— Hvad er der i Vejen? Ikke noget Hvorfor jeg spørger? Naa, jeg troede, at De var bleven ramt af en Gren, der slog tilbage.

— Nej, Træerne gør ikke mig noget.

Han gav sig til at tale om Egetræerne i Ille. De staar foran Huset. Naar det blæser, knager de. De sagde noget til hinanden, som vi Børn gerne vilde have forstaaet, ganske, som naar de gamle inde i Salonen talte Latin. Poppelrækken paa den anden Side af Indkørselen svajede ogsaa for Vinden. Deres Toppe bevægede sig som Buskene paa Sjakøer. Og i Enden af Haven stod en Eg, hvortil der var fæstet en Gynge. Rebene havde gnavet sig ind i Barken paa Grenen og efterladt deres Spor.

Thomas Illeys Ansigt blev yngre, medens han talte. Han saa paa Anna.

— Der, hvor vi første Gang traf hinanden, paa den lille Lysning, staar ogsaa en Eg, som ligner Træet med Gyngen. Her staar ogsaa en.

Han pegede med sin Stok paa et Træ.

Pludselig tav de: de stod ved Nutiden. De løvklædte Grene skjulte de to andre foran dem. Saa opdagede de, at de var alene.

Øen omkring dem tav som ved et Trylleri. Og i Trolddommen klamrede to Blik sig tøvende til hinanden.

Nuet stod stille, saa var det fløjet.

Marthas leende Ansigt dukkede frem af Tykningen. Hun holdt en Buket Markblomster højt i Vejret. Kristoffer havde plukket den til hende og ordnet den saa smukt, at Marken selv ikke kunde have gjort det bedre.

Anna saa paa Buketten. Saa sænkede hun Blikket til den ombøjede Kniplingskrave paa sit Bryst, hun vilde gerne have anbragt den der, taget den med hjem men Thomas Illey gav hende ingen Blomster.

Buskene fortættede sig efterhaanden til et Vildnis

omkring dem. Stien blev overgroet med Mos, udmundede i Trin og hørte op. Under de nedtraadte, aarhundredgamle Trin, i det med Buske omgivne Dyb stod beskedne Ruiner. Et gotisk Vindue mellem Stenene. Grønskimlede, kolde Kirkemure: den hellige Margarethas gamle Kloster.

Fra Kongedatterens Celle flagrede en Fugl ud i lav Flugt. Fra Stien langs med Floden lød Stemmer, som om de sivede gennem det tætte Løv, snart hist, snart her. Paa den anden Side af Ruinerne gik Folk.

Anna genkendte Apothekerinde Müllers chokoladefarvede Parasol. Paa Parasollen var anbragt en Springfjeder, nu var den klappet til Siden og lignede en rund Vifte. Dr. Gardos' gammeldags Cylinderhat kom til Syne. Madam Gals stortærnede Shawl, Jomfruerne Münsters Hatte med Forglemmigejer.

— Der gaar de jo, — sagde Anna. Kristoffer greb hende ved Armen og trak hende tilbage.

Ude paa Vejen travede Skovgæsterne parvis, op-hedede og gispende, som om de arbejdede.

Ved Siden af Ignaz Hold gik hans Kone, træt og ked af det. Sofies Skønhed var falmet. Kun hendes Øjne var de gamle, de smukke, slørede Øjne.

Kristoffer saa længe efter hende.

Apothekerens Bakkenbarter viftede i den svage Luftning fra Donau. Hr. Ferdinand Müller talte om Kamillehøsten. Den lille, pukkelryggede Gal, den snu Vinhandler, beklagede sig og paastod, at der i Pest nu ikke blev drukket saa megen Vin som før.

— Jeg trænger til fulde Folk! — sagde han og lo.

Bag efter dem gik to Butikssvende med en Kurv. Langhalsede Flasker stak op af den.

Anna saa hen paa Thomas Illey. Det var hende paa-faldende, hvor høj og symmetrisk hans Skikkelse var. Hans Ansigt forekom hende fornemt smalt. Der var noget, som uvilkaarligt drog hende til ham.

— Vi følger efter dem, — sagde hun dæmpet, som for at berolige sin Samvittighed.

— Siden maaske Kristoffer lo og gik i modsat Retning. Han gav sig til at tale om Kunst og sagde, at han gerne vilde være Maler. Han vilde male et Billede. En Skov. Der skulde brænde et Baal under Træerne, og i Flammerne skulde smaa, røde Feer danse. Han vilde ogsaa male et stort, hvidt Slot. Højt paa et Bjerg, et stort, ensomt Bjerg. Paa Højenloftsbroen skulde staa en hvidklædt Kvinde med slørede Øjne, kun hendes Haar skulde være sort og bølge som en Fane. Straks gik han over til noget andet. Til Musik: talte om Bach og Mozart. Behændigt bevægede han sig paa Overfladen; saa fløjtede han sagte en Valsmelodi. Henkastede, at den var af ham selv. Han talte ogsaa om Rejser, skønt han aldrig havde rejst, om Bygningskunst, om Bøger, som han ikke havde læst, og alt imellem lo han med en pludselig barnlig Latter.

Anna saa paa ham som paa en Taskenspiller. Hvor indtagende kunde han ikke være, naar han vilde, og pludselig saa hun i ham den gamle Kristoffer med det glinsende, askeblonde Haar og det lidt sygelige Ansigt.

Men saa var igen kun Thomas Illey hos Anna. Som om de begge stod paa et Skib, der lagde til ved Spidsen af Øen. Den smalle, stenede Jordtange foran dem spaltede Vandet. Floden delte sig. Løb skummende til begge Sider. Pludselig stod Vandet stille, og Jorden veg tilbage. Øen havde lettet Anker Skibet sejlede og

drog dem langt ud i Uendeligheden, som ingen Grænser har.

Solen dalede bag Bjergene. Anna foer sammen og saa efter den.

— Den gaar bort

Paa den svale, glasagtige Himmel steg Nymaanens sølverne Segl op.

De vendte om, men ledte forgæves efter Skovgæsterne. Ved Avlsgaarden laa Papirstumper og tomme langhalsede Flasker spredte i det nedtraadte Græs.

Færgemanden ventede dem under de dybt nedhængende Grene. Kristoffer var træt af den Rolle, han have spillet. Nu vidste han, at ogsaa det lykkedes ham, naar han fik Lyst. Men det gamle Illey-Navns Trylleri var borte, det virkede heller ikke mere paa ham, at deres Oldefader havde været Vicepalatin, han havde ogsaa vænnet sig til, at Thomas sagde du til ham, ligesom hans andre Venner fra Adelsklubben.

Fra det Øjeblik, de steg i Baaden, blev Anna ogsaa tavs. Det var Søndagften, og i Morgen var det igen Hverdag Det lyse Smil var slukket paa hendes Læber. Hun saa sig om mod den svindende Ø, saa trak hun Handsken af og stak Haanden ned i Vandet, som om hun vilde klappe Floden. Bølgerne slog over hendes Haand.

Illey bøjede sig over Randen af Baaden og saa ogsaa ned i Vandet.

I Maanens blege, sølverne Lys blinkede Ringene paa hendes kraftige lille Drengahaand. En Safir: et blaåt Blink; en Rubin: en Bloddraabe. Floden kunde ikke vadske den af den unge Piges Finger.

— Hvor Strømmen er stærk, — sagde Anna.

Halvt uvilkaarligt stak Illey sin Haand ned i Vandet. Og det var, som om Donau, der forbinder fjerne tyske Byer og ungarsk Land, et Øjeblik vilde føre deres Hænder sammen.

Baaden stødte mod Bredden.

* *

*

Det gamle Hus stod i Blomst. Der havde aldrig før været saa mange Roser i Gaardhaven. Anna vilde have det. Hun bar dem ogsaa op i Stuerne og gik gennem Rummene med et let Smil paa Læberne. Nysgerrigt saa hun paa alt, som om hun nu saa Møblerne og Billederne for første Gang, som om hun saa dem med andre Øjne. Med dens Øjne, som vil komme. »Paa Gensyn« sagde jo en for ikke længe siden nede ved Kajen.

Hun havde ikke mødt Thomas Illey. Og dog havde hun ikke gaaet saa mange Ture med Mamsel Tine som nu. Tidt var hun allerede træt, men vilde alligevel gaa, ned til Donaukajen, gennem den indre By. Et smalt Ansigt bag Vinduet i en forbigående Karet rejste Bølger i hendes Hjerte. Nej, hun havde igen set fejl. En slank Skikkelse, der drejede om et Gadehjørne; da den kom nærmere, var det en helt fremmed.

Dagene blev brændende, Nætterne var hede

Et Vindue i Ulwing-Huset aabnedes langsomt i den disede, tidlige Morgen. Façaden laa endnu i dyb Skygge. Ovre paa Fæstningsbjerget udbredte sig gult Solskin, som om det faldt gennem et Vindue af Rav.

Anna lændede sig ud i den friske Morgen. Hun saa hen imod Øen. Da hun vendte sig om, var det gule

Morgen-Solskær allerede gledet ned fra Bjerget og kom svømmende over Donau imod Pest.

Skridt nærmede sig: trampende Støvler, klaskende bare Fødder. Henne paa Hjørnet var et tre Etages Hus under Opførelse. En ubekendt Entreprenørs Firmaskilt hang paa Stilladset. Raab, Hamren Paa det andet Hjørne ogsaa et nyt Hus. Det byggede Firmaet Ulwing, men det skred langsomt frem. Mange Huse Fra Provinsen strømmede Arbejdere til Byen. Paa Gaderne kunde man høre ungarsk Bondedialekt. Det var, som om de gamle, blonde tyske Borgere var forsvundne. Det rynkede lille Bondeskørt vippede lystigt ved Siden af de lange Mandsskridt. Anna saa efter dem. »De har det godt: de kan blive sammen.« Pludselig maatte hun tænke paa sig selv, og en Drøm dukkede op i hendes Erindring. Hun havde drømt den sidste Nat, skønt hun troede, at hun slet ikke havde sovet.

I sin Drøm gik hun ganske alene gennem en ubekendt Gade. Det var saa uvant og ængstede hende. Kun i den anden Ende af den folketomme Gade gik der en. Hun genkendte ham paa den fornemme Gang. Hun gik efter ham, fremskyndede sin Gang, men Afstanden imellem dem blev ikke kortere.

Gaden udvidede sig, blev længere og længere.

Og Skikkelsen syntes nu ganske lille, langt, langt borte. Hun kunde ikke indhente den, skønt hun allerede var helt forpustet af at løbe. Hun vilde raabe, at han skulde staa stille, og bredte begge sine Arme ud imod ham.

Saa vaagnede hun. Drømmen var borte, men dybt i hendes Bryst blev de udbredte Armes Attraa tilbage. Hun saa op til Moderens Portræt. Nu var de jævn-

aldrende, hun og den nydelige unge Kone med det forskræmte Barneblik. Anna havde indhentet Moderens Leveaar. Hvis hun havde været til Stede Nej, det kunde hun ikke engang tale til hende om, ikke til nogen, aldrig.

Hun kastede sig paa Sofaen og pressede Hænderne mod sine Kinder. Med halvt lukkede Øjne betragtede hun det blomstrede Betræk. Det bredte sig ud om hende. Det var ikke længer et Stof, det var blevet til en Mark, en blomstrende Mark, og fra den ene Side kom en hen imod hende. Hun saa ikke derhen og vidste dog, at han kom. Hendes Hjerter bankede stærkt. Overrasket løftede hun Hovedet. Alt var nyt, hun selv var en anden. Pludselig fik hun Lyst til at synge, synge ud i Solskinnet det, som var større end hende, som ikke kunde rummes i hendes unge Bryst.

Synge Men Huset sov. Kun hun var vaagen. Det var herligt at være alene. Hun smilede. »Kærlighed« Hun sagde det dæmpet, men det var alligevel, som om hun i dette ene Ord havde sunget hele Sangen.

Nedenunder hørte man Portlaagen blive sagte aabnet. Kristoffer kom nu hjem. Han saa sig om, saa listede han sig ind i det Kontor, hvor hans Fader havde siddet, medens Bedstefaderen levede. Siden Kristoffer lykkeligt og vel havde gennemgaaet den tekniske Skole, var det hans Plads. Udmattet støttede han Albuerne mod Skrivebordet. Hans Skjorte var krøllet, og hans Ansigt havde ogsaa et krøllet Udseende.

Otto Fuger kom ind til ham, men han kunde ikke forandre sin sløve, fortvivlede Stilling. Hjælpeløs satte han et grædefærdigt Ansigt op.

— Hvad er der paa Færde? — spurgte den unge Fuger.

Kristoffer saa sløvt paa ham. Det var ham lige meget, hvem der spurgte, og hvem han svarede. I det Øjeblik vilde han ogsaa have betroet sin Nød til Florian. Han maatte tale med nogen. Det vilde straks lette ham.

Otto Fugers lige, bløde Læber aabnede sig uden at sige noget. Hans Øjne blev runde. Han havde forlængst havt en Anelse om, at Kristoffer spillede. Men det, han havde tabt den Nat, det var meget. Altfor meget. Hurtigt gengav Otto Fuger sit forbløffede Ansigt dets vante Udtryk. Han vilde vide det Hele.

— Er det ikke andet?

Kristoffer saa mistroisk paa ham. Han havde ventet Bebrejdelser. Det trængte han til, det vilde have ydmyget og beroliget ham, befriet ham fra Ansvarets Byrde.

Otto Fuger følte, at han havde baaret sig galt ad. Han paatog sig hurtigt en alvorlig bekymret Mine.

— Det er slemt! Meget slemt. Hvis den salig Hr. Bygmester vidste

Han kunde ikke have sagt noget mere rammende. Kristoffer sank sammen.

— Tro ikke jeg er ikke slet. Jeg er kun ulykkelig, fordømt ulykkelig.

Den unge Fuger gik op og ned i Værelset, han lod til at tænke sig om, skønt han vidste, hvad han vilde svare.

Kristoffers Blik fulgte med pinlig Spænding enhver af hans Bevægelser.

— Hjælp mig, — sagde han hæst, da han ikke læn-

ger kunde udholde Tavsheden. — Hjælp mig, for Guds Skyld, giv mig et Raad.

Det var netop det, Otto Fuger ventede paa. Han saa sig spejdende om, saa gik han hen til sin Principals Søn.

— Navnet Ulwing er godt, — hviskede han, — i Paternostergade udbetaler de ethvert Beløb paa det. Hvad har man Veksler til? Det er urigtigt, — tilføjede han hurtigt, — meget urigtigt, men for denne ene Gang.

— I Paternoster-Gade, i Veksellererforretningen? — Kristoffer rejste sig lidt op. — Og Underskriften er tilstrækkelig? At jeg ikke har tænkt paa det før? Skal jeg gaa derhen?

Da Otto Fuger blev alene, tog han sine Briller af, aandede paa Glassene, og medens han pudse dem, holdt han dem tæt op til Øjnene. Saa satte han sig ved sit Skrivebord og gav sig til at male paa Klatpapiret. Først tegnede han Slangelinier, saa blev de til et U Ulwing & Co. Han henkastede det, mens han tænkte paa, at han vilde blive Kompagnonen. Han vil arbejde, men ikke længer i Skyggen, ikke for andre, saaledes som August Fuger. Han følte uendelig Ringesagt for sin Fader, der var en af de gammeldags Tyendesnaturer, som ældes under Aaget, vedbliver at være Tigere og slider til Fordel for andre.

Han slettede det ud, han havde skrevet paa Trækpapiret. Ærbødigt rejste han sig fra Skrivebordet. Johan Hubert Ulwing gik gennem Kontoret. Chefen vinkede venligt med Haanden. Otto Fuger kneb Øjnene sammen. »Hvor hans Haand er gammel. Hele Manden er gammel. Han gør det ikke længe.« Og saa saa han efter ham med det dulgte, stille Had, som er særegent for

de fattige, der maa sælge deres Kløgt for at gøre de rige endnu rigere.

»Han gør det ikke længe. Og den anden?« Igen gav han sig til at male paa Klatpapiret. Ulwing & Co. Han skrev det flere Gange og slettede det omhyggeligt ud igen.

Samme Dags Eftermiddag forærede Kristoffer sin Søster en lille Guldlænke. Til Mamsel Tine købte han en forsølvet Figur af den hellige Antonius, Florian gav han Penge og sendte ham i Cirkus. Han var gavmild og fløjtede muntert.

Hos Veksellereren bukkede alle, da han sagde, at han var Kristoffer Ulwing. Man forlangte ingen Sikkerhed og spurgte ikke om noget. Pennen rystede dog lidt mellem hans Fingre, men det lagde den lille Lærling, der lagde Vekselblanketten foran ham, og som lignede en Ugle, ikke Mærke til.

Nu vilde han betale hele sin Gæld. Han gav sig til at regne. Hvor meget blev der saa tilbage? Der var de to Aagerkarle i Kongegade, som han skyldte Penge. Han maatte ogsaa indløse sit Uhr. Han tænkte ogsaa paa den mistænkelige gamle Mægler, som kun var at træffe om Aftenen over Gaarden i det berygtede Hus. En Pige havde han lovet et Armbaand. Han kom i Tanker om større Beløb. Megen gammel Gæld, som han havde glemt. Nu fløjtede han ikke mere. Han søgte at ryste de ubehagelige Tanker af sig, de var meningsløse, da han havde saa mange Penge i Lommen. Med dem kunde han nok faa Orden i Sagerne. Men han vilde aldrig mere tage et Kort i Haanden.

Paa engang saa han sløvt hen i Vejret; han blev forstenet. Han stolede ikke længer paa sine egne Løfter.

Han havde lovet sig selv saa meget og svigtet saa tidt. Han maatte give sit Ord til en anden. Hvor var Anna?

Anna stod bøjet over Trappegelænderet og saa ned i Portgangen. Hun forandrede ikke sin Stilling, da Broderen kom hen til hende.

— Hvad bestiller du her? — spurgte Kristoffer for at henlede hendes Opmærksomhed paa sig. Han trængte til Søsteren, maatte tale med hende, straks, senere havde han maaske ikke Kraft dertil.

— Anna

Den unge Pige vendte sig om imod ham, men hendes Blik saa over ham.

— Der er kommen nogen, — sagde Anna, — der blev ringet paa Porten. — I dette Øjeblik var hun saa stærkt optaget af sig selv, at hendes Hjerte ikke hørte det tavse Nødraab fra en anden.

Kristoffer blev endnu en Stund staaende hos hende, saa fløjtede han en Melodi. Det Øjeblik, han følte Trang til at tale, var allerede forbi. Han var næsten glad over, at han ikke havde bundet sig ved et ubehageligt Løfte. Han var fri. Anna lagde knap Mærke til, at han gik. Hun bøjede sig igen over Gelænderet. Hendes Øjne og Mundviger trak sig let opad. Hendes lille Ansigt fik et ejendommeligt spændt Udtryk.

Og den Dag kom virkelig den, Anna ventede paa.

De sad i Solværelset, lidt stive i en ceremoniel Kreds, som om de sad omkring et stort Tøndebaand midt paa Gulvet.

Thomas Illey havde sin Søster med. Kristoffer var ogsaa til Stede, og Anna havde en Følelse af, at enhver maatte lægge Mærke til, hvor tungt hun trak Vejret, og hvordan Blodet stadig steg hende til Hovedet.

Ængstelig begyndte hun at give Agt paa sig selv, men hendes Stemme lød ganske naturlig, og hendes Bevægelser var sikre, som om en anden optraadte i hendes Sted. Hun blev mere rolig, de tilsyneladende forvirrede Stemmer formede sig efterhaanden til Ord i hendes Hoved. Thomas Illeys Stemme løste sig ud fra de øvrige og strejfede hende som en Berøring.

Hun foer sammen. Uimodstaaeligt maatte hun vende sit Ansigt om imod ham. Illeys Blik var straalende og dybt. Kun et Øjeblik saa hun ham saaledes, saa kom der noget tvungent i hans Træk, og ligesom greben af en pludselig, hovmodig Indesluttethed, kønede den lysende Varme i hans Blik, ligesom skjulte sig for de andre.

Men Anna glemte den ikke, skønt Thomas Illey, efter at hendes Fader var kommen op fra Kontoret, kun talte med Johan Hubert, der sad lige saa stift paa den spidsbenede, blomstrede Stol, som i sin Tid ved Siden af Assessor Bajmoczy i Baronesse Gerambs Salon.

De talte om Byen. Om nye Jernbanelinier. Om Donaudampere. Om Byggeforetagender. Om Politik.

Anna forstod ikke meget deraf. I Ulwing-Huset betød Landets Politik kun et godt eller daarligt Forretningsaar. De betragtede den kun som et Middel eller en Hindring, medens den for Illey lod til at have et indre Formaål.

Hans ordknappe Tale strømmede pludseligt rigere.

— Forgæves søger de at trælbinde og kvæle os, — sagde han, og hans Blik blev haardt. — Min Stamme hører oprindeligt hjemme i det store, frie Nomadeliv. Det er vort Udspring. Og det glemmer man ikke

Anna saa spændt paa ham, og medens hun hørte

efter, dukkede fjerne Minder op i hendes Erindring. Bedstefader Jørgs Boglade, ophidsede Mennesker og den gaadefulde høje Stemme, som i sin Tid uden Ord havde begejstret hende for en Sag, hun ikke forstod. Det forekom hende, at Thomas Illey gav den forlængst hendøde Stemme Udtryk, at hun først nu forstod mange Ting, som hun havde oplevet i sin Barndom.

Johan Hubert fulgte ogsaa opmærksomt med Illeys Ord og kom derved til at tænke paa sin Fader, Bygmester Ulwing. Hvad han havde gjort og følt for Byen, det følte Illey for hele Landet, det vilde han gøre for hele Landet. Men hvordan var det muligt?

Han smilede overlegent. »Saadan er alle disse ungarske Herrer Hver enkelt vil frelse hele Landet, men om hver kun tog kraftigt fat paa en Del deraf, vilde de opnaa mere« I sit stille Sind kritiserede han sin Gæst, men alligevel hørte han med Glæde paa den Tillid, der strømmede ud fra hans Ord, fordi de tjente til Støtte for hans egne Tanker.

— Der var altsaa virkelig en Mulighed for en Opblomsten af det økonomiske Liv hos os? — Johan Hubert tænkte nu igen kun paa Forretningen. Han gav sig til at tale om Priserne paa Tømmer, Bygningsmaterialer og Arbejderforhold.

Martha smilede adspredt i Hjørnet af den blomstrede Sofa. Kristoffer blandede sig utaalmodig i Samtalen, men hans Fader lod sig ikke afbryde.

Thomas Illey hørte høfligt efter. Anna lagde dog Mærke til, at han saa hen til Konsollen, hvor Uhret stod under Glaskuplen. Næsten ængstelig fulgte hun hans Blik. Hun havde endnu aldrig set Viseren skynde sig saa hurtigt, saa fjendtligt. Og i det Øjeblik følte hun

tydeligt, hvordan Timerne vilde blive, naar hun igen var alene.

Hun maa sige noget til Illey, forinden han gaar, noget, som vilde faa ham til at komme igen. Hun vidste ikke, at hun rejste sig, vidste ikke, at hun gik hen til Klaveret.

— Ja, syng, Anna, — sagde Martha.

— Syng! — udbød Kristoffer og var glad over at kunne afbryde sin Fader.

Forvirret vendte Anna sig om imod Illey. Ogsaa hans Øjne bad hende. Deres Blik mødtes. De var langt fra hinanden, og dog var det for den unge Pige, som om hun bøjede sig hen til ham og vilde sige noget til ham, til ham alene. Hun vidste endnu ikke hvad, men under hendes Hænder vaagnede Schuberts Sang allerede paa Klaveret.

»Sei mir gegrüsst Sei mir geküsst«

I en bleg rød Sky steg Blodet op i Annas Tindinger. Hendes Ansigt blev fremmedartet smukt, det jomfruelige, lille Bryst hævede og sænkede sig som Dobbeltslaget af hvide Vinger under det lette Kjoleliv, og ren og gribende strømmede hendes Stemme som en dyb, straalende Lidenskab. Den gemte Taarer, sejrende Ungdom og den ubevidste, herlige Tilstaaelse af hendes Kærlighed.

Kristoffer saa forbavset paa hende. Han havde aldrig før hørt sin rolige, kloge Søster synge saaledes. Alle saa hen paa Anna. Ingen begreb, hvad der foregik, og alligevel var det, som om et varmt Lys gennemsitrede dem.

— Hvor hun er smuk, naar hun synger, — tænkte Thomas Illey.

Menneskene ser ikke altid hverandre, kun engang

imellem, for et Øjeblik. Og netop i dette Øjeblik saa Thomas Anna. Hun blev lidt bleg, det forekom ham, som om en varm, kærtegnende Haand fik Luften om hans Ansigt til at dirre. Han tabte Herredømmet over sit Blik, attraaende sluttede de sig om den unge Pige.

Anna forstod ikke dette Blik, og dog betog det hende.

Saa var Sangen til Ende. Og i Stilheden var Annas Væsen pludselig næsten kølnet. Hendes grønblaa Øjne saa roligt ud for sig, hendes Øjenbryn blev ubevægelige. Da hun vendte sig om imod Illey, var hendes Ansigt uigennemtrængeligt stænget. Hun vilde tilsløre det, hun havde vist af sit Indre, som om hun skammede sig derved.

De andre rettede ogsaa paa det forandrede Udtryk i deres Ansigter. Alt blev igen hverdagsagtigt, ædrueligt. Nette kom ind med Lampen. Det var Aften.

Der var ikke gaaet en Uge, før Illey igen besøgte det gamle Hus. Han kom alene, Martha var taget paa Landet.

— Til sin Forlovedes Moder, — forklarede Illey. — En lang Forlovelse. De skal have Bryllup til Efteraaret. Nu er den Sorg slukket.

Saa talte han ikke mere om hende. Han talte over hovedet ikke meget. Anna heller ikke, men der var en stille Lykke imellem dem.

Mamsel Tines Strikkepinde klaprede under Lampeskærmen, og hendes lange, stramme Ansigt havde et Udtryk, som naar gamle Folk fra Vinduet ser ud i Foraaaret.

Af og til gav det et Sæt i Anna, som om Illeys Blik kaldte hende ved Navn. Hun smilede til ham over Brodererammen, saa bøjede hun igen Hovedet, og Ste-

nene i hendes Ringe blinkede i Lampeskæret, naar hun trak Silketraaden op.

Johan Hubert kom op fra Kontoret. Mamsel Tine stak Strikkepindene ind i Garnnøglet. Hun rejste sig. Hendes Skridt tabte sig ude paa Gangen, og Johan Hubert talte igen om Forretningen, Byen, Byggeforetagender.

Imens hørte Anna kun Uhrets Tik-tak. Hvis hun kunde blive alene med Thomas Illey, vilde hun gaa hen til Uhret og dreje Viseren tilbage, og dermed havde hun sagt alt det, hun ikke kunde udtale. Men de var aldrig alene. Kun naar hun sang, kunde hun sige noget til ham.

Forstod han det? Holdt han af at høre det? Hun vidste det ikke. Illey var anderledes end dem, hun hidtil havde truffet paa. Naar deres Øjne mødtes i Stilheden, følte hun sig ham helt nær. Naar de talte sammen, forekom det hende, at de var langt, langt borte fra hinanden, og at deres Stemmer maatte tilbagelægge store Afstande, saa Ordene blev helt afkølede under Vejs.

Anna begyndte at elske Tavsheden. Den fyldte hendes Hjerte med Varme.

Imidlertid forløb Sommeren.

Thomas Illeys Besøg blev mere hyppige og længere. Johan Hubert opgav sin sædvanlige Aftentur for at være sammen med ham. Tine tog ogsaa de smukkeste Kopper frem, naar man ventede ham. Florian skyndte sig med at lukke Portlaagen op.

Dagene blev kortere. Nette gjorde tidt Ild paa i Kakkelovnen.

En Aften var Illey endnu mere tavs end ellers.

Mamsel Tine tabte sit Garnnøgle. Mens hun bukkede sig ned efter det, henvendte Thomas sig pludselig til Anna og sagde meget sagte:

— Jeg forlader snart Pest. Giv mig et Ord, jeg kan tage med mig.

Mamsellen sad igen stift paa sin Stol, og Strikkepindene slog flittigt imod hverandre.

Annas Haand gled ned fra Brodererammen, og det var, som om hele Glansen i hendes Blik forsvandt.

— De tager bort? Hendes Stemme var meget hul.

— Hvad var det, du sagde? — spurgte Tine adspredt. Hun stak den ene Strikkepind sidelængs ind i sin Bukkel og gav sig til at tælle Maskerne.

Illey stirrede i stille Fortvivelse paa Mamsel Tines Mund, der bevægede sig langsomt, medens han utaalmodigt drejede den gamle Signetring paa sin Finger.

— Jeg tager til Marthas Bryllup. Jeg har ogsaa andet at besørge, hvem ved, naar jeg kommer tilbage.

Anna saa paa Ringen og derefter paa Thomas. Med sit smerteligt bønfoldende Blik vilde hun sige, at han skulde tage hende med, bære hende hos sig som Ringen og aldrig mere lade hende være alene.

— Kom i Morgen med Kristoffer ud paa Palatin-Øen, — sagde Illey hastig. Hans Stemme var næsten barsk og bydende. — Vi mødes ved Kajen. — Saa fortsatte han i en mildere Tone: — Syng noget Og hans Stemme lød nu blød, som om han vilde udslette Sporene af hans mere haarde Tale.

— Vil De virkelig? — Det lysnede op i Annas Øjne. Den bydende Tone vakte hos hende en Følelse, som om Thomas havde strakt Haanden ud imod hende og med

blid Styrke bøjet hendes Legeme. Ydmyg Kvindekærligheds ubevidste Lykke gennemrislede hende. Hun rødmede, saa spurgte hun forlegent:

— Hvad holder De af? Schubert, Mozart eller Schumann?

— Anna Ulwings Stemme, — svarede Illey og saa hende ind i Øjnene.

Da Sangen var endt, rejste Thomas sig.

— Paa Gensyn, — sagde Anna, og hendes Haand gemte sig, som en lille Fugl i Reden, i Mandens varme, stærke Haand. Et Øjeblik blev den der. Saa var Anna igen alene. Hun gik tilbage til Klaveret.

Ogsaa nu sang hun for Thomas. Hun sendte sin Stemme efter ham, for at den skulde følge ham ned ad Trappen, følge ham et Stykke paa Vej. Maaske hørte han hende, maaske vendte han sig om.

Hun trak Mollsgardinerne til Side. Gadelygterne var allerede tændte. Der stod en Mand paa den anden Side af Gaden. Anna bøjede sig mere frem. Det var Otto Fuger.

Den unge Fuger stod endnu en Stund, saa vendte han Hovedet i den Retning, hvori Thomas Illey var gaaet.

Fra Vinduet i Kontoret faldt en sribet Lysstrime ud over Gaden. I Bygmester Ulwings gamle Arbejdsværelse tændte man Lampen med den grønne Skærm.

I Dag blev Johan Hubert usædvanligt længe siddende ved Chatollet. Han sad sammenfalden, og hans farveløse, slappe Hud slog to dybe Folder under Hagen. Hans Haand laa som en livløs Genstand paa en Bunke Papirer, man havde givet ham til Underskrift.

Møjsommeligt rejste han sig. Allerede for anden

Gang saa han ind ad Døren til det næste Kontor. I sin Tid havde August Fuger siddet der, men siden den lille Bogholders højre Arm var bleven lam efter et apoplektisk Tilfælde, indtog Sønnen Otto hans Plads. Otto Fuger havde i de sidste Aar forstaaet at trænge sig ind overalt i Huset Ulwings Forretninger. Det var lykkedes ham at gøre sig uundværlig, fordi han tog enhver Afgørelses Byrde fra sin Principals Skuldre.

»Hvor mon han kan være henne?« tænkte Johan Hubert, medens han gennem den aabne Dør saa ind i det tomme Værelse.

Han satte sig igen hen til Chatollet. Hans Blik fæstede sig ved det gamle Kort over Pest-Ofen, men han saa ikke noget deraf. Tidt gjorde han et lille Ryk med Hovedet, som om han vilde ryste op i det tunge Stof, der laa fast bag hans Pande. Han sukkede og opgav sine Bestræbelser. Han lukkede Øjnene. Men nu, da han følte Trang til Hvile, rørte det sig i hans Hjerne, og alt i den drejede sig forvirret rundt. Pludselig tænkte han paa Kristoffer.

Otto Fuger aabnede sagte Døren. Koldt Had laa i hans Øjne, hans Mundviger stod stive og lige. Da han kom indenfor Lampens Lyskreds, smilede han.

Johan Hubert fortsatte højt sin Tankegang:

— I Veksellererforretningen nævnede man i Dag Kristoffers Navn. Kontoristerne bag Kasseskranken talte om ham. Da jeg henvendte mig til dem, slugte de Ordene. Jeg forstaar ikke, — han saa bekymret paa den unge Fuger: — Ved De noget?

Otto Fuger svarede ikke straks. I dette Øjeblik nærede han et grænseløst Had til enhver, som boede i Huset. Paa Grund af Anna hadede han ogsaa de øvrige

og derfor ogsaa denne hovmodige Illey, som altid saa ham over Hovedet. Nu kunde han hævne sig paa dem, fordi han var kommet til Verden i en lille Bogholders Gaardværelse, fordi han var fattig og forgæves sled sig op. Han slog Øjnene ned, som om han led under Tvangen af at skulle tale.

— Det falder mig svært at røbe Hr. Kristoffer. Jeg har altid søgt at holde ham tilbage, jeg har altid bønfaldet ham«

— Men hvad foregaar der da bag min Ryg? — Johan Huberts Stemme kom tyk frem mellem de blegnede Læber.

Saa fik han alt at vide, og pinefuldt gentog han:

— Han spiller Hele Byen ved det Han taber Veksler Forfærdet spurgte han: — men hvor meget beløber det sig til?

— Hundredeogfirsindstyvetusind Gylden

Johan Hubert rejste sig et Øjeblik op i sin Stol, saa sank hele hans Skikkelse sammen til den ene Side. Nu holdt kun de høje Fadermordere det slappe, voksgule Ansigt oppe. I Løbet af nogle faa Minutter var han bleven en meget gammel Mand.

Lumsk iagttog Otto Fuger sin Principal. I dennes forandrede Ydre læste han, hvad han skulde sige.

— De skal ikke være fortvivlet, Hr. Principal. Hr. Kristoffer er i Bunden en retskaffen, gudfrygtig ung Mand. Daarligt Selskab er Skyld i det hele. Det har jeg altid sagt til ham. Disse Landjunkere har lagt an paa ham. De har jo ogsaa vundet den rige Ufwings Penge. Men straf ikke ham, Hr. Principal. Lad Deres Vrede hellere gaa ud over mig, da jeg dog ved min Tavshed har begaaet den største Fejl.

Bodfærdig bøjede han Hovedet, som ventede han sin Dom.

— De er et godt Menneske, Otto, — sukkede Johan Hubert rørt.

— Vi vil redde Firmaets gode Navn! — sagde den unge Fuger højtideligt, — men, hvis jeg maa raade, maa man faa Hr. Kristoffer bort fra sine Forføreres slette Indflydelse. Maaske sende ham til Udlandet

— Sende ham til Udlandet? Ja, — Johan Hubert traf en endelig Beslutning. Det har ogsaa været min salig Faders Plan. Raader De til Frankfurt? Godt, saa skal det være Frankfurt.

Overbogholderen havde ikke ventet, at alt skulde gaa saa glat. Han blev mere dristig.

— Man maa sende ham til fordringsløse, flittige Mennesker, indtil han kommer til Fornuft. Imidlertid faar De maaske i Sinde at lade Jomfru Anna gifte sig med en klog Forretningsmand, der saa kan træde som Kompagnon ind i Firmaet og tage Byrden fra Principalens Skuldre.

Det var et nyt Haab, og Johan Hubert rettede paa sit Halstørklæde. »En dygtig Forretningsmand ved Siden af Kristoffer. En, som hørte til Familien. Annas Mand« Billedet af Thomas Illey trængte sig ubehageligt ind i hans Tanker. »Man maa sørge for, at de fremtidig ikke mødes.« Livet havde allerede stillet saa mange Fordringer til ham, at han nu ogsaa engang selv vilde stille Fordringer. Han havde altid været ubarmhertig over for sig selv, nu vilde han ogsaa være det overfor de andre.

— Ja, det vilde fritage mig for alle Bekymringer, —

mumlede han, som om han raadførte sig med sig selv.
— Annas Mand Men hvem skal det være?

Otto Fuger smilede beskedent. Han tog Brillerne af og aandede paa Glassene; medens han pudsede dem, holdt han dem tæt op til det venstre Øje.

Johan Hubert tænkte, han vidste ikke selv hvorfor, paa Georg Martin Münsters Søn. Karl Münster vilde tilføre Firmaet Kapital, han var ogsaa et godt Hoved

Han slog Otto Fuger paa Skulderen.

— De skal have Tak!

Den unge Fuger saa stift efter ham. Han havde ventet noget andet.

Den næste Dag forlod Kristoffer det gamle Hus. Og ude paa Donaukajen ventede Thomas Illey forgæves paa Anna.

I Gaardhaven lagde Rimen sig over Stokroserne.

* *
*

Regnen samlede sig i Nedløbsrenden med en haabløs Lyd, som om nogen hulkede under det stejle Dobbelttag.

Udenfor blev det Aften, en trist Efteraarsaften. I Solstuen drev Regndraaberne ned ad Ruderne, ligesom Taarer over et gennemsigtigt, graat Ansigt.

I det gamle Børneværelse var Stilheden helt tom. Siden Kristoffer var rejst, var Anna meget alene. Om Eftermiddagen rejste hun sig tidt fra Sybordet og gik stille hen til Døren. Hun lukkede den hurtigt op: der var ingen. Hun saa ned ad Trappen. Huset var tavs Hun talte til Hundrede, saa ventede hun ikke længer.

Hun talte endnu en Gang til Hundrede og vendte sig ogsaa om i Døren.

Om Aftenen, naar Nette tændte Lampen, og Florian stængede Porten, fyldtes Annas Øjne med Taarer. Hun følte sig som en Fange. Livet holdt sig udenfor. Der var igen gaaet en overflødig Dag, og da den oprandt, havde den dog lovet saa meget. Men den plagede hende kun ondskabsfuldt og smuttede saa bort uden at indfri noget af sine Løfter.

Thomas Illey kom ikke mere.

Annas lille Ansigt blev blegt og smalt. Hun blev urolig. Maaske besøgte Illey nu en anden, eller maaske var han vred paa hende. Da de sidste Gang saas, havde han saa alvorligt opfordret hende til at møde paa Dørnaukajen. Og hun kunde ikke komme eller sende Bud eller skrive. Kristoffer skulde rejse, og Faderen talte saa strengt til dem begge.

»Hvorfor kommer han ikke? Hvor er han henne?« Hun pressede Ansigtet mod Ruden. Hver Gang Portklokken lød, strømmede Blodet hende til Hjertet. Hun ventede, saa sænkede hun modløs Hovedet.

I Solstuen hviskede Møblerne. Væggene huskede ogsaa Thomas. Dørhaandtaget kendte ogsaa hans Haand. Bordlampen og Taffeluhret sagde, at de havde set ham mange Gange.

Anna vendte Ansigtet bort. Minderne tilføjede hende Saar. Hun foldede Hænderne for at bede det, der pinte hende, om Barmhjertighed.

Timerne gik; Tine kom ind og gav sig til at lægge Kort op foran Lampen.

— Al din Sorg vil svinde, min lille Due, — sagde hun efter at have lagt Kortene op.

— Jeg har ingen Sorg, — svarede den unge Pige og søgte at holde Modet oppe.

Johan Huberts Stemme hørtes:

— Anna, vi har en Gæst!

I den sidste Tid kom Karl Münster tidt paa Besøg. Han gjorde sig det mageligt i den grønne Stue, gav Johan Hubert Ret i alt, og naar der ikke faldt ham noget ind, drejede han de store, røde Hænder omkring hinanden.

Disse Hænder irriterede Anna. De kunde blive forlegne ligesom et Ansigt, blive røde, plage sig, medens Karl Münster i sin lange Søndagsfrakke selv var rolig og kedelig.

»Jeg gad vide, hvad han kommer efter?« tænkte Anna, da hun sad træt overfor ham.

En Dag fik hun ogsaa det at vide. Karl Münster havde hos hendes Fader anholdt om hendes Haand.

— Et hædrende og meget fordelagtigt Tilbud, — sagde Johan Hubert til sin Datter. — Navnet Münster er et godt Navn, og det er et solidt Firma. Den unge Mand er dygtig og har ogsaa Kapital.

Anna saa maalløs paa ham, Blodet foer hende op i Kinderne. Hun havde hele sit Liv bekæmpet sin Villie, altid adlydt, men det, man nu forlangte af hende, bragte hende i Oprør.

— Aldrig i Evighed! — Hendes Stemme lød kort, som Hammerslag paa Staal.

Johan Hubert foer sammen. Det var Bygmester Ulwings Stemme.

»Jeg har været for hurtig,« tænkte han mismodig, »man burde have ventet.«

Saa ventede han. Udenfor faldt Sneen allerede.

Annas Ansigt blev i de sidste Uger mere gennemsigtigt. Om Natten kunde hun ikke sove. Hun sang ikke mere, lo ikke, og i de lange Aftener, naar Faderen arbejdede ved Chatollet, sad hun tavs i den grønne Stue.

Paa den Tid maatte Johan Hubert allerede bruge Brillen, naar han læste. Han skød Brillerne op i Panden og saa stjaalent hen paa Anna. Han blev efterhaanden ængstelig. Han tænkte paa sit eget Liv. Han havde aldrig selv været lykkelig, aldrig gjort nogen anden lykkelig.

— Er du syg? — spurgte han hurtigt.

— Nej

— Er der noget, der gør dig ondt?

Anna svarede ikke, men hendes Øjne syntes at spørge, hvorfor man plagede hende. Johan Hubert bøjede sig forover. Han bladede videre i Protokollen. Anna hørte ham sukke dybt.

— Er der noget i Vejen med Kristoffer? — spurgte hun og gik hen til Chatollet. — Ikke? Det er altsaa Forretningen? Sig det kun til mig, jeg er jo ogsaa en Ulwing.

Johan Hubert lukkede Bogen i.

— Du vilde dog ikke kunne forstaa det.

— Men jeg kunde jo lære det

— Du skal blot brodere og synge. Du skal ikke give dig af med Forretningssager. Det er ikke noget for Kvinder. Jer har Gud skabt til andre Ting. — Ved denne Sætning rørte der sig noget i hans Samvittighed. Han blev forlegen.

— Du har endnu ikke glemt Thomas Illey? — spurgte han dæmpet og saa ned for sig.

— Nej, jeg har ikke glemt ham.

En Aften nogle Dage efter kom Bedstefader Jørg

for at hente Anna til en Koncert. Da de sad i Vognen, gav den gamle Herre sig til at tale om Karl Münster.

»Naa, saa han er ogsaa i Ledtog med de andre?« tænkte den unge Pige og saa bedrøvet paa Bedstefaderen. Han havde engang siddet i Fængsel, fordi han forstod andres Frihed, og nu talte han alligevel imod sin Datterdatters Frihed.

Koncertsalen fyldtes allerede med Mennesker. Et Utal af Lys brændte i de forgyldte Træ-Lysekroner. Deres Flamme fyldte Luften med et roligt, gult Lys. Paa Tribunen stod Flygelet opslaaet. I Orkestret stemte man Instrumenterne, det lød, som om spidse Fuglenæb rev i Strengene.

Henne ved Væggen stod nogle Bladanmeldere. Anna havde hørt, at de forud var blevet enige om, hvad de næste Dag vilde skrive i Bladene. Paa de tætte Stole rader bekendte Købmænd fra den indre By, rige Borgere, Officerer i Uniform, gamle Præster og allerforrest juvelsmykkede Damer med vældige Krinoliner og fornemme Herrer i ungarsk Gala.

Apotheker Müllers Familie vinkede. Jomfruerne Münster var der ogsaa. Bagtil flyttede de nyankomne Stolene. Nogle hostede, rømmede sig, og paa engang vendte Hovederne, som drevne af en Fjer, sig mod Tribunen. Saa blev der Stilhed.

Annas Blik gled hen over Ansigterne. De mange Mennesker virkede paa hende som et stort tomt Bassin, der gabede hen imod Flygelet og ventede derfra at skulle fyldes med Toner og Følelser. Hendes Hjerte var opfyldt af ensom, ung Smerte, og hun frygtede næsten for, at ved den første Tone vilde al denne Sorg strømme ud fra hendes Øjne.

Paa engang grebes hun af en ufattelig Uro. Som af en fjern Berøring. Hurtigt saa hun til Siden. Blodet dirrede i hendes Aarer: hendes Blik havde mødt Thomas Illeys mørke, sørgmodige Øjne. Og de to Blik forenede sig gennem Afstanden.

Der gik en Bølgen gennem Salen. Et mægtigt Leve bruste, og Bifaldet slog som et Uvejr mod Væggene.

Paa Tribunen stod, højt hævet over de andre, den store Kunstner. Hans lange, hvide Haar lagde sig blødt om det skarpt skaarne Marmor-Ansigt. Franz Liszts magre Skikkelse bukkede som Tak for Hjemmets Hyldest.

Saa brusede Flygelet under hans Haand. Og Tonerne klang, græd, stormede vildt, kærtegnede blødt, smilede befriende gennem Luften. Kunstneren med Marmor-Ansigtet fremtryllede fra Flygelet Toner, som ikke havde været til før ham og ikke vilde være det efter ham.

Tilhørerne lyttede med tilbageholdt Aandedræt, ligesom fortryllede. Og Musikken vedblev at strømme med mørk Kraft. Saa blev den mild, som et hendøende Ekko. Saa brød den atter frem i ophøjet Forklarelse. Ildfulde Toner brød frem, og Beethovens, Sebastian Bachs og Webers skabende Øjeblik blev levende for Tilhørerne. At genopvække disse Øjeblikkes Glød, det var Kunstnerens Evne, i hans Spil fødtes Guddommen bestandig paany.

Beethovens *Apassionatas* store, straalende Vinger bar Annas Sjel over Menneskenes Hoveder hen til Thomas. Det var hende, som om Musikkens Bølgegang førte dem sammen og at de sank ned under et uendeligt, funklende Slør.

Atter drønedes Salen. Folk stod op, og nogle stormede hen til Tribunen og fortsatte deres Klappen der.

Kunstneren spillede nu sine egne Kompositioner. Og det var, som om en Flamme var bleven tændt i Marmer-Ansigtet, Ild lyste gennem Panden, Øjnene sprudede Ild, og den skabende Kunstner trak sig tilbage og blev alene.

Anna saa hen til Flygelet. Det var noget helt andet, end hvad hun hidtil havde hørt. Gamle Ord rørte sig i hendes Erindring »Man skal skabe, ligesom Vorherre. Selv Leret maa man skabe paany.«

Man klappede igen, men det var, som om Bifaldet pludselig var blevet mere tilbageholdende. Det gjaldt Virtuosen, ikke Komponisten.

»De forstaar ham ikke,« tænkte Anna nedslaaet, »denne Musik kan man ikke med Sikkerhed beundre. Den er kommen for tidligt« Og hun maatte igen tænke paa Walters Ord.

Saa glemte hun alt. Hendes Blik søgte Thomas i Mængden, som strømmede mod Udgangen. I Garderobens støvfyldte Varme skubbede Folk til hverandre. Foran Indgangen blev Vognløber smækkede i. En hæs Stemme udraabte Kuskenes Navne.

Anna opdagede Florian og vinkede ad ham. Ulrich Jørg sad allerede i Vognen.

— Jeg har Lyst til at gaa hjem, — sagde Anna hurtigt. Den gamle Herre var søvnig. Hestene for den næste Vogn stampede utaalmødt i Kulden. Vognløber smækkede i. Anna følte sig fri.

— Lad os gaa

Florians godmodige, brede Ansigt vendte sig et Øje-

blik forbavset imod hende. Saa traskede han lydigt bag efter hende i Sneen.

Paa Gadehjørnet stod en Mand ubevægelig ved en Lygte og saa søgende mod Vinduerne i de forbirullende Vogne. Hans mørke, sørgmodige Øjne faldt paa Anna. Han tog Hatten dybt af, det sneede ham ind i det blege Ansigt.

Deres Hænder mødtes i et kraftigt Tag, og i deres Sjæle var der en Stilhed, som naar man endnu ikke vover at glæde sig, efter at en heftig, legemlig Smerte pludselig er ophørt.

Voggenes bløde Rullen fjernede sig i Gaderne. Fra de dæmpede Menneskestemmer slog endnu en fjern Latter op. Saa faldt kun Sneen langsomt i glitrende Flokker. Og gennem den store Hvidhed gik de to i tavs Overensstemmelse ved Siden af hinanden.

Anna mærkede ikke Kulden. Pelskraven over hendes blottede Skuldre gled til Side, hendes smaa Sko sank ned i Sneen, og dog frøs hun ikke. Hun gik, opfyldt af uendelig Lykke. Illey saa henrykt paa hende; saa tog han sig sammen. Han vilde synes rolig, men hans Stemme lød mærkeligt forandret.

— Da jeg saa Koncerten annonceret, nærede jeg et Haab om, at vi vilde mødes. Alt kom mere forunderligt, end man turde vente.

Ogsaa Anna bekæmpede sin Bevægelse.

— De er altsaa virkelig ikke gaaet derhen for Musikkens Skyld? — spurgte hun sagte og smilede.

— Jeg gaar aldrig til Koncerter, — svarede Thomas ærligt. — Jeg forstaar mig ikke paa den høje Musik.

Anna vendte sig næsten forskrækket om imod ham.

— Saa har De heller ikke forstaaet, hvad jeg sang for Dem?

— Jeg forstod ikke Musikken, men det, hvorfra denne Musik havde sit Udspring.

Annas Tanker blev uklare. Hidtil havde hun troet, at de mødtes, at de var sammen i Musikken Og nu sagde Thomas, at han ikke forstod det eneste Sprog, hvori hendes Tanker og Følelser kunde komme til Orde Lige meget, naar han blot var her, blot han var hos hende.

Hun bøjede Nakken lidt tilbage, og gennem de halvt sænkede Øjenbryn saa hun saa længselsfuldt hen til Illeys Skulder, som om hun med sit Blik vilde bygge sig en Rede der.

Thomas sagtnede paafaldende sin Gang. Nu opdaagede Anna ogsaa den tilsneede Lygte uden for Ulwing-Huset.

— Jeg har længe søgt dette Øjeblik, — sagde Illey hurtigt, — jeg søgte det ogsaa dengang ved Øen, da jeg ventede saa længe paa Dem. Stjernerne tændtes, Færgemanden tændte sit Baal. Dagen efter gik jeg igen derud. Og jeg har mange Gange trukket i Klokkestrengen ved Deres Port. Gennem Vinduet saa jeg Deres Ansigt, hørte Dem ogsaa synge, og dog blev det sagt, at der ingen var hjemme. Florian slog Øjnene ned, naar han sagde det. Jeg forstod, at man ikke vilde have mit Besøg.

— Og jeg har ventet saadan paa Dem Der var saa megen Sorg i Annas slørede Stemme, at alt pludseligt stod klart for Illey.

I dette Øjeblik saa de Huset. De gik allerede saa langsomt, at de næsten ikke rørte sig af Pletten, og al-

ligevel blev Afstanden mindre. Porten traadte frem af Muren og kom dem hastigt mørk i Møde gennem den store, hvide Stilhed. De to Søjlemænd fulgte ogsaa med den. De bøjede sig helt frem under Gesimsen og saa ned paa dem.

Pludseligt stod de ved Porten. De var ved Enden af Vejen. Annas Hjerte lammedes af Skræk. Et Øjeblik til, og de vil ikke se hinanden.

Florian tabte Portnøglen. Langsomt, meget langsomt rodede han med Haanden i Sneen, og imens saa han ikke en eneste Gang op.

Thomas Illey bøjede sig hen til Anna:

— Vi kan ikke mere leve uden hinanden, vi to, — og han kyssede Annas Haand.

Stille dalede Sneen. Gennem det hvide Sneslør saa de hinanden tavse ind i Øjnene.

Da Anna gik op ad Trappen, tog hun med sine Læber Illeys Kys af sin egen Haand.

Næste Dag fortalte hun alt til sin Fader, og da der om Eftermiddagen blev ringet paa Porten, lukkede Florian bredt smilende op for Thomas Illey.

Anna hørte hans Skridt. Skridtene gik forbi hendes Dør, ned ad Gangen, til den grønne Stue.

Thomas Illey sagde ikke meget. Han talte alvorligt og bestemt. Johan Hubert hørte staaende paa ham, først derefter bad han Illey tage Plads.

— Et hædrende Tilbud Han kom pludselig i Tanker om, at han havde brugt de samme Ord overfor Karl Münster. Han rømmede sig og sagde saa samvittighedsfuldt og nøjagtigt alt, hvad han forud havde bestemt. Han talte om Brandskaden, de daarlige Forret-

ningsaar, om Annas Medgift. Han dæmpede Stemmen lidt:

— Det er meget beklageligt, men jeg kan ikke tage Beløbet ud af Firmaet. Kapitalen kan ikke røres. Den Bestemmelse har min salig Fader allerede truffet. Jeg maa holde fast ved den.

Illey gjorde en høfligt afværgende Bevægelse.

— Disse Ting berører kun Jomfru Anna.

Johan Hubert saa med ubetvingelig Forbavselse paa ham. Det gamle Illey-Navns Tryllekraft paavirkede ham atter; han sad ikke mere tilbagelænet i Stolen. Han sad højtidelig og stiv og beklagede, at han før havde talt i en saa forretningsmæssig Tone.

— Men Godset Ille, — han valgte omhyggeligt Ordene, — er, saa vidt jeg ved, desværre i fremmede Hænder

Illey vendte Øjnene lidt til Siden. Han følte, at han før havde vist sig overlegen overfor den anden og skammede sig. Denne skikkelige, gamle Forretningsmand med de milde, blaa Øjne mindede ham om det, der fra først af havde draget ham til Anna. Det lod sig ikke nægte, at han dengang tidt havde tænkt paa, at Familien Ulwing var rig, og at han muligt igen kunde komme i Besiddelse af Stamgodset. I sin Længsel efter Godset søgte han nu en Undskyldning for sine tidligere Tanker. Det havde været et Haab. Han skød det fra sig.

Johan Hubert saa forventningsfuldt paa ham.

Mange stolte, uegennyttige Ord faldt nu Illey ind. At hæve sig over alt, ogsaa over sig selv. Ikke at bede om andet end Anna, som han elskede. Han vendte sit

smalle, fornemme Ansigt mod Johan Hubert og saa ham aabent ind i Øjnene, som om han gav et Løfte:

— Jeg tænker ikke paa at købe Ille tilbage.

Johan Hubert forhørte sig høfligt om hans Familie.

Thomas drejede langsomt paa den gamle Signetring og talte først om sin Fader. Han var tidligt død af et Hjerteonde. Moderen var fulgt efter ham. Saa kom Godset under Hammeren. Kun en sumpet Skov blev tilbage, og den gav intet Udbytte. Og saa lidt Penge. Han vilde lære at arbejde, derfor var han kommen her til Byen. Han vilde ved egen Kraft vinde sit Stamgods tilbage. Det havde givet dem deres Navn, eller maaske var det dem, der havde givet det Navn, men hvordan det end forholdt sig, saa havde Illes Jord og Familien Illey været knyttet sammen i næsten tusinde Aar.

Thomas saa nedslaaet ned for sig. Han tænkte paa, at de ungarske Herremænds Skæbne ogsaa havde ramt ham.

— Jeg studerede Jura, — sagde han dæmpet, — ligesom de øvrige, blandede mig i Politikken og har ikke lært at tjene Penge ved Arbejde. Det ligger os i Blødet. Kun naar Arbejde ikke er forbundet med Fortjeneste, betragter den ungarske Adel det ikke som en Skam. De af os, som lod sig bruge for Penge, var de daarlige Elementer; de gode maatte gaa til Grunde.

Johan nikkede adspredt. Han var fuldkommen rolig, efter at have faaet Vished for, at Thomas Illey ikke vilde tage Annas Medgift ud af Firmaet. Han rakte ham Haanden.

— Sagen er i Orden. De tænker ikke paa at købe Ille tilbage. De blander Dem ikke i Firmaets Sager. Nu kan vi gaa Bøgerne igennem og se paa Balancen.

Thomas smilede. Han vilde kun se Anna, og Johan Hubert lukkede Døren op ind til Solstuen; derinde var alt varmt og lyst.

Og da i det nye Foraar ogsaa Jord og Himmel blev varme og lyse omkring det gamle Hus, fæstede Mamsel Tine Slør og Krans i Annas Haar. Som en hvid Sky svævede Sløret gennem de gamle Stuer, strejfede Døre og Vægge, og Anna kyssede sin Fader.

— Tak, — sagde hun, — jeg er saa lykkelig.

Mere havde Livet ikke skænket ham. Han fik Taa-
rer i Øjnene.

I Korridoren stod de gamle Fugers, Madam Henriette i stivet Kappe, Hr. Gemming og lille Feuerlein, som rørt tørrede sine Øjne. Otto Fuger bukkede aller-
ærbødigst for Thomas Illey.

Højt over Tagene fra Leopoldstadens Kirke lød den gamle Klokkes rungende Stemme, som saa mange Gange havde berettet om Familien Ulwings Skæbne. Og de to Søjlemænd ved Porten saa ind i en Vogn, som var pyntet med hvide Myrteblomster.

Porthvælvingen gentog, hvad Hjulene sagde; saa laa Huset tavs, Anna tog dets sagte lille Latter med paa sin Bryllupsrejse. Alt blev stille, Menneskene, Dagene.

Nu var Johan Hubert helt alene. Et Brev fra Kristoffer, et andet fra Anna. Han læste dem begge mange Gange, smilede og lukkede Øjnene. Paa den Tid var han altid søvnig. Han saa paa sit Uhr. Det var endnu ikke Sengetid. Han gik frem og tilbage i de stille Stuer.

Fra den grønne Stue faldt Lampeskæret ind i Spise-
stuen. Gadelygten skinnede op i Solstuen og spredte sig over Loftet. Det gamle Børneværelse var helt mørkt.

Med Hænderne paa Ryggen gik Johan Hubert lang-

somt gennem Mørke og Lys. Han tænkte paa sit Liv. Det havde ogsaa været saaledes, kun at nu, da han saa tilbage paa Fortiden, syntes Mørket at være det overvejende.

Han spurgte sig selv, hvorfor han netop skulde tænke paa det i Dag, da han i Forvejen var saa tung i Hovedet. Et Øjeblik tænkte han paa at sende Bud efter Dr. Gardos. Men ogsaa dertil var han for træt.

Medens han langsomt trak sit Uhr op, blev han pludselig svimmel, men alligevel lagde han alt, hvad han havde i Lommen, i Alabastskaalen. Nøglerne, Pennekniven og det perlebroderede Cigarfederal. Det bar han hos sig af gammel Vane, men tomt, da han i de sidste Aar heller ikke røg mere.

Den følgende Dag var en Søndag. Johan Hubert blev liggende i Sengen. Af og til kom Tine ind og spurgte, om der var noget, han ønskede. Han aabnede Øjnene, nikkede, men sagde ikke noget.

Overlæge Gardos beroligede ham:

— Det gaar over; det er lidt Overtræthed, ikke andet — og han ordinerede *Nux vomica*.

— Nej, det var ikke nødvendigt at skrive til Børnene

Hele Ugen var Johan Hubert oppe. Om Søndagen blev han igen liggende i Sengen; der følte han sig bedst tilpas. Der kom Brev fra Anna. Han smilede under Læsningen. Der var altsaa dog nogen i Verden, som kunde takke ham for deres Lykke. Han lagde Tæppet til Rette og vendte sig om imod Væggen.

Om Natten vækkedes han af en stærk Susen. Det løb rundt for ham; baade Sengen og Stuen løb rundt, og han havde ondt ved at trække Vejret. Han vilde

knappe sin Natskjorte op i Halsen, men kunde ikke. Pludselig rejste han sig overende, gjorde den vante overflødige Bevægelse, som om han vilde rette paa sit Hals-tørklæde. Saa faldt han tilbage og rørte sig ikke mere.

Den Nat døde Johan Hubert, beskedent, stilfærdigt, som han havde levet.

Huset stod tomt, og Stilhed rugede indenfor dets Mure. Korridoren mindedes længe, naar der gik Skridt igennem den. Alabast-Uhrets Tik-tak gik gennem alle Stuerne, intet stillede sig i Vejen for det.

Saaledes fandt Anna Huset, da hun og hendes Mand, hurtigere end bestemt, kom hjem fra den Rejse, der altid stod for hende som en afbrudt Drøm.

Dage uden Bekymringer. Dæmpede Ord. Stille Lykke. Budskabet om Faderens Død skræmmede hende op, og hun kunde ikke drømme videre. Aldrig mere. Der kom andre Ting.

Livet kom, og det første Aar gik.

Efterhaanden levede det gamle Hus op igen. Stuerne gjorde nu af og til Forsøg paa en frygtsom Latter. Pludselig holdt de inde, som om de skammede sig ved at huske paa de Mennesker, som var dragne ud af Porten og ikke mere kom tilbage.

Atter forløb et Aar.

Det gamle Hus' Mure var varme af Solen. I Gaardshaven løftede Roserne deres blomstrende Grene.

Nu lo Stuerne allerede frit, med klar Barnelatter. Og Huset smilede indvendigt, som en god Gammel, der føler sig forynget.

Nu sang Anna mærkelige smaa Sange. Hun havde aldrig lært dem, de var kommet af sig selv, og deres indlullende Rytme var som naar man rører Vuggens Gænger. Saa tog hun sin Søn op til sig med den gaadefulde Bevægelse, der er skønnere end Kærlighedens Bevægelser og som hendes Arme forlængst havde kendt. Derved tænkte hun, at det var den, som knytter Menneskeheden sammen. En uendelig, velsignet Kæde, en Kæde af Kvindearme, flettet over Jorden, som begyndte med den første Kvinde og vil ende ved det sidste Barn.

— Mama, — lallede lille Georg. Anna gentog sagte det Ord, hun aldrig havde kunnet sige til sin Moder, og hun saa op til Madam Christines Portræt Hun lyttede. Portlaagen dernede blev aabnet. Der kom Skridt hen ad Gangen.

— Thomas, jeg har ventet dig saa længe! — hun vilde have sagt mere, noget mere inderligt, vilde sige, at hun elskede ham, men Ordene skammede sig og forvandlede sig paa hendes Læber. Hun bøjede sig hen imod sin Mand, som om hun ventede paa hans Kys.

Illey lagde ikke Mærke dertil, hans Tanker var andet Steds henne. Han gav sig til at læse et Brev.

— Det er hjemmefra

— Hjemmefra? Dit Hjem er altsaa ikke her? — Annas Hoved, der var bøjet til Siden, rettede sig lidt efter lidt.

Thomas hørte og saa intet, naar det gjaldt Ille. Den gamle Inspektør, Forvalteren, Præsten, de henvendte sig alle med deres Bekymringer til ham, som om han endnu stadig var Godsherren. Og han tog sig af deres Sager; hans Øjne lyste, naar han talte om dem.

Anna saa ubevægelig paa ham. Hun blev atter gre-

ben af den Følelse, som hun aldrig kunde frigøre sig for, naar Thomas talte om Ille. Saa forekom det hende, som om hendes Mand forlod hende, var langt borte, paa et andet Sted.

— Thomas sagde hun sagte, som om hun vilde kalde ham tilbage til sig.

Illey smilede adspredt. Han læste endnu Brevet. Annas Ansigt antog et alvorligt og bestemt Udtryk. Den Ømhed, som kort forinden ligesom uvilkaarligt var strømmet ud fra hende, drog sig næsten smerteligt tilbage i hendes Hjerte. Hun vilde gaa.

— Nej, gaa ikke. Kom her hen. Læs blot

Men Anna nærmede sig ikke. Hun holdt Hovedet stift. Efter den unyttige, hengivne Bevægelse vilde hun saaledes genvinde sin Ligevægt.

— Det kan være det samme, Thomas, — og hendes Stemme lød afvisende, — jeg kender jo slet ikke dine Folk.

— Hvorfor siger du det paa den Maade? — hendes Mand vendte sig bebrejdende om imod hende. Annas Stemme havde igen kulkastet det lønlige Haab, som altid lod ham tænke paa Ille og imod hans Villie atter og atter opstod hos ham. Hvis han vilde sige hende alt, hvis han vilde sige hende, at alt, hvad der knyttede sig til Ille, var sammenvokset med hans Hjerte, at han længtes efter sin Jord Mon hun saa vilde forstaa ham? Ordene formede sig i hans Hjerne med en saadan Styrke, at han næsten hørte Klangen af dem. Han følte, at han aldrig vilde være i Stand til at udtale dem.

I dette Øjeblik virkede Illeys Blik haardt og koldt paa Anna.

— Hvorfor er du vred paa mig, Thomas? — hendes Blik strejfede Brevet, — forstaar du da ikke? Alt det er jo saa fremmed for mig.

— Du har Ret. — Illey lo kort, ligesom krænket. Og nu følte han tydeligt, at Anna stod fremmed overfor alt det, som fra hans Fortid levede videre hos ham. Det var hende fremmed og vilde maaske vedblive at være det.

I Tavsheden havde de begge en Følelse af, at de var rykkede bort fra hinanden, skønt i Virkeligheden ingen af dem havde flyttet en Fod. Saa var det Thomas, som gik. Anna saa efter ham.

I den første Tid, naar de ikke forstod hinanden, glemte de det i en Omfavnelse. Senere var den lille, hjælpeløse Barnegraad i det tilstødende Værelse nok til at lade dem glemme alt, og de løb ud, Side om Side, og i Døren holdt de allerede hinanden i Haanden.

I Dag blev de hver for sig. De udtalte Ord var kolde i Annas Erindring, men det, der ikke var udtalt, gjorde hende urolig. Adspredt legede hun med sin lille Dreng. Ledte adspredt i sin Sybordsskuffe. Saa opgav hun ogsaa det. Hun vilde gaa til sin Mand, læne sit Hoved til hans Skulder, og spørge og svare, for at der ikke skulde være noget mørkt og usikkert imellem dem.

Men Thomas havde Fremmede. Herrernes Stemmer trængte fra den grønne Stue ind i Spisestuen, og man mærkede ogsaa Røgen fra deres Piber. De talte om Kongen og Forliget, om Kroningen og om den, der skulde forrette Kroningen, om Parlamentet, om den store nationale Forandring.

Siden Genoprettelsen af Forfatningen var Illey indtraadt i Statens Tjeneste; han var ansat i Landbrugs-

ministeriet. Anna hørte ham inde i Sideværelset tale om en mere kraftig Agrarbevægelse.

Hvor Thomas kunde tale overlagt og klogt, medens hendes Hjerter endnu var tungt og bedrøvet. Pludselig lød hendes Mands Latter gennem den lukkede Dør. Hendes Bryn blev stive og lige, som om man havde fornærmet hende.

Paa den Tid gik Illey hyppigere paa Jagt. Hans Venner indbød ham til deres Godser. Nede i Ille, i hans sumpede Skov, var der ogsaa meget Vildt. Naar han havde fri fra Ministeriet, tog han sin Bøsse og gik. Kom saa hjem igen i godt Humør, med solbrændt Ansigt.

I den grønne Stue stod der Bøsser i det gamle Skab, hvor Bygmester Ulwing i sin Tid havde opbevaret sine Byggeplaner. Over Sofaen hang, i Stedet for Portrætterne af Fischer von Erlach og Mansard, et engelsk Jagtstykke. Chatollets mange smaa Skuffer var fyldte med Patroner. Foran Alabastuhret laa en kunstfærdigt udført Jagtkniv.

Anna havde tidt en Følelse af, at Thomas ikke holdt af det gamle Hus, ikke af den grønne Stue og heller ikke af de haardt polstrede, svære, gamle Møbler.

— Vil du se, Anna, Stolene staar der omkring Bordet ligesom de tykke Sælgekoner paa Torvet. De sætter Hænderne i Siden og ser ud, som de skulde sprække af Velnærethed.

Han lo stille hen for sig:

— Du kan maaske ikke se, hvor komiske de er? Hjemme havde vi ogsaa saadan en bred Lænstol i Børnestuen. Vi kaldte den Mo'er Mayer og hængte en Torvekurv over Armen paa den.

Anna rødmede lidt og glattede forlegen paa det stribede Betræk.

— Man gør Nar ad os, — sagde hun, som om hun talte til Lænestolen, — men vi to hører sammen Pludselig kom hun til at tænke paa Baronesse Gerambs Trappegang, Bertha Bajmoczy den gamle Krænkelse den gamle Harmen. Saa var det, som om Bedstefaderens Ord lød i hendes Erindring: »Jeg er en fri Borger«

Hun løftede Hovedet. Hendes unge Hals bøjede sig næsten stolt tilbage.

— Hvor er du smuk saadan, — sagde Thomas, og hans Stemme lød forandret.

Anna foer sammen. Det var hans gamle Stemme, der berørte hende som et Kærtegn. Thomas omfavnede hende varmt.

Hun havde en Følelse, som om alle Tanker forsvandt i hans Favntag, ogsaa hun selv. Hun lagde Hovedet tilbage, men ikke længer af Stolthed, men med den ældgamle kvindelige Bevægelse, som udtrykker den overvundnes Sejr.

— Min Kærlighed

Saa holdt de længe hinanden omfavnede, og imellem dem raadede den store Stilhed, naar de mødtes helt. Men med Stilheden var ogsaa det forbi, og de trak sig igen tilbage i sig selv.

Næste Eftermiddag løb Anna med et Telegram gennem Stuerne, og der var Glæde i hendes Stemme:

— Det er fra Kristoffer

— Er han endnu i Baden-Baden? — spurgte Illey spydigt.

— Han kommer i Aften.

— Det var ogsaa paa Tide

Anna saa bedrøvet ned for sig. Hver Gang Thomas talte om Kristoffer, mærkede hun altid en vis Ærgrelse i hans Stemme, og det voldte hende Sorg. Det lod sig ikke nægte, at siden Faderens Død var Kristoffer meget paa Rejse, men Otto Fuger holdt ham underrettet om alt, og naar han var hjemme, arbejdede han.

Forretningen maatte gaa godt. Der blev slaaet mere stort paa det i Huset end før. I Stedet for de gamle Bræddegulve lod Kristoffer lægge Parketgulv. Der laa Tæppe over Trappen, og i Stalden stod to Par Køreheste. I Stedet for Nette opvartede en Tjener ved Bordet. Florian lukkede Portlaagen op i Portnerlivré. Anna fik alle de Husholdningspenge, hun vilde have, og andre Ting forstod hun sig ikke paa. Men hvis Thomas var misfornøjet, hvorfor sagde han det saa ikke? Det havde jo været hans Pligt at gaa Forretningens Bøger igennem. Hvorfor holdt han sig tilbage fra alt?

Anna troede, at han ringeagtede Forretningen, og da Firmaet og Navnet Ulwing for hende var et og det samme, betragtede hun sin Mands udeltagende Tilbageholdenhed som en stille, dulgt Krænkelser. I den første Tid af deres Ægteskab søgte hun flere Gange at tale med Thomas derom. Han tav altid afvisende.

Hun vendte sig om imod ham; men som om han havde gættet hendes Tanker, kom han hende i Forøbet:

— Det taler vi ikke om, min Engel. Jeg blander mig ikke i Firmaet Ulwings Sager. — Han kom i Tanker om, hvad hans Svigerfader havde sagt, da han bad om Annas Haand. Man skal ogsaa holde det, man ikke lover. Han strakte Armen ud og tog Anna paa Skødet.

— Lad os nu være sammen. Jeg rejser jo i Aften. I Morgen skal jeg paa Jagt.

Anna foldede Hænderne over Thomas' Hals. Hvor gerne hun end vilde, kunde hun ikke formaa sig til med Ord at bede ham om at blive. Og i Dag vidste hun dog noget, der vilde holde ham tilbage. Hun smilede til ham.

— Ved du, hvilken Dag det er i Morgen?

Thomas gav sig til at le.

— Ja, Søndag Jeg kan gaa paa Jagt.

— Det er Treaarsdagen efter vort Bryllup, — sagde Anna sagte.

— Nej, virkelig, i Morgen? — Illeys Blik blev varmt af taknemmelig Erindring, og han trykkede sin Kone ind til sig. Han mærkede hendes slanke Legeme, hvordan det klyngede sig til ham. Hendes lille, kølige Ansigt trykkede sig tæt op til hans. Hendes Haar duftede af Violer. Duften berusede ham.

»Han siger ikke, at han vil blive hjemme,« tænkte Anna, »han siger aldrig noget.« Hendes Sjæl følte sig næsten fornødt af de Kærtegn, hendes Legeme modtog. »Altid kun det det trænger jeg ikke til.« Pludselig tog hun Hovedet til sig og rettede paa sit Haar.

Thomas følte en kold Tomhed paa sit Skød. Et Øjeblik saa han forvirret ud i Luften, saa tog han sig sammen. Hans Kærlighed var en bydende Attraa, intet smægtende Tiggeri. Trodsigt rynkede han Panden.

— Naar gaar dit Tog? — spurgte Anna, træt af Anstrengelse for at synes ligegyldig.

Denne Stemme lød helt fremmed for Illey. »Hun holder mig ikke tilbage. Hun skyder mig fra sig,« hans Ansigt blev paa engang fjendtligt og mørkt ved Erindringen om den afviste Attraa. Han tog sit Uhr frem og

stak det igen i Lommen uden at have set paa det. Fik travlt. Han eftersaa sine Jagtrejskaber. Fra Patronstasken mødte der ham en Duft fra Skovene. Læderremmene gav en svag raslende Lyd fra sig, ligesom ude i det Fri, naar de paa Jægerens Skulder gnides mod hinanden, og hans Tanker var ikke mere i Stuen, men allerede langt derfra, ude i den frie Luft, i Solskinnet.

Anna gik tavs ud ad Døren.

Om Aftenen, da hun dyssede sin lille Søn i Søvn, tænkte hun paa de forløbne Aarsskifter. Naar var Forandringen i hendes og Thomas' Liv indtraadt? Det maatte vel være sket efterhaanden, uden at hun havde lagt Mærke dertil.

Barnet sov allerede. Anna aabnede Døren ind til Solstuen, og efter lang Tids Forløb, næsten uvilkaarligt, satte hun sig hen til Klaveret. Hun spillede ikke, sang ikke, lænede kun Hovedet til det, som til en Skulder.

Da Kristoffer kom, fandt han Søsteren ved det stumme Klaver.

Næsten forskrækket saa Anna paa sin Broder. Hvor havde han forandret sig i den sidste Tid. Den engelske Dragt hang løst om ham. Hans Haar, der engang havde været saa smukt og sølvglinsende, var blevet tyndt ved de indfaldne Tindinger med de stærkt fremtrædende blaa Aarer. De blege Øjenlaag laa tungt over de matte Øjne.

— Og Thomas? Naa, er han paa Jagt?

— Har du været syg? — spurgte Anna, medens hun sad overfor ham ved Spisebordet.

— Hvoraf slutter du det? Nej, det havde ikke noget at sige. — Kristoffer spiste hurtigt, og imens talte han med urolig Hast. — Jeg fejler ikke noget, det er kun

Nerverne, det er galt med, og jeg faar Brug for dem. Jeg har store Planer. Jeg har lært meget. Dertil kræves der Nerver.

Han tændte en Cigar. Tændstikken bevægede sig saa mærkeligt mellem hans Fingre.

— Før har Menneskets hele Liv støttet sig til hans Muskler, og dem har man udviklet ved Opdragelsen. Nu til Dags støtter alt sig til Nerverne, og ingen tager Hensyn til dem. — Der viste sig en Trækning ved hans Mund. — Sig mig engang, Anna, har du ogsaa af og til en Fornemmelse, som om tynde Traade dirrede i din Hals, helt op i Hjernen?

— Nej, det kender jeg ikke til, — svarede Anna og saa nøje paa ham.

Kristoffer lo tvungent:

— Jeg ikke heller, jeg har kun hørt tale om det. En Ven af mig, ser du det er Nerverne.

Anna pressede sine foldede Hænder krampagtigt sammen, men dog syntes hendes Ansigt ganske roligt.

— Sig til din Ven, at han er syg og maa søge Læge.

Kristoffer blæste Røgen fra Cigaren ud i Luften.

— De gamle var mere modstandsdygtige end vi. Vor Generation har allerede i de unge Aar faaet for mange Stød. Kan du huske, da Kanonkuglen slog ned her i Huset? Og Branden De af os, som var svage, har det knækket, men kun gjort de stærke endnu stærkere. Dig har det styrket, Anna, hos dig er godt at være; du er saa sikker og rolig.

— Bliv saa altid hos mig, Kristoffer.

— Ja. Og sig mig engang, skræmmes du aldrig om Natten op af din Søvn? En Fremmed kan man jo ikke gøre saadanne Spørgsmaal Og naar du er alene,

har du saa ikke Følelsen af, at der staar en bag din Ryg. Han staar henne ved Væggen og lægger Mærke til alt, hvad du foretager dig.

Anna stirrede paa sin Broder.

— Men det er jo Galskab

— Kakkelovnsfeer og Klavermus, — sagde Kristoffer og smilede mod hen imod den grønne Stue. — Og lille Georg? — han lo med tvungen Munterhed: — han maa jo allerede være en hel Herre. Jeg har taget en Hest med til ham fra Paris. Der er et Hjulværk i den, man trækker den op med en Nøgle, saa løber den. Det er vidunderlige Ting, Menneskene nu til Dags finder paa!

Han gav sig til at tale om Byer og Rejser. Om den franske Kejser, om Børsen i Paris, om Kejserinde Eugénies Toiletter. Imens røg han den ene Cigar efter den anden. Trætheden forsvandt fra hans Stemme, og hans Blik blev mere livligt. Da han gik ned ad Trappen, fløjtede han. Anna hørte det tydeligt, men derfor blev hun mere rolig.

Efter at Søsteren var bleven gift, boede Kristoffer i Stueetagen. Han havde taget to af de gamle Kontors værelser, som alligevel stod tomme, nu da Hovedforretningen var indskrænket.

I de dybe, hvælvede Rum stod der Blomster paa Kommoden. Han vidste, at Anna havde anbragt dem der. Hun havde ogsaa lagt Kniplingsdugen paa Natbordet. Et Øjeblik var han glad over at være hjemme, og gav Tjeneren Ordre til ikke at vække ham; han vilde sove. Saa faldt det ham ind, at han den næste Dag maatte konferere med Overbogholderen. Paa Rejsen havde han udstedt mange Blankoveksler, for at Otto

Fuger kunde sende ham Penge. I Baden-Baden tabte han ustandseligt, Opholdet i Paris havde ogsaa tæret haardt paa hans Kasse. Om Morgenen maatte han tælle alt det sammen. Den taagede Uvidenhed var ham behagelig; han holdt ikke af det, der nu forestod ham.

Han vilde forjage sine Tanker. De lignede Hvepser, de kom altid tilbage, og de stak.

Og Forretningen? Hvordan stod det til med deres Foretagender, medens han havde været borte? De ugentlige Beretninger laa i hans Rejsetaske; han havde aldrig havt Tid til at læse dem til Ende. Lige meget. I Paris havde han studeret Børsen. Folk blev rige paa een Dag. Dertil behøvedes kun koldt Blod. Man maatte blot ikke lade sig skræmme. Alle de Penge, han havde set. Aa, saa mange!

Han slukkede Lyset og laa paa Ryggen, med aabne Øjne. En Stund lod Tankerne ham i Fred. Mørket var helt tomt. Og hvor meget var der ikke allerede gaaet gennem hans Mørke. Feer og Dværge. Sofie, hans første Kærlighed. Piger fra Gaden, Skuespillerinder, Damer, smukke, fornemme Damer, som om Dagen var kolde og ligegyldige, og om Nætterne blev fyldte med glødende Attraa. Nu var det forbi. Det interesserede ham ikke længer. Han følte kun Interesse for de mange Penge, der uafbrudt strømmede mellem Hænderne paa Folk, og som en alt beherskende Flod bredte sig ud over Verden.

Man maatte skaffe den et Afløb, saa forandrede den sin Retning, efter ens Villie. Han havde set det paa Børsen i Paris, og Synet havde blændet ham. Saa mange Penge

Mørket omkring Kristoffer var ikke længer tomt.

Pengene! Dem har enhver Ret til Og han følte en lidenskabelig Attraa efter dem, som i sin Tid efter Kvinderne.

* *
*

I den grønne Stue var Hængelampen over det runde Bord allerede tændt.

Anna lod den lille Barnekappe, hun hæklede paa, langsomt glide ud af Haanden. Allerede i længere Tid havde hun iagttaget Kristoffers usikre Gang. Hendes Broder gik urolig frem og tilbage i Stuen. Af og til stødte han an imod de aabne Fløjdøre, en anden Gang gik han i en unødvendig stor Bue af Vejen for Møblerne.

Anna saa, at Thomas sænkede Avisen, han læste i. Han havde ogsaa lagt Mærke til Lyden af de ubeberuskede Skridt.

Kristoffer stødte igen an imod Fløjdøren, saa blev han staaende ved Bordet.

— Byggegrunde er nu i høj Pris, — medens han talte, tændte han en Cigar, og Røgen kom stødvist frem mellem hans Læber, — det sker ikke saa snart igen. Man maa sælge et Par Grunde; vi har jo saa mange. Jeg ved en bedre Anbringelse af Kapitalen.

Det syntes Anna ikke om. Hun vilde helst holde alt sammen, saadan som det var gaaet over til dem fra Bedstefaderen.

— Bedstefader vilde være den første til at udnytte dette Jobberi med Grunde, — sagde Kristoffer med ubegrundet Heftighed. — Det har du ingen Forstand paa, min Kære.

Anna sukkede.

— Du har Ret. Tal med Thomas.

— Med mig? — Illey lo koldt. Idet han saa paa Kristoffer, fik hans Ansigt et overlegent Udtryk. — Jeg hører, at du spiller paa Børsen og vinder. Pas paa. I Begyndelsen gaar det altid saadan, siden vender Bladet sig. Folk hører først op, naar de har knækket Halsen.

— Man skal kun have koldt Blod, ikke andet, — brummede Kristoffer, — man maa ikke lade sig skræmme. Men det kommer ikke Sagen ved. Hvad er din Mening om Salget af Byggegrundene?

Thomas trak paa Skulderen.

— Det har jeg ingen Mening om. Jeg kender ikke til Forholdene. — Han følte, at hans Tilbageholdenhed ikke var andet end Stoltheden over hans fejlslagne Forhaabninger. Han kunde ikke formaa sig til andet.

Kristoffer var glad over, at alt gik saa glat. Han havde desuden allerede været nødt til at sælge nogle Grunde. Nu fik han altsaa bagefter Bemyndigelse der-til. Han følte sig lettet. Nu vilde han ogsaa sælge den gamle Tømmerplads. Otto Fuger var en dygtig Mellemmand.

Anna tog igen fat paa sit Haandarbejde. Hendes Mands afvisende Ligegyldighed oprørte hende. Hun stode ikke mere paa Kristoffer, havde Mistanke til Otto Fuger, og selv havde hun ikke Forstand paa Forretninger. Man havde kun lært hende at spille Klaver, brodere og danse.

Og hun tænkte paa, at naar hendes lille Pige kom til Verden, skulde hun oplæres i alt det, hendes Moder ikke kunde. Og endnu i sine unge Dage skulde hun ogsaa vide, at Menneskene aldrig kan være helt lykkelige.

Klart og rent ud vilde hun sige det til hende, saa at hun forstod det og ikke siden sørgmodigt maatte se alt det visne i sit Indre, som ingen brød sig om, og som alle dem, hun vilde ofre det for, uvilkaarligt vilde være ligegyldige for.

Men den lille Pige, Anna ventede i det gamle Hus, kom aldrig. Om Foraaret fødte hun sin anden Søn, og i Leopoldstadens gamle Kirke blev han døbt Ladislaus Thomas Johan Kristoffer.

Anna laa syg længe efter. Den kolde Glans, som før undertiden havde gjort hendes Blik haardt, forsvandt fra hendes Øjne. Hendes smukke Øjenbryns Linie blev blødere, hendes lille Drengahaand mere svag og kvindelig.

Saa kom hun igen op, men Skyggen af hendes Sygdom blev tilbage paa hendes Ansigt.

Thomas var forekommende og opmærksom imod hende. Han bragte Bøger. I Timevis læste han højt for hende, uden Afbrydelse, næsten jaget, som i Frygt for Annas Blik, det han maatte møde, naar han lagde Bogen ned. Hvad vilde dette Blik? Sagde det noget, eller spurgte det, eller bad det, eller fordrede det? Nej, det forlangte ikke mere noget af ham. Den Tid var forbi Sørgmodig støttede han Panden til Haanden.

Thomas blev Aar for Aar mere ordknap, og naar Anna spurgte, om der var noget i Vejen, om han fejlede noget, rystede han kun utaalmodig paa Hovedet. Nej, han fejlede ikke noget: saadan var den ungarske Natur.

Men naar han havde sin Søn paa Skødet, fortalte han ham om store Skove, om et gammelt Herresæde, om en gammel Have, Heste, solbeskinnede Marker

og hans Ansigt næsten foryngede sig, og han holdt Hovedet som dengang, paa den lille Lysning, da han vendte det mod Solen.

Anna havde allerede vænnet sig til, at hendes Mand ikke talte med hende om disse Ting. Hun nævnede heller ikke Ille, siden der ogsaa derfra kom Breve, skrevne med kluntede Bogstaver af en uøvet Kvindehaand. Og en Gang, da Otto Fuger tilfældig havde bragt Posten op, fandt Anna et af disse Breve paa Klaveret. Hun tog det i Haanden, og den kom til at ryste. Hun maatte kæmpe med sig selv: var det Stolthed, Ærlighed eller Fejghed? Ulæst lagde hun det hen paa Illeys Bord. Hun spurgte ikke, klagede ikke, men talte aldrig mere om Ille.

Og fra nu af blev Navnet paa dette fremmede Sted et Spøgelse i Huset. Man nævnede det ikke, men det stod altid usynligt imellem dem.

For Anna var det, som om det ogsaa nu stjal sig fjendtligt gennem Tavsheden og drog Thomas bort fra hende. Hun blev greben af fortvivlet Angst, som om hun var ganske alene i et uhyggeligt Mørke, hvorfra ingen Vej førte ud.

— Thomas, — sagde hun i en Tone, som om hun vilde bede ham om Hjælp, — hvorfor kan vi to ikke tale sammen?

Illey løftede Hovedet fra den støttende Haand.

— Bebrejder du mig nu igen min Tavshed?

Anna mærkede en utaalmodig Ærgrelse i sin Mands Stemme.

— Det var ikke min Mening, — og hun tav pludselig, som om nogen brutalt havde stoppet Munden paa hende.

Imidlertid lagde Aftenen sig over Solstuen. De kunde ikke mere se hinandens Ansigter, da Thomas pludselig begyndte at lytte. Han syntes at høre en kvalt Hulken Nej, det var kun Indbildning, hans Kone græd jo aldrig. De havde siddet tavse saa længe, at Anna sikkert var falden i Søvn i Sofahjørnet. Illey gik ud og lukkede varsomt Døren efter sig.

Under Annas Sygdom var Thomas flyttet fra det fælles Sovekammer ind i Gaardværelset, Bygmester Ulling i sin Tid havde beboet. Og siden var han bleven der, han vidste ikke selv hvorfor. Hans Kone gjorde ingen Indvendinger, og selv holdt han af Værelset. Fra Vinduet kunde han med Haanden naa Kastanietræets Blade, og efter Regn steg den fugtige Jordlugt fra Gaarden op til ham.

Han satte sig i Vindueskarmen. Udenfor hviskede Træerne til hverandre.

Thomas' Tanker var ikke mere mellem de trange Mure. Længselen førte hans Sjæl bort fra Byen. Han gik alene, og den regnduftende Vind kom imod ham. Hvor han holdt af denne Duft. Hvor han holdt af alt derude: Duften, Farverne, Lydene; Sivkrattet, som dampede i Sommerheden, den vinterlige Skov, hvor man saa tydeligt hører Lyden af Skridt og af Grene, der knækker. Saa løsner Vinden sig fra Sivet, og Livet farer gennem Verden. I Agerfurerne siver Vandet ned i Jorden. Skoven er opfyldt af Fuglenes Kærlighedssange. Kalden Svar. Mon de altid finder deres Mage?

Thomas følte næsten Skovens dybe Ro i sin Hjerne. I skælvende, højtidelig Stilhed falder Fornylsens Frø. Fuglene stryger langsomt, berusede gennem Solskinnet.

Naar Høstens Tid kommer, var det Sommer. Overalt Høst, og i hans Blod manedes gamle Minder frem. Hvor tidt og mange Gange havde han ikke staaet foran de andres Hvedemarker og knyttet Haanden. For ham modnedes intet Korn.

Denne Erindring fremkaldte trist Efteraar i hans Tanker. Det store, triste Efteraar, og han kom i Taagen til Byen. Kun som en flygtet Fange, der føres tilbage til sit Bur. Og igen brolagte Gader og smalle, røgfyldte Stumper Himmel. Kontorer, Blækhuse, Papir og et gammelt Hus, som var fremmed for ham, og en smuk, kold Hustru, som ikke forstod ham.

Blegnede Minutter kom ham i Tanke. Han kunde næsten igen mærke Annas smaa, afvisende Hænder og det følesløse Blik, som saa tidt havde dæmmet op mod hans Ønsker.

Han bøjede sig ud ad Vinduet hen imod Kastanie-træet. Han brækkede et ungt Skud af. Det gav villigt efter, det var fugtigt og frisk.

Han tænkte paa en, der havde hengivet sig lige saa villigt som det unge Skud. Hun var vokset op paa hans gamle Jord, Datter af Skovfogeden i den sumpede Skov. Ydmyg som de gamle Livegne overfor hans Forfædre, ogsaa smuk, med Smil i Øjnene. Hun gjorde ikke mange Spørgsmaal, hun vidste jo, hvad hendes Herre tænkte paa. Paa Skoven, paa Engen: det tænkte hun jo ogsaa paa, og hun sang derom, som om det havde været selve Jordens Stemme. Man behøvede ikke at lægge Mærke dertil, hun kunde frit fløjte, hun ventede ingen Ros. Det venter Fuglene jo ikke heller

Thomas huskede ikke længer, hvordan det gik til, da han første Gang følte Attraa for Pigen. Han følte

simpelthen den samme Attraa for hende som efter Skovduft og det bløde Engtæppe under sine Fødder. Hans medfødte mandlige Tænkemaade gjorde ham ingen Bebrejdelser derfor. Han følte ingen Synd deri, ingen Utroskab; han elskede hende jo ikke. Han mente ikke at begaa nogen Brøde mod Anna, han berøvede hende jo ikke noget, som havde Værd for hende.

Han bøjede sig igen ud ad Vinduet og saa op mod Himlen. I Morgen vilde han gense den over Skovene Saa tog han sin Hat. Hvad der sjældent var Tilfældet, han fik Lyst til at høre Zigeunermusik. Han vilde være alene et Sted, hvor Violinen kun lød for ham.

Han stod stille udenfor Annas Dør. Skulde han gaa derind? Maaske sov hun endnu

I Solstuen hørte man hans Skridt. Anna sprang op. Hvis Thomas aabnede Døren, vilde hun kaste sig i hans Arme, men han gik videre.

Hun gjorde en Bevægelse som for at løbe efter ham, men ved Døren standsede hun tøvende. Det var en frugtesløs Ydmygelse. Og mens hun stod der, kom hun i Tanker om noget. En Drøm. En folketom, fremmed Gade. Kun i den anden Ende gik et enligt Menneske. Thomas og hun løb efter ham, men Afstanden blev ikke mindre. Gaden udvidede sig, Thomas syntes længere og længere borte, og hun kunde ikke indhente ham

Hun tænkte paa den Tid, hun var ung Pige, da alt endnu var Forjættelse. Skulde dette altsaa være Opfyldelsen? Skulde alt herefter vedblive at være saaledes? Vilde hun og Thomas aldrig komme hinanden nær?

mere? Og skulde de leve og se paa hinanden og staa fremmede for hinanden?

Der gik en kold Gysen igennem hende.

I dette Øjeblik faldt det hende ind, at nogen flere Gange havde ringet paa Porten.. Hvem kunde det være? De gamle Bekendte kom ikke mere. Thomas var ogsaa tavs overfor dem. Maaske optog de det som Stolthed; de blev allesammen borte. Og Illeys Familie holdt sig fra Anna. Bertha Bajmoczys Stemme stod imellem dem og Efterkommerne af de gamle Godsejere.

Det bankede paa Døren. Ude paa Gangen var Lampen tændt, og en mandlig Skikkelse viste sig i den oplyste Døraabning. Hovedet var bredt, Skuldrene kraftige. Da Anna hørte hans Stemme, strakte hun begge Hænder ud imod ham.

Det var Adam Walter.

— Det er saa længe siden Og Anna tænkte paa, hvor mærkeligt det var, at hendes gamle Ven netop skulde komme i Dag, da hun følte sig saa fattig og ene. I et Nu strømmede Glæde gennem hendes Hjerte. Det var, som om hendes Barndom og første Ungdom var vendt tilbage, alt det, som den mellemliggende Tid havde forskønnet.

Adam Walter var alvorlig og afmaalt, som en, der vil bringe tunge Minder hos sig til Tavshed. Men alligevel fulgte hans Blik Annas Bevægelser, da hun løftede Armene, for at tænde Lampen. Han baade længtes efter og ængstedes for igen at se hendes Ansigt.

»Hun har lidt, siden jeg saa hende sidst,« tænkte Adam Walter, »og det har gjort hende smukkere.« Annas slørede Stemme og hendes Blik rev noget op hos

ham, som han troede forlængst var borte. Han tænkte ogsaa paa sin Ungdom; da han herfra drog ud i Verden og var optaget af sit Arbejde, sine Drømme. Saa hørte han, at Anna var bleven gift, og i det Øjeblik stod det klart for ham, at han elskede hende. Altid havde elsket hende.

Hun forekom ham ejendommelig høj og slank. Flammen blussede op.

— Jeg havde aldrig troet, at jeg skulde sidde her igen.

— Det burde De ikke have sagt, — Anna havde sit unge Smil fra gamle Dage, — eller siger De endnu alt, hvad der falder Dem ind? Kan De huske Apotheker Müllers? Og Skiltet med det hvide Æskulaphoved? Nej, hvor vi lo

— Dengang var alt ogsaa helt anderledes, — svarede Walter tørt.

Anna saa paa ham. — »Han er ogsaa bleven gammel. Hvor hans Blik er haardt,« og fra hendes Ansigt forsvandt det Smil, der havde forynget hende.

Adam Walters Stemme blev ironisk.

— Jeg troede ogsaa engang, at jeg skulde skabe som Vorherre, paa selvsamme Maade. Saa gjorde min Opera Fiasko, og ingen brød sig om mine Sonater. Ikke en Sjæl Og nu er jeg yderst taknemmelig for at kunne være Hjælpelærer her ved Konversatoriet, — hans Lat-ter lød hul, — men det er maaske i sin Orden! Vil man i sine unge Dage være Vorherre, saa ender man med at blive Hjælpelærer. Hvem ved, om man, hvis man fra Begyndelsen af kun vilde være Hjælpelærer, maaske endte med at blive ingenting.

Anna stirrede hen for sig. »Han havde heller ikke

naaet det, han strakte Haanden ud efter? Er det da uopnaaeligt?»

— Alle har vi engang været Revolutionære, — sagde Walter, — Ungdommen er jo i og for sig Revolution. En for en Idé, en anden for en Drøm og Kærligheden har bragt os alle paa Skafottet. Det lyder dumt, og dog er det Tilfældet. Mennesket maa tidt dø i sit Selv for at kunne udholde Livet. Jeg har heller ikke været anderledes end de øvrige, og de, der nu er unge, er, som vi var været. Enhver Tids Ungdom lider af overdreven Indbildskhed og tror, den har opdaget, at Solen staar op, og al Ungdom brøler af fuld Hals, at for den gaar Solen aldrig ned. Det er ogsaa godt. Naar Solen er gaaet ned, er der allerede en ny Ungdom, som sværger til den forriges Tro. Kun Menneskene dør, deres Tro lever i andre og atter andre, og det er ogsaa Hovedsagen.

Det forekom Anna, at Adam Walter, som i hendes unge Dage gav hendes Tanker Vinger, nu vilde lære hende Forsagelse.

Walter vilde igen være ironisk, men hans Stemme lystrede ham ikke:

— Hvor mange Farver lyser der ikke fra saadan et ungt Menneske, der drager ud, straalende Farver. De falmer allesammen. Kun Graat bliver tilbage. Dette forfærdelige Graa, som breder sig, bliver mørkere og mørkere og indhyller Mennesket og Livet.

— Aa, Walter, hvor det er sørgeligt

— For mig er det ikke længer sørgeligt. Det er jeg ude over. Ogsaa for de graa Mennesker gives der endnu meget smukt i Verden. De ser de andres Farver. Kun de har i Virkeligheden Øje for dem. Siden jeg har givet Afkald paa selv at frembringe noget, har jeg større og

rigere Nydelse af det, andre har frembragt. Før var jeg pirrelig og utaalsom, og, ser De, nu holder jeg ogsaa af Schumann og Schubert, holder af alle, som har drømt og er vaagnede.

Anna sad med halvt lukkede Øjne, lidt foroverbøjet, og Hænderne foldede over sine Knæ.

—Har jeg gjort Dem bedrøvet? — spurgte Walter langsomt.

Hun rystede paa Hovedet.

— De har kun givet mig Forstaaelsen af mit eget Liv

»Hun er heller ikke lykkelig,« tænkte Walter, og et Øjeblik følte han sig ligesom forsonet med sin Skæbne. Saa skammede han sig over denne Tanke. Han havde ikke Ret dertil, han havde jo ikke noget at bebrejde Anna. Hun vidste ikke af noget.

— Syng lidt

Hun saa paa ham med store, straalende Øjne. Det var saa længe siden, nogen havde sagt det til hende.

De talte om Musik. Og igen blev de begge som dengang paa de svundne Søndage i deres Ungdom.

— Kom snart igen og tag Deres Violin med, — sagde Anna, da han gik. Først da faldt det hende ind, at ingen af dem havde talt om Thomas.

Adam Walter og Thomas Illey blev heller aldrig Venner. De talte sammen med kold Høflighed. Adam Walter smilede overlegent ad Illeys Verdensanskuelse, Illeys ironiske Blik syntes at ville henlede Annas Opmærksomhed paa Musikerens daarligt siddende Frakke og klodsede Fodtøj.

Hvad brød Anna sig om det. Nu stod Klaveret i Solstuen ikke mere tavs, og Musikken, som var forstum-

met, fordi Thomas ikke havde Øre for den, opsteg atter som en stor Klarhed i Annas Liv. Den opsteg og forvandlede hende. Den littede hende for den Sorg, hun ikke kunde udtale, men nu tolkede i Sang, og i Violinens Toner ledsagede Adam Walters Sjæl den i de stille Aftentimer.

Kristoffer kiggede af og til ind til dem. Han slog sin gamle Skolekammerat paa Skulderen, og mens han læste de sidste Børsefterretninger, fløjtede han sagte til Musikken. Snart lød hans usikre Skridt igen ude i Korridoren.

Han havde ingen Ro paa sig. Ikke engang om Natten. Tal tumlede sig i hans Hjerne, dukkede pludseligt op; men inden han kunde faa fat paa dem, spredtes de og forsvandt. Han vidste ikke længer, om han vandt eller tabte; han turde ikke se paa Afregningerne. Pengene blev dyrere og dyrere. Bankerne indskrænkede Kreditten. Fra Wien fandt foruroligende Efterretninger Vej til Pengebørsen i Pest. Kurserne dalede langsomt, i Svingninger. Men han havde ikke længer Kraft til at afvikle sine Forretninger. Han ventede bestandig, købte bestandig. Den spændte Forventning og det blinde Haab holdt ham stadig fangen og berusede ham. Hans Nerver dirrede i uafbrudt Spænding. Hans Vindesygge blev til en hjerneødelæggende Begærlighed.

Hans Bedstefader var en Pengenes Stridsmand, hans Fader deres Vogter, han maaske deres Eventyrer. Lige meget. Tilfældet er Eventyrernes Medarbejder.

Nætterne blev lange. Kristoffer vendte og drejede sig i de gennemhededes Puder. Om Morgenen stod han tidligt op. Nu lod han sig ikke nøje med at sende sine Mæglere paa Børsen. Han maatte selv se Virvaret, høre

Tummelen, maatte føle Pengenes Pulsslag i Menneskenes Uro.

Hurtigt gik han gennem Kontoret. Otto Fuger var nu Forretningsfører med uindskrænket Fuldmagt. Han skaffede Dækning for Børsforretningerne, optog Laan og udbetalte Penge i Firmaet Ulwings Navn. Kristoffer havde ikke Tid til at gaa noget igennem. Han kradsede sit Navn paa alt, hvad der blev forelagt ham. Saa skyndte han sig af Sted og lukkede ikke Dørene efter sig.

Det var en smuk Majmorgen.

Paa Børstrappen i Dorothea-Gade stod, lænede til Rækværket, falbydende Mæglere. I Garderobens tunge, kvalme Luft stod Folk i smaa Grupper. Hist og her hørtes hviskende Tale. En gammel Mand med bred Ryg og Hatten i Nakken hældte Hvede fra den ene Haand i den anden. Henne ved Vinduet stod en rødhaaret Mægler med en Haandfuld afskallet Majs. Af og til vejede han Majs i Haanden, medens han stak Tungen ud mellem de gule Tænder.

Korset, der laa strøet over Gulvet, knasede under Fødderne.

I den store Børssal blev der smækket med Dørene. Smaa folk blev trængt tilbage. Der opstod Trængsel om Bankernes Loger. Børsens Matadorer mødte op lidt efter lidt. De andre hilste saa ærbødigt, som om de blev betalte for det. Ubetydelighederne søgte at læse Konkunkturerne i deres Ansigter, af deres Haandbevægelser. De mægtige lod ligegyldige og kolde, og dog var det dem, der kendte Hemmelighederne, som betød Penge. Nervøse Hoveder bevægede sig om et opdunset

Natugleansigt. De bageste puffede til hverandre, al-
buede sig frem.

Ved Siden af Kristoffer stod en mager Mand med
blodskudte Øjne lænet op til Væggen. Han holdt en
slidt lang Silkepung i Haanden. Paa engang gav han sig
adspreddt til at sutte paa Pungens Benring; de forbi-
gaaende puffede til ham, saa Ringen slog imod hans
Tænder, men han blev ved med at sutte.

— Køber

— Sælger! lød det snart her, snart der, som
Falkeskrig.

En tabte Hatten man traadte paa den. En freg-
net Haand viftede med smaa Sedler.

— Sælger! lød det mere og mere hyppigt. De
store Bankers Mæglere skreg hverandre hæse. Tumul-
ten voksede. Værdipapirerne blev billigere.

»Nu maa man købe,« tænkte Kristoffer i døde-
lig Ophidselse. Hans Raab skingrede ind i de andre.

— Pests Folkebank tooghalvfems

— Firs! — brølede en dyrisk Stemme.

— Seksoghalvfjerds

Arme løftedes i Vejret. Hænder bevægede sig i Led-
dene, ligesom Luffer.

— Haandværkerbanken

— Kreditforeningen

— Femogfyrre toogfyrre

Ansigtet blussede. Spillet var som en fortærende
Brand, der greb fat i Menneskene. Rygter udbredte sig
i Salen. Ingen vidste, hvorfra de kom, pludselig var de
der og svirrede gennem Salen.

Der opstod en øredøvende Larm. Menneskene troede

blindt alt. Kurserne faldt. En købte. Og atter blind Til-
 lid.

— Køber

Atter indløb Rædselsbudskaber, som ikke lod sig be-
 kræfte. Hele Børssalen blev til een Malstrøm. Ingen
 vidste, hvad der gik for sig. Telegrammer fløj. Hænder
 fægtede i Luften .. alt var eet Kaos.

En sveddryppende Mand kom farende som en Pil
 ind i Stimlen.

Det havde været en Ulykkesdag i Wien! Efterret-
 ning var indløben. Deroute i hele Europa Kur-
 serne faldt ustandseligt.

En stor Kommissionær lagde sig imellem. Strømmen
 rev ham med sig. Forbi i Løbet af nogle faa Øje-
 blikke gik enkelte Mennesker, Familier, Institutioner til
 Grunde. Der tabtes Formuer, let erhvervede, fra den
 ene Dag til den anden, og som deres Ejermænd aldrig
 havde set. Gamle Familieformuer, Frugten af mange
 Generationers Arbejde og Møje, gik tabt.

Med kridhvidt Ansigt lænede Krisoffer sig til Væg-
 gen. Det magre Menneske ved Siden af ham suttede
 endnu stadig ligegyldig paa sin Benring. Og Kristoffer
 kunde ikke faa Øjnene fra ham. Han saa det, medens
 han gik til Grunde.

Hans Mæglere kom forpustede. Nej, det var umuligt
 at sælge nu. Det, som endnu for et Kvarterstid siden
 betød Penge, var nu kun en værdiløs Lap.

Børstjeneren ringede ud. Ligklokken

Kristoffer kunde kun fremstamme nogle Ord. Ingen
 hørte, hvad han sagde, hans Mæglere havde ogsaa for-
 ladt ham. Kun den magre saa med de sære, blodskudte
 Øjne paa ham.

Saa drog fremmede Ansigter tæt forbi hans. Modbydelig Svedlugt fulgte med dem. Kristoffers Blik blev stift og glasagtigt. Ansigter tilhørende en fremmed Race. Nogle smilede blegt; de havde vundet. Alt vilde engang tilhøre dem; det var kun et Tidsspørgsmaal. De vilde eje Guldet, Byen, Landet.

Og mellem de nye Folk tumlede Bygmester Ulwings Sønesøn ud fra Børsen, afklædt og plyndret.

Livet blev forvirret og ødelagt. Børsdifferencerne var uhyre. Efter Ulykkesdagen fulgte ingen lys Dag for Kristoffer. Han maatte betale, og da han aldrig regnede, angreb han ogsaa Annas Formue. Han og Otto Fuger var de eneste, som kendte Hemmeligheden. Overfor sin Svoger benægtede han alt.

Han greb i Luften som en, der er ved at drukne. Han vilde gøre alt i Penge. Dølge, holde sig oven Vande saa længe som muligt nøjsommeligt, med Løgne og Udflugter. Naar saa Otto Fuger hviskede noget til ham, foer han sammen og saa 'hen til Døren.

— Nej, nej! Sig til dem, at i Morgen I Dag er det umuligt.

Han holdt sig oppe fra Dag til Dag, fra Time til Time, og Slyngen trak sig sammen om hans Hals. Vinde Tid, blot Minutter Et Minut er ogsaa lang Tid, naar et Menneske klamrer sig til Livet.

Saaledes gik Sommeren, og om Efteraaret indtraf Byggeforetagendernes skrækkelige Fallit. Firmaet Münster blev insolvent. Ogsaa mange af de nye gik fallit. Kun Kristoffer levede endnu i Illusioner, og med et sidste Haab begav han sig en Dag hen i Paternoster-Gade.

I Veksellererforretningen tog ingen Notits af ham. En underordnet Kontorist, til hvem han sagde sit Navn,

saa hen over Hovedet paa ham. Han maatte vente længe, før han kom ind til Direktøren.

Direktøren sad ved Skrivebordet og læste et Brev og lod ikke til at lægge Mærke til ham. Kristoffer tænkte med Bitterhed paa, at han havde faaet en ganske anden Modtagelse, da han underskrev sin første Veksel paa samme Sted. De tilrøgede, lave Værelser var siden forsvundne, Forretningen optog hele Bygningen: den var bleven til en Bank.

Hans Blik fæstede sig ved den almægtige Direktørs skæggede Ugleansigt. Og han genkendte straks den lille Lærling med Ugleansigtet, som dengang ærbødigt havde bukket for ham. Siden var hans Ansigt blevet dobbelt saa stort, Omfanget af hans Legeme ligesaa; der var knap Plads til det i Lænestolen.

Direktøren havde læst Brevet. Han bøjede Hovedet, som et Dyr paa Spring, og hans udstaaende Øjne saa over Brillerne mistroisk paa Kristoffer.

— Det er Hr. Ulwing? Jo, jo, skulde jeg ikke kende Firmaet. En gammel Forbindelse endnu fra mine unge Dage. Jeg havde ogsaa den Ære at kende en gammel Hr. Kristoffer Ulwing. De er maaske en Slægtning? En mægtig, en fremragende Mand.

— Min Bedstefader

Direktøren blev pludselig yderst høflig. Han bad Kristoffer tage Plads.

— Hvormed kan jeg være til Tjeneste?

Kristoffer foer sammen ved dette Spørgsmaal, som han dog havde ventet. Bleg og forpint saa han hen for sig. Han vilde opsætte Svaret. Indtil da havde han i alt Fald dette sidste Haab. Saa var der intet tilbage.

Manden med Ugleansigtet rettede paa sine Guld-

briller, som paa en foruroligende Maade skar ind i hans kødfulde Tindinger.

— Jeg staar til Tjeneste, — sagde han lidt utaalmodig og saa paa Stueuhret.

Kristoffer tog sig sammen.

— Jeg har Brug for et Laan.

Direktøren blev pludselig kold og overlegen.

— Det har alle Brug for i Øjeblikket. Den Ulykkesdag har ruineret mangel!

— Jeg nægter det ikke, den har ogsaa bragt mit Firma i en lille, forbigaaende Forlegenhed

— Jeg ved det, — sagde Direktøren tørt.

Kristoffers Ansigt arbejdede uroligt.

— Et prompt Laan vilde kunne hjælpe

— Hvilken Sikkerhed byder De? Navnet Ulwing? — Manden med Ugleansigtet smilede, — er desværre ikke længer tilstrækkeligt

— Min Hovedbog staar til Deres Disposition, om De vil gøre mig den Ære, — fremstammede Kristoffer. Han følte tydeligt, at han ydmygede sig overfor en Fremmed, skønt han godt vidste, men ikke vilde indrømme det for sig selv, at det ingen Nytte var til. Han vidste ogsaa, at hans Tale var overflødig, og dog talte han.

Direktøren saa koldt paa ham.

— Banken er nøje underrettet om alt.

Kristoffer trak den ene Skulder op, som om han ventede et Slag. Hans Mund fortrak sig hjælpeløst.

— De kommer for sent til mig. Altfor sent — vedblev Direktøren. — Saa vidt jeg ved, ejer Familien Ulwing nu ikke andet end Huset. For Øjeblikket kunde man ganske vist ikke sælge det. Det er daarlige Tider,

men om jeg ikke husker fejl, saa er Grunden meget stor, den har en god Beliggenhed, midt i Byen, og taa-ler at behæftes.

Kristoffer hang fortvivlet med Hovedet. Direktøren saa over Brillerne, forventningsfuldt paa ham. Et Øjeblik fik han et Udtryk af virkelig Medfølelse, saa suk-kede han og lod sin fede Haand falde tungt ned paa sit Knæ.

— Jeg kan modtage Huset som Sikkerhed. Kun paa den Maade lader Sagen sig ordne.

Kristoffer gjorde en afværgende Bevægelse. Han stak i Sumpen, men havde endnu Styrke nok til ikke at synke helt ned i den. Han kæmpede ikke længer med sig selv. Han følte, at han ikke vilde være i Stand til at røre Huset. Det skulde i alt Fald helt og holdent være Annas. Huset, det kære gamle Hus

Den gamle Bankier rejste sig, da han gav ham Haanden, og fulgte ham til Døren.

— Jeg var en stor Beundrer af Bygmester Ulwing. Det gør mig ondt, at jeg ikke kan være hans Sønnesøn til Tjeneste. Maaske en anden Gang, — mumlede han i en Tone, som om han ikke selv troede, hvad han sagde.

Kristoffer svarede med et pinligt fortrukket Smil. Dette Smil beholdt han ogsaa ude paa Gaden. Det hæf-tede sig ved hans Mundvige.

Han vidste ikke, hvor han gik, og løb mod Folk. En gammel Herre raabte ærgerlig:

— Kan De ikke se Dem for, unge Mand!

Kristoffer stirrede paa ham. Han tænkte paa, at denne gamle Mand var yngre end han og vilde overleve ham.

Da han kom hjem, kastede han sig paa Sengen.

Mærkeligt nok faldt han straks i Søvn. Udmattelsens tunge Søvn. Sveden drev fra hans Pande.

Da han vaagnede, var det helt mørkt i Værelset. Han vidste ikke straks, hvor han var, eller hvad der var foregaaet. Saa, ligesom ved et heftigt Ryk, huskede han alt. Han gispede som et sygt Dyr, der ikke kan udtale, hvad det lider. Han kunde ikke udholde at være alene. Han stod allerede i Døren. Ude paa Trappen saa han paa sit Uhr. Klokken var elleve. Forsigtigt bankede han paa Døren til Solstuen.

— Anna, sover du?

— Ja, forlængst, — svarede Søsteren indefra. Døren blev aabnet. Anna vilde lade munter, men hendes Blik var sørgmodigt.

— Kan du huske, Kristoffer, hvor tidt du i gamle Dage spurgte om det henne fra din lille Tremmeseng?

— Dengang fik jeg det samme Svar. Dengang var jeg ogsaa bange

Anna saa paa ham. — Hvad skal det sige?

Kristoffer smilede ejendommeligt:

— Naa, jeg har vel Lov til at spørge lidt, naar jeg er i godt Humør. Men du, hvad tager du dig for saa sent? — Han saa hen til Bordet. Foran Lampen laa Regninger og Regnskabsbøger.

— Det har jeg ogsaa lært, — sagde Anna træt, — i den sidste Tid har der samlet sig saa mange Regninger. De Handlende rykker, og nede paa Kontoret kan jeg ikke faa Penge. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor Otto Fuger trækker det ud? — pludselig tav hun; hun fik andre Tanker: — Kunde du høre? og hun skyndte sig ind i Børneværelset.

Med slæbende Skridt fulgte Kristoffer efter hende.

Natlampen brændte paa Kommoden. I Kakkelovnen stod en Kande med varmt Vand. Anna bøjede sig over den ene Seng, og hendes Stemme lød blidt i det stille Værelse:

— Her er jeg

Disse faa Ord, som dog betød alt, gik Kristoffer til Hjertet. Han havde ogsaa engang sovet i den samme Tremmeseng, var faret forskrækket op, men hans Moders Stemme sagde ikke: »Her er jeg.« Han havde aldrig kendt en let, smal Haand, som kun klappede for at berolige, to varme Kvindearme, som omfavner i Renhed, og det lyse, klare Smil, som ikke har nogen Bagtanke. Han havde ikke kendt den, som lover alt og tilgiver alt, og naar man er i Nød ganske sagte siger: »Her er jeg« Og dog havde det maaske været tilstrækkeligt til at forme hans Liv helt anderledes.

— De har det godt, — mumlede Kristoffer, da han vendte tilbage til Solstuen. Inden Anna lukkede Døren efter sig, lagde hun et Stykke sammenfoldet Papir mellem Glasdørene. Det gjorde hun altid. De gamle Døre rystede altid, naar en Vogn kørte forbi nede paa Gaden, og det kunde vække lille Ladislaus og gøre ham forskrækket.

— Det maatte man ogsaa sørge for

Kristoffer sad tavs i Hjørnet af den blomstrede Sofa. Han saa ikke derhen. Hans Blik flakkede om i Værelset. Der gik en Tid, saa lagde han Mærke til, at Anna ikke sagde noget. Hvorfor talte hun ikke? Det vilde lette hans Sind, naar hun sagde noget, lige meget hvad, Ord, ganske almindelige, dagligdags Ord, som med deres blotte Klang vilde holde hans Tanker fast, og endnu

et Øjeblik holde dem tilbage ved Randen af den Afgrund, han gruede for.

— Anna fortæl noget.

Søsteren saa op fra den lille Skuffe, hvori hun gemte sine Regninger. — Skal jeg fortælle? Hvor kan det falde dig ind? Jeg, som lever her mellem fire Vægge, — hun smilede og lagde Haanden paa Kristoffers Skulder.

— Godt, lille Kristoffer, der var engang et gammelt Hus. Der boede en Kone, som aldrig kunde faa udsovet, fordi hendes to Sønner altid vækkede hende saa tidligt om Morgen en

Kristoffers Ansigt fortrak sig, da han stod op.

— Du har Ret, lad os derfor gaa i Seng Han kyssede sin Søster paa Haanden. — God Nat, Anna, og han vilde sige noget, men gjorde Vold paa sig, vendte sig bort og gik ud af Døren.

I Korridoren blev han staaende paa den løse Flise og prøvede den Den gyngede endnu. Alabastuhrets Tik-tak fulgte ham endnu en Gang ned ad Trappen.

I hans dybe, hvælvede Stue brændte et Lys, men den lille Flammes Skin kunde ikke fylde Rummet og lod tomme, mørke Kroge tilbage. En stor, hvid Plet faldt ham i Øjnene. Medens han var oppe hos Anna, havde Tjeneren gjort hans Seng i Stand; hans Klæder til næste Dag laa udbredte over Stolen Han kunde ikke udholde Synet af det. I Morgen Hans Hals snørede sig sammen. I dette Øjeblik fornå han en svag Knitren. Han vendte sig om.

Ilden brændte i Kakkellovnen og skinnede rødlig gennem de gamle Kakler. Kristoffer gik hen til den, støt-

tede sig til den, bukkede sig ned og saa ind gennem Aabningerne i Døren. Smaa Flammer dansede hen over Brændestykkerne. En Stund betragtede han dem med uforklarlig Interesse, saa rejste han sig igen.

Livet havde berøvet ham alt. Naar han saa det, han troede paa, nærved, kom han altid til det Resultat, at det var Blændværk ligesom Kakkelovnsfeerne. Han havde jaget efter Blændværk, selv efter at være styrtet. Den Aften var han brudt sammen; han kunde ikke rejse sig mere. Hvorfor skulde han ogsaa det? De Menneſker, han var kommen i Berøring med, havde alle revet et Stykke af hans Sjæl, taget det med sig og kastet det bort. Hvor skulde han søge alle de spredte Stykker? Hvor skulde han faa Samling paa sig selv? Hvad der var blevet tilbage at ham, var for lidt til at fortsætte Livet paa. En Smule Ære; meget lidt. En Smule Medlidenhed med Anna andet ikke.

Hans Haand gled ned fra Kakkelovnen? Hvorfor skulde han varme den? Nu var det jo ikke længer nogen Nytte til

Han gik hen til Skrivebordet. Saa skød han næsten med Væmmelse Papiret fra sig. Ved Døren vendte han om igen. Kastede en Bunke Breve paa Ilden. Han lagde sit Uhr og en tom Tegnebog paa Bordet. Nej, andet havde han ikke hos sig.

I Gaardhaven raslede de gulnede Blade sagte, som om en i Mørket klappede med Tænderne. Sammenkrøben listede Kristoffer ud ad Portlaagen kun de to Søjlemænd saa efter ham.

»Som en Tyv.« I dette Øjeblik kom han, uden selv at vide hvorfor, til at tænke paa sin Bedstefaders Be-

gravelse. Borgmesteren, Magistraten, Lavenes Faner Og Præsteskabet sang og Klokkerne ringede Han vendte sig om, saa gik han videre med usikre Skridt.

Natten var mørk. I Taagen lignede Byen et Billede, der afspejler sig i graat, uroligt Vand. Skæret fra Gaslygterne flød ud i Luften. Baade Husene og de Forbigaaendes Ansigter flød ud. Rystende af Kulde slog Kristoffer Kraven op om Ørene.

Han var naaet til Donau. Paa Kajen snublede han over Tønder og Sække. Saa satte han sig paa det sidste Trin af Bolværkstrappen, slyngede begge Arme om sine Ben og lænede Panden mod de højt optrukne Knæer. Han vilde blot hvile sig lidt. Kun ganske kort.

Han lukkede Øjnene op. Hvad ventede han paa? Alt var jo forbi; han havde ikke mere at vente paa.

I den fugtige Luft saa det ud, som om Donau steg blød og sort hævede den sig hen imod ham. I blind Drift gled han næsten flygtende tilbage, og hans Haand klamrede sig til Stenene.

Saa var det ogsaa forbi. Det store Vand blev smukt og roligt. Lygterne langs Bredden sendte gyngende Lysstrin ned i Dybet. Floden var ikke længer fjendtlig mod Kristoffer. Den sagde noget, som om den havde genkendt ham, kaldte ogsaa paa ham, som i sin Tid paa de gamle Ulwinger.

Kristoffers trætte Sjæl lød dens Kalden, og hans Legeme fulgte hans Sjæl.

Han kom aldrig mere tilbage.

* *

*

De Sager og Begivenheder, som stod i Forbindelse med Kristoffer, kølnedes efterhaanden. Alt Haab var slukt, og det gamle Hus ventede ikke mere den sidste Ulwings Tilbagekomst.

Anna fik alt at vide Bygmester Ulwings mægtige Formue var faldet i Grus, endnu før nogen havde draget Guldet frem for Lyset. Denne Formue havde aldrig straalet, og de, som endnu levede, fattede først dens Størrelse, da de saa Ruinerne af den.

Illeys Strube snørede sig sammen, da han afslørede Sandheden for Anna. Han gruede for de Ord, han maatte sige, han frygtede for, at hans Hustru vilde knække sammen under dem.

Tavs, med bøjet Hoved hørte Anna paa ham, kun hendes Ansigt blev ligblegt og hendes Øjne matte som hos meget syge.

— Jeg har længe anet, at det vilde gaa saadan, — sagde hun ganske sagte, og med en Kraftanstrengelse rettede sig i Vejret, som om hun vilde se Ulykken lige ind i Øjnene. Hun syntes pludselig højere end ellers. Hendes Blik blev klart og dristigt, hendes Hages fine Linie trodsig bestemt.

— Skjul ikke noget for mig, Thomas. Jeg vil vide alt. — Saa sagde hun kun, at Kristoffers Gæld maatte betales, der skulde ikke klæbe nogen Plet ved Navnet Ulwing.

I den paafølgende Tid bar Anna den uafvendelige Nedgang med den samme overlegne Villiekraft, hvormed Bygmester Ulwing i sin Tid havde tømret sin Lykke. Og Thomas Illey saa i Anna noget, han hidtil ikke havde kendt. En forunderlig Kraft strømmede ud

fra hende, den sejge Kvindestyrke, som kan være større mellem Ruiner, end naar den vil bygge.

Aldrig hørte nogen hende klage over Tabet af Formuen, og aldrig saa nogen hende græde. Kun ved Tingdingerne lagde et let Sølvskær sig efterhaanden over hendes Haars varme, mørke Guld.

Nu var Thomas Illey nødt til at blande sig i Firmaet Ulwings Sager. Han tog Orlov, og bag Tremmeskranken i Bygmesterens tidligere Kontor udførte han og hans juridiske Konsulent et pinligt strengt Arbejde overfor de fremmede, utaalmodige Mennesker. Saa fik han en Akkord i Stand med Kreditorerne, og Firmaet Ulwing, hvis Navn var kendt af tre Generationer, eksisterede ikke mere.

Den lille Tavle blev taget af Kontordøren. Kontorfolkene fik en Godtgørelse. Der var kun faa tilbage; af de gamle kun Gemming og Feuerlein. Skriveren havde paaaldende røde Øjne, da han sagde Farvel til Anna. I Korridoren vendte han sig flere Gange om, blev ogsaa staaende paa Trappen, saa gik han med rystende Knæer en Runde i Gaardhaven og tog en hvid Sten med som Erindring.

Alle gik, kun Otto Fuger blev i sin Stilling indtil Likvidationen. Thomas ringede paa ham. Han forlangte Oplysninger. Svaret var tomme Udflugter.

»Det har han jo ingen Forstand paa,« tænkte Overbogholderen og ventede taalmodigt paa det Øjeblik, da han fik sin Afsked.

Illey selv syntes altid rolig. Han forhastede sig ikke og tabte ikke Hovedet. Koldt hørte han paa, hvad der blev sagt, og stak Haanden i Lommen, naar Fuger om Aftenen med dybe Buk forlod Kontoret.

Saa gik han langsomt op ad Trappen. Naar han saaledes havde dvælet mellem de spredte Rester af den bortødslede store Formue, pinte den Tanke ham altid, at en ringe Del af disse Rigdomme havde været nok til at befri ham for den uovervindelige Længsel, hvormed han i hele sin Ungdom havde tænkt paa Godset Ille. Han var opfyldt af en nagende, stum Bitterhed, da han stod overfor Anna.

Hun saa paa ham:

— Er du træt, Thomas?

Han rystede paa Hovedet og tog et Øjeblik Haanden op til den venstre Brystlomme, som om noget trykkede ham der.

Anna kæmpede tavs med sine Tanker. Hun tænkte, at det Arbejde, Thomas nu havde paataget sig, skulde han have gjort for Aar siden, saa havde Kristoffer maaske endnu været i Live, Firmaet eksisteret og Formuen med.

Tavse anklagede de hinanden. Først efter længere Tids Forløb mærkede de begge, at Tavsheden imellem dem var bleven næsten frastødende, og at man ikke kunde bryde den.

Efter nogle Dages Forløb kom Sagføreren ikke mere. Thomas gemte Protokollerne og lod Skodderne sætte for Vinduerne i Bygmester Ulwings forhenværende Kontor. Ogsaa nu syntes han fuldstændig rolig, kun var hans Kinder mere indfaldne end før. I det yderste Kontor stillede han sig op foran Otto Fuger og saa stift ned paa ham.

Den forhenværende Overbogholder blev forvirret.

— Det har været et sørgeligt Arbejde, — fremstam-

mede han, medens han tog Brillerne af og hurtigt pudse Glassene, idet han holdt dem op til det ene Øje.

— Tyveknægt, — sagde Thomas Illey med upaaklagelig Ro, — men fiffigt gjort.

Otto Fuger stirrede forbløffet paa ham. Han lukkede Munden op og vilde protestere.

Thomas Illey maalte ham haanligt. Saa sagde han:

— Skrup af! — og da Fuger ikke rørte sig, tog han ham i Skulderen og puffede ham uden synlig Anstrenge ud ad Døren. Brillerne var faldet paa Gulvet, og som en uren Genstand, han ikke vilde røre ved med Hænderne, sendte han dem med et Spark efter deres Ejerman.

Ude i Porten fremstammede Otto Fuger, halvkvalt af Ophidselse, Ordene:

— Æreskrænkelse Vi mødes for Retten! Jeg indgiver Klage

Han gjorde det ikke. Det laa ikke i hans Interesse at slaa Allarm. Han var allerede en rig Mand.

I det gamle Hus levede man stille og sparsommeligt. Stueetagen blev lejet ud til Fremmede. Madam Henriettes forhenværende Lejlighed og Stalden indrettede en Vinhandler til Lagerrum. Dørene og Vinduerne ud til Gaardhaven lod han mure til og bryde en Indgang fra Gaden. Vogne og Heste kom i fremmede Hænder. Af Tjenerskabet beholdt man kun Florian, Nette og Mamsel Tine, som tidt i Smug tørrede Taarer af sit lange, stramme Ansigt. I de sidste Aar var ogsaa Husets Omgivelser bleven helt forandrede. Paa den gamle Tømrerplads rejste der sig store Kaserner, og deres sværtede Brandmure saa stygge og paastrængende ned i Gaardhaven. Mellem Ulwing-Huset og Donau var an-

lagt en smal Gade med fire Etages Bygninger. Anna kunde ikke mere fra Vinduet se den smukke, store Flod, Fæstningsbjerget, Kirketaarnene og Jesuitertrappen, ad hvilken Vejen i sin Tid førte op til Onkel Sebastian. I Stuerne blev det senere Morgen end før. Husene lige overfor kastede deres Skygge ind ad Vinduerne. Solen skinnede aldrig derind, og det blev Aften tidligere end i gamle Dage. Anna tænkte tidt, at hvis hendes Bedstefader nu saa sin kære By, vilde han ikke kende den igen og ikke kunne finde Vej hjem.

Byen voksede og udviklede sig hurtigt, og Aarene gik hurtigt. Alt gik med stærkere Fart end i gamle Dage. Anna kunde huske, at i hendes Barndom lundede Tiden mageligt og roligt, nu foer den af Sted, som om den rullede ned ad en Skrænt.

Thomas beklædte nu en indflydelsesrig, betydelig Stilling i Ministeriet. De to Sønner gik forlængst i Skole, og naar Anna hørte dem i deres Lektier, lærte hun derved meget, som hun ikke før havde vidst.

I Gaardhaven stod alt i Blomst, Ferien kom. Og saa blev det igen Vinter

Det var Juleaften.

Ikke den tidligere Barnejul, da alt endnu er et herligt Eventyr og en Engel henter Grantræet med Lys paa Grenene fra en anden Verden og flyver med det hen over de snedækkede Tage. Det var nu de Voksnes Jul, som har mistet Eventyrets Glans.

Drengene trak paa Smilebaandet ad Eventyret. Afsteningen forud havde de selv pyntet Træet. Efter Aftensbordet var de begge søvnige, og i Solstuen samlede de stille Gaverne sammen.

Georg havde faaet et Lommeuhr og Bøger og en

rigtig Bøsse af sin Fader. Lille Ladislaus havde faaet Byggeklodser af sin Moder.

— Skynd jer. Klokken er mange, — sagde Illey.

Sønnen forsvandt pludselig fra Drengenes Øjne.

— Til næste Jul ønsker jeg mig et Brospil, — erklærede den yngste i barnlig Begærlighed.

Georg trak paa Skulderen.

— Jeg vilde i dit Sted ønske mig Magen til de Heste, vi saa i Vinduet i Waitzner-Gade. Da jeg var lille, lavede man ikke saa smukt Legetøj.

— Du tænker ikke paa andet end Heste, — henskastede den lille, — men jeg vil bygge en Bro. Naar jeg bliver stor, bygger jeg en Bro over Donau, og alle Mennesker skal betale mig Bropenge.

— Det er dum Snak, — sagde den ældste, — man kan da ogsaa tjene Penge paa Heste.

Thomas smilede og sagde til sin Kone:

— De slægter ogsaa din Bedstefader paa.

Anna saa hen paa Drengene. Den yngste var blond og blaaøjet som Ulwing-Slægten. Hans faste lille Haand lignede hans Oldefars mægtige Haand, og naar han blev vred, trak han ogsaa Hagen ind, og hans Øjne blev kolde.

— Men deres Figur og Bevægelser har de efter dig, ogsaa deres Hovedform, — sagde Anna, og hvad hun længe ikke havde gjort, hun strøg Haanden over sin Mands Nakke paa det Sted, hvor den i en saa ædel, fin Linie bøjede sig ned til Halsen. Hun gjorde det af Taknemmelighed, fordi han holdt af, at Børnene havde taget Arv efter hende. Saa gled hendes Haand ned paa hans Skulder, og hun følte med et en stærk Længsel efter at støtte sin Pande til den. Men hvad

vilde Thomas tænke? Efter saa lang Tid? Maaske vilde det undre ham, maaske vilde han misforstaa hende Hun rødmede svagt og tog Haanden til sig. Hun tænkte paa, at hver Gang, hun havde søgt blot Ømhed, gav Thomas hende altid noget andet. Mændene forstaa aldrig, naar Kvinden beder dem om noget for sin Sjæl.

Anna blev endnu et Øjeblik staaende tankefuldt ved Siden af sin Mand, derefter, som om alt det, man ikke kan udtale, strømmede over for hende, draget hen til Klaveret.

— Vil du synge? — sagde Thomas og blev straks forstemt. — Adam Walter har jo lovet at komme. Saa faar I Musik nok.

Anna blev staaende og saa over Skulderen hen paa ham. Der kom et sørgmodigt Drag ved hendes Øjne og Mund.

— Sæt dig hellere her ved Siden af mig, — sagde Thomas, — kom og lad os tale lidt sammen.

— Tale Anna gentog Ordet som et livløst Ekko, dette Ord, der ikke var et blot Ord, men et Navn, et Navn paa en, som aldrig kom, naar man kaldte.

De saa kort og spørgende paa hinanden. Saa fyldtes Tavsheden med Forsagelse. Der var allerede saa mange smaa Ord og saa megen lang Tavshed, der havde fjernet dem mere og mere fra hinanden, hver tilbage i sig selv, saa at man nu maatte begynde alt forfra, hvis man vilde tale. Det havde været pinligt at begynde forfra og i Dag var det Jul.

I det samme løftede Illey Hovedet.

— Kan du høre

Anna foer sammen og saa gysende hen imod de mørke Stuer.

Den fine Lyd gentog sig haardnakket; det lød som et lillebitte Vridtbor, der arbejdede i Dybet. Det tog fat atter og atter. Et Øjeblik kom Lyden fra Loftet, saa kom det op fra Gulvet, fra Vinduerne, fra Karnissen, alle Steds fra.

— Kan du høre? — spurgte Thomas, og hans Haand standsede i Luften, midt i en Bevægelse.

— Det har jeg længe hørt, — Annas Læber skælvede, da hun forsøgte at smile. Igen tav de begge, og Dødsningehuret borede videre i det gamle Hus.

Thomas følte sig næsten lettet, da Adam Walters Skridt lød ude i Korridoren. Han gik ham i Møde og tog ham Violinkassen ud af Haanden.

— Velkommen, kære Trubadur, — og derpaa, som om han følte den uvilkaarlige Ironi, der laa i hans Ord, tilføjede han hastigt: — Sæt Dem ned, Hr. Professor, — og bød sin Gæst en Cigar.

— Det er sandt, I vil jo spille. Min Kone har allerede for en Time siden udluftet Klaveret, — han lo sagte, medens han lidt spottende saa paa Walters Slips, hvis Tunge stak op i Luften ved Siden af hans hvide Flip.

— Hvad Nyt i Byen?

— Jeg kommer kun sammen med Musikere, — sagde Walter med naadig Kunstner-Medlidenhed, — der staar Striden nu om Partituren til Richard Wagners Parsifal. Det kommer ligefrem til Haandgemæng.

Illey lagde Hovedet lidt tilbage.

— Sig mig, Hr. Professor, tager Deres Musici virkelig disse Ting saa alvorligt? Og tager man overhovedet Kunsten saa alvorlig?

Det gamle Hus.

Adam Walter rynkede den lave Pande. Saa smilede han overlegent.

Anna saa paa ham, som om hun bad ham om ikke at fortsætte dette Emne. Det berørte hende altid pinligt, naar Thomas talte om Musik. Ved saadanne Lejligheder fandt hun ham næsten frastødende ulogisk, trodsigt modstridende; hun kunde ikke lide at se ham saaledes.

— Jeg ved, du bliver vred, naar jeg siger det, — vedblev Illey let henkastet, — men jeg som Ungarer betragter kun Kunsten som en kommenterende Efterligning af Naturen. For mig behøves det ikke, at Kunstneren stiller sig imellem mig og den levende Natur. Baade Svinehyrden og Faarehyrden ser ogsaa Solnedgangen paa Sletten, uden at man sætter dens Skønhed paa Vers for dem.

Walter vendte Ansigtet bort som for at unddrage sig Annas bønfoldende Blik. Han vilde svare, fordi han var nødt til at svare:

— Jeg forstaar mig kun paa Musik og kan kun tale derom. Musikken er ingen kommenterende Efterligning af Naturen, det er Menneskenes eneste selvstændige kunstneriske Frembringelse.

— Det tror jeg ogsaa, — sagde Anna sagte, — enhver Kunst efterligner noget, men Musikken skaber af intet.

»Hvor de stemmer overens,« tænkte Illey, ubehageligt berørt. Han spurgte næsten haanligt:

— Og lærer Komponisterne da ikke af Løvet Hvisken, af Tordenens Rullen, af Vinden, af Fuglene?

— Naturen kender kun Harmoni og Disharmoni, —

svarede Adam Walter. — Melodien har Mennesket skabt. Naturen har ingen Melodier.

— Sig ikke det, Hr. Professor. Har De da aldrig gaaet ude i Skoven? Er De aldrig faldet i Søvn i Mossen ved en Bæk?

Adam Walter rystede paa Hovedet.

— Det lader til, at vi ikke forstaar hinanden.

— Det er ogsaa umuligt, — sagde Illey, — De hører til dem, som føler større Interesse for det malede Billede end for det virkelige Landskab. Jeg holder ikke af at lugte Violer i en Parfumeflaske, men i Skovkanten.

Walter saa hen paa Anna, derefter, ligesom til Sammenligning, henvendte han sig til Illey:

— Hr. Illey, De gør samme Indtryk paa mig som Zigeunermusikken.

— Zigeunermusik gentog Anna tankefuldt, — og jeg hvad er saa jeg?

— En Sang af Schubert, — svarede Musikeren.

Thomas udstødte en kort Latter.

— De to Ting passer ikke rigtigt sammen Vil De ikke ryge, Hr. Professor. Eller det er sandt, I vilde jo spille.

Men den Dag tog Walter ikke sin Violin ud af Kassen. Der var en lille Buket i den. Den var bestemt for Anna, men han tog den ikke frem. Han tog den med sig, ud i Sneen, tilbage i den hvide Julenat.

Da han kom igen, havde han en større Buket med. Det var en tarvelig, kluntet Buket, indsvøbt i Avispapir. Kejtet lagde han den paa Klaveret ved Siden af Anna og blev mere og mere forlegen.

— De maa endelig ikke takke, det er den ikke værd. Det faldt mig ind saadan ganske tilfældigt.

Der gik med et en Trækning gennem Annas Ansigt som af Smerte. Hun hørte ikke mere Walters Stemme, tænkte ikke mere paa hans Blomster, kun paa det ene, at Thomas aldrig nogen Sinde var kommen med Blomster til hende.

»Af hvad Grund?« Og hendes Haand vækkede en anelsesfuld, drømmende Akkord paa Klaveret. Hendes let indfaldne Ansigt fik uvilkaarligt et tragisk Udtryk. Hun begyndte at synge Et dybt Spørgsmaal sang i hendes Stemme. Det var et helt Kvindelivs Graad, Klage og Bøn. En hjerteskræende Bøn om det uopnaaelige, Opfyldelsen af en svunden Ungdoms Løfter og Drømme.

Den henrivende Kvindestemme tog Adam Walter fangen. Han gik hen til Døren, lukkede den næsten skinsyg i og lænede sig saa ubevægelig op til Væggen Saaledes stod han endnu, da den sidste Sang var forstummet. Han fik ikke Tid til at hærde sine Træk til Ro, og da Anna i samme Øjeblik ogsaa led, forstod hun Walters Blik. Med et sørgmodigt taknemmeligt Smil modtog hun den Ømhed, som tavs strømmede hende i Møde Saaledes blev de staaende et Øjeblik. Anna var den første, som vaagnede. Og som om hun ogsaa vilde vække den anden, saa hun hen til Døren.

— Jeg lukkede den i, — sagde Walter ærbødigt, — for at Deres Stemme i Dag ikke skulde tilhøre nogen anden end mig.

Derpaa gik han, og Anna saa længe ind i den tiltagende Skumring. Den Følelse, hvis Varme havde berørt hende, fik hendes egne Følelser, som hun troede udslukte, til at blusse op.

Thomas traadte ind. Nu kom hun i Tanker om, at hendes Mand vilde paa Jagt og sagtens kom for at sige Farvel.

— Naa, er Trubaduren gaaet? Illey saa sig om. Saa opdagede han Buketten paa Klaveret. — Kommer han allerede med Blomster til dig?

Anna saa op paa ham.

— Ved du, Thomas, hvad der er faldet mig ind: du har aldrig givet mig Blomster.

— Jeg giver dig da ikke Blomster, som er vokset paa andres Jord. — Illey lo kort og gik, uden et Kys, uden et Farvel.

Saaledes var de endnu aldrig skiltes. Anna saa for-
bavset efter ham.

— God Fornøjelse! — udbød hun og genkendte ikke sin egen Stemme. Den kunde være kold og ligegyldig.

Da Thomas gik ned ad Trappen, hørte han Annas Klaverspil. En sørgelig Sang lød gennem Huset. Han slog Portlaagen saa heftigt i efter sig, som om han der-
ved vilde slaa Musikken ihjel. Han saa op fra Drosken. Saa faldt det ham ind, at Anna altid plejede at se efter ham fra Vinduet. Før, i gamle Dage »Nu er hun maaske glad over, at jeg gaar og hun kan leve med sin Musik. Deri mødes hun med Adam Walter.« Stolt stødte han Walters Billede fra sig. Han vilde ikke samtidigt tænke paa ham og Anna, men alligevel flettede de to Billeder sig igen sammen i hans Tanker, og han følte sig plyndret.

Drosken hørtes ikke mere, Oppe i Solstuens Mørke brast Musikken. Anna begyndte at pines af den nagende Bitterhed, hvormed hun tænkte paa sin Mand. Havde Thomas da intet Blik for hende? Kunde han da ikke

se, at hun led, at hendes Smil, hendes Sindsro var en Løgn? Saa han da ikke, at det Hele kun var en Maske? Maske forskrækket tog hun Haanden op til Ansigtet, som om hun vilde rive noget af det

Og i dette Øjeblik dæmrede en Minde blandt de mange, hun gemte i Dybet af sin Sjæl. Et gammelt, uforstaaet Eventyr kæmpede sig langsomt frem af Glemselen. Først saa hun kun Billedet: den lille Uhrmagerbutik, sin Bedstefader foran Buevinduet, Onkel Sebastians gamle Haand, violette Frakke, Spændesko. Atter hørte hun hans Stemme. Afbrudte, usammenhængende Ord dukkede op i hendes Erindring, naaede hendes Hjerter, og pludselig stod det tydeligt for hende.

Nej, det ene Menneske kender ikke det andets virkelige Ansigt Alle bærer Maske, ingen har Mod til at tage den af, ingen vover at være den første, thi hvem ved, om de andre vil følge hans Eksempel eller stene ham

Anna gentog i Tanken det gamle Eventyrs Ord: »Alle bærer Maske, alle« Og det er maaske de barmhjertigste, de stolteste, som bærer Tavshedens Maske.

— Thomas, — hun udtalte Navnet højt som i deres Kærligheds første Tid. Det var næsten, som om hun havde fundet en Lygte, der paa den mørke Vej kunde kaste Lys over hendes Mands virkelige Ansigt. Hun ventede hans Komme, skønt hun vidste, at det ikke vilde ske snart. Hun ventede paa ham i lange, ensomme Timer. Ventede ogsaa den næste Dag.

Det blev igen Aften. Adam Walter kom og havde igen Blomster i sin Violinkasse med til hende. Anna var adspredt og urolig. Disse Blomster mindede hende

atter om Thomas. Adam Walters Stemme forekom hende fremmed, hun harmedes næsten over hans varme Blik. I Dag kunde de heller ikke mødes i Musikken.

Medens Anna læste i Noderne, lyttede hun hele Tiden. Udenfor Porten standsede en Vogn. Der lød Skridt i Korridoren. Uvilkaarligt rejste hun sig og strakte Armen ud som for at holde nogen tilbage, der gik forbi. Udenfor blev det stille, modløs sank hendes Arm ned.

Adam Walter betragtede hende opmærksomt og samtidig søgte han med ubarmhjerterig Nysgerrighed at læse i sit Indre. Følte han ogsaa nu det, saa mange Mennesker havde gennemgaaet? Og med legemlig Smerte tænkte han paa den anden, som man ventede, men som gik forbi. Et Udtryk af dyb Haabløshed gled over hans Ansigt. Derpaa, som i Spot over sig selv, rynkede han sin lave Pande og lagde Violinen fra sig.

Det gav et Sæt i Anna, og hun saa spørgende paa ham.

— I Dag kan jeg ikke, — Walters Stemme vilde være skarp og afvisende, men hans Øjne var uendeligt sørgmodige.

Anna holdt ham ikke tilbage, da han vilde gaa. Hun følte sig lettet. Nu behøvede hun ikke at lægge Baand paa sig. Hun skyndte sig hen til sin Mands Dør.

Thomas stod med Ryggen til hende midt i Stuen og saa ud i Luften.

— Du kommer ikke engang ind til mig? — spurgte hun, og der var Varme i hendes Bebrejdelse.

— Jeg vidste, at du havde Besøg. Jeg vilde være alene.

Anna traadte et Skridt tilbage, men alligevel gik hun ikke, som hun ellers vilde have gjort. Thomas gik op og ned ad Gulvet. Gentagne Gange førte han Haanden op til den venstre Brystlomme og trykkede den fladt mod Brystet. Pludselig standsede han foran Anna.

— Tak, fordi du blev, — sagde han, stærkt bevæget, — jeg maa tale med dig.

Anna saa forskrækket paa ham. — Er der sket noget?

— Nej, ikke noget. Hør blot Ille er til Salg

Thomas satte sig paa Vindueskarmen, som om han var træt, og han trak Vejret paafaldende hurtigt. Han fortalte, at han havde været paa Jagt i sin sumpede Skov. Af en af Klapperne havde han hørt, at Godset igen skulde til Auktion. De nuværende Ejere var gaaet fallit og allerede flyttet derfra. Han kunde ikke modstaa det og, hvad han aldrig havde gjort, gik omkring paa Godset. En gammel Karl genkendte ham. Tiltalte ham med »unge Herre« som i gamle Dage, skønt hans Haar allerede var graaet. Forvalteren genkendte ham ogsaa. Og han havde set den store Have, Husets Tag, den frie Donau, Laden og Træet, hvis Bark endnu bar Mærker af Gyngens Reb.

— Ser du, Anna, det Hele er til Salg og billigt; det kunde blive vort. Og der vilde mit Liv have et Maal. For Børnene Kun den Slægt, som er rodfæstet i Jorden, har Varighed. Forgæves kaster Træet sit Frø paa Byens Stenbro, det faar ikke varigt Liv der. Borgerfamilierne er kun Huse, de fleste oplever kun tre Generationer. Landboeren er Jorden. Jorden overlever Husene Hvis jeg kunde vende hjem; der vilde alt blive anderledes.

Forbavselsen forsvandt fra Annas Blik, en ubeskrivelig Angst afspejlede sig i hendes Ansigt.

— Og Huset! Saa maatte vi jo flytte herfra!

— Bliv ikke forskrækket, — sagde Thomas koldt, — jeg vil ikke have, at du skal forlade Huset for min Skyld. Jeg har aldrig forlangt noget Offer af dig. Det behøves heller ikke nu. Men jeg holder det ikke ud længer.

Hvert Ord slog Anna et Saar.

— Hvorfor vil du krænke mig, Thomas?

— Vil du maaske følge med mig? — Han saa vantro, forskende paa hende. — Er det muligt? Vilde du følge med mig, til mit Hjem, nu, da jeg er gammel, og din Kærlighed er borte?

Anna smilede bedrøvet.

— Tror du ikke, Thomas, at Erindringen om den Vej, man har vandret tilsammen, er lige saa stærk som Kærligheden?

Illeys Haand strøg igen hen over Brystlommen, saa lod han den, ligesom tilfældigt, glide ned til Hoften.

Anna lagde Mærke til denne Bevægelse. Hun kom i Tanker om, at denne Bevægelse i den sidste Tid oftere havde gentaget sig. Hun brød sig ikke mere om sin egen Smerte.

— Hvad er det? Hvad er der i Vejen? — Hurtigt tog hun Silkeskærmen af Lampen.

De saa paa hinanden, som om de i lange Tider ikke havde set hinanden Hvor skiltes deres Veje? Naar, ved hvilket Ord, i hvilken Tavshed? Ingen af dem vidste det mere. Det maatte være længe siden, og de var gaaet gennem Livet, uden hinanden, ved Siden af hinanden.

Anna bøjede sig hen imod Thomas. Det forekom

hende, at de nu var mødtes paa den mørke Vej og at hun ved Onkel Sebastians Eventyr saa ind i det Ansigt, hun aldrig havde forstaaet.

— Du har ogsaa lidt, Thomas og som om han var et Barn, omfattede hun ømt sin Mands Hoved med begge Hænder. Hun trykkede det mod sit Bryst, strøg Haanden hen over hans graasprængte Haar og Furerne i hans Pande; hun vilde udslette Sporene af den sørgelige Mangel paa Forstaaelse. Med hvert Strøg svandt noget af det, der havde staaet imellem dem og saa længe havde forhindret dem i at se hinanden.

— Jeg har ikke været god imod dig, — sagde Illey dæmpet, — jeg er gaaet dig forbi, fordi jeg altid kun længtes efter min hjemlige Jord.

— Og jeg troede noget helt andet, — svarede Anna næsten hviskende. — Du tav, og jeg hører ikke til dem, der kan spørge. Vi tav begge to, det var vor Ulykke. For nu ved jeg, at Tavsheden kun dækker, men den slukker intet. Men hvorfor i Alverden har du aldrig talt til mig om dine Ønsker? Hvorfor sagde du ikke noget, mens vi endnu var rige?

Thomas greb sin Kones Haand og kyssede den.

— Jeg var bange for, at du ikke vilde forstaa mig. Nu har du forstaaet mig og det er ikke for sent endnu.

— Men hvor faar vi Pengene fra til at købe Ille? — spurgte Anna urolig.

— Husker du den sumpede Skov? Før var der ingen, der vilde have den, nu byder man mig en god Pris for den. Det vilde allerede være en Del af Købesummen, og jeg vilde ogsaa overtage Gælden.

Anna spilede ængstelig Øjnene op. Hun tænkte paa Kristoffer, der var bukket under for Gælden

— Jeg vil arbejde, — vedblev Thomas, og hans Stemme lød helt ungdommelig, — jeg skal nok faa Gælden betalt.

— Gælden, — gentog Anna mekanisk, og med et Slag vaagnede Bygmester Ulwings ædruelige Borgerblod i hende.

— Nej, Thomas, vi bygger ikke paa Gæld! — Hun sagde det saa bestemt, som hun aldrig i sit Liv havde sagt noget til sin Mand.

Thomas stirrede et Øjeblik mørkt paa hende. Saa knækkede hans Skikkelse mærkeligt sammen, og idet han vendte sig bort, gjorde han en Bevægelse, som om han kastede noget fra sig.

Den Bevægelse greb Anna. I sin Fortvivlelse vilde hun endnu engang prøve en sidste Kamp, med ethvert Offer. Og medens hendes Tanker forvirrede søgte en Løsning, fulgte hendes Øjne uvilkaarligt hendes Mands Blik, fra Vinduet ned i Gaardhaven, hvor Taget ved de vandspyende Drager tegnede sig skarpt af mod Aftenhimlen.

Tavse saa de begge derhen. De to Villier laa ikke længer i Kamp med hinanden, og Anna følte, ligesom beroliget, at hendes og hendes Mands Tanker gjaldt et og det samme.

Hun pressede Haanden mod Ansigtet, næsten krampagtigt, som om hun vilde paatrykke det en Maske, der var tungere end den gamle og som hun herefter skulde bære hele Resten af sit Liv. Saa saa hun op.

— Man maa sælge Huset.

Og inden for de gamle Mure brast i det Øjeblik en længe spændt Streng i stor, usynlig Smerte.

Fremmede Skridt gik i Huset, ligegyldige, uskaan-
somme Skridt. De gik gennem Korridoren, helt op paa
Loftet. Nede i Gaarden forhandlede kolde Forretnings-
mennesker og talte nedsættende om alt. De sagde, at
kun Grunden havde Værdi. Den kunde der tales om;
selve Huset kunde ikke regnes for noget. Det var en
ubrugelig gammel Kasse, som ikke længer var tidssva-
rende.

Anna saa sig ængstelig om, som om Huset kunde
høre og forstaa det. Hun havde Lyst til at raabe til
Mæglerne, at de skulde gaa og ikke vove at sætte deres
Ben her mere. Og gamle Florian skulde stænge Porten.
Og Dagene skulde gaa lige saa trygt som før, da man
ikke behøvede at være bange for, at Huset skulde slaa
en Revne her og en anden der.

I den grønne Stue bankede en Mægler paa Muren
og lo.

— Stærk som en Fæstning. Spidshakkerne vil faa et
drøjt Arbejde med de mange gamle Mursten.

Anna kunde ikke holde ud at høre paa det. Hun flyg-
tede hen i det længst bortliggende Værelse, for at Tho-
mas ikke skulde fæste Blikket paa hende. Hvorfor
skulde hun forstyrre sin Mands Lykke? Han var saa
tilfreds og taknemmelig. Han arbejdede, lagde Planer,
forhandlede om Salget. Paa Auktionen blev Ille tilslaaet
ham, og hans Øjne fik en forunderlig Glans, naar han
talte derom.

— Huset og Bedriften derhjemme kommer snart i
Orden. Alt kommer paa sin gamle Plads: Møblerne,
Billederne, Tjenestefolkene, Forkarlen, Forvalteren og
den gamle Husholderske. Høsten lover godt Glæ-
der du dig ikke, Anna? Ikke sandt, du glæder dig med
mig? Kornet modnes for os.

Der var næsten en febrilsk, sygelig Hast i hans Stemme, i hans Handlinger. Anna var træt og langsom i sine Bevægelser; hun var længe om at komme fra det ene Værelse til det andet; paa Vejen var der saa meget, hun maatte se paa.

Thomas forberedte sig paa Gensynet, utaalmodigt talte han Dagene. Anna sagde Farvel, og hver Morgen vaagnede hun med bange Hjerter.

»Endnu er der ikke sket noget,« tænkte hun og saa sig om, og da hun var alene, gentog hun det højt, for at Væggene ogsaa skulde høre det Hun foer igen sammen. »Maaske i Dag maaske i Aften«

Saa kom ogsaa den Dag.

En fremmed Herre gik med Thomas nede i Gaardhaven. Han traadte i Blomsterbedene og saa flere Gange hen imod Huset. Fra Trappevinduet saa Anna hans Ugleansigt og fulgte ængstelig hans Bevægelser. Han tingede ogsaa og talte nedsættende om alt. Hun begyndte at haabe: maaske gik han sin Vej, ligesom de andre, og alt blev ved det gamle, og maaske oprinder aldrig den Dag, som bliver den sidste.

Ugleansigtet viste sig pludselig paa Trappen og smilede. Han kiggede ind i Solstuen. Forgæves flygtede Anna for ham, inde i den grønne Stue stødte hun igen paa ham.

Den Fremmede lænede sig da næsten hjemmevant til Chatollet og sagde noget til Thomas.

Anna forstod ikke tydeligt Ordene, men alligevel var det, som om et haardt, kort Slag havde ramt hende i Panden. Et lammende Tryk lagde sig paa hendes Hjerne. Thomas' Stemme lød ogsaa forvirret for hendes Øren, kun det saa hun med absolut Tydelighed, at hendes Mands Blik blev helt opklaret.

Og da Direktøren for Banken i Paternoster-Gade gik efter en Times Forløb, var det gamle Hus allerede hans Ejendom.

I flere Dage efter følte Anna det lammende Tryk bag sin Pande. Alt, hvad der foregik omkring hende, syntes hende uvirkeligt; ogsaa, at Lejerne i Stueetagen flyttede og at der blev pakket ind i hele Huset.

Overtagelsen skulde ske i Løbet af kort Tid. Man maatte skynde sig.

De gamle Møbler flyttede sig saa tungt og modstræbende, ligesom gamle Folk fra deres vante Krog. Udenfor Huset holdt fra Tid til anden buldrende Flyttevogne.

Anna lænede sig ud ad Vinduet. Barbenede, sveddryppende Mænd bar hendes Klaver ud ad Porten. Paa Fortovet laa de forvante Møbler opstablede. Paa Nodestaket sad en Flyttemand. Kristoffers gamle Arbejdsbord laa omvendt paa Kommoden, som et dødt Dyr, der stikker alle fire i Vejret.

Thomas var i disse Dage uafbrudt paa Rejse, han vilde selv anvise Møblerne fra det gamle Hus deres Plads paa Herresædet i Ille. Drengene støjede, opfyldte af Begærlighed efter det nye, det ubekendte. De talte om Ille som om et Eventyr, der vilde blive til Virkelighed Deres Faders Eventyr.

»De hænger ikke ved Huset,« tænkte Anna og følte sig forladt. Hun vilde helst have været alene. Saa vilde hendes Erindring have stillet alt paa Plads igen i de plyndrede Stuer. Paa Tapetet kunde man se Omridsene af Møblerne. De tomme Søm stak som smaa, krummede Fingre ud fra Væggen og krævede noget. Hvor Madam Kristines Portræt havde hængt, mindede en flammet Skygge om noget udslettet.

Igen forsvandt et Stykke Møbel og et til

I den grønne Stue stod kun Chatollet paa sin Plads. Anna trak Skufferne ud, den ene efter den anden. I en af dem laa smaa Korsstingsbroderier. Hvor var de stygge og dog saa kære! Hun huskede, at hun som lille Pige havde broderet dem til sin Bedstefader. Saa fandt hun ubehjælpssomme gamle Tegninger, mærkelige Slotte, Piger, Katte med store Ører og to sammenknyttede askeblonde Børnelokker i et Papirsomslag, der bar et meget gammelt Aarstal, skrevet med Bedstefaderens gulnede Skrift.

Hver Gang Uhret slog, gav det et Sæt i Anna, og hun tog sig til Panden, som om Uhrets Slag havde ramt hende der, for at hun skulde skynde sig.

I en anden Skuffe laa den kongelige Fristad Pests Æresborgerbrev og en medtaget lille Bog. Paa dens Bind holdt en Dobbelttørn det ungarske Vaaben mellem sine Klør.

.... Pressburg A. D. 1797. Kristoffer Ulwing
borgerlig Tømmersvend

Medens hun bladede i den, steg en svagt muggen, forgemt Lugt hende i Møde. Hun søgte famlende i sin Erindring.

....Zwei Wanderbursche zogen
hinaus in's ferne Land

Pludselig forsvandt den lammende Følelse fra hendes Hjerne. Virkeligheden tegnede sig ubarmhjertigt klart for hendes Bevidsthed. Hun maatte bort herfra, og alt vilde blive anderledes Og Taarerne løb ustandseligt ned ad hendes Kinder.

Hun havde ikke Mod til at pakke Indholdet af Skufferne ind og laase Chatollet af. Hun gruede for alt, som var endeligt.

Der gik nogen med en Dør. Anna kom til Bevidsthed om sin Uvirksomhed. Hun lod, som om hun var travlt beskæftiget og tvang sig til at dølge sit Indre for sine Kære.

Drengene forberedte sig til Eksamen, og Thomas havde ikke Øje for noget. Opfyldt af sin egen Glæde, gik han i blind Egoisme forbi Annas lønlige, tavse Sorg. Han var tilfreds med alt, kun hans Kones Sendrægtighed forstemte ham.

Anna kunde længe blive staaende foran en halvt udtrukken Skuffe, et tomt Skab. Hendes stakkels forpinte Hjerne havde kun Plads for Erindringer. Selv oppe paa Loftet fandt hun saa mange glemte Minder.

Onkel Sebastians skrøbelige Bedstefaderstol; Fischer von Erlachs og Mansards tilrøgede Portrætter; det forældede Kort over Pest-Ofen Hun tog Kortet hen til Lyset fra Loftsvinduet og saa længe paa de korte, krumme Gaders Linier, den med Blaafarvet malede Donau, Pontonbroens bittesmaa Baade, de smaa Kirker, de utallige ubebyggede Grunde.

Hun kunde ikke finde sig til Rette paa Kortet. Over hendes Barndomserindringer havde der rejst sig en ny, stor By, som i sin Udvikling havde opslugt de forhenværende Gader, forskudt de gamle Torve, havde udvidet sig, var vokset ud over den gamle Byplan, tilmed ud over alt det, Bygmester Ulwing engang i dristig Tillid havde forestillet sig.

Anna gik træt ned ad Trappen, og Aftenen fandt hende igen uvirksom foran et aabentstaaende Skab. Hun sad paa Gulvet, og paa hendes Knæ laa et perlebroderet Cigarfederal, der var blevet helt fladt af Ælde

Fra det tilstødende Værelse nærmede sig Skridt. Hun lyttede og vilde virkelig skynde sig, men glemte,

at hun skulde pakke Sagerne ned i den aabne Kasse, og med en hurtig Bevægelse lagde hun uvilkaarligt alt igen ind i Skabet, paa den gamle Plads.

Thomas stod ved Siden af hende.

— Hvor lang Tid behøver du endnu?

— Aa, jeg har saa meget at gøre, — svarede Anna til sin Undskyldning. Men hvad det var, kunde hun ikke have sagt.

— Om en Uge skal Huset afleveres, — mumlede han fortrædeligt.

Anna saa op paa ham.

Lampeskæret faldt paa hans Ansigt. Hvor hans Træk var gamle og medtagne. Det smukt formede Hoved gjorde et sørgeligt indskrumpet Indtryk, og i de indfaldne Fordybninger mellem Knoklerne laa lillablaa Skygger.

Anna troede, at hun saa fejl og rejste sig op.

Thomas tog sig til Brystet og gjorde igen med Haanden den ejendommelige Bevægelse, som hun saa tidt havde set. Nu kunde Anna ikke længer tro, at det var tilfældigt. Som for at undfly den beklemmende Angst, gemte hun sig i sin Mands Arm og trykkede sit Hoved mod hans Bryst.

Thomas blev staaende paa samme Plet, som om han var fra sig selv. Han trak Vejret tungt og stirrede over sin Kones lille Hoved stift ud i Luften. Hans Hjerte bankede kraftesløst, hastigt, saa holdt det op, og et Øjeblik blev der en uhyggelig Stilhed i hans Bryst.

Anna lyttede aandeløs. Under hendes Hoved begyndte den hastige, hakkende Banken igen.

Som om Thomas først nu lagde Mærke til sin Kones Nærhed, rettede han sig i Vejret og skød hende

utaalmodig fra sig. Anna kom i Tanker om, at det ikke skete første Gang. Et forfærdeligt Lys gik op for hende.

— Det er ikke noget, — sagde Illey og tvang sig til at le. Men hans Latter kvaltes i Annas bedrøvede Blik.

— Hvor længe har du havt det, Thomas?

— I lang Tid.

— Men, for Guds Skyld, hvorfor har du da ikke sagt noget?

— Jeg troede, at det ogsaa vilde gaa over i Ille Luk Vinduet op. I Dag er det slemt Hans Ansigt blev askegraat, hans Øjne bad om Hjælp. Med et eneste Ryk rev han sin Krave op.

Anna løb ud.

— Hent en Læge! En Læge

Det ringede i hele Huset, da Florian slog Porten i efter sig.

Timer kom og gik og efterlod deres Spor paa Ansigterne. Thomas var allerede i Seng. Ude paa Trappegangen talte Anna længe med Sønnen af den gamle Overlæge, den unge Dr. Gardos.

Lægens Stemme lød beklemmt, hans Ord naaede knapt til Anna og lod alligevel omtrent alt styrte sammen omkring hende. Havde hun ikke mistet tilstrækkeligt? Gaves der da ingen Barmhjertighed for hende?

Dr. Gardos saa deltagende paa hende.

— Der kan ske Mirakler

Annas Øjenkroge trak sig opad, og hendes Blik havde et Udtryk, som om hun saa et Skræmmebillede for sig. Det gøs i hende, saa gik hun med ejendommelege, stive Skridt tilbage til Korridoren. Da Thomas halvt i Søvn greb efter hendes Haand, bøjede hun sig med et ynkeligt, brustent Smil ned over ham.

Det varede længe, før det blev Morgen, og længe, før det igen blev Aften. I Huset foregik ingen anden Forandring end den, at Dagslyset skinnede paa det og forsvandt.

Thomas laa ubevægelig i Sengen. Anna lyttede spændt til hans Aandedræt og tænkte paa de Timer, som gik, og Overdragelses-Dagen, som truende rykkede nærmere.

Hun bad om Opsættelse. Fik Afslag. Maatte altsaa følge den unge Dr. Gardos' Raad.

I Huset lige overfor stod en lille Lejlighed ledig der var ikke andet for, man maatte flytte derover. Rykke sammen, indskrænke sig for et Par Dage. Lægen havde jo sagt, og sagt det ganske roligt, at det kun drejede sig om en kort Tid.

»Altsaa sker der alligevel Mirakler,« tænkte Anna. »Ja, det drejer sig kun om en kort Tid, saa vil alt endnu vende sig til det gode. Hun følte sig lettet, og saa forløb den sidste Dag i det gamle Hus.

Det blev Aften. De to Drengene var gaaet med Tine over i den ny Lejlighed. Thomas sov, Anna og den gamle Tjener vaagede hos ham, men de turde ikke se paa hinanden.

Vinduerne stod aabne, ude i Korridoren dikkede Alabast-Uhret, det stod paa Gulvet, op til Væggen. Det var det eneste Stykke, der var tilbage i det tomme Hus. Florian vilde selv bære det over i den ny Lejlighed.

Anna talte Timeslagene. »Om tre Timer om to Timer« Lydløst rejste hun sig, smuttede gennem Korridoren og ned ad Trappen. I Gaardhaven mellem de høje, kedelige Brandmure stod de gamle Kastanie-træer endnu paa Plads, Trækbrønden og Buskene

og man kunde endnu sætte sig paa den runde Bænk omkring Æbletræet. Alt var som i gamle Dage; ogsaa det gamle Uhre Tiktak lød ned i den lille Have.

Anna støttede Hovedet mod Træstammen, og skønt hun ikke havde Øjnene fra Thomas' Vindue, sagde hun Farvel til alt omkring hende.

Da, som om Ordet pludseligt var forstummet paa Læberne af en under dette Farvel, blev det tyst Uhret var gaaet i Staa.

Anna løb op ad Trappen. Nu kom hun i Tanker derom. I Gaar Aftes havde hun glemt Uhret, og Sommerfuglen, der var anbragt paa Pendulet, og som hun altid havde set levende, hang nu død mellem de smaa Alabastøjler. Træt lod hun Haanden glide hen over Panden. Saa var den lille Dværg ogsaa gaaet sin Vej? Forlod Tiden ogsaa det gamle Hus?

Hun aabnede Døren ind til den grønne Stue. Skæret fra Lysene vuggede sine Lysbølger omkring hende. Hendes Skridt lød hult mellem de tomme Vægge. Hun stod stille foran de høje, hvidmalede Glasdøre. Paa den ene Dørkarm saa man udskaarne Mærker. Da hun og Kristoffer var Børn, afmærkede deres Fader, Aar for Aar, hvor meget de var voksede. Hun gik videre, var somt prøvede hun Dørhaandtagene, et for et. Nogle var tavse og eftergivende, andre peb opsætsigt. Hun kendte dem de havde saa mange Gange blandet sig i hendes Liv. Hun kendte hver Stemme der i Huset. Vinduerne talte til hende, naar de blev lukkede op, og saa Dørtrinet sagde noget, naar hun traadte paa det, og i lang Tid altid et og det samme; men det hørte med til hendes Skæbne.

Hun gik langs med Væggene, lod Haanden glide hen over de falmende Tapeter, over den graa Kakkelovn, og

saa over Vindueskarmen. Hun stillede Lyset i den og saa gennem de smaa Ruder mod Donau, som i gamle Dage; men Huset lige overfor spærrede Udsigten for hende.

En Vogn rullede gennem Gaden; det lød som et Piskeslag. Anna trykkede sig op mod Væggen, og i den næsten legemlige Nærhed, den sammenflettende Stillehed blev hun efterhaanden klar over noget, som maaske altid taaget, uden Ord havde levet i hendes ubevidste Selv. I dette Øjeblik følte hun, hvordan hun og det dødsdømte gamle Hus hørte sammen. Stenene under Murkalken, Bjælkerne og Murhvælvingerne, alt stammede fra en og samme Kraft, og hun var et med det, som om hun var gaaet frem af Murene, som om hun kun var en Del af dem, men en Del, som bevægede sig og lydeligt kunde give Ord for deres tavse Smerte.

I hendes Tanker rørte sig svundne Liv, som fortsatte sig i hende, der havde overlevet dem alle. Hun gennemsitredes af dunkle Erindringer, som hun aldrig selv havde oplevet, men som Ulwing-Huset mindedes i hende.

Siden Uhret var gaaet i Staa, var Tiden ophørt at være til for Anna. Hendes eget Legemes pinlige Skælv lod hende komme til Bevidsthed. Hele Huset skælvede med hende. Der blev ringet paa Portklokken.

Blodet stemmede sig op i Annas lammede Hjerte. Knæene rystede under hende, da hun gik tilbage gennem Stuerne. Hun lukkede alle Dørene efter sig og saa sig hele Tiden om. Paa Gulvet henne ved Døren ind til Børneværelset laa et Stykke sammenlagt Papir. Hun tog det op og stak det ind mellem Glasdørene, som hun plejede, for at Døren ikke skulde ryste, naar en Vogn kørte forbi.

Først da Døren sprang op igen, efter at hun havde lukket den, gik det op for hende, at dens Rysten aldrig mere vilde forstyrre nogens Søvn. Anna hulkede mellem de sørgeligt nøgne Vægge. Værelserne gentog hendes Hulken, det ene efter det andet, sagte, sagtere og sagtere

Porten blev lukket op. Fra Trappen hørtes unge Dr. Gardos' Stemme, idet han gav sine Ordre. Efter ham kom to Mænd med en Bæreseng. Anna mødte dem i Korridoren. Hun tumlede tilbage, som om hun havde faaet et Stød for Brystet, men straks efter var hun tilsyneladende fuldkommen rolig. Hun lukkede Døren op, og med mild Røst vækkede hun sin Mand.

I den tidlige Morgendæmring gled Bæresengen med Thomas over Gaden som over et smalt, blaaligt Vand. Den ene, den kendte Bred, var det gamle Hus, den anden det ubekendte mørke Hus og det ubekendte nye Liv, hvori Anna følte, at hun ikke havde Rod.

Med bøjet Hoved gik hun hurtigt ud ad Porten. Kun midt paa Gaden vaklede hendes Skridt. Hun vendte sig pludselig om.

De to Søjlemænd bøjede sig frem under Vaserne paa Gesimsen. Deres Stenøjne rettede sig mod hende og stirrede ligesom anklagende paa hende og med et Spørgsmaal, som ikke lod sig besvare.

Langsomt laasede Florian Porten af med den store, gamle Nøgle. For sidste Gang, for allersidste Gang....

* *

*

De nye Beboere af den fremmede lille Lejlighed forekom alt omkring dem fjendtlig trist.

I den snævre Entré sydede et frit Gasblus. Dørene var forsømte og afslidte, og de mørke Værelser mindede om Folk, som kun havde sørget for at komme bort igen.

Den første Uge gik. Anna veg ikke fra sin Mands Seng og turde endnu ikke gaa hen til Vinduet. Men hendes Sjæl levede paa to Steder: hos Thomas og i det gamle Hus.

Men efter en gennemvaaget Nat kunde hun ikke udholde det længer. Hun listede sig hen til Vinduet og bøjede sig frem, tøvende og fejt.

Hun følte sig lettet; i Morgendæmringen stod det gamle Hus endnu urørt Først nu opdagede hun, at dets gule Mur sprang frem fra Husrækken og indsnævrede Gaden. Nu saa hun ogsaa for første Gang, hvor gammelt Huset var under det høje, stejle Tag, fra hvis Skygge Vinduerne stirrede paa hende med Øjne, der var matte af Sorg.

Medens hun betragtede dem i Rækkefølge, lyttede hun uafbrudt tilbage. Pludselig forekom det hende, at Thomas trak Vejret svagere. Skælvende skyndte hun sig hen til ham

Og det blev herefter den eneste Vej, Anna gik. Den var kun kort, og dog omfattede den hele hendes Liv.

En Morgen, nogle Dage efter, skræmmede en ejendommelig Lyd hende op af det Blund, hun træt var faldet i. I Værelset var der stille; Lyden kom udefra. Hun rejste sig fra Lænestolen, hvori hun sad og vaagede, og gik paa Taaspidserne hen til Vinduet.

Udenfor det gamle Hus stod der Arbejdsfolk. Nogle Daglejere trillede tjæret Langstræ ned fra en Vogn. Porten stod paa vid Gab, som om den havde aabnet

sig til et rædselsfuldt Dødsskrig. Midt paa Loftet ga-
bede et Hul mellem Tagstenene, og Folk færdedes paa
Taget.

Anna holdt Hænderne for Øjnene Det skulde
hun ogsaa opleve? Og hun kan ikke flygte. Og hun vil
faa det altsammen at se.

Thomas foer op af sin urolige Søvn.

— Hvad er det? Hvad foregaar der?

Der gaves intet Ord for det, som foregik derude, og
selv om saa var, kunde Anna ikke finde det. Tavs gik
hun tilbage til Sengen og trak sit gamle, smukke Smil
ligesom et Slør for sit Ansigt. Hun skyndte sig, gik for
voldsomt til Værks Sløret gik itu og dækkede ikke
længer.

Thomas greb efter hendes Haand. I dette Øjeblik
føjte han Annas Offer i hele dets Omfang. Før havde
han stolet paa, at det vilde lykkes ham at knytte sin
Kones Sjæl til det, han elskede. Sygdommen vristede
alt ud af Haanden paa ham, og han skammede sig, hans
Stolthed led, fordi han var Skyld i Annas stadige Offer.
Hans trætte Blik saa med uendelig Kærlighed paa
hende. Anna vendte Ryggen mod Lyset, medens hun
klappede Thomas' Haand. Han talte om Ille og sine
Planer

Næste Dag bragte Postbudet en lille Pose. Den inde-
holdt Hvede guldgul, vægtig Hvede fra Ille. Lang-
somt og tankefuld lod Thomas den risle mellem sine
Fingre, og mdens Livet som en skarp Modsætning gled
gennem hans magre Haand, fyldtes hans Øjne med
Taarer.

I disse Øjeblikke, i disse Dage ældedes Annas Træk
under det opslidte, bristende Smil.

Udenfor var Taget paa det gamle Hus allerede for-

svundet, og bag Stilladset ventede den gule Façade sørgmodig som en stakkels gammel Fange. Anna forestillede sig, at det gamle Hus beklagede sig under det store Stillads, og vidste, at man havde indhegnet det for at slaa det ihjel.

Spidshakkerne begyndte deres Arbejde. Jamrende rutschede Murstenene ned ad en Rende. Arbejdsmænd og Slovakpiger færdedes paa Stilladset og læssede ogsaa Mursten paa deres Bærebøre.

For hver Dag, der gik, blev Huset mindre. Arbejderne slog Huller i Murene og lod dem saa styrte sammen. Paa den Maade gik det hurtigere.

Den hule Støj gik Anna til Marv og Ben, og med hvert Slag af Hakken gik noget sønder i Annas Hjerter. Hun havde en Følelse af at blive svagere for hvert Brag, som om Generationers Kraftanspændelse styrtede sammen i hende, den gamle, store Kraft, hvormed de første af Slægten Ulwing, de bortgangne, de ubekendte, de dunkle, alle som een havde baaret Sten til Bygmesteren Sten til Huset.

Hun tænkte paa sin Fader. Han havde endnu været net om Murene. Og Kristoffer det var ham, som begyndte at rive Huset ned, og nu var det ude med det.

Hullet i den gule Mur aad mere og mere om sig. Efterhaanden blev hele Façaden et eneste Hul. Man kunde se ind i Stuerne. Det gjorde Folk ogsaa ude fra Gaden, og det virkede paa Anna, som om paatrængende, nysgerrige Fremmede saa ind i hendes omgærdede Livs svundne Dage.

Det grønne Tapet klamrede sig endnu hist og her sejgt til Ruinerne. I Hjørnet gabede et stort, sort Hul, hvor man ubarmhertigt havde revet Kakkelovnsrøret ud: Løngangen for Kristoffers Kakkelovnsfeer. Hist og

her svævede opbrækkede Gulvbrædder i Luften, og de nedrevne Skorstenes mørke Fordybninger var endnu synlige, som om en stor, sodet Finger var strøget ned ad Muren.

Til den anden Side dukkede Korridorens buede Vinduesrække allerede frem. I Gaardhaven ragede Træerne op og saa ned paa Gaden. Saa en Dag stod de ikke mere der. Da den store Arbejdsvogn skumplede med dem ud ad Porten, kunde Anna kende hvert eneste Træ igen. Allerøverst laa en afhugget Træstamme med Stumperne af den runde Bænk.

Alt gik i en Fart; de to Søjlemænd laa allerede paa Ryggen, nede paa Fortovet. Da det blev Aften, og Arbejderne var gaaede, tog Anna et Shavl over sig og løb ned ad Trappen. Hun vilde sige Farvel til Søjlemændene. Hun bukkede sig ned over dem og saa dem ind i Ansigtet. Skæret fra Gadelygten, som før altid faldt ind i Solstuen, belyste de to Stenfigurer. De saa ud, som om de var døde.

Der kom nogen gaaende henne fra Hjørnet. Anna trak sig tilbage til Portaabningen. To Mænd kom ned ad Gaden. Den ældste blev staaende; hun kunde tydeligt høre, at han sagde:

— Det var i sin Tid Bygmester Ulwings Hus.

Den yngste skrævede ligegyldigt over Søjlemandens Hoved.

— Bygmester Ulwing? — pludselig saa han interesseret paa Murresterne, — Ulwing? var han i Familie med Uhrmageren i Ofen?

— Det var hans Broder.

— Jeg har aldrig hørt, at der var andre af den Familie. Sebastian Ulwing, — mumlede den unge, idet han gik videre, — han gjorde meget for Fædrelandet.

Anna saa efter dem. Det var altsaa det Hele, der endnu knyttede sig til Navnet Ulwing? Mindet om deres Arbejde var allerede gaaet tabt? Kun Onkel Sebastians Heltedød, kun et uklart Eventyr var blevet tilbage?

Der kom igen Folk, Vogne, Liv, Byens Tummel.

Anna gik over Gaden, til det fremmede Hus.

Den Nat var Thomas meget urolig. Han kastede sig i Sengen og spurgte flere Gange Anna, om hun var der. Han saa hende ikke, skønt hun sad paa Sengekanten og holdt hans Haand i sin. Hun holdt modigt Hovedet oppe; der var ikke en Taare i hendes Øjne. Hun vilde ikke have, at Thomas skulde læse sin Død i hendes Ansigt.

Henad Morgen mærkede Anna et svagt Tryk i sin Haand.

— Er du der? — spurgte den Syge, — jeg har ligget og ventet paa dig.

I Løbet af nogle faa Minutter var der sket en mærkelig Forandring med Thomas' Ansigt. Der laa en Skygge over det, og Anna saa sig forgæves om; hun kunde ikke opdage, hvorfra den kom. Men den var der og blev bestandig dybere omkring Øjnene og Munden.

— Nu maa jeg af Sted, — sagde Thomas, — du skal ikke ryste paa Hovedet. Jeg ved det

Anna kunde ikke svare og heller ikke mere holde sine Taarer tilbage.

— Græd kun, Anna, det gør godt, og tilgiv mig, hvis du kan. Jeg har ikke forstaaet dig, derfor var Livet dig saa tungt ved min Side Han lukkede Øjnene og laa længe uden at røre sig, kun af og til viste der sig en Trækning paa hans Ansigt, som af indre Graad. Saa drog han Annas Hoved ind til sit Bryst.

— Kom tæt, ganske tæt. Det var dit, kun dit Anna Anna, — gentog hans Stemme, mange Gange, svindende, — Anna

Det var hans sidste Ord, som om han fra hele sit Liv ikke vilde tage andet end dette Navn med sig paa den ubekendte, ensomme Vej.

Da det blev Aften, var Thomas Illey død.

Anna vaagede den Nat mellem to Døde. Mellem sin Mand og det gamle Hus.

Henad Morgenstunden kom der nogen ind i Værelset og omfavnede hende heftigt. Det var hendes Søn, Thomas' Søn.

Støttet til hans Arm forlod Anna bag sin Mands Kiste det fremmede Hus. Og den yngste, den blonde, blaaøjede, klyngede sig til hende og holdt hendes Haand fast i sin.

Man førte Thomas bort. Han vilde begraves i Ille. Anna og de to Sønner kørte gennem Byen til Banegaarden.

Det var en varm Sommeraften. Lygterne var allerede tændte. Hist og her hang de elektriske Lamper som glødende, blaalige Sølvkugler ned fra Traadene. Oplyste Butikker, Udstillingsvinduer, store Kafeer med straalende Spejlglasruder. Serviter-Pladsen, Grenader-Gaden og paa det tidligere Grassalkovics-Hjørne angav et stort elektrisk Uhr Klokkeslettet.

Vognen drejede om, og paa begge Sider af Gaden var den stærke Aftenfærdsel. Omnibusser, Vogne, Tummel, oplyste Reklamer og Mennesker. Mange Mennesker overalt.

Længere fremme opstod Trængsel. Stilladserne ved de nye Bygninger strakte sig ud over Fortovet. Fugtig

Kalklugt blandede sig i det ophvirvlede Sommerstøv. Under Stilladserne hastede Folk af Sted. Der lød Raab en Vandstraale udgød sig i et bredt Neg over den ophedede Stenbro.

Den beredne Politibetjent holdt sin behandskede Haand i Vejret. For et Øjeblik standsede alt, saa opløstes Virvaret og strømmede bølgende videre.

Annas Blik gled tomt hen over Butiksskiltene. Hun fandt ikke et eneste kendt Navn. Jørgs, Münsters, Walters var forsvundne. Andre Navne, andre Mennesker. Og Ulwings?

En forglemt gammel Hjørnelygte, et tilfældigt skaanet Træ mellem de unge Træer langs Gaderne, et dødsdømt, løjerligt gammelt Hus, som stod kejtet, ængstelig mellem de mægtige nye Huse De kendte maaske noget til Bygmester Ulwing, men Menneskene, de kendte ham ikke.

Kørselen gennem Byen var til Ende. Vognen holdt udenfor Banegaarden.

I den tilrøgede Forsal sad Florian og Mamsel Tine paa Rejsegods. Et Steds blev der ringet med et Klokke, og en Stemme raabte Navne paa ubekendte Steder, hvor Folk rejste hen, hvor der boede Folk.

Fra Perronen saa Anna, at en mørk Godsvogn blev koblet til Toget. Det varede længe Toget blev forsinket. Folk havde Hastværk. Kun den, som Godsvognen i Enden af Toget førte til Ille, havde ikke længer Hastværk.

Igen begyndte den arrige Klokke at give Ondt af sig.

Anna lændede sig endnu en Gang ud ad Kupévinduet, skønt hun ikke vilde se efter noget, alt var jo borte, alt laa fjernt. Hendes trætte, hensigtsløse Blik blev alligevel fæstet ved noget.

En kom hen imod hende, kom fra det, som allerede var svundet som laa fjernt.

Adam Walter standsede udenfor Kupévinduet og tog tavs sin Hat af. Han stod ved Siden af Skinnerne, da Toget var kørt. Han saa længe, ubevægelig efter det.

* *

*

Af den mørke Nat steg Morgenen frem og Marker og Træer

Af og til saa det ud, som om noget Hvidt blev revet forbi de raslende Vinduer i Toget, lynsnart forsvandt de smaa Signalhuse. Bomme bevægede sig ligesom opløftede Arme. Galoperende Telegrafpæle blinkende Traade. Træerne vuggede deres Løv i Suget fra Lokomotivet, og Skyggen af Røgen lagde sig bredt over de solbeskinnede Marker.

Saa gav det et Ryk. Toget holdt.

Paa den lille Ille Station havde Folk allerede ventet længe. Blaa Farvepletter, brogede Bondedragter, blændende hvide Skjortærmer. Pludselig sænkede de runde Søndagshatte sig som en Flok sorte Fugle.

Tavse, med blottet Hoved stod Folkene i Ille foran Fru Thomas Illey. Barkede, brune Hænder rakes ud imod hende, og de mange taarefyldte Øjne saa paa hende, som paa en gammel Bekendt.

— Velkommen hjem til os En gammel Bonde med et furet Ansigt bukkede sig ned over hendes Haand.

De bageste stimlede sammen om Sønnerne. En Bonddekone klappede den unge Georg Illey paa Armen.

— Aa Jøsses, hvor han ligner sin Fader.

Anna saa sig om med et usikkert Blik. Hun følte noget fremmedartet nyt. Den Plet, hun stod paa, var Illes Grund, baade Træerne og Folkene var voksede op

af den, alt hørte den til, ogsaa hendes Sønner, ogsaa Mindet om Thomas

En dyb Bondestemme sagde langsomt:

— Vor gode Herre er kommen hjem.

Folkene gjorde Plads for Metalkisten, fire kraftige Karle bar den paa deres Skuldre hen til Vognen. Der satte de den ned i en Bunke Egeløv, saa slog de alle Følge efter den. Ved Korsvejen drejede Vognen om til Kapelhøjen. Kareten svingede ind i Poppel-Alleen.

Anna saa efter Vognen. Hjulene var dækkede af det nedhængende rige Løv. Egens Krone bar Thomas Illey, Træet fulgte ham til Kirkegaarden.

Kapellets Klokke talte stille til Himlen. I det Fjerne sluttede Landsbykirkerne sig til den. Den ene fortalte det til den anden, fortalte vidt ud i Landet, at Herren til Ille var kommen hjem.

Paa begge Sider af Vejen stod med deres gamle Traditioner Poplerne som en Række Væbnere. Kareten drejede igen om. Hjulene rev Gruset op. Og der, mellem Egetræerne, ventede det gamle Herresæde, og i den hvidkalkede, svale Forhæl lød Skridtene under Portræterne af de gamle Herrer til Ille.

Træt gik Anna indenfor; saa foer hun næsten forskrækket tilbage. Som om Huset havde smykket sig til en Glædesfest alt var opfyldt med Blomster. Disse Blomster skar hende i Øjnene med de brogede, lyse Farver, og den tilbagetrængte Smerte hulkede i hendes Bryst. Hun trykkede begge Hænder imod Brystet Blomsterne havde saaret hende.

— Hvorfor har man gjort det, hvorfor dog? Og netop i Dag

Den gamle Husholderske traadte frem fra Pigernes Række.

— Det er efter vor gode Herres Befaling. Han vilde have, at vi skulde plukke alle Blomsterne, naar vores Frue kom hjem.

I Annas gennemsigtige, blege Ansigt viste der sig en smertelig Trækning ved Øjne og Mundviger. Som om hun saa ned i et gaadefuldt Dyb, hun hidtil ikke havde havt nogen Anelse om. Nu saa hun ind i sin Mands Sjæl, nu, da han gav hende alle Blomster, som ikke var voksede i fremmed Jord. Død gav han hende dem, men han gav dem alligevel.

Kunde man dog blot sige et Ord til dem, som er gaaet bort, tale, naar de ikke længer kan

Anna blev siddende alene i et lille, hvælvet Værelse. Over den blomstrede Sofa hang Fru Christines Portræt. Klaveret stod der ogsaa og det lille Sybord, alt stod som før i Solstuen.

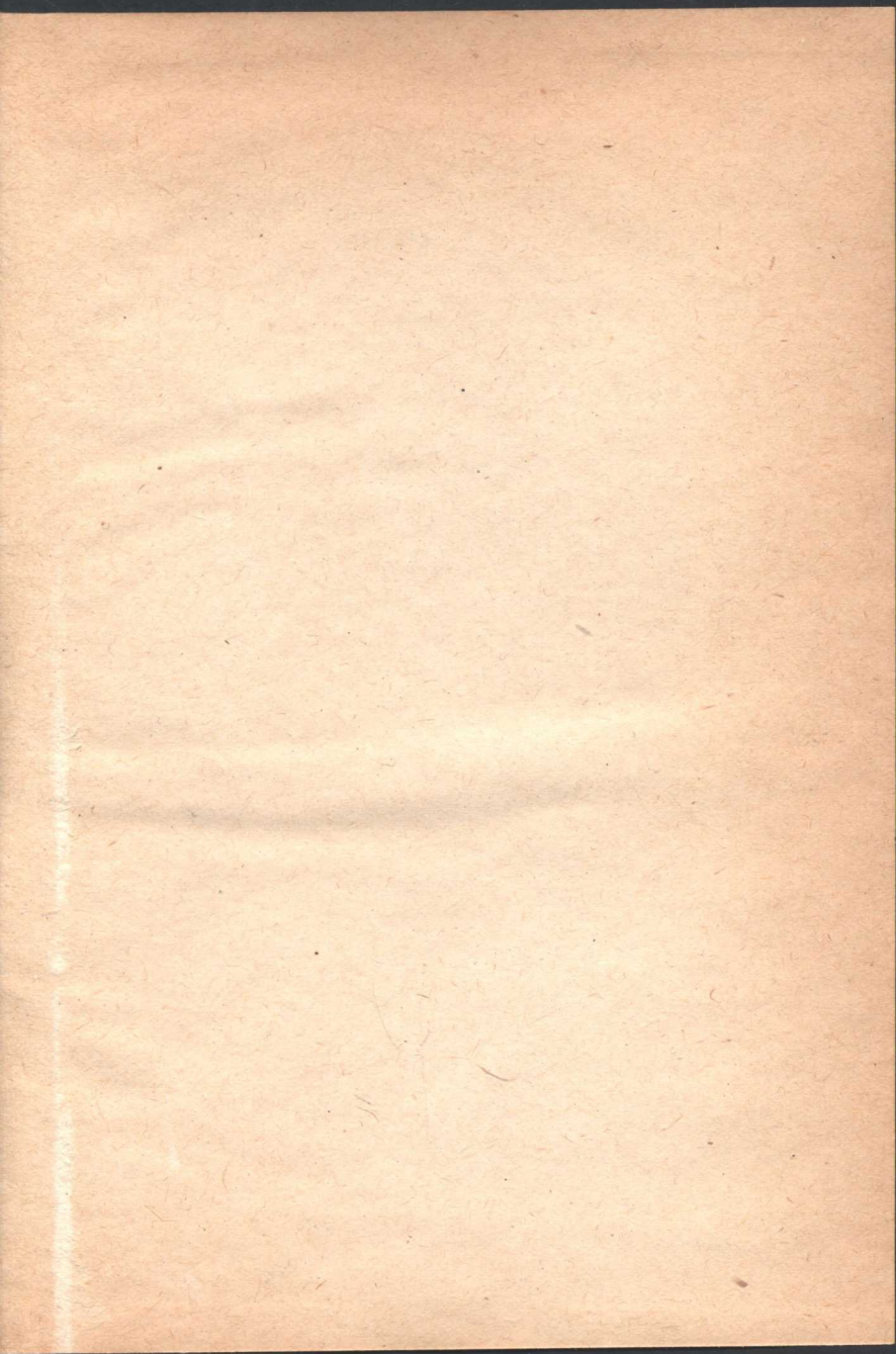
Anna lænede Panden til Vinduessprossen, og omgivet af sine gamle Møbler saa hun ud i den fremmede Verden. Den store Haves friske Aande strejfede hendes Ansigt. Træerne hviskede til hverandre.

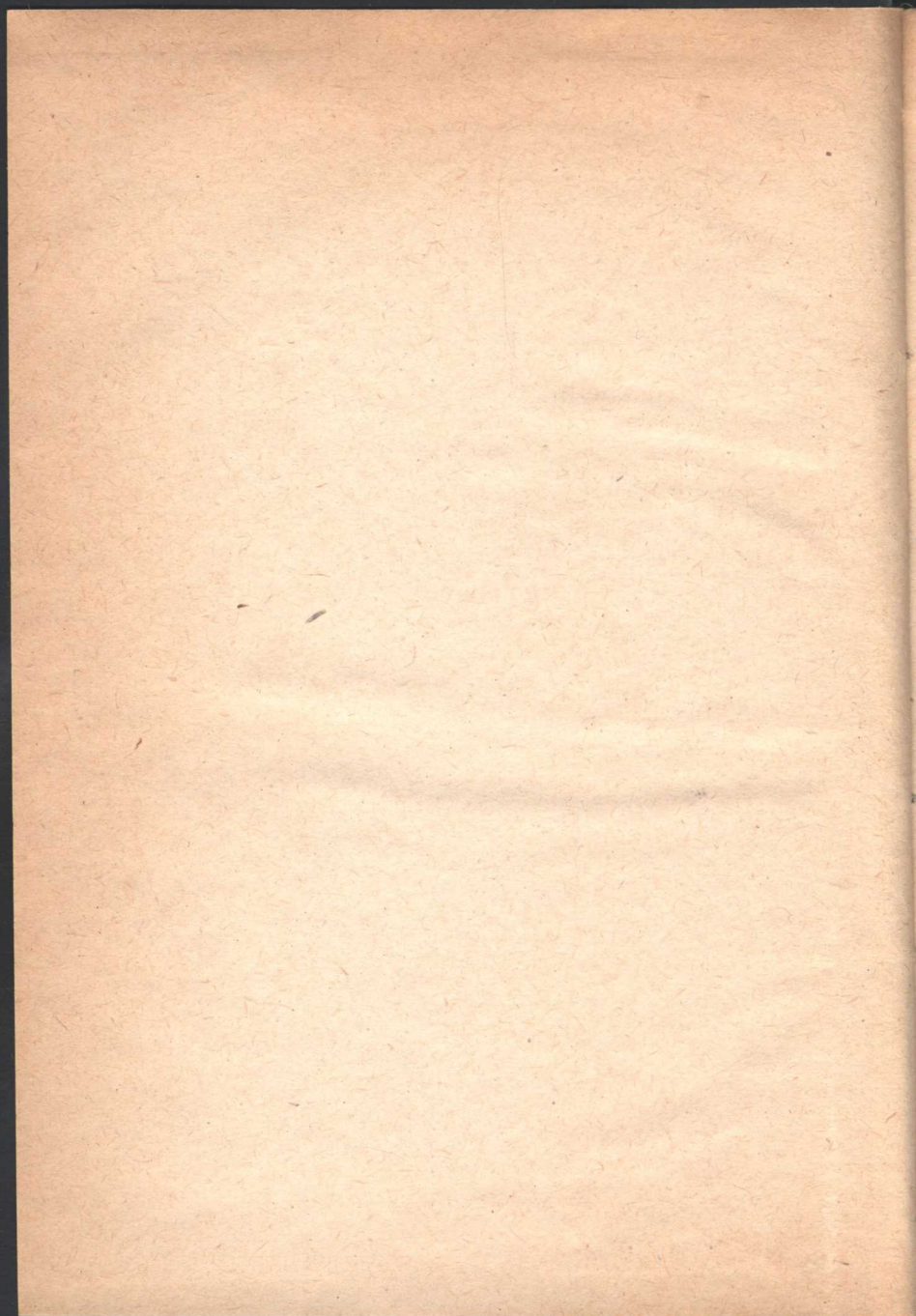
Anna tænkte paa Gynge-Træet, og hendes Blik begav sig paa Vej ud i Haven som for at opsøge det. Saa begyndte noget at tale til hende. Nu hørte hun det. Bag Træerne lød sagte og fjernt en kendt Røst: Donaus Familien Ulwings Skæbne. Fortiden talte. Kun det havde hun beholdt tilbage, intet mere

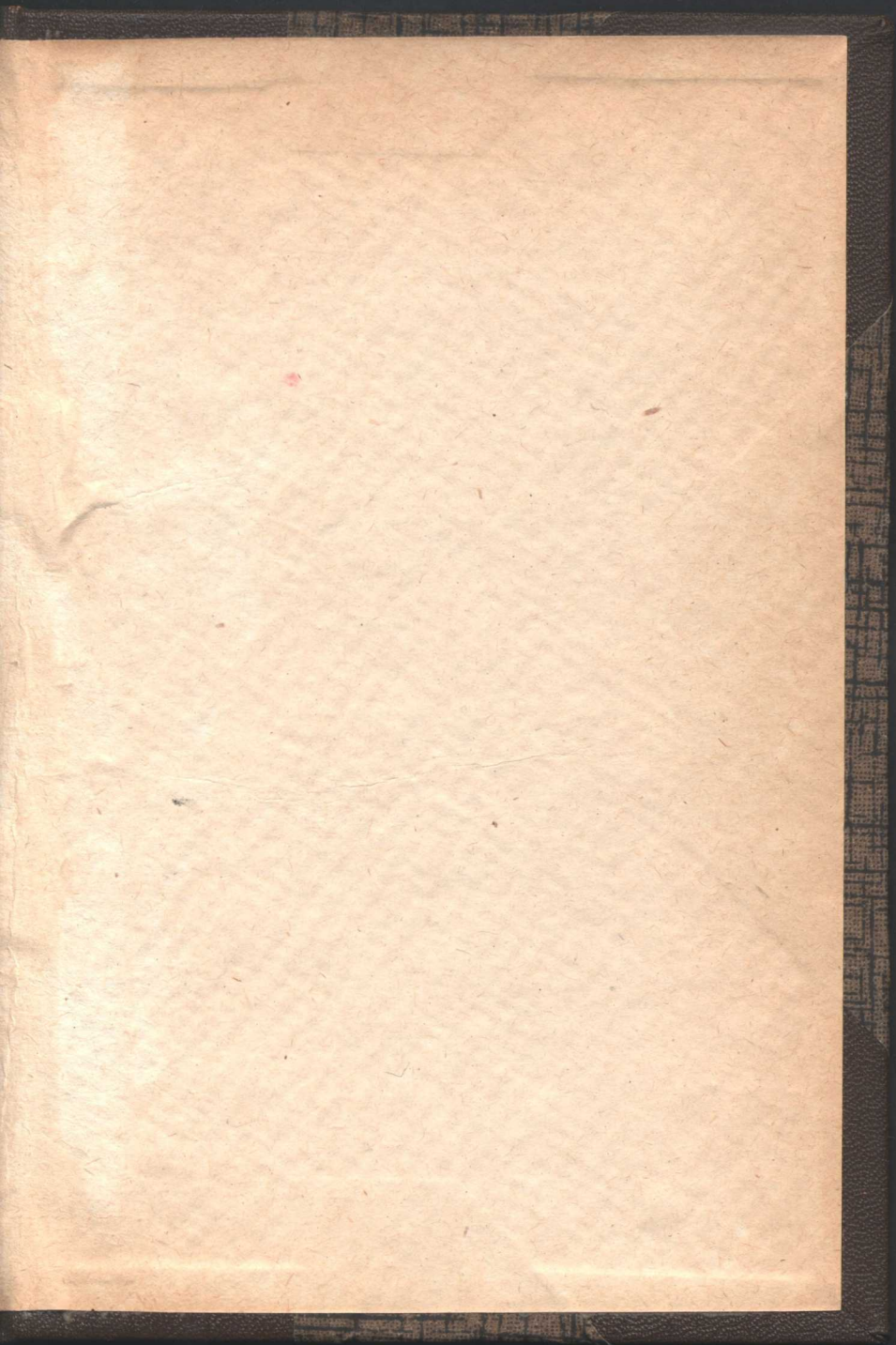
I dette Øjeblik brød unge Skridt ind i Fortiden. Paa Grusgangen, i Sommer-Solskinnet, gik hendes to smukke Sønner.

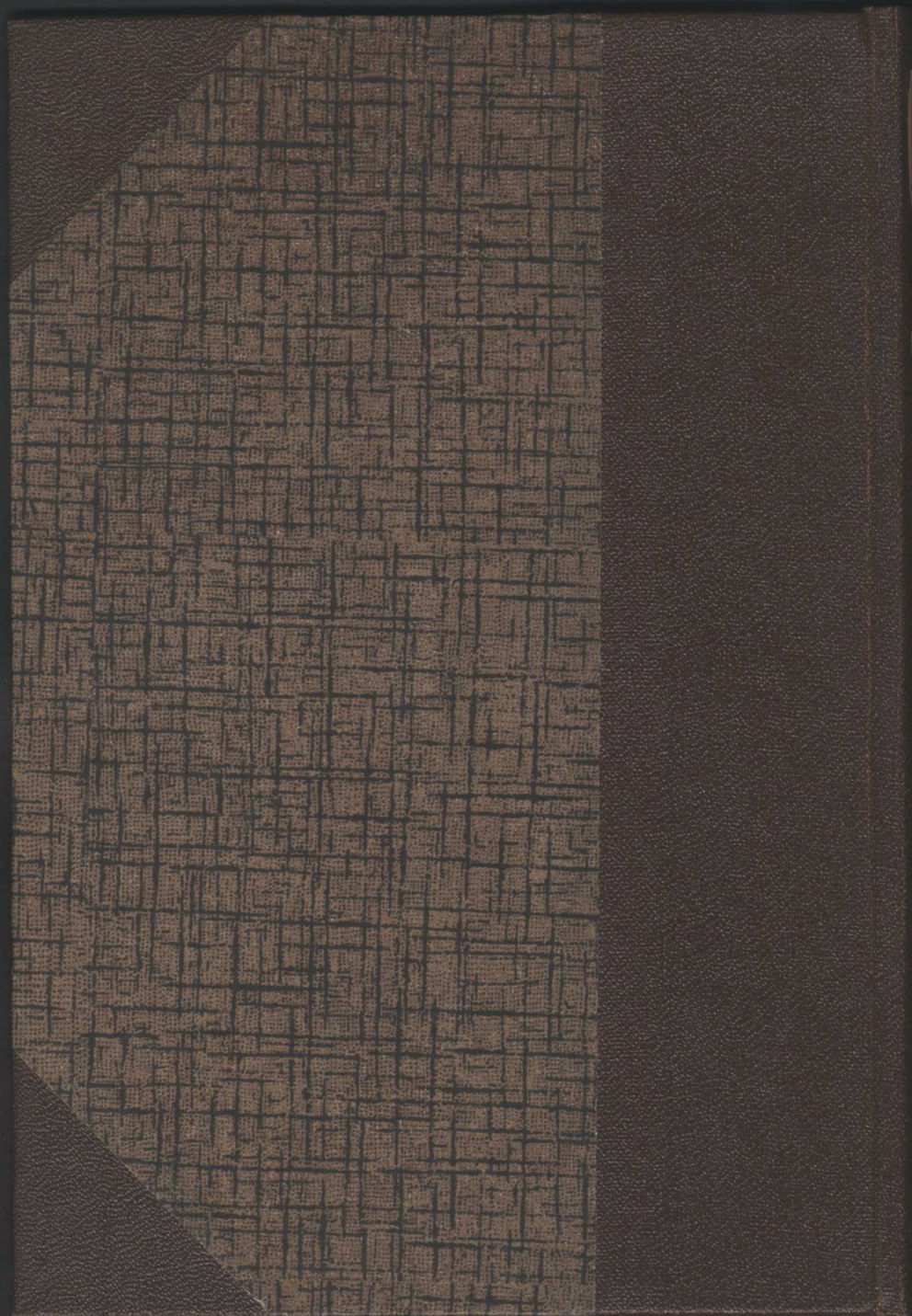
Hun saa efter dem og løftede langsomt sit Hoved.

811340

Tormag

Det ganle
Hus

311.340